

VARA DEPLINA

Un om dormind dus

Șoseaua Giurgiului este firește în reparații și în aceste zile și între aceste ore. Pe un maldăr de pământ doarme dus Ioan Vasile, mecanic utilaj. Odată

trezit, ne spune: „Ieri, la ora 18, trebuia să plec la cămin unde locuiesc în apropierea stăvilăruului Ciurel. Șeful de echipă, Nae Catargiu, ne-a anunțat tocmai atunci ceea ce de fapt vedeam cu toții: avarie. Așa că am lucrat în continuare, am lucrat și azi-noapte, iar acum, după cum vedeți, am reușit să adorm“. Este realmente un fapt de muncă ce merită întreaga noastră stimă.

EUGEN SECELEANU ■

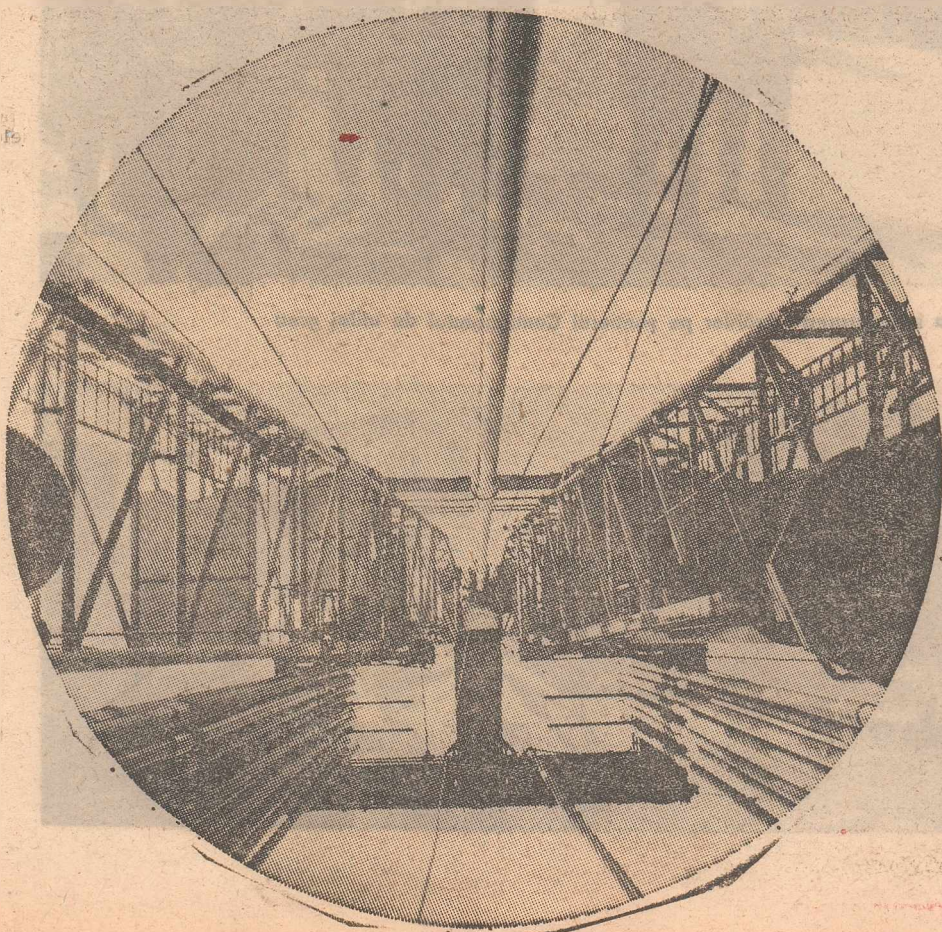
DIN SUMAR:

- Minerii din Motru, acești interpreți ai luminii și iubirii de soare (pag. 4-5)
- Fără prejudecăți despre aprovizionarea piețelor (pag. 8-9-10)
- O planetă mică, numită RECOOP, cu prea multe legi proprii, în țara unde legea este una pentru toți (pag. 12)
- Rucăr, un loc din munții inimii noastre (pag. 16-17)

E VREMEA
LUBENIȚELOR

În București, într-o marți după-amiază

C.A.P. Otopeni: ploaia asta e aur pentru noi

Plouă de patru zile peste comuna Otopeni, acum se luminează a ploaie, ca să zic așa, stropii se mai rădesc pentru a relua sarabanda, pământul mustește, dar ploaia nu-i împiedică pe oameni să muncească. „După ce am dat un griu cu bob de aur, vine rindul porumbului să dea rod, așa că ploaia asta, prima de pe la începutul lunii mai, a sosit la vreme și putem zice că e o ploaie de aur“ — ne-a declarat președintele C.A.P. — Otopeni, Vasile Constantin, pe care l-am găsit în poarta sediului. Se scuză că trebuie să plece la Chitila, unde are de urgentat livrarea cărămizii necesare construcției noului grajd, a silozului și a bucătăriei furajere. Rămân cu șefa fermei legumicole, ingineră Pia Pivaș, care tocmai redacta un plan de măsuri privind organizarea și desfășurarea în continuare a lucrărilor agricole de vară. Alături, tehnicianul agronom Ion Nițescu lucrează la situația producției și valorificării legumelor. Ar trebui să fie în concediu la mare, zice, dar sint numai la... mare încercătură, soția vrea soare și plajă, dar nu pot să-mi las tovarășii cu lucrările baltă.

La sere abia se terminase plantatul roșiilor din ciclul II pe o suprafață de două hectare și jumătate. La Valea Păsărei, găsim 12 femeie tăcute. Se află aici de la ora 7 dimineața și doar Gabriela

(Continuare în pag. 32)

ION PREDOȘANU ■

La maternitatea Steaua a fost ziua băieților

Reportajul nostru la maternitatea Steaua începe la ora de prinz, chiar în stradă, pe Calea Griviței. Un tânăr cu părul ca tăciunele, Vasile și după nume și după prenume, muncitor la întreprinderea Zarea, este de câteva ceasuri tatăl unui băiat. I se citește fericirea pe față, se agită spre o fereastră, unde tocmai a apărut soția, vrea să-i trimită niște piersici și câteva sticle de Cico, dar regulamentul nu prea permite, ceea ce cînd îl bucură, cînd îl întristează pe proaspătul tată pe care dacă l-ai ruga să sară într-un picior cu siguranță c-ar face-o. Îl întrebăm cum îl va chema pe băiat, primul copil din familia sa, dar ne lămurim repede că întrebarea i se pare nelalocul ei. Cum altfel să-l cheme, se miră, decît Vasile ?!

Înăuntru, unde e medic de gardă Nicolae Todor, ardelean și mare amator de fotbal, bolnav pe viață cu Universitatea din Cluj-Napoca, domnesc ordinea și curățenia. Tocmai s-a terminat masa de prinz, cu ciorbă de zarzavat, pilaf cu carne și salată asortată, de care se declară mulțumite toate femeile, mai puțin Florica Sterioiu care, la ora prinzului, se afla pe masa de o-

(Continuare în pag. 32)

OVIDIU IOANIȚOIA ■

VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU ÎN JUDEȚUL IAȘI

Un Iași vibrant, sărbătoresc, a făcut sim-bătă o primire deosebit de călduroasă tovarășului Nicolae Ceaușescu, cu ocazia vizitei de lucru a secretarului general al partidului nostru în județ. Desfășurată în spiritul dialogului permanent cu țara, al contactului de lucru creator, promotor al direcțiilor optime de dezvoltare, întâlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu oamenii

muncii din străvechea așezare moldove-nească a ilustrat în chip pregnant unitatea poporului în jurul partidului, în jurul secretarului său general, dînd o nouă și convingătoare expresie a puternicului elan cu care națiunea română muncește pentru a da viață hotărîrilor Congresului al XI-lea.

În contextul eforturilor întregului nostru

popor care a obținut în primele 6 luni ale actualului cincinal depășiri la producția industrială de aproape 4 miliarde lei, munca și rezultatele locuitorilor județului Iași sînt demne de toată considerația. Județul care a încheiat trecutul cincinal cu 75 de zile mai devreme, înregistrînd în anul 1975 o producție industrială echivalentă cu aceea realizată de întreaga țară în 1938, se află în prima linie a frontului muncii întregii noastre națiuni — front hotărîtor pentru prezentul și viitorul României —, realizînd și depășind planul pe 6 luni.

Vizita de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu a coincis cu două momente unice din viața Iașului: inaugurarea lucrărilor de construire a Combinatului de utilaj greu și inaugurarea noului complex de învățămînt-cercetare-producție al Institutului politehnic „Gh. Asachi”. A treia platformă industrială a Iașului și cel mai important obiectiv ce se va realiza în acest cincinal în județ, Combinatul de utilaj greu — ce va fi profilat spre producția de piese grele de fontă și de oțeluri speciale, precum și utilaje de mare gabarit și înaltă tehnicitate pentru industria chimică, metalurgică, energetică — își va începe activitatea de producție încă din 1977, printr-un prim obiectiv al său.

La noua platformă a Institutului politehnic „Gheorghe Asachi”, situată în imediata vecinătate a platformei industriale, ci în ideea de a traduce cit mai fidel în viață indicațiile tovarășului Nicolae Ceaușescu referitoare la integrarea cit mai strînsă, mai funcțională, a învățării, cercetării științifice și producției, secretarului general al partidului i-au fost prezentate atît proiecte de viitor, cit și realizări remarcabile. Astfel, valoarea contractelor de cercetare științifică încheiate de colectivele institutului cu diferiți beneficiari a crescut cu mai mult de 10 ori, iar peste 50 de invenții concepute aici au fost brevetate în țară și în străinătate.

Revelatoare au fost și vizitele la Întreprinderea de mașini-agregat și mașini-unelte speciale și la Întreprinderea de confecții. Prima întreprindere constructoare de mașini din județ a intrat parțial în funcțiune, cu două luni în avans față de termenul prevăzut, ceea ce permite realizarea unei producții suplimentare de 1 milion lei. De-a dreptul emoționantă a fost vizita la Întreprinderea de confecții,

unde multe, foarte multe flori le-au fost oferite tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, hala de confecții prezentînd la fiecare loc de muncă — o muncitoare, o floare.

Onorînd acest dialog cu președintele României prin remarcabile fapte de muncă și înfăptuiri, locuitorii Iașului i-au făcut tovarășului Nicolae Ceaușescu o vibrantă manifestare de încredere și prețuire, de dragoste, în marea adunare populară cu care s-a încheiat vizita.

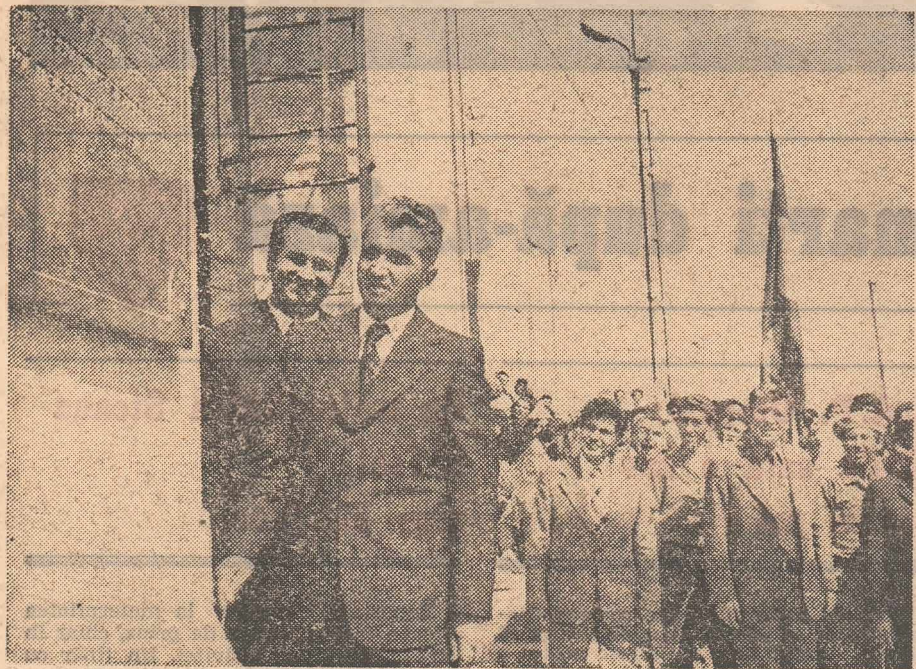
Memorabilă a fost cuvîntarea președintelui României rostită la această adunare, cuvîntare din care miile de ieșeni au putut desprinde, între altele, o mare lecție de omenie: „Știu că sînt multe de făcut, că fiecare dorește să locuiască într-o casă mai bună. Facem totul în acest scop — și pe măsură ce vom dezvolta întreaga economie, vom soluționa și problema locuințelor, vom asigura ridicarea generală a bunăstării întregului nostru popor. Depinde de noi, deci și de dumneavoastră, ca, muncind cu toată fermitatea și hotărîrea, înfăptuind Programul partidului, să ne făurim o viață fericită, de bunăstare!” și o emoționantă lecție de istorie, de fierbinte patriotism: „Cea mai bună cinstire pe care o putem aduce înaintașilor noștri este, în primul rînd, de a face totul, totul pentru a păstra independența, pentru a păstra demnitatea, pentru a face ca poporul nostru să fie întotdeauna stăpin la el acasă! În același timp, vom cinsti înaintașii noștri și în istorie, și în lucrările literare și artistice, dar mai cu seamă în munca pentru a realiza Programul elaborat de Congresul al XI-lea, pentru a ridica noi cetăți — desigur nu cetăți de tipul celor ridicate de Ștefan cel Mare, ci cetăți noi ale industriei, ale științei, ale învățămîntului și culturii, care vor face ca, peste veacuri, națiunea noastră socialistă să fie tot mai puternică și tot mai demnă în rîndul națiunilor lumii”.

O Horă a Unirii în care s-au prins tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu, ceilalți tovarăși din conducerea partidului, a încheiat emoționant printr-o imagine pe cit de caldă, pe atît de expresivă pentru unitatea în jurul partidului, în jurul secretarului său general, vizita de lucru în județul Iași.

MARIUS POPESCU ■

Primire entuziastă la Fabrica de confecții

Dezvelirea plăcii care consemnează un moment deosebit în istoria industriei ieșene

La inaugurarea lucrărilor pe șantierul Combinatului de utilaj greu

O imagine de la adunarea populară din Piața Unirii

TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU S-A ÎNTILNIT ÎN CRIMEEA CU TOVARĂȘUL LEONID ILICI BREJNEV

Luni, 2 august, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a plecat în Uniunea Sovietică, pentru a-și petrece o parte a concediului de odihnă, la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

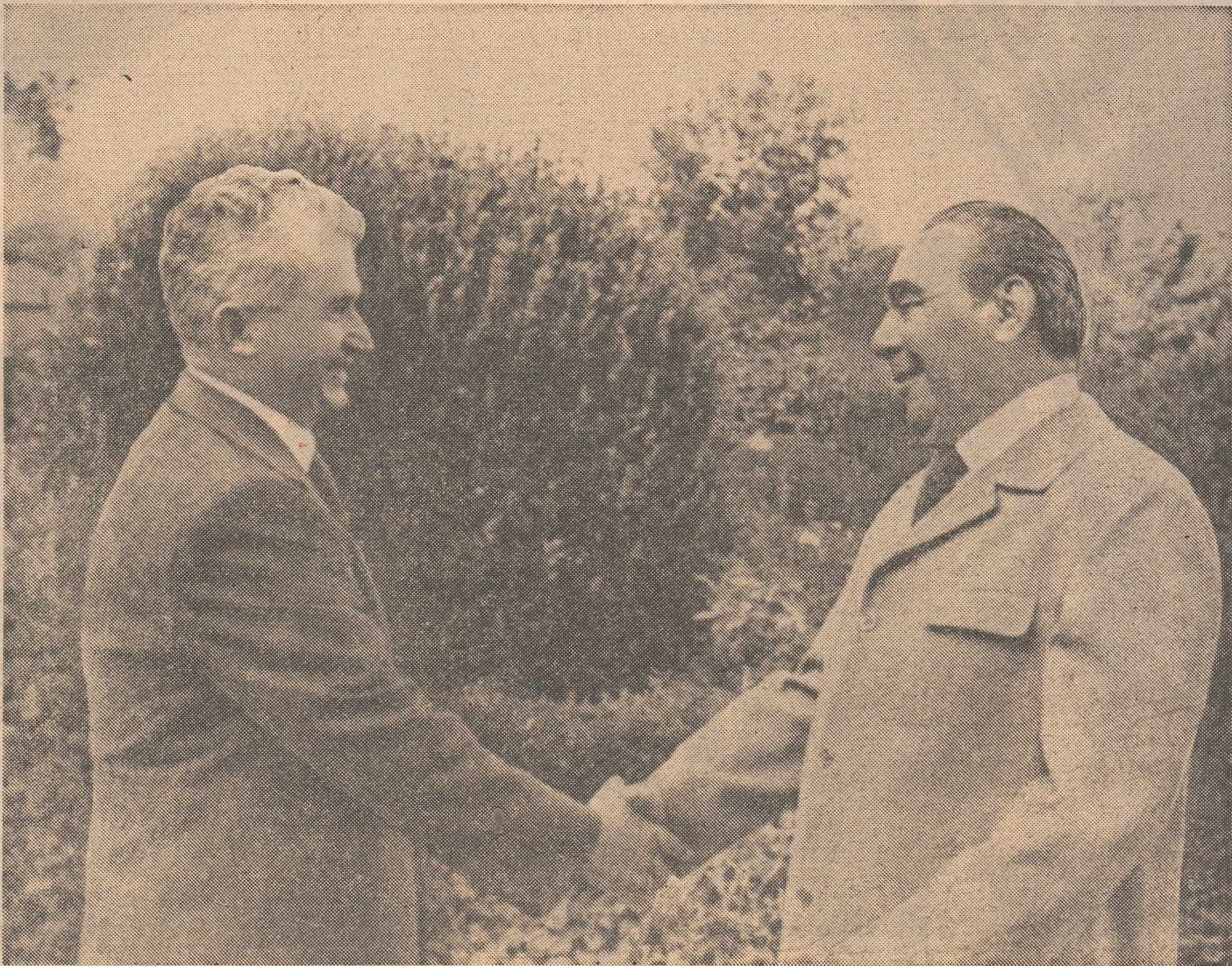
Tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al P.C.R., președintele republicii, și tovarășa Elena Ceaușescu sînt însoțiți de tovarășii Ștefan Andrei, membru supleant al Comitetului Politic Executiv, secretar al C.C. al P.C.R., Nicu Ceaușescu, membru al Biroului C.C. al U.T.C., și Constantin Mitea, membru al C.C. al P.C.R., consilier al președintelui republicii.

La punctul de frontieră Albița — Leușeni, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au fost întâmpinați cu cordialitate de tovarășul Ivan Ivanovici Bodiul, membru al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din Republica Sovietică Socialistă Moldovenească.

În aceeași zi, la sediul C.C. al Partidului Comunist din R.S.S. Moldovenească, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarășa Elena Ceaușescu și ceilalți tovarăși care-i însoțesc s-au întilnit cu tovarășul I.I. Bodiul, membru al C.C. al P.C.U.S., prim-secretar al C.C. al Partidului Comunist din R.S.S. Moldovenească, cu membri ai Biroului C.C. al partidului.

După-amiază, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu și persoanele ce îi însoțesc au vizitat Centrula științifică și de producție „Microprovod” din Chișinău, unde se fabrică aparatură electronică. Într-una din halele întreprinderii a avut loc un miting. Au participat sute de oameni, lucrători ai întreprinderii, care i-au întâmpinat pe solii poporului român cu aplauze și aclamații prelungite. În cuvîntul său, I.I. Bodiul, prim-secretar al C.C. al P.C. din R.S.S. Moldovenească, a spus, între altele: „**Dau o înaltă apreciere prieteniei dintre popoarele noastre pe baza unor principii noi.** „Noi, oamenii sovietici, ne bucurăm de succesele oamenilor muncii români în construcția socialismului; noi studiem cu atenție succesele dumneavoastră și vă urăm o continuă prosperitate, pace și fericire”. „**În ajunul marilor sărbători naționale a poporului român — 23 August — transmitem poporului român felicitările noastre călduroase și cele mai bune urări în viață și în muncă! Urăm secretarului general al Partidului Comunist Român, președintelui Republicii Socialiste România, și soției sale, precum și persoanelor care îi însoțesc multă sănătate, o ședere plăcută în țara noastră, întilniri rodnice și, din nou, multă sănătate!**”

Primit cu aplauze îndelungate a luat cuvîntul tovarășul Nicolae Ceaușescu. Secretarul general al Partidului Comunist Român a mulțumit gazdelor pentru cuvintele frumoase rostite la adresa poporului român, arătînd că între România și Uniunea Sovietică se dezvoltă relații prietenești, frățești, de colaborare în toate domeniile de construcție socialistă, în activitatea internațională. Aceste relații, a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu, au o bază solidă, la dezvoltarea lor o contribuție importantă fiind adusă de întilnirile cu secretarul general al C.C. al P.C.U.S., tovarășul Leonid Ilici Brejnev. „**Desigur — a spus secretarul general al partidului nostru — ne preocupăm și conlucrăm strîns cu Uniunea Sovietică, cu alte țări socialiste pentru înlăptuirea securității în Europa, pentru a asigura pacea pe continentul nostru, fiind conștienți că numai o politică de pace poate asigura făurirea cu succes a socialismului și comunismului în țările noastre, în întreaga lume.**” Întreruptă în repetate rînduri cu aplauze puternice, prelungite, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu s-a încheiat astfel: „**Aș dori, în încheiere, să exprim încă o dată bucuria pentru întilnirea cu dumneavoastră, stimate tovarășe Bodiul, și cu ceilalți tovarăși din conducerea republicii, cu colectivul dumneavoastră de muncitori, ingineri și tehnicieni, să vă mulțumesc pentru această amintire plăcută pe care ne-ați dat-o și să vă urez noi și noi succese, multă fericire, multă sănătate!**”

Întilnirea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Leonid Ilici Brejnev

La 3 august, în Crimeea, a avut loc întilnirea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, care se află la odihnă în Uniunea Sovietică, și tovarășul Leonid Ilici Brejnev, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice.

Conducătorii celor două partide s-au informat reciproc despre stadiul îndeplinirii hotărîrilor Congresului al XI-lea al Partidului Comunist Român și Congresului al XXV-lea al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice și au dezbătut un cerc larg de probleme ale evoluției colaborării româno-sovie-

tice. O deosebită atenție a fost acordată adîncirii relațiilor dintre cele două partide, întăririi în continuare a relațiilor frățești între popoarele celor două țări.

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Leonid Ilici Brejnev au examinat, de asemenea, în cursul convorbirii, o serie de probleme actuale ale vieții internaționale și ale mișcării comuniste mondiale. A fost reafirmată hotărîrea ambelor țări de a continua eforturile active în scopul dezvoltării procesului de destindere pe continentul european pe baza Actului final al Conferinței de la Helsinki. A avut loc un schimb de păreri asupra căilor luptei pentru transpunerea în viață a prevederilor Docu-

mentului elaborat de Conferința de la Berlin a comuniștilor din Europa.

Tovarășii Nicolae Ceaușescu și Leonid Ilici Brejnev au scos în evidență hotărîrea Partidului Comunist Român și Partidului Comunist al Uniunii Sovietice de a contribui pe toate căile la consolidarea în continuare a coeziunii și conlucrării țărilor socialiste, mișcării comuniste mondiale pe baza marxism-leninismului și a internaționalismului proletar.

S-a subliniat cu satisfacție unitatea tot mai strînsă de vederi în problemele discutate.

Întilnirea dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Leonid Ilici Brejnev s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, prietenească.

În timpul convorbirilor la C.C. al P.C. din R.S.S. Moldovenească

Minerii din Motru,

acești interpreți ai luminii și iubirii de soare

Desigur, sala de ședințe este în realitate sufrageria; anticamera cu biroul secretarei se află în bucătărie și biroul primarului din Motru, după ce treci prin holul de la baie, este dormitorul. În orașul Motru, (Gorj), care în acest an, la 24 mai, a împlinit 10 ani de existență, toate instituțiile, cu excepția, firește, a restaurantului, a casei de cultură și a cinematografului, sînt amplasate în blocuri de locuințe. Primul cetățean al noului oraș a fost, este și desigur va rămîne pentru totdeauna Tănăsie Lolescu, gorjean, cetățean al Olteniei, liber și mîndru de a ști pe dinafară istoria fiecărui metru patrat de pămînt, a fiecărui bloc și a fiecărei case, istorie scrisă de mîna lui și introdusă în sticle pe care le-a îngropat la temelii pentru memoria posterității. În calitate de primar, Tănăsie Lolescu a eliberat 3 600 ordine de repartitie, a semnat, pînă la 31 iulie 1976, 1 054 certificate de căsătorie și 6 384 certificate de naștere. 6 384 de olteni sînt rodul dragostei liber consimțite dintre ardeleni și moldoveni, moldoveni și muntenii și bănățenii și cel mai bătrîn dintre ei n-a împlinit încă 10 ani. Dintre aceștia se vor recruta mulți dintre viitorii mineri ai celor mai moderne mine din țară. Cu cîteva mii de mineri, în orașul Motru se extrage astăzi o cantitate de cărbune comparabilă cu aceea extrasă în întreaga Vale a Jiului și la sfîrșitul cincinalului, cu același număr de oameni, cu aceleași utilaje, dar cu o voință născută dintr-o altă conștiință, producția se va dubla. *Motru concurează, la principalii indicatori tehnici, cu oricare dintre bazinele miniere ale lumii.*

La ieșirea din mina Leurda ne cîntărim: două kilograme de om mai puțin. Coloana fusese condusă de primarul însuși, contrar recomandărilor conform cărora în față e preferabil să meargă cineva înalt, și colegul nostru, fotoreporterul Ion Predoșanu, ia primul cunoștință de existența barelor de susținere de deasupra. Chinuitor nu ni se pare mersul în sine, aplecat și pe dibuite, cît conștiința că n-ai voie să te

ridici. Pe alocuri apa depășește carmii cizmelor. Pe sub apă, traversele și nelor, scinduri... Apa este singurul element natural împotriva căruia nu se poate lupta. Oamenii trec, apa rămîne. Trecem, urmăriți de ideea fixă că nu avem voie să ne îndreptăm gîturile, de o parte și de alta a șinelor, pe conurile de lumină ale lanternelor, sprijinindu-ne de pereții pe care-i simțim reci fără să-i vedem. Un șoarece ni se încurcă printre picioare. Sînt atît de obișnuiți cu oamenii încît nu se mai feresc. Le cunosc ora de masă și singura lor zi neagră este duminica. Șoa-

recii sînt prietenii minerilor. Ei anunță eventualele surpări și oamenii le apreciază și le cultivă simțul de conservare. Nu mai e cald. Transpirăm totuși, rece. Poate fiindcă sîntem mulți și vorbim toți deodată, drumul, în comparație cu cele din Maramureș și Valea Jiului, nu ni se pare nici greu, nici periculos. Nu urcăm. Nu coborîm. Orizontala e aproape perfectă. Un fel de canal subteran. Nici bezna nu e așa de supărătoare. Culoarul este îngust și, cum am spus, puțin înalt. Ne îndreptăm spre abatajul șefului de brigadă Ion Șchiau. Din biroul său, directorul

Întreprinderii miniere Motru îl somase la telefon pe brigadier: „Măi Șchiaule, vezi că venim cu niște reporteri de la Flacăra. Curăță și tu gioarsa aia de combină...” Gioarsa de combină strălucește alb, la capătul drumului nostru. Abatajul este de un fel neobișnuit. La Uricani, cu un an în urmă, unul dintre ingineri era de părere că orice nivel de mecanizare nu va putea exclude niciodată din dotarea minerului lopata. Aici nu sînt lopeți. Nici mineri goi pînă la brîu, negri și lucioși. Nici pătura de birne și stîlpi de susținere. Nici perforatoare care să zguduie pămîntul

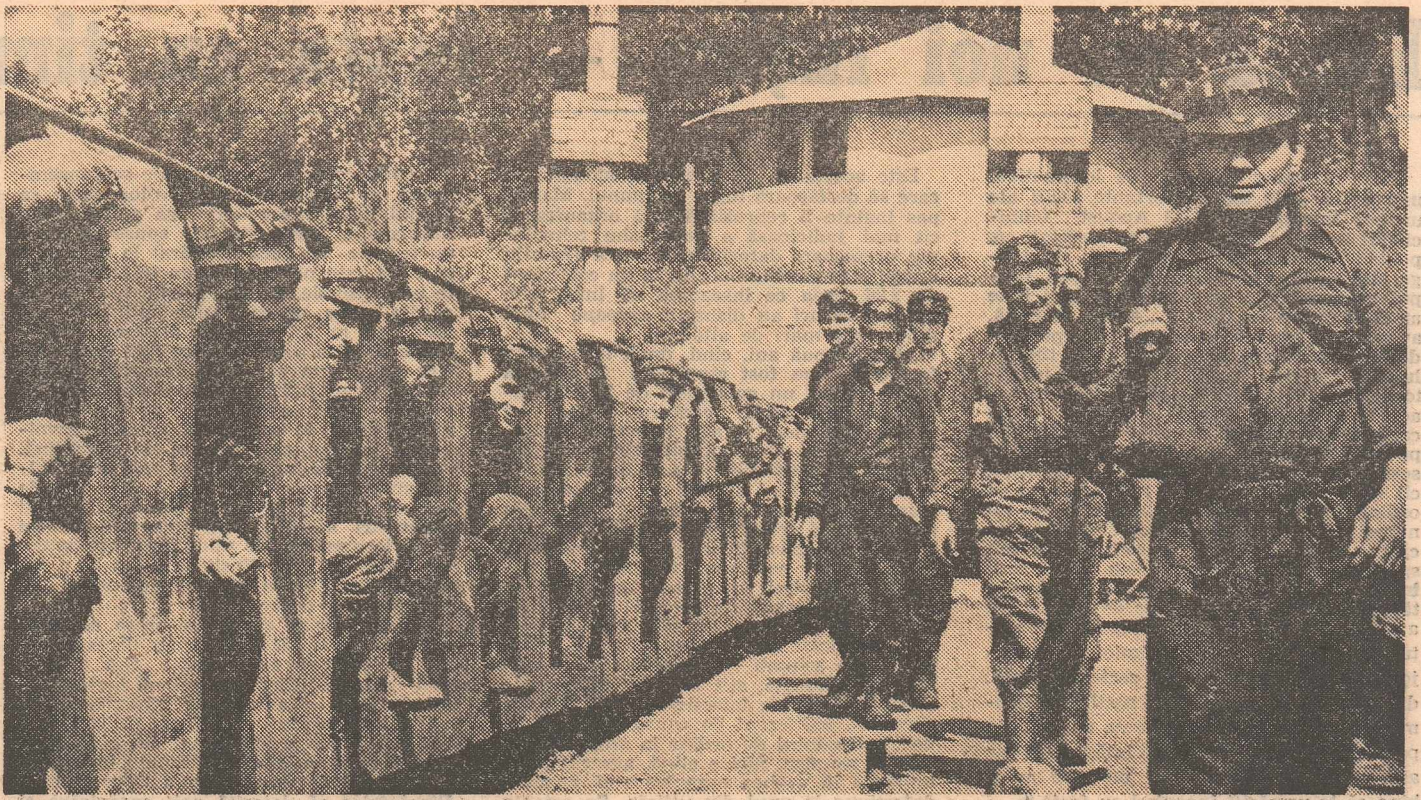

Ion Șchiau: La Bălești voi face agricultură cu plăcere

Emilian Matică, directorul Întreprinderii miniere Motru: Nu sînt un om dur...

sau roca sau ce o fi... Lung de 30 metri, abatajul e îngust și jos, atât cât să se poată mișca pe șine combina care dislocă lignitul tăindu-l cu două roți enorme, dințate. Banda transportoare preia cărbunele și minerii se numesc mecanizatori, mecanici, electricieni...

Ion Schiau. Ctitor de tradiții în Motru. Primul recordmen, Dealțfel, în Motru, recordurile cad la fel de ușor ca și cărbunele. Motru însuși este rezultatul unui șir neîntrerupt de recorduri. Fire puțin emotivă, Ion Schiau s-a înființat totuși lunile trecute la directorul întreprinderii cu o scrisoare, ca o invitație la o nuntă, precizează ing. Emilian Matică, în care conducea Institutului de medicină din Timișoara îl felicita și-i mulțumea totodată pentru fiica lui care se prezentase excepțional la toate examenele. Nu mai fusese la fel de emoționat de la primirea Ordinului Muncii clasa I, ordin pe care-l primise din mina secretarului general al partidului. Peste cinci ani, Ion Schiau va ieși la pensie. Acum are 45 de ani de când s-a născut și 18 de când lucrează în mină, este scund, mușchiulos și la lumina lanternei mai palid decât în realitate. Are cinci medalii, două ordine, au fost perioade când a câștigat 14 000 lei lunar, s-a retras din Motru la Bălești, și-a construit casă, a pus viță de vie, a pus la punct grădina de legume, și după ieșirea la pensie va face agricultură din plăcere și-și va aștepta fetele care îl iubesc foarte mult și își va cumpăra și mașină, nu fiindcă i-ar plăcea să aibă una, ci pentru că se consideră 99 la sută realizat în viață și mașina i-ar da sentimentul unui procent pe care-l ține în rezervă din spirit de modestie și pentru că viața nu admite ușor procentajul maxim. Ce-ar fi fost Ion Schiau fără Motru e tot la fel de greu de imaginat ca și reversul întrebării: ce ar fi fost Motru fără Schiau și ceilalți ca el: Ion Scriciu, Marian Forlafi, Aristică Săpunaru și alții. Marian Forlafi s-a născut în București, apoi s-a mutat cu părinții la Lupoaia, în timpul războiului, a făcut doi ani de meserie la Baia de Aramă, apoi școala metalurgică din Turnu Severin. A lucrat la Rîșnov, la Tohanu Vechi și la Hunedoara, unde l-au descoperit ziaristii și au făcut din el unul dintre eroii locali, pentru că mai târziu, din motive la care ține și pe care nu le va divulga nimănui, să se întoarcă la Lupoaia, muncitor necalificat, a lucrat apoi în Valea Jiului, s-a recalificat, a avansat șef de brigadă, apoi din nou ziaristii l-au adus în primul plan, a făcut o școală de meserii, a urmat Academia Ștefan Gheorghiu, s-a întors în Gorj activist sindical, l-a descoperit directorul Emilian Matică și l-a pus șef de brigadă. Până în acest an a deținut recordul absolut, dar nu din pricina asta a refuzat să plătească cotizația de simpatizant la clubul „Minerul”, ci pentru că nu este un simpatizant al unui club unde nu se încearcă deloc să se formeze talente pe plan local, ci se aduc tot felul de vechituri de la alte cluburi și, când directorul a scos zece lei din buzunar ca să plătească și pentru el, n-a primit, „am mai mare leafă decât dumneavoastră”, i-a spus, țineți-vă banii, aveți nevoie de ei”, nu este de acord cu sistemul, cu asta nu este de acord. Și n-a fost și nici n-o să fie, fiindcă în viața lui a făcut de toate numai de bună voință și când va muri chiar așa va lăsa

Schimbul doi în fața minei Lăurda

Fotografii de ION PREDOȘANU

vorbă să se scrie pe mormint: AM FĂCUT-O ȘI PE ASTA!

Recordul lui Marian Forlafi a fost bătut de Ion Scriciu, de loc din Ghișici (Calafat), inovator și cîntăreț și mai ales mare sufletist, de unde îi vin și ideile, fiindcă n-ar fi ajuns niciodată primul numai din ambiție dacă un abataj n-ar fi fost inundat, unul dintre abatajele mari, cu 120 000 tone, și el n-ar fi lansat inițiativa: „Mina — o mare familie”. Pentru a salva planul și producția, a propus ca toate celelalte brigăzi, în frunte cu a lui, firește, să realizeze și norma colegilor lor năpăstuiți și au realizat-o nu sînd după program, ci raționalizînd munca în așa fel încît la sfîrșitul anului au dat și o producție suplimentară de 115 000 tone. N-a fost bolnav niciodată, zice, tot din cauza sufletului lui generos care e atât de mare încît a fost silit să ajungă la suta de kilograme ca să-l păstreze. Ion Scriciu a fost cu noi în mină, la abatajul lui Schiau, la fel și Marian Forlafi, cu toate că ei lucrează la alte mine, și după ce am ieșit am aflat că nu întîmplător ne întîlniserăm cu toți acolo, ci fiindcă fără acest triumvirat, cel mai reprezentativ, nu se poate scrie nici un fel de istorie la Motru, care să fie înțeleasă și plauzibilă.

Cînd directorul întreprinderii miniere Motru își face apariția la gura unei mine, în cîteva minute se știe pînă la ultimul abataj. Minerii au instituit un sistem de semnalizare care face imposibilă orice fel de vizită inopinată și cu toate astea afirmă, foarte convins, că nu e „genul dur”, chiar dacă cu cîtva timp în urmă a strîns toți inginerii întreprinderii, le-a dat cîte o foaie de hîrtie și creion și i-a rugat să scrie acolo tot ce-au făcut ei concret în ultimii ani pentru progresul tehnic al exploatărilor de care răspund, concret, fără vorbe și fără explicații de felul „am venit la șapte la serviciu, am muncit și am plecat la trei”, nu asta e important, nu acesta este spiritul care a condus Motru pe primul plan al nivelului tehnic în minerit... Și, desigur, cine a avut de scris a scris, cine nu — s-a supărat și s-a simțit ofensat, pentru atît însă Emilian Matică nu a renunțat la sistemul extemporalilor, ci le-a continuat, sub alte forme, la fel de insistente și la fel de concrete, încît odată inginerii de la mina Roșiuța, ca să încheie orice discuție, au făcut o adresă oficială semnată de directorul Exploatării, ing. Gheorghe Toma: Subsemnatul Toma Gheorghe și colectivul de conducere al Exploatării, ing. Cupă și ing. Criveți, ne luăm angajamentul să dăm 50 000 tone peste plan.

Emilian Matică nu este mai în vîrstă decât colegii lui, inginerii șefi de exploatări; aici, la Motru, a venit ca inginer stagiar, aici a promovat, aici s-a căsătorit, aici a devenit prima oară în viață director și apoi din director maistru și apoi iarăși director și tot aici și-a luat doctoratul în minerit, un doctorat „stil Matică”, cu o invenție care funcționează, brevetată, introdusă în pro-

ducție, încercată, verificată, aplaudată și fotografiată, apoi filmată, și la doctorantură s-a prezentat cu filmele și cu aparatul de proiecție; lumina s-a stins și candidatul și-a epatat foștii profesori nu cu fraze și erudiție, ci cu cifre, producții, coeficienți și foamea pentru lucrul concret, practic, simplu și elocvent prin el însuși. Invenția se numește Complexul mecanizat de abataj Modul, ea funcționează la Filipeștii de Pădure și în cîteva abataje de la Motru în vederea generalizării acestui sistem de exploatare, primul realizat aici, de însuși directorul întreprinderii, dar nu și ultimul, fiindcă ceea ce am reținut, mi-a făcut plăcere să rețin, și am fost rugat să rețin este faptul adevărat și puternic al spiritului care se naște, crește și se îmbogățește aici odată cu orașul însuși.

În biroul directorului sîntem serviți cu cafele și apă minerală de o femeie cu chipul blînd căreia Emilian Matică îi zice „secretara mea”. N-a reușit să învețe să citească decît inscripțiile de pe uși, dar nu există hîrtie ori situație pe care directorul să i-o ceară și ea să nu știe imediat unde se află. A venit la Motru după moartea fiului ei, a unicului ei fiu. A venit să-și îngroape fiul și n-a mai plecat. Conform tradiției, peste trei zile, în prima duminică după șase august; se va sărbători în toată țara Ziua minerului și odată cu omagiul pe care-l adresăm tuturor acestor eroi luminoși din străfundurile pămîntului sentimentele noastre de prețuire și grațitudine se îndreaptă deopotrivă spre mamele și soțiile tuturor minerilor.

NICOLAE CRISTACHE

Un sufletist: Ion Scriciu

Orașul Motru — 10 ani de existență

Lupta cu noi înșine — lupta cu timpul

Pină să ajung la secția de locomotive, una dintre cele mai importante secții ale uriașei întreprinderi „23 August”, tehnicianul Dumitru Dumitrescu m-a sfătuit că, pentru a înțelege mai exact cum se câștigă, dar cum se mai și pierde timpul, timpul economic, de producție, cel mai bine ar fi să încep cu forja. „Acolo, la forjă, avea să-mi spună interlocutorul meu, se dă lupta cea mare pentru câștigarea timpului. Că așa stau lucrurile, așa duce următorul argument incontestabil: dezvoltarea, adică extinderea actuală a acestei secții care la un moment dat față de sarcinile pe care trebuia să le îndeplinească, rămăsese mult în urmă, atât ca modernizare, cât și ca dotare tehnică! Apoi, în aceeași ordine de idei, pentru a livra la timp, nu numai către secția de locomotive, mai ales către hala de uzină, o cantitate mereu sporită de piese, forjorii s-au văzut puși în situația de a schimba și de a îmbunătăți substanțial sistemul lor de organizare a producției. În fine, ca să-mi justific sfatul, în urmă cu câteva săptămâni, între forjori, serviciul tehnologic al sectorului cald, din care fac și ei parte, și secția de locomotive a avut loc o dezbateră cu „cărțile pe față” — cum se spune. Iată, ca să zic așa, numai câteva lucruri pe care ar fi bine să le urmărești începând cu forja.”

Am ascultat sfatul care venea din partea unui coleg de breaslă, tehnicianul Dumitru Dumitrescu, unul dintre redactorii ziarului intern „Viața uzinei”, și-n timp ce mă îndreptam spre forjă, am transcris următorul text al unui panou aflat lângă intrare: „Dacă fiecare angajat al întreprinderii noastre însoțește zilnic din timpul de lucru un minut, în anul 1976, întreprinderea înregistrează o pierdere de 6 220 000 lei, ceea ce ar echivala cu 15 motoare de 350 cai-putere sau cu 86 de apartamente!”

Inginerul Ion Teodorescu, unul dintre cei trei șefi de secție ai forjei și cel mai tânăr șef de secție din toată întreprinderea, îmi spune că lupta cu timpul se dă pe trei fronturi, al modernizării capacităților de producție existente, al extinderii secției și cel al unei cii mai judicioase organizări a producției.

„Se construiesc două noi forje, una de ciocane, aflată în stadiu aproape final, pină la 23 August vom da și primele tone de piese forjate la această forjă, și una de prese care abia a început, se toarnă deocamdată fundațiile. În ceea ce privește dotarea cu utilaje de mare capacitate, am construit aici, în cadrul întreprinderii, un ciocan de 10 000 de kilograme-forță, l-am dotat cu un captor de încălzire, plus o presă de debavurare de 800 tone-forță. Mai avem o presă de fricțiune de 400 tone-forță sosită din China, un utilaj extrem de gings, dar foarte bun, complet automatizat. De asemenea mai avem o presă de fricțiune de 140 tone-forță, produsă de „Progresul” — Brăila, de unde am mai primit și un ciocan de 3 150 de kilograme-forță. Specialiștii din Brăila produc ciocane de numai 5 000 de kilograme și cred că veți înțelege ce înseamnă să faci un ciocan de 10 000 de kilograme. Cam asta ar fi zestrea din ultimul timp, vreau să spun noile capacități care se adaugă la cele vechi. Între procedeele tehnice mai avansate, care duc la o mare productivitate, ceea ce înseamnă câștigare de timp, au fost introduse și îmbunătățite metodele de forjare prin fibraj și forjarea prin matrițare. Se câștigă nu numai timp, dar se fac și substanțiale economii de metal”.

Este acesta un alt aspect al modului în care se desfășoară lupta cu timpul. Marele pas înainte îl reprezintă însă organizarea cii mai judicioasă a procesului tehnologic, organizare datorită căreia s-a ajuns la o egalizare a schimburilor, la un coeficient de 2,96, ceea ce înseamnă că între cele trei schimburi au dispărut aproape total diferențele mari de altădată.

„Acum nouă ani, cind, după terminarea facultății am fost repartizat la această secție, exista un coeficient de 2,3—2,5. Există o mentalitate conform căreia cei mai buni oameni se află numai în schimbul unu, cind toate problemele pot fi rezolvate, cind utilajele pot fi încărcate la limita lor tehnică și cind se pot obține și chiar depăși sarcinile de producție. Nu mai spun că schimburile următoare cam trăiau din depășirile schimbului unu. Cind era vorba de egalizarea indicelui de producție, schimbul unu venea cu tot greul. Am luptat împotriva acestei mentalități pe care o reflecta chiar modul de organizare a procesului tehnologic. La ora actuală fiecare schimb își rezolvă în totalitate problemele, atât în ceea ce privește asistența tehnică, întreținerea, cii și orice stagnare, indiferent de cauza care o provoacă. Cuvintul de ordine la noi, la forjă, este să nu stea, nici o clipă, agregatul. Se întimpla în vechia organizare să apară o defecțiune la unul din utilaje. Se aștepta schimbul unu și-abia atunci se rezolva.

Colectivul fiecărei întreprinderi trebuie să acționeze cu toată fermitatea pentru folosirea completă a capacităților de producție sub lozincă: „Nici o mașină și nici un utilaj sub randamentul planificat, nici un minut nelucrat!”

NICOLAE CEAUȘESCU

Era o imensă pierdere de timp. Acum, indiferent de defecțiune, totul se rezolvă în timpul schimbului respectiv. Sîntem trei șefi de secție și ne-am împărțit pe cele trei schimburi. Iar dacă anumite chestiuni nu le pot rezolva decît anumiți oameni, acei oameni sînt aduși de-acasă, sau de oriunde ar fi ei. Există în acest sens un document pe care noi l-am numit „foaia de conjunctură” și unde sînt consemnate nu doar deosebitele evenimente din timpul unui schimb, dar și măsurile care s-au luat. Un alt domeniu în care a trebuit să luptăm cu vechile mentalități, a fost și este cel al disciplinei. Să pornim de la o situație care înainte vreme era o calamitate: absenta un ciocănar, omul care minuieste ciocanul de forjă, și toată echipa stătea. Asta se întimpla mai ales în schimburile de noapte. Nu spun că la ora actuală ciocănarii nu mai lipsesc. Apar o sumedenie de situații — că doar oameni sîntem — și ni se întimplă tot felul de lucruri. În fiecare echipă însă există astăzi unul sau chiar doi oameni capabili să-l înlocuiască. S-a ajuns deci la o trecere peste acest fel de neajunsuri, dar, printr-o permanentă muncă de educație s-a ajuns și la o substanțială reducere a absențelor. Altădată, ca să dau iarăși un exemplu, dacă se întimpla un act de indisciplină, nu se execută, să zicem, o dispoziție, se aștepta schimbul unu și comisia de disciplină. Acum, prin prezența în cadrul fiecărui schimb a unuia dintre șefii de secție, precum și a tuturor celorlalte organe

din conducerea secției, litigiile se consemnează și măsurile se iau pe loc, fără ca timpul afectat producției să sufere vreo întrerupere. Dar toate cele spuse de mine nu trebuie să ducă neapărat la concluzia că totul este perfect, că am înlăturat toate neajunsurile. Se mai pierde timp prețios din cauza unora, foarte puțini la număr, care nu înțeleg să se alinieze la eforturile noastre pentru a face față unor sarcini care, cum să spun, deocamdată, din lipsă de capacități, nu sînt deloc mici. Se cere și se acționează intens pentru creșterea gradului de conștiință, pentru dezvoltarea simțului și spiritului de disciplină. Apoi, de ce să nu o spunem, mai sînt multe aspecte legate de aprovizionare, sau de lansarea unor piese la cei mai indicați parametri, aiutîndu-i în acest fel pe cei de la locomotive, de pildă, unde am avut o dezbateră pe care dinșii ar putea să o comenteze mai exact, mai ales că dinșii au propus acea dezbateră.

Jos, în hala de ciocane și prese, consemnez spusele lui Ștefan Șornea de la ciocanul de 4 000 de kilograme: „S-a ajuns, mai ales în ultima vreme, să lucrăm la fel de bine și-n celelalte schimburi, nu numai în schimbul unu. Sigur că în schimbul de noapte e mai greu, dar cind totul este bine pus la punct, munca merge și nici nu-ți dai seama cum trece timpul. Bineînțeles că datorită noii organizări, și noi câștigăm mai bine și acest lucru nu

face față unor sarcini de plan în condițiile unei subcapacități productive. În legătură cu acea dezbateră, pot să spun că totul a pornit de la următoarea stare de fapt: noi primeam de la forjori niște piese care cereau un mare volum de prelucrare, ceea ce însemna timp irosit și mult, prea mult metal pentru retopit. Puse față în față piesele lor și cele prelucrate de noi, s-a văzut că diferențele sînt prea mari. S-a mai constatat că lor le trebuia neapărat o matriță, altfel, desigur, le-ar fi fost peste poate aducerea pieselor prin forjare liberă la dimensiunile pe care le solicităm noi. S-a mai constatat că și serviciul tehnologic a greșit dimensiuni. În fine, cauza principală era faptul că nu dispuneau dinșii de o matriță pentru confecționarea acelor piese. Am arătat că piesele fac parte dintr-o serie mare, deci sînt foarte eficiente din punct de vedere al rentabilității, adică am propus proiectarea și construirea unei matrițe chiar aici, la noi, lucru care s-a și făcut. E-adevărat că pe ici-pe colo unii s-au cam suverat, dar le-a trecut, toată lumea a înțeles că n-avca rost să fim scumbi la tărîte și ieftini la faină.” (inginer Mihai Colentus).

„La cele spuse de inginerul Colentus, privind dezbateră aceea, așa mai aminti, privind reducerea timpului, numai două dintre autodotările cu care ne putem lăuda: mașina de rotofrezat, un agregat care înlocuiește mai multe strunguri mari și un dispozitiv care se adaptează la frezele universale pentru frezarea eboș a danturii roților. Se știe că fenomenul de strungulare a producției apărea la noi mai ales la mașinile de dantură care, fiind și supra-solicitate, se deteriorau destul de repede. Prin acest dispozitiv, extrem de robust, s-a descongestionat unul din punctele nevralgice ale luptei noastre pentru creșterea productivității pe om și agregat. Așa mai aminti, în legătură, cu acest proces de eboșare, viitorul agregat de eboșat carcasa și strungurile de eboșat, înțelegîndu-se, cred eu, că am înlăturat una din operațiunile care ne mîncau timpul. În ceea ce privește organizarea, mai bine zis reorganizarea procesului de producție, există și la noi aceleași preocupări și aceleași rezultate ca și la forjă, dar eu as vorbi puțin și despre cauzele care ne duc la pierderea timpului. Este vorba mai ales despre o deficiență care se cere de urgență remediată, transportul uzinal, defectuos din mai multe puncte de vedere și-n primul rînd, fără să ne ascundem după deget, este vorba despre nivelul scăzut al conștiinței multora dintre conducătorii de electrocare, oameni care nu vor deloc să înțeleagă că a întrerupe fluxul tehnologic, luîndu-l în brațe pe „nu se poate”, înseamnă dezorganizarea nu doar a unui utilaj, ci a unei întregi secții. Se caută și se încearcă tot felul de procedee și metode de disciplinare și supraveghere exactă a acestor oameni care, odată plecați cu electrocarul, sînt foarte greu de urmărit, cu toate fișele de pontaj existente, și care rămîn la latitudinea propriei lor supravegheri.” (maistrul Gheorghe Gabor)

Renunțînd, din motive de spațiu, la o sumedenie de alte amănunte și date privind lupta cu timpul, lupta pentru creșterea productivității și a calității muncii, voi cădea de acord cu spusele maestrului Gabor care considera că, la urma-urmelor, dincolo de aspectele pur tehnice și organizatorice ale acestei confruntări, rămîne integrarea tot mai deplină și mai eficientă a fiecăruia în mecanismul intim al colectivului din care face parte, adică un alt mod de a înțelege lupta noastră cu noi înșine, în condițiile în care timpul este un bun al tuturor.

VICTOR NIȚĂ ■

Fotografii de EMANUEL TÂNJALĂ ■

Ștefan Șornea: timpul nu se câștigă altfel decît muncind și iar muncind

Electrocarele stau, timpul se pierde, dar șue ta celor de la transporturi... merge

Prin intermediul televiziunii am putut vedea cu toții un nou „răsărit de soare moldovenesc” pe meleagurile îndepărtate ale Canadei, în persoana micuței, dar fascinantei Nadia Comăneci. Este de prisos să mai spun că ea a realizat mai mult decât posibilul, oferind lumii, întregii omeniri, un adevărat festin sportiv. Sunt sigur că propunerea pe care v-o fac acum se poate realiza, și anume aceea de a se executa — eventual la Combinatul Casa Școlii — o serie masivă de ilustrații în culori reprezentând portretul incomparabilei noastre gimnaste. Sutele de mii de admiratori ai Nadiei — printre care și cei de vârsta ei — ar fi, sint siguri, recunoscători acestui gest, el reprezentând totodată un binemeritat semn de omagiu adus micii zine a sportului românesc. (Colly Hașcu, Brăila)

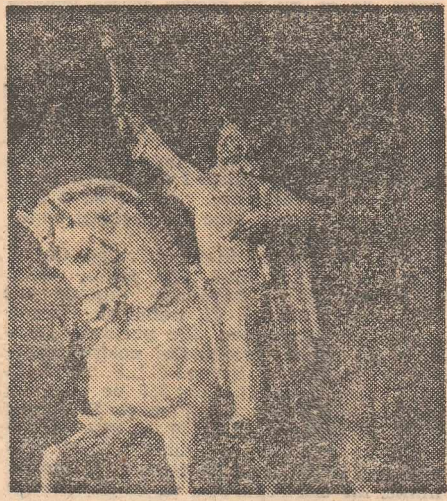
Din partea Consiliului popular al municipiului Oradea :

„În legătură cu scrisoarea cititoarei Ana Imre din Oradea (prin care aceasta se plîngea de reaua voință și neglijența actualului proprietar al casei în care locuiește — N.R.), vă comunicăm că, cercetind situația locuinței ocupate de A.I. în calitate de chirie, s-a constatat că aceasta necesită executarea unor lucrări de reparații capitale. În această situație am somat proprietarul locuinței, Ludovic Kovacs, să treacă la executarea imediată a reparațiilor necesare conservării clădirii și evitării producerii unor accidente”.

Vă scriu în numele unui grup de bolnavi internați la Sanatoriul „Pătiniș” din Sinaia, aflați aici deopotriva la tratament și odihnă. În ziua de 25 iulie a.c. ni s-au făcut pachete cu hrană rece pentru a doua zi, duminică, deoarece în sala de mese urma să aibă loc o nuntă. Considerăm că astfel de practici sînt cu totul dăunătoare — ce s-ar întâmpla dacă în toate duminicile din cele 20 de zile cit durează o cură aici s-ar organiza nunți sau mai știm și noi ce alte petreceri? Oare acestor scopuri este destinată sala de mese a unui sanatoriu?! (Dr. Nicolae Mazilu, Sanatoriul de nevroză Sinaia, Predeal)

Vă trimit două fotografii reprezentând macheta viitoareii statuii ecvestre a voievodului Ștefan cel Mare — realizare a cunoscutului sculptor ieșean Eftimie Birleanu. Avînd în final o înălțime de 8 metri, așezată pe un soclu de marmură de 15 metri decorat cu două basoreliefuluri înfățișînd episoade din bătăliile purtate de marele domnitor, statuia va fi amplasată în municipiul Suceava, pe colina din preajma Cetății de Scaun — pentru a cărei reconstrucție se fac lucrări de mare amploare — simbol al permanenței noastre pe aceste pămînturi. (F. Michitovici, Cimpulung Moldovenesc)

Primim din partea Complexului de hoteluri și restaurante „CAPITOL” :

„Urmare apariției articolului Neliniști și deceptii în holarile hotelurilor (FLACĂRA nr. 26 a.c.), conducerea C.H.R. „CAPITOL” a analizat cele relatate și a dispus următoarele măsuri: recepționera Eleonora Leoca de la hotelul „Veneția” a fost înlocuită din funcție; fochistul Ion Stan a fost sancționat cu mustrare și mutat la o altă unitate; recepționera Aurelia Andrei, de la hotelul „Palas”, a fost schimbată din funcție, dîndu-i-se o altă muncă în cadrul complexului; recepționerul Ion Chișnoiu, de la hotelul „Palas”, a fost sancționat și mutat la o altă unitate hotelieră. Aspectele semnalate au fost prelucrate cu toți administratorii de hotel și toți recepționerii complexului în ședința din 08.07, în așa fel încît pe viitor asemenea aspecte să nu se mai repete”.

În aceste zile fierbinți, primim la redacție mai multe scrisori, pline de căldură, despre întîlnirile dintre foștii elevi ai unor școli și licee — astăzi oameni în vîrstă — întîlniri emoționante, firește, dar relevînd în același timp necesitatea revederilor dintre oameni aflați altădată — și la alte vîrste — aît de aproape în începuturile adevăratului și nîcîdecum ușorului drum către viață, către împlinire ; reproducem, dintre acestea :

„Despre revederi ale diverselor promoții de absolvenți sînt convinsă că s-a mai scris, cea despre care vă relatez însă cred că nu are precedent : este vorba de absolvenții Școlii normale „Costache Negri” din Galați, promoția 1916. Ultima oară se întîlniseră în 1966 la Galați, cînd au răspuns prezent un număr de 18 foști elevi... Au mai trecut 10 ani și, iată, în data de 20 iulie — stabilîndu-și ca punct de întîlnire peronul gării Ploiești, fiind cu aproximație la mijlocul distanței dintre ei, s-au hotărît a se întîlni, dintre pensionarii în vîrstă de 80 de ani, un număr de 4 foști colegi. Ei se numesc : Constantin Cursaru, din Tătăranu, Vrancea ; Gheorghe Zăpucioiu, din Priboeni, Argeș ; Gheorghe Voinea, Murgești, Buzău și Gheorghe Enea, din Călugăreni, Ilfov. Poate că aceste rînduri vor însemna un modest omagiu adus acestor încrecăți navigatori pe corabia vieții”. (Luminița Popescu, Pitești)

„Elevii din această fotografie sînt foștii absolvenți ai Liceului „Ion Măiorescu” din Giurgiu, promoția 1926, la ultima oră de școală, după care au pornit în viață cu nădejde în viitor și entuziasm. Recent, o parte dintre ei au aniversat la Giurgiu 50 de ani de la absolvire — întîlnire la care au ținut să participe și alți absolvenți mai „noi”. Salutați de către actualul director al liceului, profesorul Ion M. Dincă, foștii elevi au luat loc în bănci, apelul fiind făcut de către fostul profesor al celor... prezenți, Mauriciu Kandel. În fapt, dincolo de bucuria revederii celor care au mai rămas dintre noi, întîlnirea de la Giurgiu s-a transformat și într-o veritabilă sesiune de comunicări de interes istoric și civic, documentele prezentate cu această ocazie fiind adunate într-un volum omagial”. (Ion Periețeanu, București)

„Peste 200 de învățători cu părul nîns de ani și muncă dusă pe șantierul de suflate ale școlilor s-au întîlnit cu primul și ultimul director al Școlii normale „Ștefan cel Mare” din Fălticeni, promoțiile 1916—1930, prof. univ. dr. Virgil Terușeanu. Este greu de descris bucuria, lumina din ochii colegilor ce s-au revăzut după o jumătate de secol. Vorbitorii au amintit, pe rînd, eroica viață de apostolat ce a însoțit debutul lor în învățămînt, criza anilor 1931—1933, șomajul, salariile neplătite, lupta și dăruirea pe altarul școlii în orașe și sate — ajungînd pînă astăzi, cînd zorii socialismului au deschis învățămîntului perspective noi, luminoase, ca și slujitorilor ei. Au urmat vizite în grup aît ale orașului nou — devenit astăzi, pentru mulți, de nerecunoscut — cît și a caselor memoriale Sădoveanu, Creangă, Gane etc.” (Mihail Spiridonciuc, Gh. Gheorghiu-Dej, Bacău)

Vă relatez o măsură luată de către Direcția difuzării presei și care produce hilaritate : revista FLACĂRA, al cărei abonant sînt de mai mulți ani, în cursul trimestrului II a.c., urmare a modificării formatului, a devenit mai lefină cu un leu. Pentru ca noi, abonații, să nu fim „păgubiți”, în cursul trimestrului III am primit deja pentru a treia oară cite un exemplar în plus, chipurile pentru compensarea diferenței rezultate, urmare a reducerii amintite de prof. Dacă D.D.P. nu vroia să ne rămînă datoare, n-avea decît să reducă, în trimestrul III, la vechii abonați, taxa de abonament. Fără să caut să jignesc pe cineva, cred că această măsură îmi pare — și poate nu numai mie — cel puțin bizară : ce să fac cu două numere din aceeași revistă?! Repet, nu este vorba de cei cîțiva lei, ci de o anumită judecată. (T. Cutile, București)

Primim din partea Direcției Generale Comerciale al Consiliului popular al municipiului București — I.C.L. Alimentara nr. 7 — următoarea scrisoare :

„Vă facem cunoscut că angajata noastră Silvia Stoica, contabil principal la serviciul contabilitate, de peste 2 ani și cinci luni prezintă certificate medicale pentru copii fără a avea în acest interval nici măcar o zi lucrătoare prezentă la întreprindere ; precizăm că peste 90% din concediile medicale acordate sînt date de către același medic și de către aceeași policlinică. Oare, în această perioadă, în nici o zi copii tovarășei Stoica nu au fost sănătoși?! Întreprinderea, prin comitetul de partid și comitetul sindical, a hotărît ca în acest timp să facem vizite la domiciliul angajatei noastre, constatările comisiei fiind elocvente în sensul că întreaga familie a tovarășei Stoica — inclusiv copiii — era complet sănătoasă. Rugăm să rețineți în continuare că de peste doi ani și cinci luni tovarășa Stoica nu a solicitat nici cel puțin concediul legal de odihnă acordat prin lege. V-am scris, dorînd a se reglementa această situație, știut fiind cît de greu este pentru o instituție ca un angajat T.E.S.A. să lipsească o perioadă aît de îndelungată de timp”. (Președintele comitetului sindical, Matei Sevastița)

Din partea Oficiului județean de turism — Vilcea :

„La sesizarea cititorului Vasile Pruteanu din București (prin care acesta se plîngea de modul necorespunzător în care fusese instalat în staționa Govora — N.R.), vă comunicăm următoarele : aspectele sesizate sînt juste. Tovarășul Dina Ilie, responsabil de cazare, nu a verificat faptic dacă locuul de confort I de la camera 316 din pavilionul Palas este liber, cazîndu-l pe tovarășul Pruteanu în spațiul de confort II. Pentru acest fapt, responsabilul de cazare, Dina Ilie, a fost analizat în colectivul de conducere și sancționat cu mustrare, conform prevederilor Codului Muncii”.

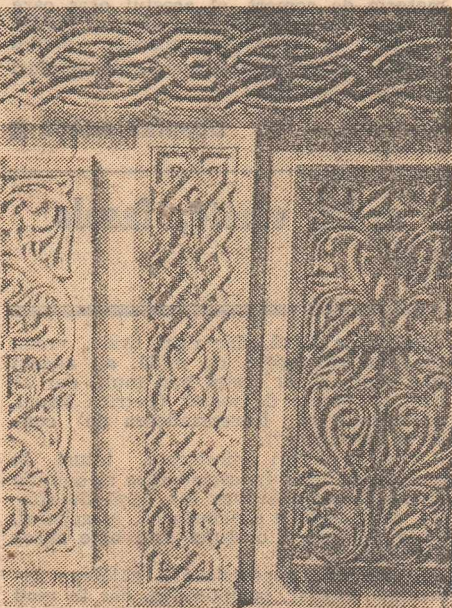
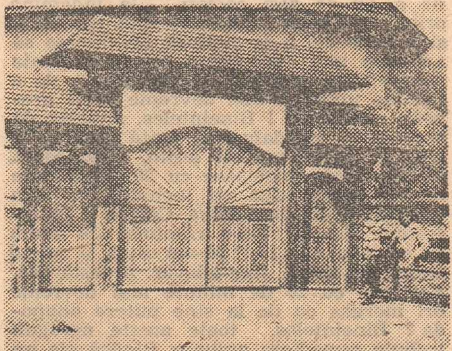
Lucrez la Întreprinderea de materiale de construcții Brașov, în calitate de mecanic, de paisprezece ani. Pe lîngă întîrînerea și reparația mai multor benzi rulante pe care le am în primire, lucrez și la o stație de descărcare a cimentului din vagoane tip Z.C.V. care ne aduc ciment din Fieni, Turda, Bicaz etc. Necazul nostru — căci este al nostru, nu numai al meu — este acela că de la o vreme, cam de un an, aceste vagoane nu mai prezintă piesele necesare — și cu care au fost de fapt dotate din construcție — precum : futuri pentru stringerea capacelor, gulere de racordare, în sfîrșit, pentru a nu intra în amănunte tehnice — cu acele piese ce ne sînt nouă absolut necesare descărcării cimentului în silozuri în bune condiții. Datorită acestei neglijențe a unor organe C.F.R. se alterează cantități de ciment, noi sîntem obligați ca în loc să descărcăm un vagon într-o oră, conform baremului, să pierdem timp aiurea pentru a procura piesele defecte — asta nefînd datoria noastră — instituția plătește locații în sume importante etc. Ca muncitori ne este greu să privim cu indiferență această stare de fapt. (Suntează trei mecanici de serviciu : Ion Munteanu, Dumitru Horhocea și Petre Toderașcu de la I.M.C. Brașov)

Primim din partea Ministerului Energiei Electrice :

„Urmare articolului Un liceu sub raze X, publicat în FLACĂRA din 8 iulie a.c., referitor la Liceul de Electrotehnică nr. 1 din București, un colectiv format din cadre de specialitate din Ministerul Educației și Învățămîntului și Ministerul Energiei Electrice au analizat cu multă atenție aspectele prezentate în articolul menționat... În urma analizei efectuate în școală, la locurile de practică, în centralele electrice, și a discuțiilor purtate cu profesorii și îndrumătorii de practică, specialiștii din producție, a rezultat că acțiunile întreprinse pînă în prezent sînt insuficiente. În acest scop, la nivelul direcțiilor de resort din cele două ministere urmează a se stabili măsuri care vor intensifica efortul specialiștilor din învățămînt și producție pentru asigurarea unei mai bune pregătiri a acestor muncitori. De asemenea, vă informăm că la definitivarea programului de măsuri vom lua legătura cu autorii studiului întreprins pentru a ține seama de concluziile și propunerile făcute”.

Zilele trecute am vizionat un film, pentru prima dată, la patinoarul „23 August” din Capitală. Impresia la adresa organizatorilor nu sînt însă dintre cele mai favorabile : de la intrarea în vasta sală ești luat cu asalt de comercianții ambulanți de semînte care își oferă marfa apoi cu voce tare, indiferent că e pauză sau rulează filmul ; afișul privind interdicția de a fuma în incinta patinoarului este cu totul ignorat de unii spectatori ; o altă, sau poate aceeași categorie de spectatori obișnuiesc să converseze cu glas ridicat, folosînd un limbaj bogat în picanterii dialectale. Cum proiecția filmului s-a întrerupt de cîteva ori, în sala cu o acustică deosebit de impercabilă, s-a creat un vacarm general de fluterături. La sfîrșitul proiecției, incinta arăta ca după furtună. Se impune o întrebare : cine apără salubritatea morală a acestui lăcaș de cultură ? (L. Iancovici, București)

Recent am făcut o excursie în frumoasa zonă din nordul Olteniei. Pe lîngă frumusețile naturale deosebite aflate aici — „Peștera Mușierii” — Baia de Fier, Cheile Olteului etc. — am avut fericita ocazie să admir aceste porți sculptate din Baia de Fier ; am aflat că sînt construite din stejar și că au

fost lucrate de un singur om timp de peste trei ani de zile. Trimite cele două instantanee drept o invitație pentru cei ce trec pe aici pentru a admira măiestria meșterului anonim. (Constantin Popescu, Craiova)

Mă numesc Alecu Constantin, domiciliu în comuna Răcari, județul Dimbovița, și am lucrat la I.N.C.E.R.C. din Șoseaua Pantelimon, București, pe o durată determinată : de la 18.11.1974 și pînă la 17.03.1975 cînd, urmare a unei boli, am fost internat în spital, prezentînd în timp util certificat medical în acest sens. Totuși, întreprinderea a refuzat să-mi onoreze zilele respective. Adresîndu-mă Ministerului Muncii, am primit răspuns scris din partea acestuia — nr. 293665/1.07.1975 — că am dreptul la plata a 65 de zile. Instituția, vîzînd acest act, a spus că se va forma o comisie, apoi m-a dus cu vorba și, iată, a trecut un an de zile, și ba mi se promise că voi primi banii, ba că mai rămîne de văzut dacă am sau nu dreptul la ei. Oare de cît timp este nevoie pentru a dispune executarea unei decizii luate de către minister ?

Sînt profesor, aît la un curs de perfecționare în municipiul Cluj-Napoca — pe care l-am vizitat în mai multe rînduri, ca să nu mai pomenesc de faptul că tot aici, cu ani în urmă, am urmat cursurile universitare. Îi cunosc așadar bine, la fel cum cunosc și tradiționala ospitalitate a clujenilor, buna servire a publicului consumator, rivalizînd cu multe alte centre ale țării. Cu aît mai mult am fost surprins și neplăcut impresionat cînd, în seara zilei de 24 iulie, împreună cu cîțiva colegi, ne-am hotărît să servim cîna la restaurantul „Pescarul”, de pe strada Universității : aspectele întîlnite aici au fost dintre cele mai strani. Deși se aflau numai cîțiva consumatori, una dintre puținele mese debarasate și curate, pe care se afla o placă indicînd „rezervat”, era ocupată de trei femei în halate albe ; lista de bucate, nedată, era redactată cu imaginațiile greșeli de ortografie ; comanda s-a adus tîrziu și nu cu ceea ce cerusem, am fost nevoiți să ronșăm cîteva resturi de piine uscată aîtlată în coș și vizitată vizibil de muște ; ușa ce da spre toaletă, veșnic întredeschisă, nu era mascată nici măcar cu o perdea ; după un timp, la masa „rezervată” s-a așezat și bucatarul unității. Fiînd om pașnic din fire n-am spus nimănui nimic, nu am cerut nici condica, am plecat însă cu un gust amar în gură, cu impresia unei scrii stricate, într-un oraș pe care îl știu că nu poate fi capabil să-ți facă așa ceva. (Iosif Mato, Tg. Mureș)

Mă numesc Ovidiu-Grigore Ioanid, domiciliu în București, vă scriu aceste rînduri pentru a mi se face dreptate într-o situație în care mă consider nedreptățit — aceea a primirii unei amenzi pentru pretinsa folosire a unui aparat de radio la domiciliu fără a avea abonament — repet, nu pentru acest lucru, care, la urma urmei, este o chestiune strict personală — ci pentru modul în care înțeleg unii angajați ai unor instituții să se comporte în public. Mai exact : în ziua de 3 iulie a.c., doi tovarășii de la Oficiul poștal nr. 2 Banu Manta al căror nume nu l-am reținut, dar există semnăturile lor în procesul-verbal de contravenție nr. 70415 avînd antetul Televiziunii române, pe care vi-l anexez, mi-au pătruns în locuință sub pretextul efectuării unei percheziții ; eu sînt un om vîrșnic și singur, m-am simțit extrem de penibil și de neajutorat privindu-l pe cei doi cum treceau dintr-o cameră în alta, fără a cere cea mai elementară permisiune, întorcîndu-mi lucrurile pe dos fără jenă, considerîndu-mă pur și simplu un obiect neînsușit. Între oameni, cred, indiferent în ce situații, trebuie să existe relații civilizate, or, felul cum au procedat cei doi angajați a fost cu totul pe dos. La urma-urmei îi poți face datoria — aceea de a cerceta o locuință — și omeneste, calm, cerînd permisiunea, și nu numai în mod violent, ca și cum ai fi cercetat un maidan !

Posta redacției

Veronica Manole — Buzău. Direcția farmaceutică și a aparatului medicale a dispus să vi se expedieze prin Oficiul farmaceutic Ploiești medicamentul solicitat. Vi se va comunica farmacia de la care îl veți putea ridica. ■ Constantin Tăulescu — comuna Fărcaș, Dolj. Ministerul Muncii ne-a comunicat că nu are arhiva cu cotizațiile fostelor case de asigurări sociale decît pînă la data de 31 decembrie 1948 ; urmează deci să vă adresați direct la unitatea la care ați lucrat. ■ Constantin Popescu — Arad. La secțiile serale de subingineri organizate pe lîngă marile întreprinderi se pot înscrie numai cei care sînt recomandați de către conducătorii celor la care lucrează. ■ Gheorghe Cojan — comuna Sușani, Vâlcea. Ne-ați solicitat sprijinul în obținerea unei butelii de aragaz ; adresîndu-ne forului competent județean, am fost informați că în urma verificării la fața locului s-a constatat că dumneavoastră aveți o butelie de aragaz ! ? ■ Ștefan Botovan — comuna Lunca Mureș, Alba. Volumele pe care le doriți, le puteți obține numai prin Librăria „Cartea prin poștă”. ■ Ion Iova — comuna Daneș, Dolj. Comisia județeană de expertiză medicală a stabilit că încadrarea dumneavoastră în gradul II de invaliditate respectă normele tehnice de expertiză medicală. Faptul că ați fost internat în spital este o urmare a concluziilor că boala dumneavoastră este parțial vindecabilă. ■ Tîncă Băluță — Birlad. În ședința din 28 iunie a.c. a Comitetului executiv al Consiliului popular municipal vi se repartizase o locuință compusă din două camere și bucatărie, pe strada Republicii nr. 280 ; ați fost căntăta pentru a vi se comunica repartizarea spațiului dar — ni s-a comunicat — erati plecat cu întreaga familie la București. Din acest motiv — la fel, ni se comunică — spațiul respectiv a fost repartizat altcuiva.

MARGA NEDELEA

FLACĂRA, nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieti-ne cît mai concis, și nu uitați să vă iscăliți.

APROVIZIONAREA

BRAȘOV: Pe brașoveni îi aprovizionează bine gospodarii veniți din comunele și satele Bărăganului

Aprovizionarea Brașovului depinde în mare măsură de ospetia brașovenilor. Gheorghe Sirghie, intendentul pieței „M. Kogălniceanu”, aflată nu departe de gară și fiind, de aceea, cea mai aglomerată piață a orașului, unde se opresc toți navetiștii și toți călătorii care sosesc sau pleacă din Brașov, îmi spune că vin aici, să vîndă, oameni din Vidra, Colibași, Cretești, Sintești, Maia, Brazi, toate comunele din Bărăgan, sau de la Seles — Arad, Calafat, Turnu-Măgurele, Tîfestei — Vrancea, Buzău.

Aproape 1000 de țărani vin zilnic și vind pe piețele Brașovului. „Ne-am dat seama că depindem în mare parte de ei, îmi spunea Vasile Ciucaru, directorul Direcției generale comerciale a județului Brașov și președintele al Comitetului județean al aprovizionării populației. Iată de ce am avut grijă ca oamenii acestia, care contribuie direct la buna aprovizionare a Brașovului, să fie bine primiți aici. Avem, de exemplu, dormitoare unde oamenii acestia se pot odihni, în condiții destul de bune de confort, în schimbul modestei sume de 6 lei pentru o noapte. Un avantaj al faptului că ei vin de departe este acela că se deplasează cu mari cantități de produse, ceea ce și face ca piețele Brașovului să fie pline întotdeauna, iar oamenii să poată cumpăra la orice oră a zilei. În cele mai multe cazuri, așa adăuga, mijloacele de transport le asigurăm tot noi”. Într-adevăr, așa cum aflăm și de la țărani din Maia, mașinile întreprinderii de transporturi-auto Brașov vin la București încărcate cu mărfuri industriale apoi se abat prin satul lor, sint încărcate imediat și pornesc spre Brașov, unde opresc, după preferințele vinzătorilor dar și după cerințele orașului, în piețele „Agrocentral”, „M. Kogălniceanu”, „Steagul roșu” sau „Tractorul”.

Bineînțeles, aprovizionarea cu produse agroalimentare a Brașovului cade și în seama C.L.F.-ului, a Gostat-ului, a Agrocoop-ului. Curios este însă că deși angajații acestor instituții sint, majoritatea,

brașoveni, ei par să pună mai puțină inimă și mai puțin interes în aprovizionarea orașului și în desfacerea unor mărfuri care asigură de fapt belsugul lui zilnic, decât cei veniți aici de departe, din cine știe ce colț al țării. În piața „M. Kogălniceanu”, de exemplu, prin geamurile nesterse probabil de săptămîni de zile ale chioscului C.A.P.-ului Ghimbav, nu se zărea nimic, absolut nimic, decât rafturi goale. Într-un magazin al C.L.F.-ului, în incinta căruia se lăfăia un panou pe care scria „dați zilnic copiilor cit mai multe fructe”, nu existau fructe deloc. Tot acolo, pe alt panou, cineva scrisese: „Cartoful constituie un aliment la îndemîna oricui și poate fi folosit la prepararea unui mare număr de feluri de mâncare”. În afară de faptul că, precum se știe, cartoful a încetat de mult să mai fie la noi o plantă exotică, îndemnul de pe panou păcătuia în primul rînd prin ironia — altfel cum i-am spus? — de a nu se găsi cartofi „la îndemîna oricui!” Firește, exemplele pot continua, și printre ele n-ar fi lipsit de interes să amintim nici procedeul folosit în piața acoperită a orașului, „Agrocentral”, de a închide unitatea mai devreme decât prevede programul! Bineînțeles, situația dă naștere la scandaluri în toată regula. În ziua în care am fost acolo, vizitarea Maria Orban închisese cu 20 de minute mai devreme. „La cit închideți?”, am întrebat-o pe gestoniera Corina Dumitrescu. „La 13”, mi-a răspuns. „Și acum cit e ceasul?”. „13!” M-am uitat, și ceasul dumnezei arăta, într-adevăr, această oră. Era pus cu 20 de minute mai devreme ori mergea cu de la sine putere anapoda? Bineînțeles, toate aceste nereguli trebuie remediate grabnic, fiindcă ele nu pot fi lăsate să strîbească prestigiul. În materie de comerț, al acestui oraș care — după cum îmi spunea directorul Vasile Ciucaru — realizează aproape dublul mediei pe țară la desfacerea de mărfuri pe cap de locuitor!

DUMITRU ELIADE ■

GALAȚI: Oamenii vor roșii, ardei, vinete, fasole verde și în piețele de cartier

Despre păduri să vorbească pădurarii, despre pește pescarii, despre piețe gospodinele. Drept care, pentru a ne documenta asupra pieței centrale a Galațiului, „30 Decembrie”, ne-am adresat celor mai desăvîrșiți experți în materie, femeile cu sacosă, plină sau goală, după cum se nimerea. Iată cîteva păreri:

„Se găsesc de toate (Pompilia Donici, casnică); „altă dată e, altă dată nu e” (Aurelia Chico, bobinatoare la Filatura B 2); „este de toate” (Veta Buruiană, muncitoare la Mase plastice); „căpșuni n-am găsit decît o singură dată în sezon, ardei n-am prins niciodată, cartofi sint berechet, la fel și roșiile, dar fructele pină acum au fost la pămînt” (Mariana Tufescu, recepționeră la hotelul „Dunărea”); „piața e bună” (Haritina Tănase, casnică, și soțul ei, Nicolae, su-

dor); „...e bună, dar cam tîrzie, vreau să spun că roșiile, de pildă, au apărut mai tîrziu și au costat mai mult, dar acum se găsesc de toate” (Petrica Pavel, muncitoare la Întreprinderea de conserve „Piscicola”).

Așadar, păreri amestecate, totuși, în ansamblu, luînd în considerare și opiniile nemenționate mai sus, din lipsă de spațiu, se desprinde concluzia că, în general, piața centrală a orașului este bine aprovizionată.

Realitatea aprovizionării gălățene în-deamnă, așadar, la optimism, dar în mod nuanțat. Pentru că iată cum ni se plînge profesoara de filozofie Lucia Botez, de la Grupul școlar al Combinatului siderurgic Galați: „În centru e bine, dar piețele de cartier sint destul de slab aprovizionate. Eu locuiesc în microraioul 19. Avem o

pieță nouă, cu gherete bine amenajate, dar din păcate nu totdeauna pline. Mă deplasez de acasă pină în centru, la „30 Decembrie”, ca să cumpăr ardei. Pierd o jumătate de oră cu dusul, o jumătate cu întorsul, plus așteptarea în stație, aproape un ceas și jumătate pentru niște amărîți de ardei! Și nu uitați că microraioul 19 este unul din cartierele importante ale orașului, iar piața sa deservește și pe cetățenii din microraiioanele alăturate, 20 și 21, cîteva zeci de mii de oameni!”

Elisabeta Șerban, studentă în geologie, confirmă aceeași situație, dar cu referire la piața din microraioul 40.

— Acolo găsești corcodușe și zarzăre stricate, piersici necoapte, zarzavat de supă, cartofi, roșii, castraveți. Brînză n-am văzut de nu știu cînd. Cînd își fac apariția — foarte rar — ardeii grași, e sărbătoare. Atunci se încing Marea Bătălie pentru Ardeii Gras.

În acest context, l-am întrebat și pe tovarășul Gheorghe Baroga, directorul adjunct al Direcției comerciale județene, ce părere are despre aprovizionarea piețelor de cartier.

LIONEL NIȚESCU ■

BAIA MARE: „Maladia” aprozarelor cu rafturi goale

Informat fiind că C.L.F.-ul bîimărean are pe raza orașului 40 de unități permanente și 12 chioscuri sezoniere, toate profilate pe desfacerea legumelor și fructelor, mi-am început raidul din piața centrală, aflată la „hotarul” dintre orașul vechi și cel nou. De fapt, nu este vorba de o piață, ci de o... piețisoară, mai degrabă; mă uit prin rafturile magazinului de legume și fructe al C.L.F.-ului, prin cele ale chioscului pieței și constat că, în afară de fasole verde, ceapă uscată, ceva dovlecei, cartofi, nu zăresc „nici măcar de leac” o roșie, un castravete, un ardei gras, o vinătă, o pară, o vișină, o... un... etc. O iau spre tarabele producătorilor. Mai, mai să nu-mi vină să cred: aceste tarabe sint pline cu tot din ceea ce observasem că aprozarul nu are. Și toate de bună calitate. După ce-mi notez prețurile de pe „tabla de prețuri” din capătul pieței, mă opresc la tarabele cu tomate. Primul producător le vinde cu opt lei kilogramul, al doilea cu șapte, următorul cu șase, toți ceilalți vînd prețurile între șase și opt lei kilogramul. „Cine v-a stabilit prețul de opt lei la o oca de roșii, îl întreb pe anul dintre ei?” „Eu singur, îmi răspunde tăios, și dacă nu îți place marfa mea, cumpără de la aprozar, că tot n-are, ori așteaptă o zi, două, pină aduce.” „Prețul stabilit de Consiliul popular municipal, aflat pe tabla din piață, la roșii, este de 3 lei, cum poți să-l urci pină la 8 lei? Asta e adevărată speculă!”

Luni dimineața mă înfațîșez în biroul administratorului pieței centrale, tovarășul Florian Adiel, de la care aveam să aflu: „În ultimele zile, C.L.F. Baia Mare nu a avut marfa solicitată de cumpărători (roșii, castraveți, vinete, ardei gras, conopidă, vișine, pere etc.), dar acum puteți vedea că o mașină a C.L.F.-ului a intrat în piață la descărcare. A adus roșii. Dar de toate aceste neajunsuri nu sintem noi, piața, vinovați; vina trebuie căutată în altă parte.” „Unde?” „La C.L.F. ori mai departe”, îmi răspunde în-decis administratorul. Ne luăm picioarele la spinare și plecăm împreună la principalul furnizor de legume și de fructe al pieței. C.L.F. Baia Mare.

Șeful biroului aprovizionare-transport,

tovarășul Octavian Nicoară, amabil, ne poartă prin toate depozitele C.L.F.-ului, ne arată marfa pe care o are în depozite, iar șeful de depozit, tovarășul Gheorghe Filip, tot așa de amabil, ne înlocuiește cu cifre exclamațiile de genul: „Dar aveți cartofi, roșii, ardei gras în depozit, de ce nu se găsesc aceste legume pe piețele orașului? Ce stocuri aveți?”

„În depozit avem, azi, 50 de tone de cartofi (cam 2 zile la desfacere), 35 de tone de roșii, iar 25 de tone ne vor sosi, azi, miine, vagonabil (la desfacere, cca. 4-5 zile), 4 tone de castraveți, cam 2 tone de ardei gras. De ce n-am livrat punctele de desfacere aceste produse în zilele de sîmbătă și duminică? Pentru că toate, cu excepția cartofilor, ne-au sosit azi-noapte, dar e mai bine să discutați cu tovarășul director”...

Dăm fuga și la inginer Traian Chișu, directorul C.L.F.-ului Baia Mare. Nici domnia-sa nu se consideră vinovat de toate aceste lipsuri. Va trebui să merg în altă parte, deoarece: „Pe perioada 1-18 iulie, ne spune, principalul nostru furnizor de legume și fructe, C.L.F. Arad, la care avem repartiție de 240 de tone de tomate, nu ne-a livrat decît 13 tone; C.L.F. Satu Mare, din 150 de tone de tomate, nu a livrat încă nimic; C.L.F. Timiș, din 70 de tone de tomate a livrat... nimic, iar din repartiția de 50 de tone de ardei gras n-am primit nici un gram; Aradul, din 10 tone de ardei gras ne-a dat numai 4 tone, pe cînd C.L.F. Dolj, fără repartiție, ne livrează pe această perioadă 51 de tone de ardei gras și 124 de tone de tomate.”

În fine, inventarul furnizorilor buni și răi continuă. De unde s-ar părea că nu se poate emite o sentință aspră nici asupra C.L.F.-ului Baia Mare, vinovați fiind, după cele relatate de către conducătorul acestei unități, numai furnizorii. Oare? Și încă o justificare destul de originală, aparținînd aceluiași subiect: „Toti navetiștii se aprovizionează cu legume și fructe tot din magazinele orașului, de aceea nu ajung aceste produse pentru cei din oraș”...

Reluăm cursa, înapoi la piața centrală. Pe drum aflu că în această lună, pentru

PIEȚELOR

abuzuri flagrante de la tarifele de prețuri stabilite de către Consiliul municipal, la produsele vindute în piață direct de producători, nu s-a dat nici o amendă celor care au fost găsiți contravenienți. Curios! Toleranță, încurajarea... speculei, despre ce poate fi vorba? În piață constatăm că producătorii continuă să-și desfășoare marfa tot la același „nivel” de prețuri, cu mult umflăte față de tariful legal. Se aplică, totuși, în fața noastră, citeva amenzi de cite 50 de lei, la cițiva dintre aceștia. Ce urmează după aceste amenzi?

Amenințări de genul: „Ne luăm marfa și nu mai venim niciodată la Baia Mare. Să vedem ce le mai vindeți oamenilor! Dacă n-am fi noi, producătorii?... Vă bateți joc de noi cu amenziile astea! Astea-s roșii să le dăm cu 3 lei, ca la aprozar?... Avem certificate de producători...”

Spre rușinea și lipsa lor de omenie, le amintim numele unora dintre acești neșătuți speculanți ai piețelor: Petre Dică,

Mihăiescu Ștefan, Anghel Matei, toți din comuna Teascu, județul Dolj, Oprea Hriștache, din comuna Măgurele, sectorul VI București (?!), Ciobanu Florea din comuna Oinacu, județul Ilfov (?!), Bușu Gheorghe, din comuna Moțatei, județul Dolj, Cimpan Gheorghe, din comuna Scăloșeni, județul Maramureș.

Aceștea sînt numai cîteva nume din cele aproape 50 sub care se ascund asemenea producători din alte județe. des-cinși la Baia Mare nu neapărat pentru a aproviziona orasul cu legume și fructe, ci pentru a specula populația orasului.

Ce pot spune în acest sens Consiliile populare comunale care le-au acordat certificate de producători acestor speculanți? Știu aceste consilii că numai unul dintre numiții producători avea adusă la Baia Mare o cantitate de aproape un vagon de roșii și care, vindut la prețul de speculă, l-ar fi umplut buznarul în mod ilicit cu suma de 80 de mii de lei?

M. N. FLORIAN ■

PITEȘTI: „Cumpărătorii știu ce se găsește pe piață și cer numai ce se găsește”

Ion Dumitru, șeful magazinului I.L.F. nr. 30 din Complexul alimentar „Unic”, aflat în centrul Piteștiiului, nu știa că replica sa trăgea, de fapt, linie și făcea totalul celor constatate de mine într-un raid de o jumătate de zi prin piețele și magazinele de legume-fructe ale orașului. Și, de asemenea, pe moment, nu și-a dat seama în ce paradox se rătăcea, în ceea ce privește realitatea particulară a magazinului său. Dar să vedem mai întii ce exprimă acest total. E vorba despre faptul că piteșteanul s-a obișnuit cu ce poate cumpăra pe piață „de-acasă” și că n-are rost să ceară lucruri care nu se găsesc. Dar asta nu înseamnă că nu duce dorul acelor legume și fructe pe care nu le află de mai multă vreme, fără să fie neapărat fructe de mango sau mai știu eu ce delicii exotice de pe alte meridiane. Și ce poate cumpăra deocamdată? Indiferent unde locuiește, în centru sau în cartierele noi, Găvana I sau Găvana II, ori în cartierul Smirdan, găsește cu siguranță și din abundență la această oră legumele de bază — roșii, ceapă, cartofi, varză, mai pponderat ardei și vinete. Se pare că acest fapt este un succes pentru întreprinderea județeană de legume-fructe, statisticile demonstrând că în anul acesta și în sezonul acesta se înregistrează un progres considerabil în aprovizionarea populației municipiului față de anii trecuți, dacă „vă gândiți, cum îmi spune directorul întreprinderii, inginerul Constantin Iordache, că avem o bază proprie legumicolă destul de restrînsă și că trebuie să aducem marfă din alte județe”.

Cum spuneam, piteșteanul nici nu e atît pretentios la truandale, tocmai fiindcă s-a obișnuit să nu le găsească. Dar e surprins, precum îmi confirmă mulți cumpărători, să nu găsească în acest sezon de vîrf al legumelor fasole verde, dovlecei și mai cu seamă rădăcinoase, îndeosebi morcovi și verdețuri (care la ora actuală provin din culturile de cîmp, nu din sere). „Mă mir, pentru că dovlecei și rădăcinoase avem în depozit”, îmi răspunde tovarășul director Iordache și își exprimă bănuiala că poate gestionarii nu comandă! Iată ce scrie în registrul de inspecții al centrului Big-Găvana inspecțtoarea Elena Mărășanu, din Inspecția comercială de stat a județului Argeș: „De la raion lipsesc o serie de mărfuri de sezon solicitate de gestionar cu note de comandă și neonorate de depozit, astfel — castraveți, dovlecei, fasole verde, morcovi, fasole uscată și fructe (note de comandă din 27, 28, 29 iunie)”. Răspund și eu note de comandă mai recente — 23, 24, 25 iulie — ca și borderourile de intrare a mărfurilor în magazin și constat același lucru: nu se onorează comenzile la aceste legume, mai ales la fructe și mai ales

pentru magazinele din cartiere în raport cu cele situate central. „La noi e zonă industrială, sîntem alături de o platformă cu patru-cinci întreprinderi mari și cînd oamenii ies din schimb se opresc aici pentru aprovizionare. Dacă nu găseșc tot ce le trebuie, și nu găseșc totdeauna oricîte eforturi am face noi să avem la raft mărfurile solicitate, ei sînt nevoiți să ia autobuzul pînă în Piața centrală ca să cumpere de la producătorii particulari și să piardă o mulțime de timp” — mă informează vînzătorul Constantin Ștefănescu. „Dar de ce în piața centrală?”. întreb, fiindcă aflasem la Direcția comercială că în municipiul Pitești s-au creat, reamenajat și dezvoltat piețe agro-alimentare în aproape toate cartierele orașului. „Sînt mai mult cu numele, mă lămurește cumpărătorul Ion Militaru, mercioleg la întreprinderea de încălțăminte; 2—3 mese acolo nu înseamnă piață și producătorii nu vin”. De ce nu vin? Un motiv, poate chiar cel esențial, mi-l prezintă cooperatoarea Paulina Anton din comuna Peretu, județul Teleorman, pe care o întilnim în Piața centrală vînzînd niște ardei ca de expoziție. „Nu prea avem condiții de transport, nu prea știm pe unde vin aceste piețe, apoi dacă venim cu mai multă marfă trebuie mai întii să pierdem o mulțime de vreme ca să ne căutăm gazdă unde să dormim peste noapte, pe urmă unde să ne lăsăm produsele pînă a doua zi? La noi nu se gîndește nimenea că stăm cite o noapte în picioare lingă marfă și ziua următoare cînd ne ducem acasă plecăm în cîmp la muncă și sîntem friinți de osteneală”. Sînt asigurată la Direcția comercială că anul viitor producătorii particulari nu se vor mai lovi de aceste greutăți. În jurul pieței mari (deci larăși piața centrală!), se vor amenaja spații de cazare pentru ei și boxe pentru depozitarea mărfurilor lor.

Dar să revenim la aprovizionarea prin I.L.F., baza și certitudinea în ce privește satisfacerea cerințelor populației. Constat că locuitorii orașului sînt lipsiți de o serie de zarzavaturi existente în general în depozit, pentru că unii gestionari, într-adevăr, nu le solicită, li se pare lor că nu se mai caută, că le-a trecut sezonul. Astfel, magazinul nr. 1 din Găvana II nu mai comandă morcovi și dovlecei „fiindcă nu se mai vind, le-a trecut sezonul”, îmi spune gestionara Stroescu, în timp ce în piață constat că morcovii și dovleceii sînt căutați cu prioritate față de oricare altă legumă. La „Unic”, gospodina Jenica Stoica, pensionară, care găsește zilnic pentru 6 persoane, mi se plînge că nu găsește „fasole verde, dovlecei, ca să nu mai vorbesc că bame proaspete n-am văzut la magazinele de stat niciodată,

incît ai senzația că ele cresc așa, gata conservate la borcan. Ca și tarhon, ca și hrean și chiar conopidă și țelină! Și măcar aici ar putea să se aducă, e cel mai mare și mai central magazin din oraș, e dacă vreți și cartea de vizită a aprovizionării noastre”. Iată că tovarășul Ion Dumitriu, deși are 18 ani vechime în comerțul cu legume-fructe și e responsabilul magazinului, își subestimează cumpărătorii care, neavînd incotro, cumpără ce găseșc, ce li se oferă. Dacă învățtoarea pensionară Jenica Stoica i-ar cere bame, ori sparanghel ar avea de unde să-i dea? Maria Burlacu, funcționară la Cooperativa Constructorul-Pitești, pe care am abordat-o în piață unde căuta de zor dovlecei pentru umplut, îmi mărturisește că „mesele noastre ar putea fi mult mai variate și nu neapărat pe bază de carne, cum se obișnuiește la noi, dacă am găsi un sortiment mai bogat de legume. Abia m-am întors de la mare și mi-au plăcut grozav în Constanța un soi de dovlecei rotunzi, special pentru umplut, foarte gustoși. Nu știu de ce la noi nu se aduc, ca și multe alte legume și zarzavaturi. De pildă, dacă aș vrea să gășesc tarhon ar trebui să vin la București să-l cumpăr, ca să nu mai spun că noi, gospodinele mai tinere, nici nu știm cum arată în realitate, am văzut doar în pozele din cărțile de bucate, sparanghelul, cressonul, andivele, diferite soiuri de sa-

late, de gulioare... Nu cunosc de ce nu se cultivă și în zona noastră sau, în orice caz, de ce nu se aduc și pe piața noastră?” „Pentru că nu reușim să-i determinăm pe producătorii de legume, nici din gostat-uri, nici din ceape-uri, nici măcar pe-ai noștri, ai I.L.F.-ului, să le cultive, îmi explică tovarășul director Iordache. Bame cultivăm, dar o cantitate mică și le trimitem exclusiv la fabrica de conserve. Nu este o cultură pretențioasă, ca sparanghelul, de exemplu, dar cere multă promptitudine și forță de muncă la recoltat, iar cit privește celelalte legume mai rare de care ați pomenit, vom încerca, așa cum s-au dat indicații centralei noastre, să începem a le cultiva pe suprafețe, deocamdată, mici. E adevărat că negăsindu-le pe piață, unele gospodine, cele mai tinere, nici nu știu să le gătească”.

Deci, în concluzie, cetățenii municipiului Pitești apreciază și sînt mulțumiți de faptul că anul acesta li se asigură din abundență legumele de bază pentru hrana cea de toate zilele, dar ca locuitorii al unui oraș modern, în dezvoltare, ai unui mare oraș industrial al țării, vor, firește, o gamă sortimentală mult mai variată, o piață mai colorată, mai aromată, și ei știu că acest lucru nu este imposibil.

CICI IORDACHE ■

ALEXANDRIA: Abundența mărfurilor asigură mulțumirea cumpărătorilor

Fiind singura din oraș, piața din capitala Teleormanului nu are nici un nume. Plasată în plin vad comercial, ea se cheamă, pur și simplu, Piața Alexandriei, dar lipsa vreunui nume nu o împiedică să fie bine aprovizionată și plină cu de toate. La ora vizitei noastre, ceas matinal și mohorit, cu nori grei amenințînd a ploaie, cele 20 de boxe apartinînd I.J.L.F.-ului, Agrocoop-ului și Centrului de desfacere a semințelor, precum și cele 9 rînduri de mese destinate producătorilor particulari, acoperite cu carapace ondulate de plastic, cunosc o activitate intensă, o febră obișnuită unui astfel de loc, oamenii avînd realmente ce cumpăra. Marfă variată, proaspătă și de bună calitate: roșii arătoase, castraveți și vinete robuste, varză cit un cap de om, ceapă, usturoi, cartofi curați și sănătoși, ouă, miere, brînză moale ca untul, și toate celelalte, iar la intrarea în piață flori și artizanat, ultimul de cel mai prost-gust posibil!

La unul din punctele de desfacere al I.J.L.F.-ului, gestionarul Anghel Ghena ne informează că face vînzări obișnuite de 15 000 lei pe zi, depășind mereu planul, cartofi cu 1,40 lei kilogramul, roșii cu 2,10, vinete cu 3,40, mere cu 2,40, ardei gras cu 3,50, ceapă cu 2,50 ș.a.m.d., legume și fructe de care nu duce lipsă și față de care cumpărătorii au numai vorbe bune, lăsînd deopotrivă goale galantarul frumos rînduit, cit și conda de sugestii și reclamații. Cazul lui Anghel Ghena nu este singular. Într-un perimetru mereu mișcător, plin de culori și de arome tari, vînzarea merge bine peste tot, în sectorul de stat și în cel particular. Ne lămurim că au o mare căutare piersicile aduse tocmai de la Medgidia și Tg. Mureș, precum și pepenii, al căror preț a ajuns la 3,50 la lubeniță și 5,50 lei la cantalupi, produse în fața cărora se opresc îndeobște copiii, trimiși desigur să tirguiască altceva, pentru necesitățile imediate ale mesei. La capitolul prețuri, se cade însă să zăbovim. Administratorul pieței, Ion Chenescu, altfel un om neobosit și permanent la datorie din zori pînă-noapte, recunoaște că nu a mai afișat prețurile maximele de o săptămînă, adică din ziua cînd ele s-au schimbat ultima dată, coborînd

Fără îndoială, scuza e scuza, dar scăparea aceasta, cum o numește, permite unora să vindă cum îi taie capul și cum le-o cere interesul. După Ion Chenescu, prețul maximal la roșii extra, de exemplu, nu trebuie să depășească trei lei, dar după Elena Bulmac, producătoare din Poroschia, el se mentine și astăzi cu un leu mai mult! E drept, marfa scoasă la vînzare de femeia din Poroschia, lăudată a fi produsă afară și nu în seră, e frumoasă, roșia rotunjindu-se aproape cit circumferința unei mîngi de handbal, dar legea-i lege și trebuie respectată de toată lumea. Cînd n-o respecti, bagi mina în buzunar, plătești și te alegi cu o chitanță, așa cum i s-a întimplat Paraschivei Petrică din Tîgănești, amendată pentru trei lei ceruți în plus la kilogramul de roșii, Elenei Neg din Alexandria, pedesătită pentru ignorarea mercurialului la vinete, lui Ion Medințu din Peretu, prins cu ocaua prea mică la brînză, și altora, față de care administrația pieței a manifestat o intransigență explicabilă în raport cu banul cumpărătorului!

Chiar dacă, recent, Ștefan Soare, gestionarul boxei de carne, a fost sancționat pentru comportare necuviincioasă față de clienți, Ion Chenescu, vinovat el însuși de neafișarea curentă a prețurilor maxime, consideră că dificultățile cele mai mari vin de la producătorii particulari. Intrucît aceștia sînt greu de strunit, aducînd mărfuri și obiceiuri din întregul județ și de mai departe, Direcția comercială județeană, sprijinită de organele locale, s-a străduit să ridice calitatea produselor scoase la vînzare în unitățile de stat, intenție în mare măsură împlinită, după cum ne spunea unul dintre cumpărătorii întilniți în piață, arhitectul Costache Negulescu. Ceea ce găsești la producătorii particulari, ai la îndemînă și la I.J.L.F., cu observația că roșiile ultimei unități sînt chiar mai bune și mai proaspete. Lucrul acesta nu este de mirare, căci un comandament de aprovizionare instituit pe plan local, intrîndu-se și analizînd cu luciditate necesitățile pieței în fiecare joi, a dispus ca I.J.L.F., care deține contracte ferme cu peste 150 de cooperative agricole de producție, să elimine etapa tranzit a depozitului, recepționînd legumele și fructele direct pe cîmp și îndreptîndu-le neîntirziat către sacosele cumpărătorilor, mulțumiți să găsească astfel marfa mereu proaspătă.

În general, în piața din Alexandria lucrurile merg cum trebuie. Belșugul de produse este evident, mălaiul extra și uleiul de floarea-soarelui se infățișează la bună vedere, calitatea mărfurilor este constant ridicată, iar nivelul de salubritate este remarcabil, deși pe ici pe colo, mai ales la brînzeturi, riști să ți se cîntărească odată cu telemeaua, așezată doar pe ștergare, neacoperită, și citeva muște! Cumpărătorii pleacă de obicei mulțumiți, abundența mărfurilor făcînd uitate cele citeva nereguli, dintre care cea mai flagrantă este cea a depășirii prețurilor maximele.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

(Continuare în pag. 10)

FLĂCĂRA — pagina 9

APROVIZIONAREA PIETELOR

BUCUREȘTI: Lume, lume... Piața noastră cea de toate zilele este mai mult decât un punct de aprovizionare, de tranzit cotidian

O mică statistică pusă la dispoziție de administrația Pieței Unirii ne ajută să ne completăm cunoștințele despre cea mai mare piață a Capitalei. Spre exemplu, în dimineața zilei de 28 iulie, la ora 7, erau înregistrați 400 de producători cu 25 000 kilograme de legume și zarzavat și 20 000 de kilograme de fructe, iar sectorul de stat, Gostat și I.L.F., pusese în vânzare 23 500 kilograme de legume și zarzavaturi, 7 400 kilograme de fructe și 18 000 de ouă. Cantități, să recunoaștem, impresionante, menite să astimpe apetitul sezonier al bucureșteanului din jurul Pieței Unirii.

Forțez puțin rindurile strine ale unei cozi la piersici și intru curios într-unul din magazinele Gostatului. Din belșug roșii, ardei gras și morcovi, toate acestea îmbrăcate cu o ușoară crustă de noroi. Castraveții, dovleceii sau vinetele nu beneficiază de acest avantaj pentru că nu existau! Petre Olteanu, responsabilul unității Gostat, și Gheorghe Druțu, vânzător, îmi răspund la unison că n-au dispoziții să vândă roșiile, morcovii și ardeii curași, respectiv fără noroi. Și nici n-ar fi indicat pentru că, spun ei, marile cantități de marfă pe care le au, odată spălate, nu mai rezistă în timp. Primim, astfel, serioase asigurări că nu vom scăpa de noroiul vândut la kilogram și, evident, de aspectul urit, cu totul necomercial, al acestor produse, întrucât nici nu este în interesul nostru, al cumpărătorilor! Cit despre vinete, copnodă, dovlecei, comenzi s-au făcut, însă totul s-a oprit aici, adică la comenzi. De pildă, în ziua de 26 iulie, seful unității a comandat 1 000 de kilograme de vinete, în 27 iulie, 500 kilograme de vinete și 200 kilograme dovlecei, dar nici până azi nu le-a văzut cineva. Castraveți au fost dimineață, peste 1 000 de kilograme și, „poate mai vine ceva...“ Până atunci, puțin mai încolo, lipit de Gostat, găsești magazinul I.L.F.-ului, ușor de recunoscut, după numeroasele lazi goale care zac la intrare sau înșirate pe trotuar. Responsabilul „e puțin în piață“, dar trebuie să vină. Cel care mă informează, observând că îmi notez ceva în carnețel, răcește odată din toți plămînii: „Angelo, ia măsură nitel aici“. Și Angela, plină de rivnă, mătură și încaperea și trotuarul, căutându-l din ochi pe șef, și dacă Valeriu Bătrinu n-ar fi apărut, plescând ușor cu limba, Angela ar fi măturat

BUCUREȘTI: După legume, fructe și pește prin trei piețe

După ploaia din ajun, soarele din această dimineață (ceasul arată orele 5,30) luminează mai viu prin atmosfera purificată de praf, proiectând puternice accente cromatice peste mesele pe care țărani își etalează produsele: roșii, ardei grași, ardei luți, morcovi, castraveți, dovlecei, fasole grasă, în fine, un sortiment care ni se pare bogat și variat.

În Piața „7 Noiembrie“, unde ne-am început ziua de muncă, la puțin timp după ce țărani își pregătiseră marfa, aproape toate spațiile destinate vânzării de legume sunt ocupate, fapt ce ni se pare relevant, în comparație cu aspectul obișnuit al acestui loc, prin care, în drum spre casă, unii dintre noi trec zilnic de câteva ori. Gospodinele nu sînt grăbite. Mai înții privesc, trec de la o teighea la alta. Citeva așteaptă să se deschidă și Agrocoop-ul și I.L.F.-ul. Marfa acestora se poate vedea prin vitrinele magazinelor. „Sînt tot alea de ieri“, ne spune o gospodină vîrșnică, pentru a adăuga, ca pentru sine: „Fac ăștia un comerț!“ Am dorit să ne și convingem ce fel de comerț... Deci așteptăm, trecind printre cumpărători, ascultînd, privind și notînd din cînd în cînd. Prețurile sînt afișate și la țărani. Diferite. Roșiile ajung pînă la 3,50 lei. Sînt însă și cu 2,00 lei. La „stat“, cum zice lumea, în mod curent (adică la magazinele I.L.F.-ului și Agrocoop-ului), roșiile oscilează între 1,80 și 2,20. Descoperim primii pepeni galbeni. Tot la țărani. Se caută vinete, dar un singur vânzător, din Urziceni, a adus azi vinete. Doi saci. Se vind ca piinea caldă. Lumea nu se enervează că stă la coadă. Numai să ajungă marfa pînă la vine rîndul. „N-avem de ales, ne spune o tînără gospodină, Mihaela Demetrescu, din moment ce un singur țaran are vinete.“

Observăm că la unele magazine din piață nu se oprește nimeni. Ele s-au deschis, vânzătorii în halate albastre și cu tichii pe cap așteaptă „mușterii“. Roșii la 1,80 lei, cartofi la 1,50 lei, fasole boabe, oțet, ouă, ceapă, varză (urită). Lufă Pătru, vânzătorul, pare plictisit, ori, cine știe?, obișnuit cu starea de fapt. Adică cu indiferența cumpărătorilor.

— Ce să vă zic? Depinde de cei care contractează marfa. Aia trebuie să fie de meserie. Nu avem vinete. Ni s-a spus că nu s-au făcut. Țăranul le dichisește. Uitați-vă cum le prezintă.

toată piața! De ce zac lăzile la noi? Păi, vă spun eu care e secretul: la noi marfa e ieftină și ambalajul mult, și ca să bagă marfă de 20 000 de lei, înțelegi dumneata, îți trebuie cel puțin trei mașini să ia ambalajul. Înțelegi? Nu. Înțeleg altceva, ce ar trebui, de pildă, să găsească omul, acum, într-un magazin de legume și fructe. Păi, ceapă, roșii, varză, cartofi. Sigur, și vinete. Am avut 200 de kilograme, dar știți care e adevărul? Vinetele n-au ieșit încă! — ?! În aceeași piață, joi, 29 iulie, la ora 7,30 nu se schimbă nimic. Aceeași bună aprovizionare, cu excepțiile din ziua precedentă.

În sectorul brînzeturii, ieri pustiu, Ion Dăncilă de pe lângă Sibiu și-a instalat cele 40 de putinele și, după coadă, are mari șanse să le dea pînă seara. Gheorghe Lăptoi, din Rîmnicul Sărat, a adormit cu capul pe grămada de mere și descărcăreții se ospătează. Moș Ion (Dumitrescu) din Jilava se vaită că nu-i cumpără nimeni roșiile și mă roagă să scriu „la ziar“ treaba asta, în timp ce Marin Prunaru aleargă injurînd după unul care i-a furat un pepene, la puțin timp după ce șeful pieței, Botgros Ioan, îmi mărturisea că „la noi nu se mai fură, decît cine știe...“ Ei, da, cine știe! — Sergentul major de miliție, Gheorghe Preda, de fel din Găiseni — Ilfov, acum în exercitiul funcțiunii, în piață, ajutat de Ionel Ciovică, elev la școala de miliție, în practică de vară, încerca să afle exact sensul cuvintelor „în principiu angajat la un trust de construcții-montaj“, pe care i le destăinuise Radu Dumitrache, lipsit total de buletin, dar cu familie grea, „nevastă și patru copii“, la Roșiori de Vede. Cit despre Ion Caraiman, pensionar, care mă acuza că vreau să fac „afaceri cu numele său, de parcă el ar fi venit tocmai din Patagonia“, nu s-ar putea spune prea multe. Doar că nu venea tocmai de acolo și ducea o existență oarecum dubioasă în fața pescăriei pieței, unde se stringe indeobște concurența întreprinderilor de prestări servicii (adică „Dai 300 și te-am mutat“ sau „Cunosc eu un zugrav bun“). Lume, lume... Piața noastră cea de toate zilele este mai mult decât un simplu punct de aprovizionare, de tranzit cotidian.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Intr-adevăr, la țărani roșiile, vinetele, ardeii grași strălucesc de curățenie. Roșiile de la „stat“ sînt stropite de noroi sau de praf în cel mai bun caz. Mă întreb, de ce?

În Piața „1 Mai“ situația este asemănătoare. Adică: puține legume de sezon, cu excepția roșilor, cartofilor și verzei (urită, adică doar miezul, lăsînd să se vadă că foile de deasupra fuseseră tăiate succesiv), ouă, foarte multe, oțet și fasole boabe. Verzețuri pentru supe și ciorbe — leuștean, pătrunjel, mărar — nici vorbă!

Tovarășul Nicolae Băbăligea, responsabilul I.L.F.-ului din Piața „1 Mai“, este de părere că piața arată prost și din cauza lucrărilor de construcție din cartier, că s-a dezorganizat și oamenii sînt în concedii. În luna august vom fi și mai slab aprovizionați. Ce facem cu planul? Asta e o chestie! Ar trebui să vindem de 13—14 mii de lei pe zi. Dar nu încasăm decît între 3 și cel mult 7 mii. Nu este din cauza programului. Oamenii noștri stau și pînă la prînz, lipsesc doar cît mîncîncă, deși ar putea închide la 10 ori la 11. Stau pînă vind. De ce nu vin cumpărătorii și la noi? Ce să le fac? Să-i trag de minecă? Asta nu pot. Preferă să dea 3 lei și 4,50 lei țăranului, îi privește.

Magdalena Petcov părăsește piața nemulțumită: „Nu-i o fructă. Nu sînt legume de sezon. Varza e urită. O floare nu găsești! Poate din cauza ploii... Nu știu. Dar nu-mi place. Iar prețurile sînt mari pentru luna iulie și începutul lui august. Trebuie să mă duc în Matache Măclaru, deși stau aici, lângă piață.“

Din nou în Piața „7 Noiembrie“. Pulsul vânzării n-a scăzut. Gospodinele cumpără ca și în primele ore ale dimineții. Maria Sanciari are sacosele pline. Cunoaște de 40 de ani această piață. Dînsa cumpără numai de la țărani.

— Știu ce iau, mai scump, dar face. Nepoata mea mîncîncă roșiile ca pe fructe. Bine că-i plac, că fructe de unde să-i dau? Uită-te și dumneata. Ia să vezi ce roșii am luat. (Și lărgeste gura sacosei. Sînt într-adevăr frumoase. Dar au cos-

tat 5 lei, adică mult peste prețul zilei! I le-a dat de sub teighea). Gospodinele pricepute au oamenii lor. Eu primesc laptele, smîntina și brînză acasă. Dar ce lapte? Lapte domnule! O fi mai scump, dar face. Am luat și de la stat roșii. Erau acre și moi. Dintr-un kilogram și jumătate nu m-am ales cu nimic. Uneori am găsit roșii chiar mai frumoase decît cele de la țaran. Am luat imediat. Dar asta e pe nimerite.

Intr-adevăr, în piața „Mureșul“ din Calea Griviței, verzele se găsesc și la țărani. Dar ce verze! De expoziție! Sînt mulți pepeni galbeni. Unul a adus chiar porumb gata făcut. „E irigat, dom'le, d-ai-a s-a făcut“.

Este ora 10,05. La I.L.F. citeva persoane: 2—3 care așteaptă să fie servite. Vânzătorul anunță autoritar: „Nu mai stați, că nu mai servesc. S-a-nchis. Gata!“ Privesc eticheta de pe halatul albastru, îmi notez cum îl cheamă: Marin Oacă. Subbit, sînt servite și celelalte gospodine, după care Marin Oacă vine după noi: „Ce-am făcut dom'le, cu ce-am greșit?“

Mare agitație în jurul unui chioșc amplasat în mijlocul pieței. Oamenii de toate vîrstele, femei și bărbați, așteaptă. Ce anume? Pește. De cînd? „Păi, de trei zile venim mereu. Trebuie să aducă“. Vorbim cu soții Răduță, care răspund

BUCUREȘTI: Agrocoop desface pungi de plastic, în halele Obor, pentru abundența de mărfuri ale producătorilor din piață

Halele Obor, vecine acum cu unul dintre cele mai impozante ansambluri de locuințe și magazine din țară, este vorba de Complexul Bucur-Obor (sau Almo, cum i se mai spune), au fost cuprinse și ele de frenezia transformării, a modernizării. Șantierul s-a întins pînă în inima pieței care, pentru a ține pasul, pentru a nu se trezi într-o bună zi ponosit la chip, a acceptat să se schimbe din mers. Practic, la ora de față, mai bine de jumătate din suprafața pieței — cam 6 000 de metri pătrați — este reînnoită, modernizată, adaptată sub copertine ondulate, capabile să ofere spațiu de etalare unui număr de peste 1 000 de producători. În ciuda agitației, a dezordinii inerente pe care o aduce cu sine orice șantier, producătorii care alimentează piața Obor nu au părăsit-o, drept care fluxul de cumpărători continuă să fie de 50—60 000 pe zi (cît populația unui orașel), ne informează directorul Aurel Chiran. Sectoarele 2 și 3 ale Capitalei, cu platformele lor industriale, sectorul 4, de aici își fac cumpărăturile, grosul pieței fiind susținut de producătorii și C.A.P.-urile din părțile de vest și de est ale Bucureștiului: Vărăști, Afumați, Dobroiești, Sinești, Gîrbovi.

În ziua vizitei noastre (29 iulie), tonelele producătorilor mai sus-amintiți gemeau de legume (nu și de fructe) multe, de toate, în sortimente variate: tot ceea ce pretinde o bucătărie civilizată, acum, în plină vară, se afla cu prisosință: roșii, de la cele cît ceapă de ceai (3,50 lei/kg), specialitatea celor din Dobroiești — vedetele pieței, se pare — pînă la cele pentru supă; vinetele și fasolea verde care acum o săptămîină lipseau cu desăvîrșire (datorită trecerii de la o recoltă la alta, mi se spune), sînt prezente fără zgîrcenie. Idem — ardeii grași, dovleceii, varza albă și roșie, pe alocuri — verzețuri (inclusiv

de magazinul respectiv. Oamenii sînt deja prieteni cu clienții. Au avut și timp să se cunoască de cînd cei din urmă tot așteaptă. Ce-i de făcut? Lumea nu vrea să se cîntească. Poate vine, totuși. Cineva zice că aseară s-au adus la Piața „Ilie Pintilie“ 4 000 kg de pește. Dar cine, de unde și cînd va aduce și aici acest aliment atît de căutat? Cei doi soți ne explică cum stau lucrurile. Depind de centrala peștelui, adică de întreprinderea piscicolă București. Aștia au multe iazuri, pește tot. Dar cînd aduc marfă, nu se știe. În Obor a fost un magazin, cum e acela unde ne aflăm, dar s-a închis! De ce oare? Inexplicabil, dacă se ține seama de faptul că vindeau de peste 30 000 de lei pe zi! Să încercăm un telefon la întreprindere. Să nu stea lumea degeaba. Acolo o găsim pe tovarășa Călimăneanu, pentru că șeful, tovarășul Dîncă, nu-i. Ni se confirmă că aseară s-a dat pește la „Ilie Pintilie“. O să vină și la „Mureșul“. Dar pe după-amiază. De unde? De la Bila ori de la Cătuneanca. Da, e sigur. „Am văzut planificarea pe masa tovarășului Dîncă“.

Ne întorcem la magazin cu vestea cea mare. Oamenii nu se cîntesc totuși din loc deși li se spune că pînă la prînz nu va sosi peștele. Nimeni nu vrea să piardă rîndul. Dar dacă vine mai devreme? Și asta după trei zile de așteptare...

MANOLE CĂRȚAN ■

cele aromate, tarhon, cimbru), verzețuri pentru iarnă (legături speciale de măr, leuștean), murături pentru vară (castraveți acri) etc. Pe citeva tone — grămăzi de bame fragede, aduse de grădiniarii din Dudești-Ciopele, desfăcute la prețuri cam piperate însă, 20 de lei kilogramul, intrucît, mă informează tot directorul pieței, bama este considerată „trufanda“, drept care nici nu este trecută în mercuriale. Ciudată mai este și povestea acestei legume care vara trece drept trufanda, delicată, iar iarna, sub formă de conservă, într-un borcan oarecare, se alinază unei condiții mai puțin spectaculoase.

Din forfoa și zumzetul pieței, odată intrați în incinta halelor, acolo unde mărfurile se desfac prin Agrocoop, ne trezim într-o liniște nefirească. Explicația nu se află departe: în afară de roșii — și acestea nu arătoase — varză, ceapă, ouă, conserve — nimic! Ba, pardon — pungi de plastic! Clienții cu țîrîta.

Ocoliți de cumpărători, vânzătorii de la Agrocoop se mulțumesc cu vânzarea pungilor de plastic sau cu prezența vreunui bărbat candid care, trimis de nevastă după cumpărături, ia și el ce nimereste.

Ceva mai bine aprovizionați, vecinii de peste drum, cei din sectorul I.L.F., pot scoate la vânzare și dovlecei, ardei grași. Nici unii, nici alții, nu au fructe însă.

Una peste alta însă cumpărătorul, chiar și cel mai circotaș, nu se poate minia. Ceea ce nu găsește înăuntru, în hale, i se oferă din plin afară, în piață. Marfă de calitate și — un amănunt deloc de neglijat — mult mai curată decît pînă acum: cele 6 noi bazine de spălare a legumelor și fructelor asigură starea de sănătate precum și estetica mărfii.

MAGDA MIHAILESCU ■

E ora abundenței de legume și fructe. Piețele orașelor parcurse de reporterii noștri sînt în general bine aprovizionate. Principalele elemente care compun mesele noastre de fiecare zi se găsesc la discreție, în special pe tarabele închiriate de țărani veniți uneori de la sute de kilometri departe ca să aprovizioneze piețele marilor și micilor orașe. Și astfel, țara vine cu miresmele și aromele ei pînă în pragul caselor noastre.

Mercurialele piețelor așază prețurile roadelor pămîntului sub auspiciile echitabilității, schimbul de valori dintre sat și oraș desfășurîndu-se sub semnul calm al necesității înțelese. Se întîmplă însă uneori ca bunele relații de schimb să fie viciate de speculanți a căror activitate subterană este uneori trecută cu vederea de responsabilii piețelor, dar de cele mai multe ori — după cum s-a văzut — asemenea excrescențe și malformații ale comerțului sînt amendate imediat și sever! Rămîne o problemă deschisă aprovizionarea magazinelor cooperatiste și de stat cu sediu permanent în piețe, care expun uneori legume și fructe degradate sau de proastă calitate, și care, cîteodată, nu pot oferi cumpărătorilor decît rafturile goale! Anchefa noastră relevă faptul că în majoritatea acestor cazuri cumpărătorii sînt victimele proastei organizări și a incapacității unor responsabili ai comerțului cu legume și fructe. S-a constatat că adeseori nu sînt onorate contractele semnate cu furnizorii, pur și simplu pentru că nu există o evidență precisă și o verificare demnă de un serviciu de dispecerat asupra situației la zi a aprovizionării. De asemenea, criteriile de selecție a mărfurilor nu sînt respectate cu strictețe, fapt care face ca legumele și fructele achiziționate să nu intrunească exigențele cumpărătorilor.

Ca să nu mai vorbim de faptul că în aproape toate piețele vizitate sorturile de legume și fructe sînt aceleași și aceleași, ceea ce demonstrează că nu a existat o coordonare prealabilă între furnizorii și cumpărătorii privind varietatea produselor de care are nevoie populația. Gama de legume și fructe care se găsesc de cele mai multe ori din abundență pe piață este încă limitată, nesatisfăcătoare în raport cu rețetele culinare, cu necesarul biologic de vitamine al organismului. Există încă prea mult empirism, prea multă improvizație în comerțul care asigură hrana noastră de fiecare zi.

Aprovizionarea populației cu toate elementele necesare hranei zilnice nu e o problemă care să fie tratată cu o rutină de birou, cu imobilism și cu amatorism.

În general însă se poate spune, ținînd cont de cele văzute și de mărturisirile cumpărătorilor întîlniți în piețe la ora anchetei noastre, că piața din anul acesta este mai bine aprovizionată cu principalele elemente culinare.

FAPTELE ȘI VORBELE

Cum se întoarce elefantul

Se spune că elefantul își rotește întreg trupul la 180 de grade, când vrea să execute cea mai mică întoarcere. Nu e exclus ca lucrul să fie inexact. Oricum însă, imaginea rămâne sugestivă și a intrat, prin plasticitate, în vorbirea curentă. Ne reprezentăm instantaneu o mișcare fără elasticitate, greoaie și care aduce invariabil pahidermul cu trompa unde-i era înainte coada. A te întoarce ca elefantul înseamnă a trece de la o extremă la alta, fără darul corectării exagerărilor.

Elefantul e un animal simpatic și intențiile lui de a-și schimba poziția sînt, în genere, justificate și rezonabile. Doar execuția actului lasă de dorit și poate mătura din drum, involuntar, pe cine se află prin preajmă.

Spun toate acestea fiindcă apar, nu o dată, și în mișcarea noastră literară unele zvicniri care au (vai!) grația elefantului. Cu puțin în urmă, ne plîngem, pe drept, de facilitatea debuturilor scriitoricești. Cum tipărea cineva câteva poezii într-o gazetă, tușt! cu ele la editură să-și facă imediat un volum. Dorința găsea îndeobște ușor împlinire, redactorii erau plini de sollicitudine, critica aplauda orice baliverne și plachetele debutanților invadeau literalmente piața. Anul următor, fostul începător avea gata o nouă operă, dacă nu două, și pretenții de autor, indiferent dacă versurile lui trecuseră absolut neobservate și nimeni nu cumpărase nici un exemplar din ele. Apoi, peste nouă luni (termen fatidic) se născă volumul al treilea ș.a.m.d. Între timp, harnicul grafoman ajungea membru al Uniunii scriitorilor, intra într-un grup și presiunile lui spre a fi automat editat creșteau considerabil.

Anomalia, în ciuda tuturor protestelor demagogice, trebuia curmată, ceea ce a și pornit a se face. Dar a intervenit, din nefericire, întoarcerea elefantului.

Nu spun că măsurile preconizate pentru o mai serioasă și mai responsabilă selecție a talentelor au fost neindicate. Dimpotrivă! S-a recomandat (foarte bine) înființarea de concursuri care să îngăduie publicarea unor autori tineri, după ce jurii le-au recunoscut meritele deosebite, premiindu-i. A fost preconizată strîngerea producției debutanților încă necoapți pentru volume proprii în caiete periodice de poezie și proză (excellentă idee!). Au apărut în reviste (*România literară*, *Lucașăru*) rubrici care analizează sistematic calitatea debuturilor (iarăși o inițiativă demnă de toată lauda!).

În ciuda acestor acțiuni binevenite, întoarcerea elefantului, totuși, a avut loc. Nu știu cum se face, dar, practic, un tînăr reușește astăzi extrem de greu să scoată o carte, mai ales dacă are un talent ieșit din comun. Sitele debuturilor editoriale lasă, numeric, să treacă spre tipar destule nume. Dar aparițiile care să constituie cu adevărat descoperiri memorabile sînt foarte puține și mediocritatea își spune un cuvînt greu cam peste tot. Cum urmăresc de multă vreme activitatea cenaclului Junimea, pot să afirm aceasta, cunoscînd îndeaproape lucrurile. Tînărul și foarte originalul prozator C. Stan (nu e doar părerea mea, ci au avut-o și alții la tipărirea lucrărilor lor în reviste) se zbate de cîțiva ani cu vreo zece nuvele și un roman, fără a reuși să publice o carte. A încercat și calea concursului, dar bizerarie, n-a fost măr...preselectat, iar cînd primiv lucrurile editate, mecanismul premierii apare și mai straniu, ca să folosesc eufemismele. Alți prozatori neobișnuiți de înzestrați (Sorin Preda-Tomșa, Mihai Andrei), adesea mult peste autorii care candidează la intrarea în Uniunea scriitorilor, terminînd facultatea, au plecat prin provincie, fără a izbuti să-și facă măcar reținut numele de vreo editură, care să aștepte ce vor scrie, luînd contact direct cu viața. De poezi renunț să vorbesc, fiindcă în domeniul lor pătrunderea e infinit mai grea. Am să mă opresc însă la altă categorie, aproape tot atît de vitregită. Cunoscuți numeroși tineri licențiați în litere, autori de strălucite eseuri și studii. Cîțiva dintre ei (Arthur Silvestri, Paul Dugneanu) au fost remarcați de îndată ce au semnat prin reviste diverse articole. Printre lucrările de diplomă ale absolvenților se găsește anual studii cu totul remarcabile. Dar unde să-și le tipărească autorii, dacă sînt ceva mai întinse? Altădată, *Viața românească* sau *Steaua* puteau să acorde unor asemenea texte spațiul necesar: acum, la volumul lor

diminuat e imposibil. Fabricanții de articole improvizate și-au compus cu puțin în urmă volume masive. Astăzi, tinerii mult mai solid pregătiți și mai talentați ca ei suflă din buze a pagubă.

Pe unii elefantul i-a luat cu trompa și i-a cocoșat sus în copaci, unde se află instalați „maestrii”. Altor, sosiți fără vină, cîțiva ani mai tîrziu, le arată un spate masiv, impasibil și de neclintit fără eforturi sleitoare.

OV. S. CROHMALNICEANU ■

DEZBATERI

Sub semnul adevărului

Programul ideologic al partidului, transpus în faptă, îndeamnă pe toate fronturile la un mai mare efort de conștiință. Aceasta e și aspirația de principiu a literaturii noastre socialiste. Altfel cum s-ar mai realiza rolul ei de avangardă spirituală, rol prin excelență social și formativ. Într-un context atît de dinamic, arta e obligată să țină pasul cu transformările revoluționare sau să se condamne singură la izolare. Complicațiile formaliste nu-și mai au cîtuși de puțin rostul. Stilul epocii noastre e marcat de un sentiment al urgenței, al afirmației răspicate. Nu e timp de spus altceva decît adevărul. Creația însăși se împlineste numai sub semnul adevărului, adică al sincerității depline. Accentul cade mai mult pe opțiune, dar și pe forța de a investiga pînă la limita posibilului, de a dezvălui cu claritate sensuri ce ar rămîne altfel ascunse pentru totdeauna. Apoi sursa vie a literaturii autentice este realitatea imediată. Firește, e dificil de scris despre lucrurile familiare, și este și mai dificil de scris pentru contemporani, pe înțelesul lor, de fapt pe măsura lor. Nu absolutizăm neapărat dimensiunea prezentului, dar e nevoie în toate de o perspectivă și aceasta nu poate porni decît de la ceva concret, palpabil.

În aceeași ordine de idei s-a vorbit deseori la noi despre ce ar trebui să însemne „deschidere” în literatură: mai multă transparență și limpezime în expresie; altfel spus, o revoluționare a cuvîntului. Se pune însă cu acuitate și problema unei deschideri de conținut. Revenind la cele afirmate mai sus, ne gîndim la permanenta apropiere de viață, luată în absolut toate aspectele ei, festive sau prozaice. Nu ne surprinde faptul că documen-

tele de partid atrag atenția asupra unui anume evazionism tematic, recomandînd în consecință cultivarea, în sens major, a ceea ce este normal, obișnuit (la modul esențial și durabil) în realitate. Prea se caută uneori, cu orice preț, situații ieșite din comun sau indivizi condamnați la singularitate. Or, este evident că se poate face literatură bună, valoroasă și cu oameni simpli, normali, sănătoși, fără a mai supralicita cazurile clinice și de conștiință (de obicei, de conștiință confuză). În această manieră s-a scris într-o vreme o proză interesantă, cu unele succese notabile, pe care nu avem dreptul să le ignorăm, dar e vorba de o formulă deja epuizată, acum anacronică. Istoria însăși, ca personaj, nu e cazul să mai apară la nesfîrșit ca o fatalitate de neînțeles. Nu mai puțin desueți sînt eroii traumatizați sau demonici dintr-un trecut nu prea îndepărtat, dar care prin repetiții s-au banalizat și ei. Există chiar pericolul de a transforma evocarea, în ciuda substanței epice de necontestat, într-o schemă anacronică și, se înțelege, caricaturală, ceea ce vine flagrant în contradicție cu spiritul adevărului. Paradoxal, confuzia nu ni se pare a fi propriu-zis de ordin ideologic (faptele sînt prezentate mai degrabă nuanțat, pe linia documentelor de partid de după Congresul al IX-lea), ci mai mult estetic.

E momentul să subliniem că eroul absolut al literaturii noastre (în care

să se recunoască și cititorii) nu poate fi altul decît omul nou, constructor al societății socialiste multilateral dezvoltate și al comunismului. Acesta este un om întreg și trebuie prezentat în totalitatea manifestărilor sale, fie și contradictorii. Vorbeam de perspectivă: aici descoperim fundamentul ei real. Scriitorul român de azi se află prin forța împrejurărilor, dar și prin opțiune (am văzut) în miezul actualității. E așadar mai firesc să încerce să pătrundă în intimitatea vieții curente, sociale, decît să prezinte pînă la exces nu știu ce derută interioară, mai mult sau mai puțin sofisticată. Desigur, ce e scris va fi în același timp și trăit. Aceasta e altă față a adevărului, și nînd chiar de limbajul propriu al operei de artă. În orice caz, cultura noastră a atins un moment de indiscutabilă maturitate. S-a conturat, credem, ideea unui socialism victorios, în mod ireversibil, și în domeniul — clasic totuși ca formulare — al binelui, adevărului și frumosului. Literatura sinceră, curată poate depune cel mai bine mărturie într-un chip convingător, nu tezist despre această victorie. Este un privilegiu, care fără îndoială va fi de-acum și mai întens fructificat. Nu e vorba de a ajusta într-un fel lucrurile, de a simplifica, ci de a face explicit acest sens dominant și profund revoluționar. Responsabilitatea artistului va fi deci cu atît mai nobilă.

CORNEL MORARU ■

Clopote de griu

În larg se-avîntă mari clopote de griu
Cimpia își aruncă trena de mireasă.
Poetul frînge glasul lirei, de genunchi,
Învrednicindu-se la treaba asta serioasă.

Tărani nu mai stau cu ploile la sfat
Ci smulg ruginei colții din coasa părăsită
Și tot încearcă bobul demonic între dinți
Precum pe o monedă, din secole, găsită.

Nimic despre străinul și dragul meu de
N-am să pot serie-n duminică aprinse de
Căci clopote albastre imi urcă în trup
Ca un șarpe cu rănile muribunde-nspre
seară.

În larg se-avîntă albastre clopote de griu
Și inima-mi sporește ca piinea cea de casă.
Mă leg de voi, ca printr-un somn, în fin,
Și ure pe scara lumii precum cu o mireasă.

DORIN SĂLAJAN ■

CRONICA LITERARA

ȘERBAN CIOCULESCU
Itinerar critic (II)

Decanul criticii literare românești și unul dintre cei mai importanți critici și istorici literari români a publicat la Editura Eminescu un nou volum, *Itinerar critic (II)*. Cartea, care se citește pe nerăsuflăte, este o culegere de articole despre Miron Costin,

Stolnicul Constantin Cantacuzino, Dimitrie Cantemir, Ion Neculce, M. Kogălniceanu, Ion Codru Drăgușanu, Ion Ghica, Eminescu, Macedonski, V. A. Urechia, Ghera, Ibrăileanu, D. Anghel, Duiliu Zamfirescu, Ovid Densusianu, E. Lovinescu, Paul Zarifopol, Emanoil Bucuța, Al. Philippide, Radu Stanca sau E. Simion, cele mai multe publicate, de-a lungul anilor, în *România literară*, la rubrica *Breviar*.

Cu puține excepții, Șerban Cioculescu nu scrie „de-a dreptul” despre acești scriitori, ci așteaptă prilejul, care poate să fie apariția unei monografii, a unei culegeri de documente sau o aniversare. Atunci criticul înregistrează evenimentul și se folosește de el ca de un pretext pentru a deschide o paranteză memorialistică, pentru a corecta o dată sau o lecțiune greșită. Se poate spune, deci, generalizînd, că cel puțin în această carte critica pe care o practică Șerban Cioculescu nu este propriu-zis literară, ci bio-bibliografică și memorialistică. Un *Omagiul lui Al. Philippide* începe cu tabloul Iașilor, la sfîr-

șitul primului război mondial, lectura cărții lui Ibrăileanu, *Adela*, este însoțită de amintirea unei călătorii cu trenul, la Ploiești, unde, coincidentă, criticul o descoperă pe eroină, la un liceu de fete („Am cunoscut-o pe eroina din *Adela*”). Multe cărți sînt inspectate mai întîi din punct de vedere biblioteconomic și descrise ca atare: mari, mici (...prin alte cuvinte, *in-folio*, *in-octavo*), cu paginile tăiate sau nu, cu ilustrații sau fără. Dintre cărți, Șerban Cioculescu le preferă pe cele memorialistice, biografiile romanțate, romanele autobiografice și, mai ales, „cu cheie”, *Istoria ieroglicică de Cantemir și În preajma Revoluției*, de C. Stere. Dealtfel, criticul a ținut, prin 1970, la Facultatea de filologie română din București, un curs special pe această temă.

Deși mereu pe scenă, Șerban Cioculescu nu are niciodată trac (*Lampenfeiber*), nu cunoaște emoția, indiferent de preopinat, Asachi, „marele bărbat” care zicea „neființă” pentru absentă, Kogălniceanu, Macedonski (cel care în *Rondelul dezastrului mondial* nu a presimțit „zorii unei lumi mai bune”), și chiar Tudor Arghezi. Nimeni și nimic nu scapă de ironiile sale, care pot fi uneori nimicitoare. În *Romantismul românesc*, H. Zalis scrisese la un moment dat că „Dezagregarea civilizațiilor respiră un fior neptunic nemaifîlnit la pașoptiști”. Criticul nu se sfiește să-și recunoască incapacitatea de a înțelege propoziția și să caute o explicație: „se vede că ei nu beneficiau de ieșirea la Marea Neagră”. Exemplul este suficient pentru a înțelege că autorul *Itinerarului critic* este un mare vinător de mofturi și de erori, apropiat, din acest punct de vedere, de Titu Maiorescu și de Paul Zarifopol. Este puțină răutate în plăcerea aceasta de a organiza execuții critice, și totuși adagiul latin, pe care mărturisește undeva că și l-a însușit, *Oderint, dum metuant* (să mă urască, dar să se teamă de mine), nu i se potrivește lui Șerban Cioculescu.

În pragul talentului, „răutatea” se oprește, și chiar dacă memoria unora e scurtă, el este cel care a semnalat, printre primii, vocația critică a lui N. Manolescu, el a făcut elogiul poeziei lui Adrian Păunescu și, mai recent, al criticii lui E. Simion.

S-a mai observat, criticul detestă *inefabilitățile* și iubește, mai mult decît orice, *claritatea*. Într-adevăr, plăcerea cea mare a lui Șerban Cioculescu este de a explica totul, ce este un rondel, ce este rima feminină, brocartul, Eliseul. Atlante, dionisiacul, un solomonar. Dacă și-a făcut un ideal din a persifla *inefabilitățile* și *misterul*, atunci trebuie spus că el a fost atins. Nu există nimic *inefabilitățile* în critica sa, și multe dintre explicațiile date par să fie, cum spun nemții, *eine Binsenwahrheit*. Dar, se știe, cine se consideră prea important pentru a se ocupa de lucrurile mărunte este adesea prea mic pentru a le rezolva pe cele mari.

În sfîrșit, nu pot încheia aceste rînduri fără a spune un cuvînt despre marele talent de portretist al criticului. Dintre exemplele posibile, îl voi alege pe acela al portretului lui G. Călinescu, pentru că nu s-ar putea afirma că cei doi s-au iubit: „Ca marii actori, umplea scena și, ca și dinșii, își putea îngădui orice, pentru că era inimitabil și de neînlocuit. Pînă și finalele cite unor cuvinte, cîntate în falset, cînd vorbea, erau la el de un efect irezistibil. Îi văd fotografia pe prim-plan, între studenții săi, pe fundal, incremențiți și cu suflarea tăiată. Vrăjea cu privirea, cu jocul miinilor, cu timbrul său cantabil, de școală italiană, ca și cu spiritul său fecund și paradoxal. Și nu încetează a vrăji cu prezența sa încă vie și tinerească, printre generațiile care se perindă și se ofilesc una cite una”.

Cunoaștem cu adevărat pe cineva atunci cînd îl urmărim făcînd ceva împotriva voinței sale.

FLORIN MANOLESCU ■

O planetă mică, numită RECOOP, cu prea multe legi proprii, în țara unde legea este una pentru toți

Nimic mai clar decât începutul anchetei noastre, nimic mai tulbure decât mersul ei, în cele câteva zile lungi în care am realizat-o.

Pe 21 Iulie, prin urmare, un cetățean se adresează redacției solicitând, printr-un memoriu, lămurirea unor situații litigioase petrecute în ultimii trei ani în întreprinderea sa, în ultimele luni, în mod deosebit. Cetățeanul se cheamă Florea Popa și este de profesie arhitect, iar întreprinderea este RECOOP — București.

Deoarece, exact în ziua următoare, avea să aibă loc la RECOOP adunarea generală a oamenilor muncii, unde — între altele — trebuiau să fie discutate și problemele tovarășului Popa, am gândit că este oportun să participăm la această adunare.

Tulbureala de care aminteam ceva mai sus vine spre seara zilei de 21 Iulie. Un anume Achimescu ne caută la telefon să ne spună că vizita noastră la RECOOP va fi cu atât mai instructivă, cu cât vom vedea că, odată anunțându-ne, direcția va improviza unele motive să amine adunarea de a doua zi.

Pe 22 Iulie, la ora 13, am cerut tovarășului director Gheorghe Fețeanu îngăduința de a urmări discuțiile din această adunare, interesându-ne totodată dacă la RECOOP există un angajat pe nume Achimescu. În chip cit se poate de cordial, tovarășul director ne-a lămurit că nu cunoaște pe nimeni care să se cheme astfel, dar că, fie și în aceste circumstanțe cam bizare, vizita noastră este binevenită. Peste jumătate de ceas însă, tovarășul Gheorghe Fețeanu vine să comunice adunării faptul care impunea amânarea ei pentru o dată ce avea să fie comunicată ulterior. Pricina amânării părea cit se poate de întemeiată: un tovarăș din conducerea CENTROCOOP-ului, care ar fi voit să participe neapărat la adunarea generală a oamenilor muncii de la RECOOP, nu putea să-și respecte dorința din cauza unor treburi urgente și importante.

Astfel stînd lucrurile, am socotit necesar să comunicăm chiar conducerii CENTROCOOP-ului conținutul memoriului arhitectului Popa. În prezența lui Alexandru Dinulescu, secretarul organizației de bază P.C.R. din CENTROCOOP, tovarășul „invitat” din conducerea CENTROCOOP-ului și-a exprimat uimirea față de afirmațiile directorului Fețeanu: nu știa de adunarea generală a oamenilor muncii din RECOOP, nu primise nici o invitație la această adunare. Mai mult: să fi primit chiar o invitație, ar fi fost obligat s-o decline, intrucît o seamă de probleme de o anumită importanță reclamau cu prioritate competențele funcției sale.

Drept urmare a momentelor de consternare petrecute se decide ca Ion Ștefănescu, economist principal în Direcția reorganizare și control a CENTROCOOP, și Radu Ion, revizor contabil al aceleiași direcții, să ne însoțească și să se scoată la lumină adevărul, indiferent care ar fi acesta. Revenim, deci, la RECOOP și, împreună cu tovarășul director Gheorghe Fețeanu, cu Maria Ileana Stoian, secretara organizației de bază P.C.R. din RECOOP, cu economiștii Aurel Deacă și George Gavrilescu, precum și cu arhitectii Anton Balasan și Florea Popa, cercetăm la detaliu elementele memoriului în chestiune.

Din cele ce urmează vom vedea că adevărul, unul singur, nu există, că el se amestecă, într-un mod foarte curios, cu neadevărul, ori de câte ori trebuie să iasă limpede în față și că un fals aduce după sine alt fals. Vom mai vedea că, de fapt, în această istorie nu e vorba numai de prejudicii aduse persoanei, ci și de prejudicii aduse statului. Fie-ne iertată digresiunea asta cam didactică. În confruntarea dintre angajați și direcție am aflat atîta patimă și strănsnicie încît sintem îndreptățiți să conchidem că, în general, treburile nu merg deloc bine aici și că CENTROCOOP-ul este dator să continue ancheta începută în termenii cei mai riguroși ai legii. Este puțin probabil ca altcumva lucrurile să se îndrepte și oamenii să colaboreze. Ne străduim însă să găsim în scrisul nostru un ton sobru și exact, fiindcă altfel ne simțim îndemnați să oftăm odată cu Ion Ștefănescu, la finele celei de-a treia zi a anchetei: „Vă spun sincer, dragă tovarășe, că am participat la multe revizii, dar atîtea treburi urte ca astăzi nu am întîlnit. Simt nevoia să fac un duș, să mă spăl de ziua de azi”.

Iată faptele:

1. În septembrie 1973, arhitectul Popa vine prin transfer de la Suceava în atelierul de proiectare al RECOOP-ului. La sfîrșitul anului, întreprinderea raportează nereal îndeplinirea planului valoric pe atelier, situație prompt sancționată de Banca de investiții. Cei care procedează la acest fals nu sînt, în nici un caz, arhitectii. Este clar pentru oricine că de problemele planului se ocupă economiștii întreprinderii și că pentru orice fals în probleme de plan tot ei trebuie să răspundă. Totuși, în ciuda celor mai clare prevederi ale legilor în vigoare la acea

dată, o mare sumă de bani este reținută din retribuția angajaților atelierului de proiectare. Arhitectul Florea Popa înaintea ierarhic o plingere împotriva deciziei direcției: mai întîi la comisia de judecată a întreprinderii, unde nu obține câștig de cauză (Hotărîrea nr. 5/1975), mai apoi la Judecătoria sectorului 3 Municipiul București (Dosar nr. 4339/75).

Printr-un artificiu, de a cărui legalitate RECOOP-ul urmează a da seamă organelor financiare ale CENTROCOOP-ului, în Iulie 1976 se achită doar cîtorva angajați — dintr-un fond de beneficii obținut din producție suplimentară — niște bani. Artificiul este următorul: se potrivește sumele din 1976 ca să semene leit cu cele reținute în 1973. Prin aceasta, întreprinderea consideră că a răspuns sentinței judecătorești.

Tovarășul Ion Ștefănescu, însărcinat de CENTROCOOP cu elucidarea cazului, face următoarele observații: RECOOP-ul nu avea de unde să plătească „producție suplimentară” decît dacă aici s-ar fi lucrat în acord. Pentru producția suplimentară în regie, angajatul primește — după expresia sa — „calde felicitări și i se pune fotografia în gazeta de perete”.

Bizareria continuă: contabilul șef Nicolae Mayer, sfidînd legea, decide în scris că hotărîrea judecătorească e „nulă de drept” și că, prin urmare, nu e cazul să fie dusă la îndeplinire.

Ițele acestui moment sînt foarte, foarte încilcite și modul în care a socotit direcția că ele trebuie descumulate ne amintește de logica fermecătoare a unor personaje caragialești. Să recapitulăm scurt: unui număr de 35 angajați ai compartimentului de arhitectură i s-a reținut în 1973 suma de 40 277 lei. Prin decizia internă nr. 193 bis din 12 noiembrie 1974, directorul Fețeanu promite recuperarea reținerilor, dar numai „în cazul în care în cursul tr. I 1975 se va realiza o producție suplimentară” egală cu raportările de plan false din 1973. (Care raportări, cum am văzut chiar din decizia judecătorească, nu pot fi imputate angajaților, ci compartimentului contabilitate-direcție). În 1976, abia, se socotea că s-ar fi realizat producția suplimentară și se achită reținerile din... 1973. Dar numai unui mic număr de persoane din cele 35 penalizate. Pe statul de plată, suma cunoscută arhitectului Popa este blocată, pînă la emiterea hotărîrii judecătorești! Întrebări: de ce i s-au blocat banii arhitectului Popa, dacă ei erau rezultatul producției suplimentare prestată? De ce, adică, trebuia așteptată hotărîrea judecătorească în speța ca să i se plătească niște bani pe care întreprinderea, prin însăși întocmirea statului de plăți, recunoaște că i se cuvin legal? Dacă, ulterior, cînd i-au fost dați, totuși, acești bani, se consideră că prin achitarea lor s-au îndeplinit condițiile hotărîrii judecătorești, de ce nu i s-au plătit și cheltuielile de judecată? Dacă întreprinderea socotește, în sfîrșit, întemeiată hotărîrea judecătorească, de ce nu se plătesc cei 40 277 lei reținuți la 35 persoane, aflate exact în aceeași situație cu Popa, cu obiectivitatea neesențială aici că nu au dat cu toții în judecată întreprinderea? De ce? De ce? De ce? Și, peste toate, o întrebare-cheie: de unde reușește RECOOP-ul să scoată bani pentru producția suplimentară dacă, lucrîndu-se — cum deseori s-a subliniat — în regie, acești bani nu aveau de unde să apară?

2. De la această întrebare începe partea în întregime gravă a situației. Prin decizia 191/R din 3 Iulie 1975, directorul Fețeanu și contabilul șef Mayer instiționează compartimentul de proiectare că înce-

Cum ați putut, profesore Fodor?

Vorbeam cu profesorul Octavian Fodor de aproximativ două ore. La un moment dat, stingaci, i-am adresat o întrebare pe care n-ar fi trebuit să i-o pun niciodată.

— Căutînd să vă găsec, la facultate și apoi la clinică, am auzit zvonul că ați fi foarte bolnav. E adevărat?

— Am auzit și eu zvonul că ați fi bolnav. Și-l aud de vreo 9 ani. Vă rog însă să nu scrieți asta în interviul dumneavoastră (n. a. — apărut acum un an în revista Flacăra). Nevastă-mea nu știe

pînd cu data de 1 Iulie lucrul și retribuția se fac în sistemul acord global. Din Iulie 1976 și pînă în aprilie, arhitecții încheie cu direcția RECOOP cîteva zeci de contracte-angajament pentru lucrul în acord global al proiectelor. Oricine poate constata existența acestor zeci de acte, semnate de director, contabil șef și arhitecti. Tovarășul Ion Ștefănescu și tovarășul Radu Ion, care au cercetat odată cu noi dosarele de lucru efectiv în acord global, certifică perfectă lor legalitate. În baza unei hotărîri interne arbitrare, pe care CENTROCOOP-ul are datoria s-o analizeze în toată gravitatea ei, plata retribuției se face tot în regie, fapt ce nemulțumeste profund pe arhitecții compartimentului de proiectare, intrucît o seamă de proiecte încheiate și acceptate de beneficiar (în sistemul acord global, subliniem) nu sînt onorate. La plată, conform Legii nr. 57/1974. O ilegalitate atît de flagrantă, încît ne este foarte greu să-i evaluăm toate consecințele. Nu-i este permis nimănui să jongleze cum vrea cu legea. După încheierea atîtor contracte-angajament, pe durata a patru luni de zile, contracte pe care se află anștat semnătura tovarășului Gheorghe Fețeanu, același tovarăș director Fețeanu declară, de față cu toate persoanele amintite la începutul textului nostru, că „de fapt, nimeni n-a ținut cont de aceste două-trei (!!!) contracte, fiindcă ele au fost făcute numai așa, formal, ca să vedem dacă putem să le aplicăm”.

Pe lingă stupefacția pe care acest fel de a privi munca și relațiile cu angajații o provoacă oricui, rețineți, vă rog, că, de fapt, banii obținuți pentru producția suplimentară, de care aminteam mai sus, nu puteau fi obținuți decît în sistemul „acord global”. Ceea ce înseamnă că a fost „acord global” cînd era convenabil să fie și nu a fost cînd, uite-așa, conducerea a hotărît să nu mai fie.

Nu e de neînțeles că trecerea de la un tip de relații de muncă la altul se face cu unele dificultăți de moment, dar este absolut de neacceptat ca, în dauna producției și a propriilor angajați, dificultățile să se transforme în confuzii iar momentul să dureze aproape un an, doar din cauza indeciziei conducerii unei întreprinderi și a economiștilor ei.

3. Am vorbit mereu de întreprinderea RECOOP. Pentru lămurirea cititorului este necesar să precizăm că avem de-a face cu, probabil, una din cele mai mici întreprinderi din țară. Doar cîteva zeci de angajați. E uimitor, de aceea, cîte treburi neclare pot exista într-o instituție unde, prin forța lucrurilor, totul poate să fie la vedere, clar, prompt. E uimitor, totodată, cîte hirtii zboară zilnic de la conducere la angajați și de la angajați la conducere. În fine, cel mai uimitor fapt este chiar existența compartimentului de arhitectură. Aici lucrează 6 arhitecți, un inginer și 4 persoane cu studii medii (din care una este desenatoare numai de formă, în fapt fiind vorba de o dactilografă, angajată ilegal pe post de desenatoare). Vedeti, dar, că proporția studiilor superioare-studii medii este cel puțin curioasă. Deși arhitecții de la RECOOP consideră că munca lor ar fi mult mai utilă ca direcția sau compartiment într-un institut specializat în proiectări comerciale, unde complexi-

nimic. Mie nu-mi fac rău zvonurile, ei însă s-ar putea să-i facă.

Au trecut cîteva luni și... zvonul i-a făcut rău, ultimul rău care i se poate face unui om, (și) profesorului Fodor. Soției sale însă, profesorul nu i-a spus nimic pînă în ultima clipă.

9 ani în aceeași casă, la aceeași masă, 9 ani în care au vorbit și au povestit de mii de ori, 9 ani în care profesorul știa precis că zvonul despre el nu e zvon, și că boala lui lucrează înainte și nu iartă.

9 ani de luptă cu moartea, fără să spună un cuvînt ființei celei mai apropiate și mai dragi, spre a o menaja, a o ocroti.

9 ani de luptă cu moartea, de unul singur.

Cum ați putut, profesore Fodor?

MARIUS POPESCU ■

tatea lucrărilor i-ar pune în fața unor probe profesionale veritabile, deși chiar tovarășii din CENTROCOOP, ale căror nume le-am amintit, sînt convinși că schema compartimentului arhitectură din RECOOP este neconformă cu necesitățile reale ale întreprinderii, direcția RECOOP consideră că schema aceasta este cea mai potrivită muncii în RECOOP. De ce oare? Că nu e tocmai potrivită, vom vedea imediat: arhitecții fac, de regulă, lucrări de care ar putea foarte bine să se ocupe niște proiectanți. Convenind că lucrările executate aici nu pot fi tarificate conform tarifelor CSEAL T-21, în vigoare pentru munca arhitecților din întreaga republică — din cauza multelor obiecții de preț prezentate de beneficiari — se alcătuiesc niște tarife interne. Arhitecții, atîși direct în condiția profesiei, reclamă insistent atît oportunitatea discutabilă a tarifelor interne, cit și alcătuirea lor incompletă, greșită uneori. Din asta, un întreg șir de adrese și contra-adrese, de precizări contradictorii și de lămuriri ce nu lămuresc nimic. O astfel de adresă, alcătuită de arhitectul Florea Popa și semnată — deci, însușită — de directorul Gheorghe Fețeanu, pleacă pe data de 17. 03. 1976 (nr. 642) către Banca de investiții-Direcția sinteză-metodologie. Se cere o ultimă precizare, în legătură cu legalitatea aplicării tarifelor CSEAL T-21 la RECOOP. Răspunsul băncii (nr. 7192 / 25. 04. 1976) nu este prea clar. Oricum, nu atît de clar încît să fie un instrument de lucru definitiv pentru tot RECOOP-ul. Drept urmare, arhitectul Popa este trimis din nou de tovarășul Fețeanu să completeze cumva adresa în chestiune. Completarea operată pe original și copie de către Direcția coordonare-sinteză a Băncii de investiții este calificată, printr-o bizară întorsătură a lucrurilor, de către conducerea RECOOP drept o teribilă ilegalitate. Arhitectului Popa i se aduce acuzații de fals și uz de fals, drept care contabilul șef Nicolae Mayer întocmește rapid o notă internă (neînregistrată) prin care propune direcției nici mai mult, nici mai puțin decît desfacerea contractului de muncă. Contabilul șef Mayer mai cere să se ia avizul jurisconsultului Rodica Constantinescu pentru „desfacerea contractului de muncă din inițiativa unității”. Pe notă, directorul Fețeanu scrie: „Discuție în legătură cu forma legală (n.n.: înseamnă, prin urmare, că directorul nu știe cum stau lucrurile și nici ce este legal sau nu aici), discutie în C.O.M. (n.n.: discuție care n-a avut loc din cauză că, așa cum am văzut la începutul articolului, adunarea generală a oamenilor muncii a fost, pur și simplu, anulată de director), propun ca cel puțin să se aplice retrogradarea sau penalizarea cu 10% din retribuție.

Apar noi și foarte grave întrebări: de ce să fie penalizat arhitectul Popa dacă, pe aceeași hirtie, directorul spune chiar el că e necesară o „discuție în legătură cu forma legală”? Nu-i mai firesc să fie clarificat la Banca de investiții modul în care s-a operat adăugarea din adresa incriminată? În ce bază legală își permite contabilul șef Mayer să propună desfacerea contractului de muncă, dacă directorul însuși îl trimite pe Popa la Bancă să obțină un astfel de act și, mai ales, dacă nu arhitectul Popa este cel care alcătuiește și semnează adresa Băncii de investiții către RECOOP?

Abuz după abuz, ceartă după ceartă, conflicte lungi, suspiciuni și ilegalități, birocrație și altele asemănătoare într-o întreprindere mică, precum o planetă obscură, pe care o străbați cu pasul, de jur împrejur, într-un singur ceas.

Ce mai urmează?

În zilele ce urmează intră în focul unor grave imputații jurisconsultul Rodica Constantinescu. I s-a reproșat că „ar fi vindut întreprinderea în procesul cu arhitectul Popa”, cînd, de fapt, tovarășa Rodica Constantinescu nu a făcut decît să respecte legea: i se mai reproșează că ne-a arătat nota contabilului șef Mayer, citată mai sus (notă neînregistrată și perfect tendentioasă în fond și alcătuire), cînd — iarăși — era de datoria ei s-o facă.

Multumind conducerii CENTROCOOP și secretarului organizației de bază P.C.R., Alexandru Dinulescu, pentru sprijinul pe care — prin prezența celor doi economiști din CENTROCOOP la ancheta noastră — ni l-au acordat în elucidarea întîmplărilor de la RECOOP, aprecînd mult seriozitatea cu care au înțeles să abordeze acest caz, ne exprimăm încrederea că se vor găsi căi și măsuri juste și legale pentru a pune sub semnul legalității întreaga muncă în RECOOP.

TUDOR OCTAVIAN ■

Nedespărțirea — pildă

Aveam de mult nedespărțirea pildă — alcătuirea — patrie-poet; e o iubire mult molipsitoare în care pe de-a-ntregul mă repet.

A fost de muncă-n lucruri și-n destine și-a fost de luptă multă la hotar, se-amestecau poezii cu mulțimea într-un poem unic, incendiar;

și ce minuni plătea la timp balanța, ce așezări triumful în iviri! — de-aceia poate-avem atîți prieteni pe-o hartă colorată cu uimiri.

Străveche-n încercări de nemurire, tu, țară de plugari și de poezi! tu vii din noi și ești puterea noastră, partid, ce viitorul ne înveți.

Doi munți-

Să ducem brazda pînă-n capăt, deasă și seceri către spicul infinit mai curgă șpan — într-adevăr de-ți pasă că roata-aceea nu s-a potrivit.

Mai ia-ți din somn, din timpul tău de cină, cînd cade un rînit de pe trîpaș; dreptatea du-o-n ultimă lumină balanței dacă-ai fost chemat slujbaş;

și creta n-o lăsa ușor din mină — copilul pînă nu s-a duminat; nimic din toate astea nu s-amină, nu-i loc de lincezire și glumit.

Mai e-n papirus poate-o juruință, dar una sigur o-ncălim sub frunți: partidului și patriei, credință — puterea noastră e-n acești doi munți!

PAUL SAN-PETRU ■

NUCUL, un copil al sufletului nostru (2)

În toamna acestui an, peste 150.000 de puiți de nuc selecționați și altoiți, deci viitori nuci de mare productivitate, au ajuns deocamdată la frageda vîrstă de numai doi ani, vor părăsi leagănul părintesc al prunciei lor, pepinierile Stațiunii experimentale din Tirgu Jiu și își vor căuta pe tot cuprinsul țării un cuib definitiv, un loc pe care să-l umbrească și să-l înfrumusețeze cu desfășurarea fastuoasă a viitoarei lor coroane. Dar mai ales așa spune, anticipînd un gînd unanim al cercetătorilor de la mai sus-amintita stațiune, că tinerele vîlăstare nu-și caută un loc anume pe care să-l umbrească și să-l înfrumusețeze, ci un om sau niște oameni pe care să-i dăruiească din plin cu turburătoarele lor fructe. Vom reveni desigur asupra acestei idei, însă, pînă una-alta, să reamintesc cifra de 150.000 de puiți din toamna acestui an. Conștinnez, deocamdată fără nici un alt comentariu, că în toamna anului viitor stațiunea va livra 350.000 de puiți! Pînă în 1980, inclusiv, cînd se va încheia prima parte a unei adevărate bălăii pentru refacerea fondului de nuc din țara noastră, bălăie care a început încă din anul 1971 și care, iată, se apropie de momentul hotărîtor (valorificarea integrală și concretă a muncii de cercetare și de producere a materialului săditor de elită în diferite stațiuni, cum sînt cele din Geogiu, Fălticeni, I.A.P.—Mărcănești), contribuția colectivului stațiunii din Tirgu Jiu va fi ilustrată de peste 1,7 milioane de puiți trimiși către toate județele țării.

Vorbindu-mi despre interesul pe care gorjenii l-au manifestat dintotdeauna pentru nuc, doctorul inginer Dorin Blaja, șeful colectivului de cercetători de la Tirgu Jiu, îmi relatează cum un anume Bodescu de la Urdari, deputat al Divanului ad-hoc, adusesse atunci tocmai din Franța, pe la mijlocul secolului trecut, câteva nucii din soiurile Mayette, Franquette și Parisienne și, cum, cu metode empirice, a obținut arborii de elită

care mai apoi au umplut tot Gorjul, adaptîndu-se la condițiile de climă și sol și rezultînd tipurile locale de Peștișani, Arcani, Novaci, Alimpești, Dobrița, Tirgu-Jiu și multe altele. „Sau, îmi mai povestește doctorul Blaja, am cunoscut un nuc pe care un oltean de-al nostru, fost prizonier prin Germania, l-a adus, ca puiet, în raniță. Asta se întîmpla pe la sfîrșitul primului război mondial”.

Tînărul inginer Ion Ianc, șeful sectorului de înmulțire, un fel de tată al pepinierelor de nuc, își aduce aminte cum în copilăria sa, în satul lui, el fiind de loc din comuna Runc, de lângă Tirgu Jiu, oamenii foloseau numai și numai ulei extras din miezul de nucă.

„Sînt doar cîteva exemple, avea să continue doctorul Blaja, care dovedesc că țărani de prin partea locului s-au preocupat de adaptări și selecționări, urmărind, desigur, obținerea unor soiuri de mare productivitate, lucru pe care, de ce să nu-l recunoaștem, îl facem de peste 15 ani și noi”.

Aflu apoi că de-a lungul celor 15 ani cercetătorii stațiunii din Tirgu-Jiu au obținut cîteva zeci de tipuri locale din care au reținut însă opt elite, adică 5 — Alimpești, 402 — Novaci, 16 — Tirgu Jiu, 170 și 172 — Peștișani și 508, 509 și 549 — Frătești. Două dintre aceste tipuri au o înflorire simultană a florilor femeiești și bărbătești, ceea ce asigură o autopolenizare, aspect deosebit de important pentru menținerea calităților proprii tipului respectiv. Trei dintre aceste soiuri, 5 — Alimpești, 16 — Tirgu Jiu și 172 — Peștișani asigură o productivitate record, aproape incredibilă, de 3.000—10.000 kilograme de nucii la un hectar de livadă. Transcriu pe scurt condițiile pe care trebuie să le îndeplinească un fruct de nucă pentru a fi competitiv pe plan internațional. În primul rînd, o nucă trebuie să aibă cel puțin 45 la sută miez. Toate cele opt soiuri pe care le-au reținut cercetătorii din Tirgu Jiu au depășit 50 de procente, soiul 16 — Tirgu Jiu ajungînd

chiar și pînă la 57 de procente. Analiza chimică a fructului de la 172 — Peștișani arată că miezul conține 70 la sută ulei și 20 la sută substanțe proteice, adică un raport excelent. În ceea ce privește greutatea nucilor, ele trebuie să aibă cel puțin 10 grame. Nucile de Tirgu Jiu au ajuns la 15 și chiar 16 grame. Să menționăm că recordurile mondiale se află la 18—20 de grame!

Pe inginerii Teodora și Cristea Tetileanu i-am întîlnit în laboratorul de protecție a nucului. Pînă acum un an și jumătate, de protecția nucului s-a ocupat inginerul Cristea Tetileanu, dar a fost atras de un sector pe care el îl consideră de-a dreptul captivant.

„Acum cinci-șase ani a început să mă preocupe problema culturilor indeseite. Paralel cu cercetările mele privind combaterea celor două principale boli ale nucului, bacterioza și pata neagră, sau înnegrirea, am studiat și am demonstrat că în primii 15—20 de ani plantațiile de nuc intensiv pot fi populate, adică indeseite cu alte culturi cu mare viteză de creștere, cum ar fi gutuiul sau vișinul. Rezultatele sînt pur și simplu îmbucurătoare, mai ales că între rîndurile de nuc am plantat în alte loturi lucernă sau cartofi. Am extins aceste preocupări la C.A.P.-uri și, de exemplu, la Arcanj au fost obținute în medie 30.000 kilograme de cartofi la hectar. Asta dovedește că în prima fază, aceea de creștere, suprafețele cultivate cu nuc intensiv pot fi rentabilizate pe o perioadă destul de îndelungată. Ba chiar și în momentul în care nucii ajung la maturitate, livezile pot fi transformate, cu ajutorul unor tratamente chimice, în excelente pășuni. Aceste cercetări m-au absorbit atît de mult încît anul trecut i-am sugerat soției mele să preia toată cercetarea privind protecția și combaterea celor două boli de care am amintit. Așa se face că soția mea a părăsit cercetările din viticultură și a venit la nuc. I-am predat bineînțeles toate rezultatele mele de pînă atunci, iar ea, cu ajutorul doctorului Nicolae Zinca de la Stațiunea experimentală viticolă din Drăgășani, a reușit să evedențieze pentru prima dată în țară agentul patogen al bacteriozei. De-acum încolo n-ar mai fi, ca să zic așa, decît un pas, adică stabilirea substanțelor cu care să combatem acest agent”.

În drum spre loturile de la Bălănești, inginerul Teodora Tetileanu îmi povestește

cum anul trecut a trebuit să se împartă între creșterea copilului care a împlinit între timp un an și jumătate și drumurile spre Drăgășani, la profesorul Zinca, pentru depistarea agentului patogen al bacteriozei.

„A fost greu, eram îngrijorată și numai încurajările doctorului Blaja și-ale soțului m-au ajutat să termin cu bine etapa asta deosebit de încordată. Acum, cursa împotriva agentului patogen pare să se apropie de sfîrșit”.

La Bălănești, inginerul Ion Ianc, șeful sectorului de înmulțire, după ce-mi arată și-mi explică pe îndelete „școala de puiți pentru altoire”, un lot întins cam pe 6—7 hectare, mă duce într-un adevărat galop către cîmpurile unu și doi cu puiți ajunși la doi ani.

„Avem aici peste 150.000 de puiți pe care-i vom livra în toamna acestui an. Pe mine, care cresc acest material săditor, și pe colegul meu, inginerul Stelian Gușită, care răspunde de sectorul de altoire, ne bucură mai ales lotul acesta de 10.000 de nucii din soiul 172 — Peștișani. Soiul este foarte bun, înregistrează o producție de 300 kilograme de nucii la un singur pom. Iată, mai au două luni și ceva pînă să-i livrăm și au atins deja dimensiunile corespunzătoare, ceea ce dovedește că sînt niște pomi viguroși”.

O chestiune care-l frămîntă pe inginerul Ion Ianc, și nu numai pe el, ar fi aceea a felului în care vor fi tratați, adică plantații și îngrijiiți, puiții după ce au fost livrați.

„După cîte știu eu, nu după informații, ci după cele văzute de mine la fața locului, adică în teren, puiții sînt plantați în mod neglijent, peste 20 la sută nereușind să se prindă. Așa că spun și eu ceea ce au mai spus și alții, că puiții noștri nu caută numai un loc bun în care să se prindă și să se dezvolte, ci mai caută și niște oameni care să-i ocrotească și să-i îngrijească. Fără acești oameni, care să iubească nucul și să-l prețuiască la adekvata sa valoare, munca noastră este mult diminuată și-i păcat, mare păcat, că un puiet nu se crește cu una cu două pînă la vîrsta de doi ani. Nu, nu sînt chiar trist din cauza acestor aspecte, dar nici nu pot să le trec cu vederea, ele sînt niște ofuri ale noastre, ale tuturor celor care trudim nu tocmai ușor la umbra firavă a nucilor tineri.

VICTOR NIȚA

PORUMBUL ȘI LILIAÇUL

La Suceava, din cauza condițiilor climatice și a poziției geografice, vezi înflorind liliacul dincolo de jumătatea lunii iunie, atunci cînd la șes, în sudul țării, el și-a scuturat de mult floarea. Aceste condiții deosebite pun în fața cercetătorilor probleme speciale în privința marilor culturi vegetale și tocmai de aceea am căutat să-l cunoaștem pe inginerul Mihai D. Cristea, cel care, de ani și ani de zile, și-a consacrat întreaga sa capacitate de gîndire și muncă ameliorării soiurilor de porumb, adaptîndu-le astfel mediului și pămîntului din nordul țării. O discuție despre porumb cu acest om, care a împlinit 20 de ani de cînd lucrează la Stațiunea de cercetări agricole Suceava, devine pasionantă pentru că el vede în această plantă un univers de fenomene pe care încearcă să le supună voinței sale, necesităților pămîntului bucovinean, prin investigații și informații cit mai amănunțite.

Intenlocutorul nostru afirmă că-i este foarte greu să vorbească despre preocuparea lui directă față de ameliorarea porumbului, deși știm că este părintele a trei reușite în materie: primul hibrid l-a realizat încă în 1955, un altul, dublu de date aceasta, l-a creat aici, dîndu-i numele Suceava 1 iar cel mai recent s-a născut chiar în această vară pe cele 65 de hectare experimentale: Suceava 95, din colaborarea sa cu cercetătorii Sofia Reichbuch și Dumitru Funduianu, urmînd să fie înscămintat anul viitor pe 6.000 ha. „Sînt și eu unul dintre cei care luptă pentru mai mult porumb”. Avînd inoculat genetic, cum ne explică în continuare, microbol cercetării, inginerul Mihai D. Cristea a început, îndată după terminarea facultății, experimentele. Mai bine-zis, le-a continuat pe cele din copilărie, făcute alături de tatăl său, dar cu mijloace moderne, acum.

Fără a fi foarte simple, problemele ce i se puneau la început nu puteau, nici pe departe, să le egaleze în dificultate pe cele din nordul țării. Or, Mihai D. Cristea dorea tocmai probleme complicate. Și încă ceva: simțea că-i rămăsese dator locului său de naștere. Botoșani nu aveau posibilități, în schimb la Suceava exista o stație experimentală. Și la numai 35 km de casă! Aci a întîlnit inginerul Mihai D. Cristea „marele laborator” visat. Și încă unul care să-l stimuleze continuu, intrucît zona respectivă părea ostilă porumbului și tradițional, dar și prin condițiile climatice. Mihai D. Cristea crede cu tărie că porumbul înseamnă totul, adică viață. Cultura obișnuită aci era însă cartoful. În mentalitatea oamenilor, porumbul nu-și putea găsi locul, nici pe ogor și nici în preocupările lor. Dar Mihai D. Cristea știa foarte exact că zonele destinate cultivării porumbului nu se mai pot, practic, delimita. De ce atunci să nu reușească și în nordul țării? De ce să se mulțumească doar cu porumbul de siloz, destinat animalelor? Puțini au crezut în adaptarea porumbului în zonă. Sceptici mai sînt și azi. Datele problemei nu erau într-adevăr încurajatoare. Primul adversar era timpul, pentru că vegetația fi-

rească a acestei plante necesită 140—150 de zile, dar la Suceava, ca și în alte zone din nord, ea se reduce cu 30 de zile. Temperaturile la care se seamănă sînt de asemenea scăzute. Știuleții de porumb, cînd se făceau, măsurasă între 8 și 10 cm, iar o producție de 800 kg. la hectar constituia o senzație. Vladimir Moșneaga, unul dintre vechii pasionați ai cercetării în agricultură, se luptase, de unul singur, pentru a pune în practică cuocirile revoluționare ale biologiei: consangvinizarea, experimentînd, la Moara Domnească, pe cont propriu, ceea ce pe plan mondial devenise o regulă unanim acceptată. Bătrînul agronom îl încurajează pe tînărul discipol, care-și începe cercetările pornind de la cunoașterea în amănunțime a populațiilor locale de porumb, pentru a le descoperi geneza și a le putea revitalizeza, potrivit legii de aur a consangvinizării. Porumbul, ca orice plantă alogamă, se polenizează străin și fiecare individ este un biotip aparte. El trebuie polenizat cu propriul său polen, ceea ce descătușează un fantastic spectacol biologic, descoperindu-l pe toți strămoșii porumbului cercetat, ca într-un film proiectat invers și care ne-ar înfățișa o existență necunoscută, făcîndu-ne să asistăm la descompunerea elementelor care compun viața în treptele ei anterioare, absolut imprezvizibile. Apar strămoșii, mai recent ori mai îndepărtați, cu toate caracteristicile lor, adeseori monstruoase, ca într-o panoplie care leagă trecutul cu prezentul pe un blazon ilustru, prin durata lui în timp, dar care adeseori s-a constituit prin drame. Aceasta este consangvinizarea. Aplicată la plantă ea scoate la iveală, ca o veritabilă și fidelă radiografie, toate slăbiciunile și calitățile predecesorilor, uneori adevărați monștri vegetali, cu frunze de bostan în locul celor pe care le cunoaștem, biotipuri rele dar cu înfățișare atrăgătoare, un univers genetic reinviat peste veacuri. De-abia după aceea se stabilesc soluțiile noilor încrucișări între plante și se fixează schemele... Dar pentru obținerea unei astfel de scheme sînt necesari 10—12 ani. Pentru consangvinizare, 5—6 ani. Practic, acest domeniu de cercetare este nelimitat. Pentru a reduce cit mai mult posibil aceste timpuri, ing. Mihai D. Cristea a procedat la culturi alternative: un an în cîmp, un an în seră. Astfel, a avut știuleți de porumb, buni de fierț, din seră, cînd afară temperatura era de minus 30 de grade!

— Porumbul este cobaiul agriculturii, ne spune ca pentru a încheia pasionanta

incursiune în istoria acestei plante atît de banale, aparent, pentru că cei care o consumă nu știu, de obicei, mai nimic din trecutul ei, din munca teribilă a celor datorită cărora porumbul atîngă azi producții majore.

Crearea unui hibrid se face deci pe baza unui program de ameliorare de-a lungul anilor. Cu răbdare, cu foarte puține rezultate spectaculoase, cu migală: culegerea de observații, determinări, lucrări de autofecundare, încrucișări diverse, an de an, adică zi de zi pînă ce zilele devin ani, timp în care cercetătorul le execută el însuși, le dirijează și le interpretează, luptîndu-se, adeseori, cu indoiala și neprevăzutul. Dar, mai important, poate, este felul în care se duce această muncă pentru că ea se desfășoară pe un front larg și nu se închistează la un singur hibrid deasupra cărui cercetătorul se apleacă permanent și exclusiv.

— Știi cum e? Ca munca unui croitor. Acesta nu așteaptă să termine un costum ca să se poată apuca de altul, ci lucrează, simultan, la mai multe. Unuia îi coase mînecele, pe altul îl croiește, pe celălalt îl finisează. Lucrînd astfel și cercetătorii din agricultură sînt în situația de-a avea mereu, gata pregătiți, noi hibridi, din ce în ce mai perfecționați.

Inginerul Mihai D. Cristea, vrînd să fie cit mai obiectiv față de sine, dovedește tocmai ceea ce intenționa, probabil, să ascundă: o mare sensibilitate cu care își înconjoară munca pentru că, atunci cînd activitatea sa părea să se sufocă sub genetica, matematică, biologie, fiziologie, biochimie, adică sub rigorile unor științe foarte exacte care exclud visarea, el adaugă: „Efortul nostru este și unul de artă, de frumusețe și sensibilitate care nu se poate exprima în cifre și litere, ci doar în planta creată. Hibridul trebuie să fie nu numai productiv și rezistent, ci și frumos”.

Inginerul Mihai D. Cristea dăduse un convingător etalon al pasiunii sale pentru profesia aleasă. Dar numai pasiunea nu i-ar fi fost de ajuns spre a reuși. Nici aliată cu puterea de muncă, cu perseverența, dacă n-ar fi fost și încapăținarea. Acea sublimă încapăținare care-i face uneori pe oameni să simtă că drumul ales este cel bun, drumul adevăratului. De o astfel de încapăținare a fost animat inginerul nostru, prin anii '60, cînd consangvinizarea fusese condamnată de un tribunal imaginar al științei. Stațiunea se

desființase. Mihai D. Cristea, poate ca și alții, și-a continuat însă cercetările. Prin '64—'65 putea să se bucure și să se felicite, în sfîrșit, pentru superba lui încapăținare: nedreapta sentință împotriva consangvinizării avea să fie casată. Soiul de porumb Suceava 1 era ca și născut. Sarcinile economice, mereu mai exigente, trăgeau în sus munca de cercetare. Se cerea realizarea unui soi mai precoce și mai productiv, rezistent la temperaturile scăzute, la umiditate, cu o perioadă de vegetație redusă. Răsfoim reviste de specialitate, programele unor congrese, corespondență. Un plic sosit din Finlanda ne reține atenția. Expediat din orașul Haliko. Hai să-l căutăm pe hartă. Se află în nordul Finlandei, în regiunea Saalo. Ce aflăm din scrisoare? Că soiul Suceava 1 a fost experimentat la Haliko și că s-a copt! O altă scrisoare, trimisă de un institut de cercetare din Iugoslavia, laudă calitățile porumbului sucevean.

— A fost o etapă de lucru. Mereu deschidem și închidem cite o astfel de etapă, pentru că ne preocupă găsirea celei mai ferice combinații. După o muncă de 10—12 ani de cercetare a „populației locale” și a altora, recoltate prin țară, am izbutit să creăm primul hibrid dublu „H. D. Suceava 95” o plantă extratimpurie, care poate da 7.900 kg boabe la hectar, avînd o perioadă de vegetație de numai 110—115 zile. Pînă la nașterea acestui hibrid dublu, la Suceava se recoltau între 1.500—3.000 kg/ha. Vedeți, porumbul are o lege interesantă: așa-numita populație locală, adică plantele cultivate aici în mod tradițional, nu mai poate fi folosită în producția directă, dar ea este indispensabilă realizării hibridului dublu, constituind materia primă de bază. Aș zice că se repetă, într-un fel, istoria umănă a acestor locuri, unde au trăit dacii, dispăruți astăzi, dar fără a căror prezență aici nu am fi existat nici noi, românii. De aceea, împrumutînd un mijloc al reconstituirii istorice, colectarea de urme materiale ale unei existențe îndepărtate, ale continuității noastre pe aceste meleaguri, trebuie să colecționăm și porumbul, genele sale, martorii și izvoare de noi energii pentru această minunată plantă. Multe colecții s-au pierdut, dar există încă suficiente. Personal am strîns, de pe unde am umblat, prin țară, cam 1.000 de soiuri, păstrate aici în condiții speciale, firește, și care reprezintă o valoare deosebită. Este, dacă vreți, o bancă de germoplasmă, de tipul băncilor unde se depun bani și metale prețioase. Nu este o idee științificofantastică, ci o realitate și o necesitate, în același timp. O realitate științifică! Aș dori să văd născîndu-se la noi cit mai multe „sucursale” ale unor astfel de bănci, incluse în circuitul mondial, pentru genele de porumb și de secară, ale acestor valori mai puțin pregnante, poate, decît aurul, dar cu nimic mai prejos de acesta.

MANOLE CĂRȚAN

PLACA TURNANTĂ A MOLDOVEI

Ne însoțim pașii cu ai primarului din Pașcani, Eugen Nichifor-Moraru, născut, crescut aici, dar peregrinând adesea prin alte meleaguri pînă să fi revenit lingă matca Siretului, care-i este proprie. Cine poate vorbi mai cu har despre un oraș dacă nu primul său gospodar?

— Pașcaniul reprezintă placa turnantă a Moldovei, îmi spune primarul, pe care l-am găsit stînd de unul singur în fața unor machete. Era simbată după-amiază. La consiliu nu se lucra și el venise să mai studieze aceste machete. Uitați-vă și la hartă, dar eu mă uitam la pieptul lui umflat cocoșește, căci doar de orașul său îmi vorbea! Mă uitam și la moțul de păr, ce-i cădea pe frunte, și mă gîndeam ce înseamnă să ai o asemenea investiție, adică să răspunzi de un oraș întreg, fie mare sau mic, pentru că — indiferent de proporții — problemele sînt aceleași, iar oamenii sînt diverși... Nici măcar nu știam dacă o pornisem bine cu acest om necunoscut mie, de la care așteptam să aflui totul. L-am lăsat să hotărască unde vom merge, cu ce vom începe. A închis în grabă sertare și uși, și cu el la volanul „Daciei”, am pornit-o prin oraș. Aici e asta, colo e aia, orașul a fost reconstruit după război, am fost refugiați, pînă în '70 s-a pregătit renașterea, s-au făcut planuri, documentații, s-au creat premise, din '71 în '75 am făcut primii pași, în următorii cinci ani vom beneficia de cîteva sute de milioane lei investiții, construcții civile, (anual construim între 700—1 200 m p) de spații comerciale, 13 unități școlare, 11 preșcolare, 2 licee, unul de căi ferate, 4 creșe-cămin, 2 spitale, de stat și C.F.R., altul cu 430 de paturi, încă o casă de cultură, vom deveni un oraș modern, vom avea o industrie diversificată...

Ciulesc urechea.

— Pînă acum un an ne-am pregătit zborul spre înălțimi. Acum ne-am lansat pe pista de decolare. La bord, toate aparatele indică parametrii ceruți... Zburăm!

Cît patos pune acest om în ceea ce spune! Și cît de plastic și dinamic vede el prezentul, dar mai ales viitorul urbei sale. Și totul legat de înălțimi... Să fie doar o metaforă?

Primul popas îl facem la „Întreprinderea textilă de tricotație și perdele”.

— Aici, nu ne plouă. Mergem doar prin interior. Într-adevăr ploua des, cu picături mari. Preocupat să notez ceea ce auzeam, aproape nu băgasem de seamă. Sînt chemați — directorul, inginerul șef. Dar Eugen Nichifor-Moraru n-are răbdare să aștepte. Intrăm în prima secție. Explicațiile roptesc ca ploaia de-afară: investiție 1972, producție în 1973, din '74 cu toate motoarele în plin. Ascult și privesc secția curată ca o farmacie, mașinile silențioase, fețele tinere, tăcute, cu băsmăluțe albe, bluze roșu-închis, salopete bleumarin. Mi se par puține. Firesc: mașinile lucrează cu program.

Apare directorul, ing. Nicolae Agavri-loaiei, și ing. șef Marin Balmuș. Primul cu un carnețel și ceva de scris în mînă. Pare distrat, cu gîndul în altă parte. Înțeleg curînd: este creierul inventiv al întreprinderii. Cine știe ce-l preocupă? Celălalt îl ascultă atent pe primar. Conchide: „Tov. Nichifor știe fabrica pe dinafară”. Dar merge cu noi în continuare. Într-o fostă magazie (din beton firește) s-a amplasat, provizoriu, un uriaș urzitor. Să fie alături de secție. Treceam la tricotații pentru cămăși, la albire, uscătorie, vopsitorie, degresare, fixare, călcare, sute de ventilatoare pitice, fixate în podea (par elemente decorative), procese tehnice închise în mari și misterioase etuve instalații de... kilometraj măsoară continuu (întreprinderea este de mare productivitate), mașină de imprimat magnetică și cu 8 culori, magazia... zăpadă în valuri uriașe, nămeți de pînză albă, din podea și pînă-n plafon. O iarnă de teatru pare montată aici.

Primarul ne anunță: „Și-acum, mergem la terenul de fotbal”. Surpriză nedumerită. Unde? La terenul de fotbal, auzisem bine. Este secția de la etaj, mare cît toată fabrica. Un vast cîmp de ghiocel albi: 600 de capete albe aplecate deasupra celor 600 de mașini electrice de cusut. Un stup uman. Tineri, foarte tineri — media de vîrstă, pe întreprindere, 21 de ani.

În „careul de 16 m”, adică undeva în fundul secției, ambalarea în cochete și practice cutii (verzi, albe, galbene),

La manșă, Eugen Nichifor-Moraru

transparente, din polietilenă. Cămășuțe de noapte, furouri, bluze, o garderobă intimă cu destinația pieței naționale, a celei africane, engleze.

Șef de secție, un pui de răzeș devenit, în socialism, inginer: Constantin Guguianu, al cărui strămoși au înființat satul Gucea, de lingă Bălțați (județul Iași)). Ne spune ceva despre acordul global, despre „selecția naturală” a cadrelor, prin care fetele din partea stîngă a secției, ajung în partea dreaptă.

Ca într-un eden pămîntesc al muncii!

DACĂ AM VORBI POETIC, CA SADOVEANU...

Pornim mai departe, spre fermele de beton arciut, pe care se sprijină cerul plumburiu al ploii. Ne apropiem, dar primarul face un viraj scurt:

— Hai la lapte!

— Am mai văzut... încerc să-l hotărască să renunțe, în favoarea șantierelor de la orizont.

— Așa ceva nu. Nu-i fabrică de lapte, e o bijuterie.

Te poți sustrage admirației unei bijuterii? Intrăm. Prima „nestemată”, o tînară care ne zîmbește cu prietenie și ne oferă halate albe. Este laborantă. Tovarășa Bilec Elena. Una dintre puținele femei din fabrică. Aici lucrează, în majoritate, bărbați. Cu gesturi lente, îngreunate de șorturile mari de cauciuc, nesiguri, ori poate numai prudenți, în cizmele lor, tot din cauciuc, care glisează pe dalele mari de gresie, spălate cu furtunul la fiecare 30 de minute, muncitorii sînt pilotați de un

cîmpiei pastorale a Siretului de pînă mai ieri.

— Aici puteai să faci un razmut de toată frumusețea și să te ridici tocmai bine deasupra malului Siretului, fără grijă.

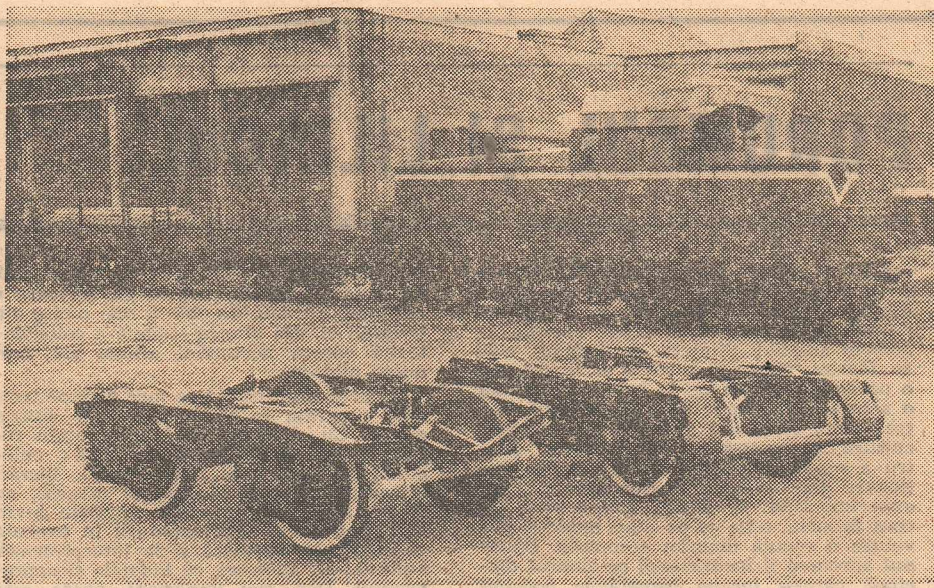
Dacă o luăm mai poetic, așa ca Sadoveanu, putem zice că după vatra tradițională a Pașcanilor am construit acum mai multe vetre: a industriei alimentare, cu lactate și zahăr, abator și complex animalier la care se vor adăuga altele.

Cam în acest fel vedea secretarul de partid al Pașcanilor metafora poeziei sadoveniene rostită de noul oraș. Și nu cred că era alături de adevăr, pentru că dacă există o poezie a muncii, o poezie a aspirațiilor, o poezie a înfăptuirilor cum există o poezie a imaginii, toate acestea se întîlneau în vocabularul aparent tehnic al comunistului Eugen Nichifor-Moraru, fiindcă pentru el poezia înseamnă, desigur, capacitatea omului de a transfigura realul în cuvinte și imagini, adică artă. Pentru el, cuvintele aride: beton, platformă, planșă aveau valoare de simbol și el părea să știe că de la simbol la realitate există o singură punte: munca, tot astfel cum de la realitate la simbol există puntea numită artă.

Cam la așa ceva mă gîndeam, în drum spre citadela tradiției de muncă pașcănene: „Întreprinderea mecanică de material rulant”.

CITADELA DE FIER

Se trece evident, o pasarelă, ca la orice atelier feroviar ce se respectă.

om în vîrstă, jovial, înalt, cu mîini puternice și îndemnatice care răscolesc prin viitoarea brînză, ca într-un sac cu făină. Este pensionarul bucureștean Nicolae Ruscescu, trimis aici „pe linia ministerului” să-i ajute pe pașcăneni să valorifice produsele lactate din zonă, să învețe meșteșugul cașului, brînzei albe ori a celei de Moldova. Fabrica e tot atît de proaspătă ca și laptele: a fost recepționată la 31 mai 1976. Bătrînul cu chip jovial, odată provocat la vorbă, se dovedește la fel de harnic ca în numeroșii săi ani de muncă „cu laptele”. Vorbește la fel despre el ca și despre ministrii pe care i-a cunoscut și care nu l-au lăsat să mucegăiască așteptînd să-i sporească pensia. M-au cunoscut toți. Și tovarășii... și tovarășii... Cum să nu mă cunoască, v-am spus că lucrez de cînd lumea! Treceam de la pasteurizare, la fermentare, gustăm cite puțin de colo, de dincolo, îndoctoriți de nea Ruscescu, în misterele albe ale laptelui surprins în diverse ipostaze.

Vine vorba, natural, despre oi și vaci. Primarul își face simțită prezența.

— Strîngem lapte de peste tot. Cînd plecăm de-aici o să vă arăt șantierul.

Pe centura de beton a Pașcanilor, ne oprim în fața unor stîlpi de beton, legați prin ferme cu deschidere amplă, alături de care o suprafață de pămînt este înșesată cu piloni tot de beton, mai încolo cîteva macarale privesc de sus orașul, în spatele nostru, sub celebra casă Roznovanu, unde Sadoveanu a scris „Venea o moară pe Siret”, (clădire destinată azi pionierilor), silozuri de ciment, betoniere, linii de cale ferată etc.

O puternică replică industrială dată

Sînt două asemenea, care, la orele de schimb, cunosc o animație amețitoare, pentru privitor. În atelier lucrează cîteva mii de oameni de toate vîrstele. Dacă ceea ce văzusem pînă în acest moment și ceea ce-mi sugerase primarul purta pecetea modernului la superlativ, noul loc vizitat se afla sub semnul tradiției, care ședea la fel de bine și noilor construcții identificate pe o vastă machetă, ca și celor vechi. Aș zice, cu o simpatie profundă, că locul de muncă al cefeștilor (căci așa se și consideră ei) impune un respect poate inexplicabil la început, dar care și se dezvăluie treptat. Aici, munca este grea. Fierul, fonta și oțelul, așa cum le știm și cum nu le știm, stăpînesc totul. În afară de om. Dar, omul, învingîndu-le, nu jubilează zgomotos, nu se manifestă dezinvolt, pentru că fierul, fonta și oțelul trebuie supuse zi de zi, într-un prelung și conștient efort, pentru a deveni tampoane, cîrlige, arcuri, boghiuri, roți, vagoane simple (ah, se ușuratic cuvînt!) sau basculante.

Oamenii sînt preocupați. Nu-i vezi vînzolindu-se prin curți. Li aflui doar în hale și ateliere. Șepcile lor, combinezoanele, fețele, mîinile au culoarea fierului, a fontei și-a oțelului. Ei te salută dînd din cap, ușor sau energic, se descoperă scurt și-și văd mai departe de lucru. Tineri și bătrîni, uniți în lupta lor cu fierul, fonta și oțelul. Aceștia sînt urmașii celor care au construit „placa turnantă a Moldovei”, celor care au dus greul a două războaie, ei sînt urmașii celor care, la 1907, riscîndu-și viața, au deschis vagoanele — carcere ale țărănilor de la Flămînzii, înfometați de libertate și înșetați de dreptate, ei

sînt urmașii celor care răspundeau „da” ideilor socialiste, încă înainte de 1900, rămîinindu-le credincioși tot restul vieții: în 1929 ca și în 1933, ca și în 1944, ca și azi. Ei reprezintă nucleul de elită al Pașcanilor, cei care au dorit, pentru orașul lor, industria spre a perpetua vocația lor de generații, pentru a întări, prin faptă, ideile înaintate. Pe putera lor de voință și pricepere s-au altoit profilul de azi, substanța de mîine a Pașcanilor. Urmăm, la început, fluxul construcției de vagoane. Intrăm și în alte ateliere, la forjă, turnătorie, scularie, mecanicul șef (al întregii rețele din transporturi a țării) reparații unelte, secția mecanică, cunoaștem diversi muncitori, activiști de partid, angrenați în producție. Un sentiment propriu marilor uzine se degajă la fiecare loc de muncă. Nu sînt necesare explicații. Ceea ce se vede vorbește de la sine.

PRIMARUL UCENIC

După cîteva ore, reușim să-l întîlnim pe directorul acestei citadele de fier. Nu pare a i se potrivi de fel. Lipsit de orice preocupare vestimentară, este asemenea tuturor muncitorilor întîlniți în ateliere. N-are ceea ce se cheamă „prestanță exterioară”. O are în schimb pe cea interioară. Și încă ce prestanță! Costache Ursuleanu intră în ultimul an al unui sfert de veac de cînd a devenit director aici. A albit prematur și a devenit neglijent cu propria-i sănătate, cu propria sa viață. Uzina l-a uzat și el n-a încercat să i se sustragă. Se vede totul foarte limpede pe fața sa, fără alte urme decît cele ale muncii. N-a devenit inginer, ceea ce nu l-a împiedicat să îndrume atelierele spre o producție de sute de milioane, pornită de la numai 52! Nici să conducă un număr de 10 ori mai mare de muncitori decît cel inițial. Nici să hotărască, cu ani în urmă, menținerea cantinei uzinei, cînd celelalte întreprinderi din țară o desființaseră, potrivit unor indicații care nu țineau seama de specificul atelierelelor din Pașcani. Este, adică, un tip de curaj. Lucrurile astea le aflui de la alții. Cu directorul Ursuleanu se poate vorbi orice, în afară de persoana lui. Inginerii, tineri sau vîrstnici, sînt respectuoși în prezența lui; maistrii și lucrătorii la fel, indiferent de vîrstă și post. Directorul are veșnic în mîntea lui uzina.

— Cînd mă gîndesc că pentru alte întreprinderi noi sîntem trecuți la „diverși” mă apucă, nu știu cum. Sigur, ei au producții uriașe, livrări enorme de material. Dar noi să figurăm la „diverși”... Asta mi se pare așa... și din gesturile acestui uriaș, puțin obosit, dar care-și apără feroce oamenii și uzina, se înțelege exact ce vrea să spună.

Angrenat greu la vorbă, răspunde pe scurt.

— Ce-a fost, a fost. Trei ani din cincinalul trecut ne-am simțit bine. După ce a fost la noi tovarășul Ceaușescu, în 1973, ianuarie. De atunci, am devenit o adevărată uzină. Făceam doar reparații de material rulant. Atelier, nu uzină.

Primarul, care, pînă a intra în ateliere, fusese un ghid multivalent, devenise participant, ca și mine Luînd drumul întoarcerii, peste pasarelă, îi împărtășese coplesitoarea impresie pe care mi-o făcuseră atelierele, oamenii, directorul. Și adaug: „În uzină nu mai erați primar”.

— Acolo am fost ucenic și lucrător. De cîte ori intru pe poartă „pontez” ca altădată și redevin ce-am fost. E, cum să vă explic, aeroportul de bază, de unde pleci și unde te întorci mereu.

La primărie fac cunoștință cu Constantin Simion, secretarul acesteia: un tînar jurist, provenit și el tot din pepiniera atelierelor ceferiste din Pașcani. Rămăși singuri, îl întreb dacă Eugen Nichifor-Moraru, șeful său, are un hobby pentru aviație, fiindcă toată ziua numai în termeni de zbor îmi vorbește.

— N-ați aflat? Tovarășul secretar a fost timp de 10 ani pilot. Pe super-sonice. Cu dînsul la manșă nu ne este fircă să decolăm pe pista de lansare a industriei.

Mulțumesc, tinere, pentru titlul reportajului.

MANOLE CARȚAN ■

Mogoșoaia

Cimpia română, geometrizată de structurile socialiste, păstrează în toila ei așezarea Mogoșoaia ca pe un parfum al vremurilor vechi. Nu palatul în sine și muzeul păstrează acest parfum: avem în țară destule conace care nu se rostesc. În cazul Mogoșoaiei ni se rotește cea mai pură matrice a stilului brincovenesc, profund românesc cu toate amestecurile sale italienești sau bizantine. Lăcașul este alfit de legat de personalitatea covârșitoare a lui Brâncoveanu încit de cîte ori îi intru în incintă am halucinația frumoasă că-l văd pe voievod pe terasă sau în foisor, pieptănindu-și barba albă ca-n balada ce-l veșnicește.

Ca artă, palatul are o amplasare romantică și fericită, dar ca securitate este amplasat cum nu se poate mai rău. La răscruce de vinturi, el era descoperit în fața tuturor atacurilor și jafurilor dinlăuntrul și din afara țării, modestul ochi de apă care e lacul Mogoșoaiei avind mai mult o funcționalitate lirică decit strategică. Dovadă că, după moartea voievodului, palatul a fost prăduit de băștinași, adus în stare de ruină și apoi transformat în han.

Așezarea păstrează încă înfățișarea unei moșii, unei mari latifundii medievale, bunul și aparent blajinul dar atotpedepsitorul voievod avind 77 asemenea moșii și depășind în venituri fabuloasa avere a Cantacuzinilor. Pe moșie, ca pe multe altele, foiau mulți țigani în stare de robie, pînă ce Kogălniceanu le-a devenit un fel de Monroe al României și l-a sfătuit pe Cuza să le dea libertatea.

Prin mezalianță moșia intră apoi în mîna Bibeștilor; cavoul de familie pomenește odrasle militare vestite în luptele pentru România; dar și pentru Franța, cu încrușișări de sînge franțuzești și englezești. Scriitoarea Martha Bibescu, prietena lui Paul Valéry, a venit aici, de la Paris, ne povestea regretatul Tudor Mușatescu, să se întâlnească cu un iubit al ei de la ambasada italiană și să dea oștepe mai celebre chiar decit cel descris de Eugen Barbu în „Princepele”.

Acum, deși numai la 17 km, de București și deși dotat cu unități economice moderne, satul Mogoșoaiei duce o viață de dulce liniște, adunat în jurul lacului și al pescarilor cu chip de mucenici.

Modernizată, cu pomi tineri și aliniați după rigorile științei moderne, bătrîna livadă boierească picotește la soare sau odihnește sub zăpadă. Palatul stratifică tăceri muzeale iar în aripa mai modernă, ridicată anume pentru nunta unor odrasle princiare, o ușoară boemă adună la masă toate breslele artistice: actori cu voce de stentor, scriitori cu proiecte magnifice, pictori cu ustensile de rigoare, împărțindu-și gloria între ei ca pe niște felii de pepene pantagruelic. Umbra meditativă a lui Marin Preda cu cea uriașă lirică a lui Fănuș, stăpînesc aleile și mesele.

Venite din strătîmp pînă la genele clipelor noastre, casele Mogoșoaiei, acum dichisite și încăpătoare, au lingoarea dulce a florilor primitive. Nici o patimă horticolă nu le scoate din tiparele lor primare. Trandafirul simplu ca bună ziua, ruja și crizantima, gura-leului și salvia, cu sfiiciunea din poeziile lui Dimitrie Anghel nu sînt stînjinite de exemplare luxuriante. Numai sera „palatului” ridică ifose moderne și vinde flori de stirpe aleasă.

Casele, moderne, dar ascunse de pomet roditor, păstrează și ele o modestie gospodărească. Ca totul să fie rustic deabinelea, un restaurant de tipul hanurilor de altădată, numit Prepeleac, are mese așezate în pomi ca noi, bînd un șpriț, să ne aducem aminte că ne tragem din maimuțe.

Încolo, netezime. Codrii Vlăsiei, în ceea ce a mai rămas din ei ca pielea năpirlită de pe-o șopîrlă sînt destul de departe. Crescătorii artificiali de păsări domestice aduc venituri și infestează aerul. Pescari cu undițe primitive și călare pe bărci improvizate (niște copăi plutitoare) prind înzecit mai mult pește decit scriitorul Ion Băieșu cu toate sculele lui țirguite de peste hotare.

Drumul duce, în subsidiar, către Ploiești, umilit și el de noua autostradă ce triumfă în paralelă. Dar e, în schimb, ca asfalt desfundat și te hurdacă parcă anume să te scoată din lenea levantină. Și, în plus, este străjuit de pomi roditori.

Paradoxal este că acest sat aparent în plină acalmie este harnic și petrecăreț. Și foarte iubitor de nunți. Are nunți de răsunset (în tot satul!) unde Fănuș e naș mare și se cîntă cîntece de inimă albăstră.

Sărbătoare de-o zi sau de-un ceas de popas, Mogoșoaia Bărăganului îți cade în palmă ca o corcodușă oboșită de roade. Ca să te duci cu ea pînă la capătul lumii, precum Nicolae Milescu Spătaru, cu pepenele. Și e atît de topită în vreme încit aici istoria se face legendă și legenda istorie, la cam jumătatea de drum dintre Dunăre și Carpați.

AL. ANDRIȚOIU ■

BUCUREȘTI — paradisul pietonilor?

Un interviu cu dr. JOHN A. WHITTENBURG, psiholog și expert al Oficiului Internațional al Muncii din cadrul O.N.U.

Domnul John A. Whittenburg, expert O.N.U. în probleme de circulație, este venit de citva timp în România în cadrul unui plan de colaborare intervenit între I.T.B. și P.N.U.D. Ca urmare a acestui plan și a asistenței de specialitate pe care O.N.U.D.I. o acordă țării noastre, se studiază condițiile înființării în București a unui centru model pentru pregătirea instructorilor din școlile de circulație și a conducătorilor de autovehicule. Noii specialiști formați în centrul model ar urma să formeze, mai departe, cadre pentru școlile de instructori și conducători de autovehicule în țările slab dezvoltate. Dat fiind că domnul John A. Whittenburg a studiat atît problemele de ansamblu cît și cele particulare ale circulației și pregătirii cadrelor

în acest domeniu, i-am solicitat un interviu.

— Bucureștiul îmi pare un mic paradis al pietonilor. Vreau să spun că pietonii au adesea aerul că ignorează cele mai elementare reguli ale traficului rutier. De aici, probabil, creșterea numărului accidentelor. În America, cetățeanul este înfinit mai circumspect cînd vine vorba să se aventureze peste „stop” sau să se pună la ambiție cu fluxul mașinilor. Comparativ, amenzile care se aplică cetățeanului în România sînt cam la fel cu ale noastre — deși, în treacăt fie zis, la noi poliția nu se prea indeamnă să sancționeze contravențiile pietonilor — dar fluxul foarte puternic a impus el însuși niște legi, de care pietonul ține cont. Este de așteptat ca în viitorii ani și la dumneavoastră să se petreacă unele schimbări în felul de a folosi strada al pietonului. Am mai băgat de seamă că șoferii de taxi depășesc mult vitezele admise prin lege, atunci cînd socotesc că nu-i nici o primejdie s-o facă. Nu este prea bine că aveți o bandă (dreapta) rezervată începătorilor, întrucît ei sînt astfel obligați la mult mai multe manevre de ocolire sau oprire. Aceste manevre sînt surse de accidente. Multe mașini nu au oglinzi retrovizoare, mulți șoferi folosesc cauciucuri uzate peste măsură. Ar trebui să fie reglementată problema gradului de uzură admis la cauciucuri. Deși este obligatorie protejarea zonei unde se fac marcajele șoselei, nu se pun întotdeauna indicatoarele de protecție necesare. Am observat mulți șoferi excesiv de prudenți, semn că au o pregătire de trafic insuficientă. Aș vrea să fiu înțeles exact: nu afirm că cele spuse mai sus precum și altele ar fi neapărat specifice numai României, ci că sînt surse de accidente și că trebuie rezolvate. Conducerea prudentă este, într-adevăr, un semn de maturitate — și asta se spune și conducătorilor auto din S.U.A. — dar prudența exagerată este un semn de neprecipere. Am constatat că multe accidente sînt atribuite emoției, ori — după opinia mea — emoția nu are ce căuta la volan. Dacă ești foarte emotiv, n-ai ce căuta în trafic, dacă nu ești foarte emotiv dar faci accident dintr-o emoție momentană puternică, inseamnă iarăși că ești nepregătit. Revenim, deci, la pregătirea psihologică. Dealtfel, în operațiunea de selectare a personalului pentru conducerea vehiculelor de transport în comun, susțin că examenul psihic și apoi pregătirea psihică pentru profesiune sînt fundamentale. Aici răspunderea șoferului este mult mai mare. Este esențial ca instructorii înșiși să aibă o înaltă și complexă pregătire de specialitate. Centrul pe care-l vom înființa la București se

va ocupa tocmai de pregătirea instructorilor. În S.U.A. există colegii specializate care dau diplome universitare pentru pedagogie în școlile de conducători auto. Este o soluție bună, fiindcă a dat rezultate bune. În România acest Centru model sau Centru pilot poate spera la o mare eficiență. Trebuie, în condițiile unui trafic rutier în explozivă creștere, acționat în două direcții: în direcția pregătirii cadrelor și în aceea a cercetării complete a accidentelor. La un accident grav trebuie solicitată competența unei echipe formate din medic, specialist în circulație, inginer de drumuri-poduri, mecanic. Analiza completă a unui mare număr de accidente grave petrecute pe drumurile americane ne-au obligat la introducerea centurilor de protecție, la proiectarea unor mașini mai rezistente la șocuri, la verificarea tehnică a autovehiculelor la fiecare 6 luni, la construcția de parapete elastice pe unele porțiuni de drumuri, la găsirea unor tipuri de asfalt rugos în pante, la proiectarea unor sisteme eficiente de iluminare a șoselelor noaptea. Am ajuns la concluzia că pe timp de noapte conducerea auto se deosebește mult de aceea pe timp de zi. În consecință, în școlile pentru șoferi profesioniști se face o pregătire adecvată pentru trafic intens pe timp de noapte.

— Se constată că, în general, femeile sînt mai prudente la volan. Cele care nu au cunoștințe anterioare de mecanică sau minime cunoștințe tehnice, deprind mai greu condusul dar, în compensație, vădesc un spirit „competitiv” mai redus pe șosele. Aveți unele observații în această chestiune?

— E drept că femeile se bucură de fama de a fi mai prudente însă, trebuie să subliniez, numai în condițiile unui trafic mediu ori redus prudența lor este, în felul în care se manifestă, laudabilă. Fiind mai emotive decit bărbații, ele opresc brusc în marele trafic și provoacă mai multe accidente. Încin să cred că tocmai din cauza cunoștințelor tehnice, în genere mai redus, precum și a psihologiei feminine deosebite, școlile de șoferi trebuie să pregătească conducătorii auto femei cu unele condiționări speciale. Nu e vorba de o discriminare, să fiu bine priceput, ci de considerarea unor specificități. Am putea conchide că pregătirea conducătorului auto pentru un trafic în mare creștere trebuie făcută mult mai nuanțat decit pînă în prezent, mult mai atent față de alcătuirea psihică a candidaților. În această direcție s-au concentrat studiile mele asupra traficului rutier în România și asupra pregătirii conducătorilor auto, amatori sau profesioniști.

TUDOR OCTAVIAN ■

Autoizoterma...

secerătoare de bicicliști!

La începutul lunii iunie, conducerea Direcției comerciale județene Satu-Mare s-a gîndit că e bine să angajeze un coordonator al parcului său auto, care numără 12 autovehicule, și în consecință pe funcția de impiegat de mișcare din cadrul Biroului comercial și desfacere a fost angajat Nicolae Cățoiu.

Ce fel de om a fost pus să dirijeze mișcarea autovehiculelor și să controleze activitatea șoferilor s-a văzut numai la 4 zile după ce N. Cățoiu „a intrat în atribuțiuni”.

În seara zilei de 11 iunie, el intră în garajul unității, descuie ușa unei autodube izoterme, își completează o foaie de parcurs (în calitatea ce o avea dispunea de toate: mașini, cheile lor, foi de parcurs etc.) și pleacă să „lucreze” cu mașina statului, însă pe cont propriu. Întrebat de paznic unde merge cu mașina, N. Cățoiu îi răspunde că „are treburi urgente la Carei”. În scurt timp, la volanul autovehiculului sus-amintit eroul nostru se află într-adevăr la ieșirea din oraș pe drumul Careiului. Aci oprește, încarcă un lot de pasageri, după care ajungînd în Carei îmbarcă al doilea lot de călători. Nemaifiind loc în cabină, îi urcă direct în izotermă, avînd însă grijă să nu pună în funcție sistemul de răcire. N. Cățoiu era foarte atent cu călătorii săi pe care nu voia să-i descarce congelați. Autoizoterma nu parcurge decit 7 kilometri de la ieșirea din Carei și acroșează din pricina nepăstrării distanței laterale suficiente pe biciclistul S.P., în vîrstă de 42 de ani. Șoferul însă nu oprește autovehiculul și nu acordă primul ajutor victimei. Își continuă impasibil drumul pînă în centrul satului Ghenci, unde „taxează” o parte din pasagerii care coboară din mașină. Episodul următor se petrece la aproximativ 400 de metri de la locul opririi mașinii. Aci N. Cățoiu mai „seceră” doi bicicliști care rulară corect, în sir indian, la limita dreaptă a șoselei, proiectîndu-i în șanțul din dreapta șoselei. Unul este rînit ușor, iar al doilea omorît. Dacă vă imaginați că măcar de această dată N. Cățoiu a oprit, vă înșelați! Nu, el și-a continuat drumul pînă la Tășnad, unde a dat jos și restul pasagerilor, incasîndu-i conform tarifului ce și l-a fixat: cîte 5 lei pentru cei urcați la Carei și 10 lei pentru călătorii îmbarcați la Satu Mare. Nu a făcut nici o pauză la „capul liniei” și înapoi către Satu Mare.

În timp ce se întorcea cu dezinvoltură spre „bază”, a fost identificat și reținut de către organele de miliție, cu sprijinul

cetățenilor, care l-au recunoscut pe șoferul cu pulover roșu, alias impiegatul de mișcare.

La fel de dezinvolt s-a comportat și mai departe, susținînd că posedă permis de conducere pentru autoturisme și autovehicule grele, dar că nu are documentul asupra lui.

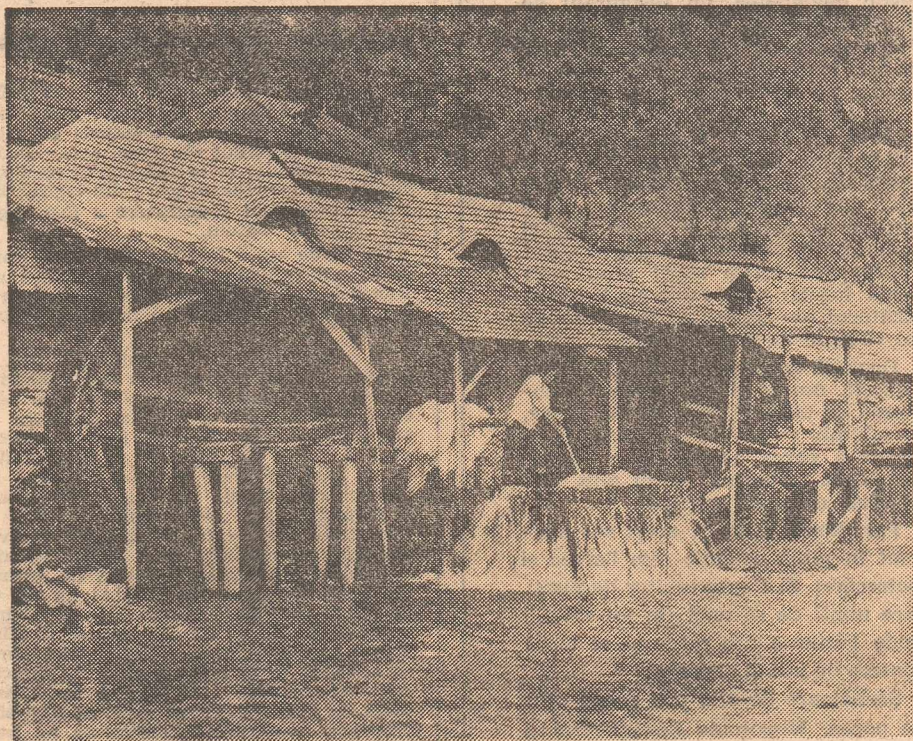
În final, conducerea unității sus-amintite află un lucru pe care trebuia să-l știe încă de la angajarea lui N. Cățoiu. (făcută contrar legii, fără avizul miliției) și anume că respectivul nu posedă de fapt nici un fel de permis de conducere.

N. Cățoiu este arestat pentru comiterea a nu mai puțin de 5 infracțiuni: furt de autovehicul în dauna avutului obște, conducerea unui autovehicul fără permis, ucidere din culpă, părăsirea locului accidentului fără incuviințarea organelor de miliție, dar se pun, firesc, întrebări în legătură cu factorii care au favorizat comiterea faptelor respective și care se desprind din lectura aventurilor lui din seara zilei de 11 iunie. Întrebări la care se impun răspunsuri.

Colonel VICTOR BEDA ■

RUCĂR

UN LOC DIN MUNȚII INIMII NOASTRE

Prin Rucăr, pe sub poala de codri bătrini a munților Muscelului, ce se îngină cu zările sau cu veșnicia, pe drumul spre Bran sau spre Cheile Dimboviței, trec, vara, mii, zeci de mii de turiști, și mulți dintre ei rămân aici. Văzut de sus, de pe culmi, tabloul satului, în aceste zile, e derutant, socant, capătă alte culori, alte ritmuri, alt aer, pare, de fapt, o alcătuire nouă, emancipată de sursă, plutind totuși pe orbita ei, ca și un corp ieșit din gravitația terestră. În fiecare ogradă a deșugat o „Dacie”, printre stâlpii ca niște gigante sceptre sculptate ai pridvoarelor se ătesc orășeni în maiouri, femei în șorțuri, platourile cu turme de oi și căsute-sălase suspendate la răspântii de cer sint invadate de corturi multicolore, se aud claxoane, acordeoane, aparate cu tranzistori, făcând aparatele fotografice, biziile aparatele de filmat, urlă copii răzgâiați, crescuiți în blocuri, satul, de fapt, e sub ocupația orășenilor, ocupație ce va ține până la toamnă, când ploile grele de munte vor alunga intrușii și vor spăla privelestea, restaurând-o în formele, liniile, culorile și materialele ei incorruptibile.

Rucărul e un rai al vacanțelor, Rucărul e o vatră de munte, de liniște, de ierburi înrouate și flori alpine, totul orinduit ca într-o stampă, ca-ntr-un covor, ca pe un

disc cu cizelură fină, totul, parcă, lucrat cu mina, cu păduri ce par somptuoase brocarte, țesute cu fir sideral și stropite cu praful de stele, cu păsuni ce par peluze britanice, udate regulat prin grija norilor și tunse nu cu foarfecele, ci cu coasa, de sute și de mii de ani. Oamenii vin la Rucăr să respire munții, să respire ozon, să respire liniște. Rucărul e un sat-muzeu, un muzeu al satului românesc de munte, la Rucăr sint vreo 2000 de case (peste 1500 din ele, noi, construite în anii din urmă!) ce privesc parcă lumea prin ferestrele timpului, case-documente de artă, case-simboluri ale arhitecturii noastre tradiționale, răsăfățată în forme, motive, ritmuri, polifonie, ca și munții împovărați de păduri și pajisti. Oamenii vin la Rucăr ca să se regăsească între peretii satului românesc, strămosesc, ca să-i aspire duhul, ființa, mireasma, ca să-i primească, sub birna incremenită a veacurilor, meditația despre origini și începuturi Rucărul e un sat străvechi, un sat-muzeu, un muzeu al satului, Rucărul e o ramură a memoriei ființei noastre, o creangă din copacul gigantic care e timpul viu al acestui neam. Rucărul e un basm despre pământul nostru, basm care, aici, continuă încă, basm care, printr-o nesimțită glisare de planuri între munți

străvechi și arhitecturi eterne, transportă cotidianul în legendă și mit, te face să calci aceste ulițe (azi asfaltate!) cu un pas istoric.

Așezat în inima țării, ca loc de trecere către Transilvania, pe drumul istoric, comercial, diplomatic care lega Brașovul cu Cimpulungul și cu Tîrgoviștea, satul, sub un nume latin („Ruffa Arbor”), e atestat într-o diplomă din 1377, el era încă de pe atunci un important punct de vamă, dar fruntariile vieții sale se pierd în timp, în nețărnutul unei istorii ce se confundă, ca și geografia, cu veșnicia. Țărîna pe care o ia în copite calul ciobanului localnic, cînd urcă spre munți, sună pe dedesubturi a piatră veche, a cărămidă romană, a smalt de oale, a lut de vatră, vîlvătaia iscată din vechile vetre mistuie așchii din toată istoria, propagîndu-și jeraticul pină la tălpile vremii. În lumina ei scilesc ziduri de castru (castrul din punctul Scărișoara, datat de istorici în epoca lui Traian), câteva văpăi auresc ruinele, ce se văd și astăzi, ale „Cetății Dimboviței”, acel „castrum munitissimus” pomenit într-un document din 1231, un fascicul provoacă răscoliri de praful sub copitele cailor lui Negru Vodă, ce, spune cronică, ar fi trecut pe-aici, dînd viteji-

lor ce l-au ajutat „tot hotarul satului Rucăr și drepturi ca moșnenilor cîmp lungeni”. Istoria, pe aici, curge printr-o strunga timpului necurmată, firele cărului ei nu se rup nicicînd, ele se înpletesc în toate marile răsuciri ale nemulii, în evenimente ce decid epoci. Fisionații acestei istorii (precum profesor Gh. Părnuță, distins fiu al satului, autorul unei foarte complete și excelente dactate monografii a Rucărului, tipărit acum cîțiva ani) anexează cu îndrăzneală cucerirea științifică, ipoteza, legendă, noutatea de orice fel, transformîndu-le în trofeu. Pe vatra Rucărului, zic ei, punctul care se cheamă și astăzi „Posada”, ar fi fost Posada mării victoriei a Basarab Intemeietorul împotriva lui Carol Robert, tot aici, la punctul numit „Roghină” („Rovină”), loc mlăstinos, sub umbra Muntelui Colții Pleșii, ar fi fost Rovinele lui Mircea. S-a ătesc astfel peste istoria documentelor, o istorie, legendelor, s-a ătesc, peste geografia reală, o geografie spirituală a acestui rîmînt, cu putere de document. La acea imagine au concurat și literatura, și descrierile și însemnările despre Rucăr ale lui Alexandru Vlahuță, Titu Maiorescu, Nicolae Iorga, și artele plastice, și pinzele lui Nicolae Grigorescu („Rucăr

ANCHETĂ SOCIALĂ

Concedii plătite pentru anul 2500

— Și zi așa, pleci în concediu. La păstrăvi tragi, te știu eu.

— Care păstrăvi, tovarășe contabil-șef, că mie nu de pescuit îmi arde, ci de pîrdalnică de sciatică. „Pescuitul” l-am făcut la Băile Felix.

— Cum, l-ai și făcut? Vrei să spui, anul trecut...

— Ba anul ăsta. Nici o lună n-a trecut de cînd m-am întors.

— Nu pricep nimic. Ia citește aici.

Și omul, uimit, își citește propria cerere de concediu, jos, semnată în original... Numai că aici era tot cliențel: nu era semnată în original.

Cam în acești termeni și cu acest epilog s-a desfășurat discuția dintre contabilul-șef al Cooperativelor meșteșugărești „Constructorul” din Alba Iulia și unul din cei opt sute de membri ai ei, care, pe neașteptată, s-a trezit proiectat pe orbita concediului legal de odihnă pe anul în curs,

deși pe aceeași orbită mai fusese lansat doar cu câteva săptămîni în urmă.

A urmat nu aselenizarea, ci aterizarea în realitatea plată, la care a contribuit, nu în mică măsură, miliția din Alba Iulia, care a scos la iveală o istorie fantasmagorică.

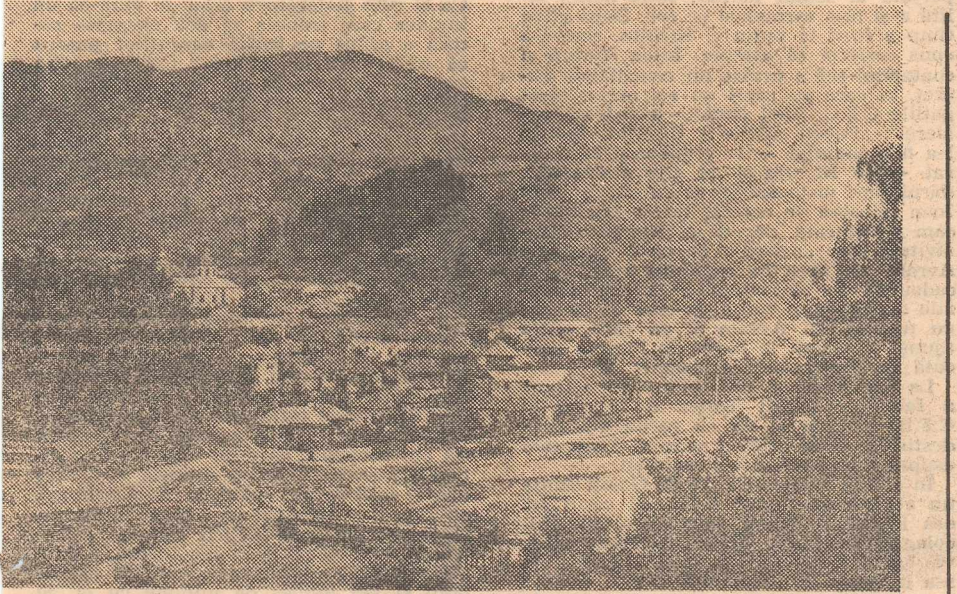
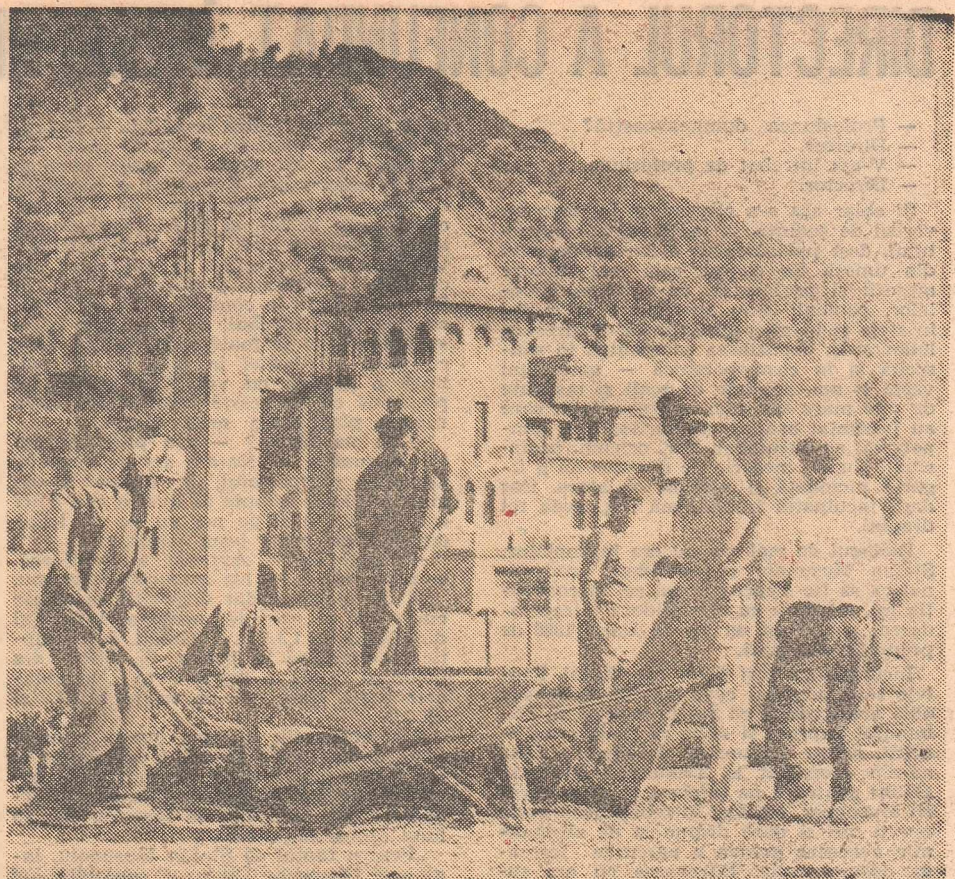
Știam noi că avem și lipsuri, că avem și gură-cască, dar nici chiar așa. Or, tocmai de la premisa că sint și gură-cască de mare gabarit a pornit toată escrocheria. „Mare e grădina lui...” — și-o fi spus Jenica Leulescu, fost contabil principal la lotul Teiuș al cooperativei, și faptele l-au dat dreptate!

Cooperativa mai sus-amintită construiește școli, blocuri și locuințe individuale pentru sectorul socialist și cel particular, avînd un plan de cîteva zeci de milioane de lei anual. La Teiuș lucrările contabile le efectua Jenica Leulescu, ajutată de casieră. Cea dintîi, în calitate de contabil

principal, întocmea și formele pentru acordarea concediilor de odihnă. Mersul hirtiiilor era următorul: cererea de concediu a celui în cauză era contrasemnată de șeful de lot, apoi era trimisă la centru, la Alba Iulia, la Biroul Organizarea muncii și la Biroul personal, care aveau datoria să verifice dacă solicitantul a mai beneficiat sau nu de concediu în acel an, să constate dacă au fost respectate toate prevederile legale și, în caz afirmativ, să calculeze drepturile bănești cuvenite. Hirtia, împovărată de avize, semnături, contrasemnături și parafe trăgea, în cele din urmă, la chei. Se alcătuia statul de plată, pe care așternea încă o semnătură: mina vigilantă a funcționarului însărcinat cu controlul financiar preventiv, apoteoză constituind-o semnătura contabilului-șef și cea a președintelui. După care se întorcea în sferă mai puțin înalte, respectiv la casiera lotului Teiuș, care efectua plățile.

Acest circuit complicat, dar pe deplin justificat, face imposibilă orice manipulare incorectă a fondurilor. Cu o singură condiție: controlorii și verificatorii să nu fie gură-cască. „Și totuși, dacă sint?” — s-a întrebat Jenica Leulescu, care n-a lăsat întrebarea să plutească în imperiul

speculativ-filozofic, ci a recurs la o formulă veche de cînd lumea: „Pe încercate”. Și, după ce a semnat în fals o cerere de concediu din partea unui cetățean oarecare, a așteptat, nu fără emoție, urmarea. Ei bine, nu s-a întîmplat nimic. Șeful de lot a contrasemnat, deși lucra nas în nas cu omul respectiv, care mai fusese în concediu (cel real) doar cu puțină vreme înainte. Biroul Organizarea muncii a calculat, Biroul personal a verificat, controlul financiar preventiv a binecuvîntat, contabilul-șef a blagoslovit, președintele a sancționat și contabilă din Teiuș a încasat! A urmat o avalanșă de cereri de concediu care, toate, s-au înscris pe aceeași traiectorie. Se pare că unii membri ai cooperativei au fost astfel trimiși de opt ori în concediu în același an! Ei, bieții trăgeau la rînda sau cu mistria, în perioada în care, dacă ar fi fost să dăm crezare statelor de plată, inspirau ozonul fortifiant al codrilor carpațini sau sfîrșiau pe plajă la Eforie Nord. Și poate că dacă n-ar fi avut loc fatidicul dialog reprodus la început (deoarece nimeni nu l-a stenografiat atunci, nu garantăm autenticitatea literală, ci sensul lui adine), poate și azi bravii cooperatori din Alba Iulia și-ar fi

ca") și Vermont („Sosea de la Ru-
), și muzica, prin cei ce s-au inspirat
folclorul locului, într-o competiție de
culoare și sunet ce țes o unică și
ptuoasă imagine, o țesătură în fir
op, împletită de meșteri mari, supra-
i peste desenul real al satului. În Ru-
s-a născut poetul Ion Barbu, prin
ăr, cred cei ai locului, ar fi trecut
minescu (cel ce avea să scrie: „In
e mocan din Săcele ori din Rucăr e
multă noblete de rasă omenească”),
trecut și s-au minunat de aceste locuri
Cobuc, și Slavici, și Delavrancea, a-
gind fiecare o silabă, un fir de aur,
cimală de geniu, o strălucire de pia-
scumpă la acest zăcămint al „memo-
Rucărului”, cu valoarea de tezaur la
mina celor ce vor veni. Aceste mari
pre anexează vaste cuprinderi din ter-
riul Rucărului, astfel încit, liniștit,
it de efortul descoperirii cu ochi pro-
călătorul poate spune: aceasta e
întătoarea vale” descrisă de Vlahuță,
stea sint „umbrele parfumate ale ro-
or” văzute de Delavrancea, acestea
Rucărului”, cu valoarea de tezaur la
mina celor ce vor veni. Aceste mari
pre anexează vaste cuprinderi din ter-
riul Rucărului, astfel încit, liniștit,
it de efortul descoperirii cu ochi pro-
călătorul poate spune: aceasta e
întătoarea vale” descrisă de Vlahuță,
stea sint „umbrele parfumate ale ro-
or” văzute de Delavrancea, acestea

Dar să încercăm să pătrundem, totuși,
în geografia reală!... Să încercăm să ie-
șim dintre rafturi, să încercăm să călcăm
țărina umedă a dimineților Rucărului cu
talpa goală, să încercăm să întălim (nu
e greu!) chiar și buruiana sau spinul
care să ne deștepte din reveria cărții, din
stampă și din pastel. Să încercăm să ie-
șim (nu e greu, Rucărul însuși ne invită
s-o facem!) din acea „slavă stătătoare”
a poeziei lui Barbu, să încercăm să des-
coperim ceea ce Rucărul, ca toate satele
românești, impune astăzi ca marcă și ca
simbol, ca suverană condiție a înțelegerii
sale, ca definiție însăși a privelistii și a
vietii sale: mișcarea, prefacerea, innoi-
rea, edificarea dinamică a prezentului,
cuprinderea largă a civilizației viitorului.

Rucărul, vatra legendelor, pământul în-
chis în slava lui, între războaie de gră-
dini ferice, ca o oază sau ca o insulă
a lui Euthanasius, e un pământ pe care
mișcarea, istoria deci, sint mai vii astăzi
ca niciodată, restaurând firul eroic, stră-
vechi, al cronicii, ajutând timpul vechi
să se lege cu timpul tinăr într-o magni-
fică, bătaie de artere.

Rucărul, ne spune primarul comunei,
Gheorghe Miloș, va deveni, în acest cin-
cinal, oraș. Ce aduce el — satul acesta,
minune al cărui nume, cînd îl pronunți,
trosnește ca o bucată de lemn sănătos
pus pe foc, răspîndind mireme de codri
străvechi, cu fruntarii pierdute în zări
fantomatice, în care crînguri de cerbi, oa-
meni, turme de oi, herghelii de cai pe-
trec și cutreieră nemărginiri de spații,
viscolite de arșițele și omăturiile istoriei
— ce aduce satul acesta atît de „sat”,
atît de neaos, atît de al nostru și al ve-
chimei noastre, la întîlnirea cu o nouă ci-
vilizație, cu un nou timp, cu un nou tipar
al acestui timp?

El aduce, deopotrivă, o tradiție a vechi-
mii, a vesniciei, și o tradiție, constituită
de-acum, a noului. El vine la întîlnirea
cu viitorul cărînd pe spinările muntilor
turme de mii și mii de oi, cirezii de boi
și de vaci, el vine cu păsunile sale model
de pe Muntele Căpitanului (pășuni la
care, în anii din urmă, poți urca, și cio-
banii chiar urcă, cu autoturismul, pe dru-
muri săpate pe culmi alpine), cu păsunile
sale modernizate, fertilizate, de pe cul-
mile Văii Vladului sau ale Gruului An-
dreiașului, el vine la scaunul orașului cu
darul de bogăție, de vrednicie și iscusin-
ță al unor îndeletniciri milenare, trecute
din tată în fiu, ajunse la fil ce nu se
dezintă. El vine cu tehnici și mesesu-
guri arhaice (femeile Rucărului, consti-
tuite într-o „secție mestesugărească”, tes
covoare care se vînd în toată lumea, în
toate casele se aud războaiele de țesut,
pe apa Dimboviței bat încă pive și dirse
pentru abale, dimil, velinte, scoarte), co-
voarele rucărene au fost admirate, se

spune, de Talleyrand, cusăturile naționale
de Rucăr, „motivele rucărene” aplicate pe
rochii, se purtau, la începutul veacului,
la Viena, Paris, Cairo, New York, grație
expozițiilor deschise acolo prin grija unei
fiice a Rucărului, Maria Fărcășanu, la
moartea căreia Nicolae Iorga a scris vi-
brantă pagină închinată, deopotrivă, fe-
meii-artiste și artei locului. Rucărul vine
la întîlnirea cu viitorul cu gigantica zes-
tre a trecutului său, dar și cu aceea, nu
mai puțin impresionantă prin cuprinderea
sa și prin ritmul în care a fost făurită,
a prezentului său, a anilor săi din urmă.
Rucărul și-a creat, în acești ani, pe lângă
economia sa pastorală o economie mo-
dernă, o industrie. Întreprinderea de ex-
ploatare și industrializare a lemnului,
care-și întinde raza activității pe un ter-
ritoriu de 65 000 de hectare, patronînd,
printre altele, la Rucăr, o fabrică de pre-
lucrare a rășinoaselor, ocupă, în profesii
calificate, peste 1 400 de localnici. Ieșiți
din cercul tradiției pastorale, deveniți oa-
meni ai noii tehnici. Alți muncitori și
mestri calificați lucrează la Atelierul
metalurgic din Rucăr, un atelier-santier,
aflat în plină extindere, un atelier care,
recent, a preluat de la Uzina de autotur-
isme Pitești o serie de repere pentru
„Dacia” și camioane. Alții, în număr de
peste 1 500, lucrează la Uzina mecanică
din Cimpulung, la Combinatul de mate-
riale de construcție de sub muntele Ma-
teiașului, la Pitești, la Bascov etc. Alte
sute de oameni ai locului au luat, în ul-
tima vreme, drumul în serpentine ameți-
toare printre creste cu brazi și văi feerice
cu pășuni și pajști care duc la Pecinea-
gă, la santierul marelui baraj al viitoare
hidrocentrale de lângă Cheile Dimboviței.
Alți rucăreni, sub îndrumarea specialiș-
tilor, au devenit restauratori ai naturii,
ei au amenajat, în ultimul timp, capri-
ciosul bazin hidrografic al zonei, prin
baraje, îndiguri și regularizări de torente
(o investiție de multe milioane de lei,
care azi, pentru prima oară în istoria Ru-
cărului, fereste satul de revărsările ce
făceau ravagii). Rucărul vine la întîlnirea
cu viitorul aliniind fapte noi lângă cele
vechi, făcînd jonctiunea între două capete
ale vremii, fiecare din ele marcate prin
monumente, evenimente, isprăvi ce dau
sens și culoare cronologiei, privelistii,
vietii omului. Rucărul, satul-minune
care-și încintă pe călători fiindcă rămîne,
peste toate, Rucărul fiindcă nu-și strică
personalitatea, înfățișarea, arhitectura,
vraja, misterul de „țară veche”, nopțile
sale cu lună și priveliști fantastice, elec-
trizate walpurgic de iradierile cerului
muntilor sau ale vetrei sale ce pilbeie
necurmat, de secole și milenii, în adîncuri
de ființă și de istorie, încorporează, la
ceasul de față, în structura sa intimă, în
privelistea sa și în viața sa, tot ce e
nou, tot ce înseamnă civilizație, tot ce
grăbește întîlnirea cu viitorul. Sutele de
case noi, păstrînd croiul arhitecturii
tradiționale, ca și casele ce-au ră-
mas din bătrîni, lumină electrică (sa-
tul e racordat la rețelele tensiunii
înalte), au băi (sînt în sat peste
300 de case cu băi), televizoare (580, spun
statisticile din noul local al Postei), au
telefoane (peste 300 de abonați), au apă
potabilă (conducta de apă are 18 kilome-
tri, aprovizionînd toate gospodăriile), au
canalizare, au confort citadin, au, lângă
toate acestea, vaci cu lapte, cotete cu
porci și păsări, grădini cu flori, livezi cu
poame. În Rucăr poți trage la orice casă,
nu-ți va lipsi nimic, poți trage la noile
hanuri-moteluri (în număr de trei, unul
în centrul satului, celelalte la punctele
Brustureț și Dealul Sasului). În Rucăr
poți să-ți cumperi tot ce vrei (cooperați-
va zonală patronează nu mai puțin de 29
de magazine și 20 de secții de prestări
de servicii), poți apela la serviciile dis-
pensarului, ale spitalului (10 medici, 122
de paturi), poți vedea ultimul film, poți
asculta un cor străvechi, întemeiat în
1896, poți asista la ședințele Societății
culturale „Ion Barbu”, poți asista, primă-
verile, la festivalul folcloric „Floarea de
stîncă”, care adună artiști populari din
toată țara, poți, vizitînd noile școli, prin-

tre care un mare liceu industrial, sau
biblioteca publică (peste 10 000 de volu-
me), sau căminul cultural (sală cu 400 de
locuri, sală de club, de bibliotecă, stație
de radioamplificare aparat cinematogra-
fic), să-ți dai seama că vatra Rucărului
este o vatră de cultură, un argument în
plus, cu rădăcini istorice, pentru meritata
întîlnire cu viitorul. Ciobanii rucăreni, în
transhumantele lor, colportau cartea, o
aduceau sub sarici, ei, spune cronică și
spun urmașii, au adunat cu osîrdie, peste
veacuri, tot ce-a ieșit mai frumos din
tiparnițele Brasoavului sau Cimpulungului,
cu o sete a noutății ce-l poate face invi-
dios pe bibliofilul modern. Vamă dom-
nească încă din veacul al XIV-lea, Rucă-
rul trebuia să fi avut, de pe munci, știu-
tori de carte, care să poată citi dispozi-
țiile stăpînirii. În 1532, la numai 11 ani
de la scrisoarea lui Neacșu din Cimpul-
lung, un Radu Logofătul și un mester
pietrar încrustează, la Rucăr, pe o cruce
de piatră care se vede și astăzi în Valea
Poenii („Crucea Lăncii”, îi spun localni-
cii) o inscripție cu text slavonesc și rō-
mănesc. Mai presus poate decît nevoia
culturală era o nevoie, în veac, de afir-
mare, embrion al unui apostolat național
și social. Satu! de oieri ai Rucărului se
încheagă în timp, aici, în inima țării,
între Valahia și Transilvania, ca un cen-
tru de spiritualitate românească, cu ira-
dieri peste vale și peste munte. Prin riv-
na și prin vocația sa, traduse azi pe o
treaptă superioară, impulsionate și sori-
jinite, el nu putea să nu sporească aceas-
tă zestre majoră a spiritului.

Rucărul vine la întîlnirea cu viitorul cu
acești oameni ai săi, vechi oieri și stăpîni
ai muntilor, vechi trudituri în vatra mun-
cii, vechi trudituri în cea a spiritului, lume
robustă, teafără, setoasă de afirmare, re-
ceptivă la nou, trecînd dezinvolt de la
îndeletniciri seculare la profesii moderne
(citeva sute de vechi plutași, cărăuși ai
bustenilor pe apele Dimboviței, au deven-
nit, în ultimii ani, mecanici soferi, trac-
toristi, instalatori de funiculare ai Între-
prinderii de exploatare a lemnului), dar
păstrînd nestirbite niste valori, niste legi,
niste credințe și niste temeuri morale
care le guvernează, de cînd se știu, exis-
tenta. Există aici un cult al strămoșilor
și, derivat din el, un respect al bătrînilor
ce nu pot scăpa nici unui ochi. Rar, la
Rucăr, fecior sau fată care „să iasă din
vorba tatălui”, chiar dacă tatăl, precum
un Gheorghe Dăncilă sau Ion Tăraș, e
cioban la oi, în timp ce fiii și fiicele
sînt agronomi, muncitori de înaltă cali-
ficare, tehnicieni și profesoare. Un Mihai
M. Părnută, fost plutaș, azi tractorist la
întreprinderea forestieră, frunțas al mun-
cii, „nu poate pentru ca să-și permită”,
zice el, decît să fie așa, adică frunțas,
ca unul care coboară din niste „bătrîni
vestiți”, dintr-un neam cu genealogia de
cronică, dintr-un „mos”, un anume Părnū-
tă Moise, ai cărui urmași sînt în număr
de 767 Gheorghe Miloș, primarul, se sfă-
tuește mereu cu bătrîni satului, fie că-i
vorba de împliniri ale obștii, de noi con-
strucții, de deschideri spre viitor, fie că-i
vorba de greutăți ori neazuri, de rîn-
duieli ce s-au învechit, de lucruri ce tre-
buie abrogate. Nimic nu se face fără
știința bătrînilor fără sfatul lor, fără
„avizul” lor „Jurămîntul bătrînilor”, ca
element precumpănitor în luarea unei de-
cizii, și aici o veritabilă instituție, păș-
trată pînă în timpurile moderne. Prin
1946, într-un proces al obștii rucărene
cu un anume Ion Idor, pentru o siluire
a hotarului, instanta venită la fata lo-
cului, și-a formulat decizia după acest
jurămînt, rostît de bătrîni „ca în vechi”,
cu capetele descoperite și crengute de
brad în mîini.

Rucărul un sat bătrîn, o asezare tînără,
o vatră a neamului înjehbată de-a drep-
tul în noi, în sufletul nostru, între muntii
înimii noastre, între piscurile și văile
noastre de respirație și de viață. Rucărul,
o definiție a eternității noastre și a setei
noastre de înălțimi și de puritate.

Rucărul, o efigie a noului
ILIE PURCARU ■
Fotografii de ELENA GHERA ■

preeminența pe plan mondial ca
ari și antemergători ai legislației
din anul 2500 : opt concedii pe an,
dată însă, singura beneficiară a
necdiu prelungit pe socoteala sta-
te Jenica Leulescu.

a din Alba Iulia nu s-a mulțumit
a dorit să știe cum de a fost po-
timp de patru ani Jenica s' delat-
în toată liniștea, 138 000 lei ! Drept
emnatarii au fost întrebați : „De
șful de lot a dat din umeri, cei de
nizarea muncii au răspuns : „Noi
nat fiindcă au semnat cei de la
l”, cei de la Personal au replicat :
a semnat fiindcă au semnat cei de
nizarea muncii”, contabilul-șef a
că nu poate verifica totul, iar
ștele — mai precis, fostul președin-
cum nu mai e — a declarat că a
fiindcă era președinte. Omul de
rolul financiar preventiv nici nu a
t întreat

, după pronunțarea sentinței pena-
litive, vechiul președinte, contabi-
șeful Biroului Organizarea mun-
șli șefi mai mititei plătesc din
ul lor concediile pe anul 2500.

LIONEL NIȚESCU ■

DIRECTORUL A CONFUNDAT ÎNTREPRINDEREA „SA” CU O DACIA - 1300

- Profesiunea dumneavoastră?
- Director.
- V-am întrebat de profesiune.
- Director.

Și chiar așa s-a consemnat în procesul verbal de ședință, la insistențele inculpatului, deși judecătoarea a dat nedumerită din umeri. Se cunosc cele mai diverse meserii și profesii; de-a lungul secolelor, oamenii s-au specializat în cititul în stele și în microelectronică, în dresura leilor și în degustarea șampaniei, în scrisă și în cosmobotanică — profesii vechi și noi, atestate de școli și institute de mai mare sau mai mic prestigiu, care au înfruntat asaltul vremurilor sau, dimpotrivă, au sucumbat, dar, oricum, profesii. Numai meseria de director nu a figurat niciodată și nicăieri ca atare. Dar dacă inculpatul insistă, mă rog, avea tot dreptul.

Dialogul de mai sus nu era întâmplător. Ștefan Mușunoiu se considera predestinat ca să fie director, ceea ce, în concepția lui, echivala cu a considera întreprinderea „sa” drept un soi de Dacia-1300 de proporții mai mari.

Incurcate au fost firele procesului. Faptele s-au petrecut ceva mai de mult, dar abia acum, după ce s-a pronunțat și Tribunalul Suprem și după ce apele s-au liniștit, aceste fapte merită descifrate. Când ne-am prezentat la Tribunalul județean Galați pentru a ne informa asupra afacerii Mușunoiu, am fost întrebați dacă avem nervii tari și dacă dispunem de săptămânile necesare pentru a parcurge întreaga documentație. Întrebarea nu era superfluă, fiindcă dosarele respective acoperă o masă de dimensiuni mijlocii, iar ca număr de pagini se apropie de acela al operelor complete ale lui Alexandre Dumas-tatăl. Numai că aci nu este vorba de coliere și inele princiere care trec din mână în mână — inclusiv prin mâini necinstite — ci despre prozaice anvelope, cuțite de debitat cauciuc, clești de sudură, truse de turnătorie, cuțite de strung, care s-au prins într-un dans infernal, în care au fost atrași și... Dar să nu anticipăm.

Totul a debutat lin. Întreprinderea județeană de industrie locală Metal-Chimie din Galați număra câteva sute de angajați, care lucrează în diverse sectoare, secții și subsecții, de profil divers, sub conducerea unor maiștri și brigadieri. După una din reorganizări, sub oblăduirea I.J.I.L.-ului a intrat și așa-numita secție de scule Toflea, din comuna Brăhășești, Galați. Să nu v-o închipuiți sub forma unei hale nou-nouțe, lucind în bătaia soarelui și plină de strunguri cu comandă-program. Secția ca atare de fapt nici nu exista. Era vorba de câteva zeci de meșteșugari care au deprins meseria din tată în fiu și care lucrau la domiciliu, cu lăudabilă îndemânare, diverse scule și unelte. Aceștia își aveau drept purtător de cuvânt și reprezentant de afaceri pe Gheorghe Avram, ale cărui metode de lucru aminteau, intruciva, pe cele ale isteților reprezentanți ai firmei Lockheed, în goana lor după contracte grase. Fiecare, cifra de afaceri era diferită, dar o oarecare asemănare subzista. Până și în deznodământ. Din acest punct de vedere, atât gigantul aviației de peste ocean, cât și firma „Avram și Fiii” s-au poticnit.

Pentru claritate și expunem faptele în ordine cronologică, nu în ordinea importanței. Când I.J.I.L. a preluat secția Toflea, ca brigadier al celor circa o sută de angajați a fost desemnat Gheorghe Avram, în care calitate îl trebuia să țină evidența lucrărilor și să efectueze plățile. În materie de plăți se putea lăuda cu oarecare experiență, dar în ceea ce privește evidența se simțea handicapat de o mică linsă a sa: nu știa să scrie și să citească. Ceea ce nu l-a împiedicat să aibă mașină în proprietate personală și șofer cu simbric, în persoana lui Ioan Nicolau. Angajarea șoferului se explică prin aceea că nestiința de carte s-a dovedit pentru Avram un obstacol de netrecut în calea obținerii unui permis de conducere.

Între Gheorghe Avram și Ștefan Mușunoiu s-au înnoțat solide legături de afaceri, primul prezentându-se cu plocoane, al doilea acceptându-le cu entuziasm. Într-o bună zi, Avram și-a zis: „Prima condiție a succesului este mobilitatea. Pentru ca să fiu mobil trebuie să ai automobil. Automobil am, cauciucuri n-am, că s-au uzat”. Drept care, la o ședință a I.J.I.L.-ului s-a plins că, pe timp nefavorabil, nu poate face față multiplelor sarcini de producție din pricina stării deplorabile a cauciucurilor autoturismului său. „Cer să fiu sprijinit!”, a exclamat, patetic. Și Mușunoiu l-a sprijinit. I-a convocat pe contabilul Ion Galea și pe șeful serviciului aprovizionării, Constantin Moțoc, cărora le-a dat dispoziții să emită o notă de comandă și de plată, din fondurile I.J.I.L.-ului, pentru Avram. Totul s-a efectuat cu forme aparent legale, s-a întocmit un referat de necesitate, Moțoc a redactat comanda nr. 1759 și delegația nr. 1994, iar actele semnate de Mușunoiu, Galea și Moțoc îl imputerniceau pe Avram să ridice cauciucurile de autoturism pentru secția Toflea. Totul perfect legal, un singur lucru schiopăta: secția Toflea nu avea în dotare nici măcar un singur autoturism! Funcționarei Aglaia Stepu, care a îndrăznit să-i atragă atenția lui Mușunoiu că operația era ilegală, directorul i-a tăiat-o scurt: „Aglaio, vezi-ți de treburile tale!”

Procurarea de cauciucuri n-a constituit decât un aperitiv; marile afaceri abia se conturau la orizont. Încă înainte de

trecerea secției Toflea la I.J.I.L. — Galați, „brigadierul” obținuse de la Centrala industrială de anvelope și mase plastice („Danubiana”) din București o comandă masivă, pentru 6.000 cuțite de debitat cauciuc tip M.T.D. și M.T.L. Prelucrarea lor reclama un înalt grad de tehnicitate, toleranțe sub o zecime de milimetru la centrare, planeitate perfectă etc. Or, la Toflea se lucra în condiții meșteșugărești, cu cleștele și hîrdăul, cu femeile și copiii schimbându-se la foale și la căratul apei, cu plata retribuției în casa lui Avram, lângă o găleată cu vin. Cam greu de presupus că în aceste condiții se putea realiza planeitatea mult visată.

— Ce ne facem? — s-a plins Avram lui Mușunoiu. — Ne-am ars cu cuțitele. Conform contractului, în fiecare zi de cinci ale lunii trebuie să livrăm cite cinci sute de cuțite și pe noi nu ne țin balamalele. Dar banii i-am păpat.

— Nu te amări, Avrame, se aranjează, oameni sintem — l-a asigurat Mușunoiu. Și directorul a dat dispoziții ca aceste cuțite să se execute, noaptea, într-unul din atelierelor I.J.I.L. — Galați, deși scrip-tic se executau la Toflea. Și astfel s-a făcut că secția a putut livra „Danubiane” peste cinci mii de cuțite M.T.L. și M.T.D.

Dar Mușunoiu nu era bunul samaritan, dorea să fie răsplătit pe pămînt și nu în cer pentru serviciile sale. Ce a urmat reiese dintr-o declarație a lui Gheorghe Avram nu lipsită de savoare, dar, în fond, atât de intristătoare:

„Pentru faptul că Ștefan Mușunoiu, inginerul Gheorghe Chitic și contabilul-șef Ilie Nichita mi-au înlesnit confecționarea pieselor avute în secție, mi-au pretins sume de bani... I-am predat lui Mușunoiu într-un plic 3.000 lei, iar acesta mi-a aruncat plicul spunându-mi că e prea puțin pentru efortul făcut și am fost nevoit să-i mai pun 1.000 lei în plic... În două rinduri au venit la secția Toflea, Ștefan Mușunoiu și Ilie Nichita și mi-au pretins să le fac rost de un vițel, iar eu am spus că nu am de unde, nu am nici vite, nici bani, iar ei mi-au spus că mă privește, căci altfel nu primesc lefurile!”

Citești și te minunezi. Directorul unei mari întreprinderi se țirguiește ca un precupeț, pe banii statului, cu utilajele statului, cu retribuțiile statului, pentru un vițel. Iar dacă vițelul nu se prezintă la apel, nu plătește retribuțiile. Scurt și cuprinzător. Oricum, amenințarea și-a făcut efectul și Avram a furnizat vițelul. A bătut o depesă sau a telefonat (nu se știe): „Veniți urgent automobil, procurat marfa”. Și tot el descrie ce a urmat:

„Era noapte. Ei (Mușunoiu și Nichita) nici nu au coborît din mașină. Cred că erau aproximativ 60—70 kilograme carne de vițel pe care aceștia nu mi-au plătit-o până azi. Și nici nu a fost vorba să mi-o plătească”. (Ce ingratitude!) Avram a încercat să revină asupra acestei declarații, dar faptele sînt încăpăținate, tribunalul reținînd din afacerea cu cuțitele că „Ștefan Mușunoiu a prilejuit plăți nelegale cu titlu de manoperă prin aprobarea ștatelor de plată care nu prezentau realitatea, iar Gheorghe Avram a contribuit la plăți nelegale prin întocmirea pontajelor în care a înscris executarea tuturor operațiilor de către muncitori din subordinea sa, deși parte din operații au fost executate mecanic de alte persoane. S-a plătit manoperă în valoare de 123.027 lei, dar cu valoarea reală de 18.551 lei”. (O altă expertiză aprecia prejudiciul la o cifră ceva mai mică, apropiindu-se însă și ea de 100.000 lei.)

Colaborarea de afaceri dintre Mușunoiu și Avram a îmbrăcat și alte aspecte, dintre care unul cu adevărat neașteptat, și anume, de ordin estetic. Secția Toflea a executat, la un moment dat, clești de sudură pentru Șantierul Naval Galați. Deoarece însă, după cum am arătat, la

Toflea nu se lucra decât manual, cleștii produși acolo nu arătau prea strălucit. Treaba o făceau, dar te cuprindea jalea cînd îi luai în mînă. Sudorii erau deprimați, simțul artistic și mîndria profesională ale lui Gheorghe Avram sufereau.

„Se aranjează” — l-a liniștit Mușunoiu, care a recurs din nou la procedeul verificat. A dat dispoziții ca o serie de reperi — dintre care unul ne-a reținut în-deosebi atenția, datorită denumirii gin-gașe: fluturile — să se execute mecanic la Galați, în timp ce în scripte apăreau ca fiind realizate manual la Toflea. Normele de timp pentru execuția integrală manuală nefiind revizuite, secția Toflea primea, așadar, o sumă mult mai mare decît i se cuvenea. Mai precis, s-au executat 10.471 clești automat și nu manual, cu un prejudiciu pentru stat de 47.840,50 lei.

De ce directorul Mușunoiu și contabilul-șef Nichita au acceptat să patroneze o asemenea operație? De bună seamă, carnea de vițel fusese consumată, trebuiau găsite, pentru a-i convinge, alte argumente.

Într-o bună zi, Nichita a apărut fudul cu un ghiul de aur dăruit de Avram. „Bun băiat, Avram așa!”, Sufletul duios al contabilului a fost impresionat și de un pachet de obligații C.E.C. Soția lui Nichita a confirmat la proces că acesta a adus acasă, nu se știe de unde, obligații în valoare de 2.000 lei. La anchetă s-a elucidat de unde. Istoria are un caracter grotesc.

Casiera Ioana Grigore a fost luată de acasă, după program, de Avram și transportată la sediul I.J.I.L., fiind astfel silită a-și lăsa sarmalele pe foc. După cîva timp a sosit la sediu și Nichita, care i-a spus casierei să aștepte. Între Avram și contabilul-șef a urmat un conciliabul discret, în care au jucat un rol major obligațiile C.E.C. Apoi Nichita a ordonat casierei: „Faceți plățile!” Ulterior, Avram l-a mai înmuiat — la propriu și la figurat — pe Nichita și cu alte argumente, dăruindu-i niște damigene cu vin. Șoferul Ioan Nicolau se referă, într-o declarație cam alambicată, dar de o plastică expresivitate, la: „relațiile pe care Gheorghe Avram le avea cu angajații I.J.I.L., la cadourile de vin, rachiu... la transporturile de păsări și carne pe care le făceam cu mașina lui Avram și pe care odată ajunși la Galați le lăsam în mașina parcată în incinta întreprinderii!”

La un moment dat, sfera de acțiune a faimoasei secții Toflea a cuprins și C.F.R.-ul. S-ar fi zis că secția era predestinată să exercite o acțiune dizolvantă asupra anumitor sefi și sefuleți.

În cadrul regionalei C.F.R. Galați ființa un atelier așa-numit E.C.T. al căru șef era inginerul Anton Gogulenco. Un fost coleg de facultate, Gheorghe Chitic, care, vă amintiți, lucra tot la I.J.I.L.-Galați, s-a înfățișat la Gogulenco.

— Măi frate, nu ai nevoie de truse de turnătorie? Băieții de la Toflea au confecționat atîtea că n-au ce face cu ele.

— Mersi, n-am nevoie.

— Poate că totuși...

— Cit iese din asta?

Cînd a aflat că-i „iese” ceva, s-a în-seninat:

— Atunci se schimbă treaba.

Pentru a-și liniști conștiința, Gogulenco l-a chemat pe turnătorul Eugen Bălan.

— Bălane, avem sau nu nevoie?

— Nu, tovarășe inginer.

— Știi, s-ar putea să primim doi lei pe bucată.

Bălan, om cinstit, nu i-a dat nici o atenție, iar la proces a declarat că în acel moment i-a considerat pe cei doi „neserioși”. În instanța Gogulenco și Chitic au afirmat — pentru a se eschiva — că totul nu fusese decît o glumă, dar le-a pierit pofta de ris cînd li s-a explicat că „fapta inculpatului Anton Gogu-

lenco... intrunește elementele infracțiunii de luare de mită prevăzută de articolul 254 Cod Penal” și se pedepsește cu închisoare de la 3 la 10 ani.

Cu aceasta, episodul Gogulenco nu s-a încheiat. După truse au urmat cuțitele.

În atelierul pe care-l conducea, Gogulenco avea opt strungari care-și confecționau singuri cuțitele și totuși inginerul a comandat de la Toflea nu mai puțin de 2050 cuțite, adică 250 de cuțite de fiecare strungar. O adevărată ploaie de cuțite părea că s-a abătut asupra E.C.T.-ului, sub privirea blajină a lui Gogulenco.

— Ce ne facem cu atîtea cuțite, tovarășe inginer? — s-a plins Bălan.

— Stai în banca ta că ești prost, eu știu ce fac, am pregătire specială, tu nu te pricepi.

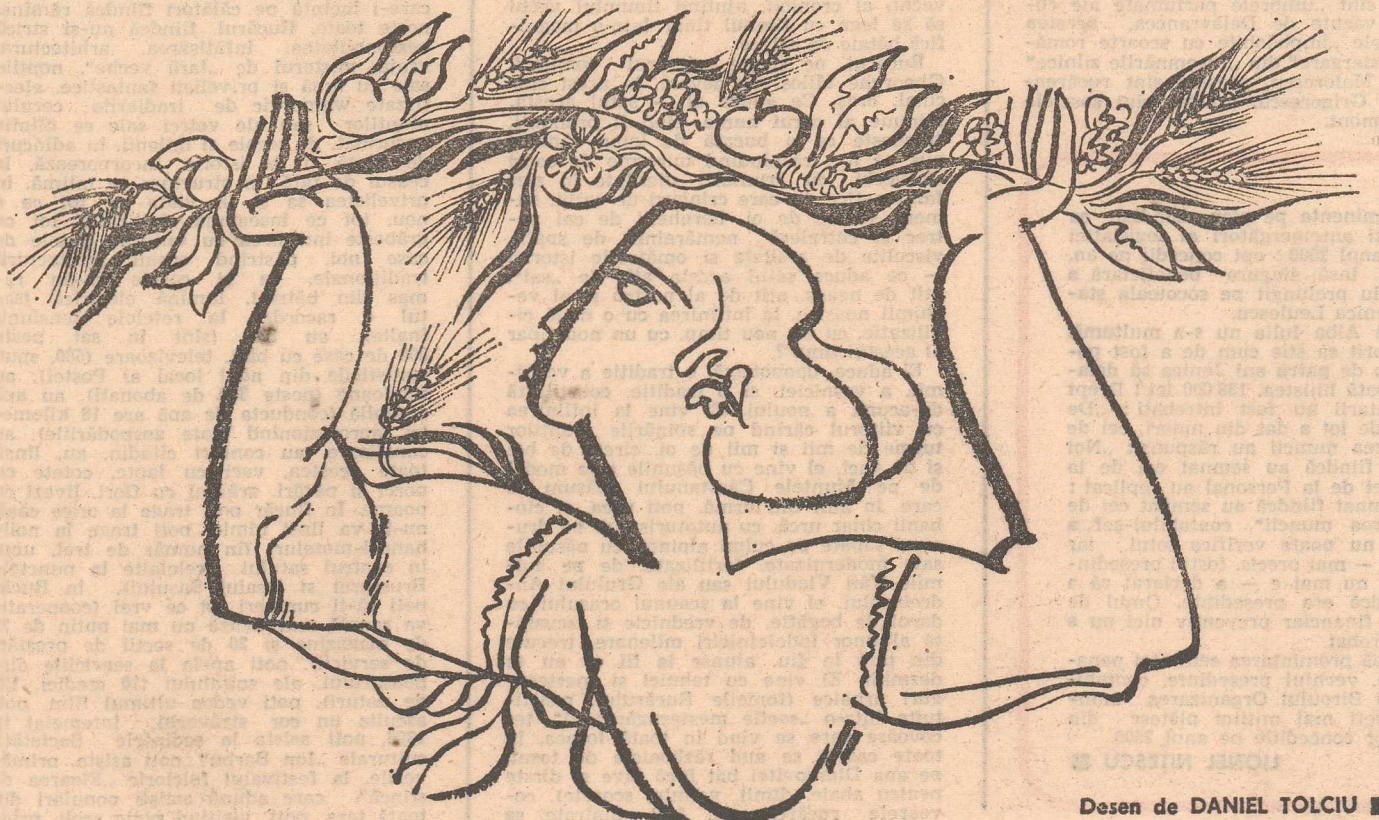
În adevăr, turnătorul nu se pricepea la matrapazlicuri și nici nu-și dorea o asemenea calificare, în schimb Gogulenco era gata reciclat. Așa că a făcut două note de comandă pentru cuțite, pe care le-a dat la aprobare separat, pentru ca să nu bată la ochi cifra prea mare, creînd un stoc supranormativ și provocînd un prejudiciu de peste 70.000 lei. Abia la proces i s-a dovedit acestui om — care-și punea la punct subalternii repetînd că numai el știe ce face, avînd diplomă în regulă, în timp ce simplii muritori nu trebuie să-și bage nasul unde nu le fierbe oala — că singura diplomă care contează este cea a cinstei nepătate. Iar pe aceasta nu o eliberează Politehnica, ci viața însăși. Chiar în fața tribunalului, inginerul părea a cere socoteală judecătorilor: „Vreți să faceți din mine un ratat?”

Ca și cum judecătorii erau de vină că un inginer care trebuia să dea exemplu altora a ajuns pe banca acuzaților pentru că nu-l interesa decît: „Cit iese din asta?”. Cu această ocazie i s-a răspuns și la întrebare: ies șapte ani închisoare. Și pentru ceilalți inculpați au ieșit cam tot pe atît: nouă ani pentru Mușunoiu, nouă ani pentru Avram, șase ani pentru Nichita etc., pentru faptele citate și pentru altele pe care nu le-am mai menționat. Așadar, plicurile cu hirtii albastre („pentru efortul făcut”, vorba lui Mușunoiu), vițelul încărcat noaptea în mașină, ghiul de aur, obligațiile C.E.C., damigenele, totul s-a spulberat.

Și totuși, cum s-a putut întimpla o asemenea tristă istorie? „Ștefan Mușunoiu lucra de unul singur — ne explică președintele completului de judecată, Vladimir Nicolescu, din Tribunalul județean Galați. În spatele excesului de autoritate de care-i plăcea să facă paradă, se ascundea un om necinstit, care nu visa decît avantaje personale. Pentru aceasta și-a ales drept colaboratori oameni slabi, supuși, pe care i-a antrenat în afaceri necurate. În fosta conducere I.J.I.L. munca colectivă nu funcționa decît pe hirtie, Avram a descoperit adevărata fire a lui Mușunoiu și s-a înțeles de minune cu el. Și mai trebuie subliniat și concursul involuntar al unor gură-cască. Mă refer, de pildă, la cei care au aprobat cu ușurință „achizițiile” lui Gogulenco. Este trist, desigur, că oamenii ca Mușunoiu — conducătorul unei întreprinderi cu sute de angajați, pe care el însuși trebuia să-i educe! — oameni cu studii, ingineri, economiști au putut abdică de la cele mai elementare îndatoriri morale și profesionale. Această prăbușire a fost însă facilitată de pasivitatea colectivului, care a observat... și a făcut!”

Concluzia se impune de la sine. Am fost informați că la judecătoria ușile sălii de ședință s-au rupt din cauza afluenței de public, care dorea să vadă cu proprii ochi cum se împarte dreptatea. Și, fără a se ține seama de rang, de patalamale, de studii sau de orice alt criteriu, dreptate s-a făcut.

LIONEL NIȘESCU ■

Desen de DANIEL TOLCIU ■

MEDICII

La fel ca despre oricare dintre oameni și oricare dintre zei, și despre medici și morala lor poți auzi ori spune și bune și rele.

Iată, de pildă, câteva mostre de vorbe rele :

Mă amuză vanitatea — cultivată și predată ca o stafetă din generație în generație — de a-și spune, reciproc, încă din anul I de facultate, „domnu doctor“ ; mă amuză, spun că are iz de mentalitate de castă, dar recunosc că are și eficiență, chiar pentru bolnavi.

Mă dezgustă când aflu istorii de felul aceleia pe care mi-a împărtășit-o un bărbat în vîrstă : „Am fost cu nevastă-mea la un doctor. I-a spus, fără să-i facă vreo probă științifică, vreo cardiogramă sau mai știu eu ce, că e bolnavă de inimă și i-a prescris un tratament intens care i-a provocat o stare de slăbiciune, tot intensă, încît a început să cadă din picioare. Odată a căzut în geamul unei uși, s-a tăiat la frunte, atît de puternic încît a rămas cu o cicatrice. Am intrerupt tratamentul, soția mea și-a revenit și ne-am dus la alt medic — nu profesor, nu distant și nu grosolan ca acel dintîi — dar ceva mai conștiincios, care a constatat că ea nu suferă cu inima, că tratamentul a fost total greșit și, cu un alt tratament mult mai simplu, pe măsura adevăratei boli, mi-a pus femeia pe picioare. Am rețeta semnată de cel dintîi, deci dovada incapacității sau superficialității lui, dar nu vreau să fac vorbă. Pentru că ei țin unul cu altul iar noi sintem bătrîni și avem nevoie de medici. Știți, și tacuișses, philosophus mansises“. Respect dorința interlocutorului meu mă prefac că n-am priceput jocul de cuvinte din dictonul invocat și nu scriu numele doctorului cu pricina, însă nu mă pot opri să nu spun că istoria aceasta, ca și altele, mi-a amintit de un alt joc de cuvinte, al lui Heine, bazat pe cuvintele profaxen și faxen, primul cuvînt însemnînd profesor universitar, iar al doilea farsor.

În sfîrșit, vîzînd copiii de medici, copii care au de pe la 18 ani, în paralel cu părinții lor, autoritism, nu mă pot opri să nu constat că și medicii contribuie la alcătuirea categoriei aceleia, bizare și cam cinice pentru starea masei societății noastre.

Dar să le lăsăm pe cele rele deoparte și să trecem la cele bune, pentru că acestea au ponderea, greutatea ; pentru că acestea reprezintă regula. Și să trecem, la cele bune, în chipul cel mai concret.

Iată, de pildă, inchipuiți-vă că vă aflați într-un salon de spital și că un om îmbrăcat într-o pijama peste care are un halat din dîftină groasă — un bolnav — un om simplu, preocupat de ceea ce spune și nu de cum spune, vă mărturisește :

„Am avut ocazia să cad ca un copac. Acum 11 ani. În urma unei noxe. Întru foarte ușor în comă. Prima dată, am stat 200 de zile internat și medicii nu mai știau ce să-mi facă. Îmi reveneam și iar cădeam, îmi reveneam și iar cădeam. Apoi, m-au adus aici și m-am trezit la capul meu cu o doamnă care mi-a spus : draguță, în 4 zile te pun pe picioare. Și chiar așa a fost. Boala tot o am, dar îmi știu tratamentul, vin singur periodic aici și în rest îmi pot duce viața normal. Nu vă puteți da seama ce înseamnă asta !“.

Scena s-a petrecut la Iași și mărturisirea notată mai sus o privea pe conf. dr. docent Vera Penea, șefa secției de endocrinologie din Spitalul nr. 1.

Sau, tot de pildă, inchipuiți-vă că aflîndu-vă în cabinetul unui medic — deci al unui reprezentant al acelei bresle bintuite în asemenea măsură de pizmă, încît, încă din antichitate, a apărut o expresie care o privește în chip de totul special : invidia medicorum — și că îl auziți pe acel medic, el însuși un specialist remarcabil, spunîndu-i unui pacient exact aceste vorbe : „Dacă sinteți în tratamentul doctorului Ovidiu Popovici ați avut o șansă deosebită ; nu înțeleg de ce ați mai venit la mine ?“.

Replica aparține doctorului Adrian Ciurăscu, medic primar oncolog la Spitalul „Colțea“ din București și se referă la doctorul Ovidiu Popovici, medic primar, șef de secție clinică la Institutul oncologic București, membru corespondent al Academiei de Științe Medicale din R.S.R.

În sfîrșit, mai inchipuiți-vă, de asemenea de pildă, că în Drumul Taberei, cartier din București cu proporții de sector, o policlinică a fost transformată dintr-un loc de speranță dar și de spăimă într-un loc numai al speranței și al unei liniștitoare ambianțe, pentru că doctorul Ioan Alexandru Boanchiș, medic șef al acestei policlinici, muncînd cu obstinatie — și a jutat și de colectivul său și mai ales de doctorul Claudiu Tănăsescu — a împodobit-o cu numeroase lucrări de artă.

Așa, tot dînd exemple, am lămurit, implicit, și de ce tocmai la acești medici am căutat răspunsul la o întrebare, singură dar sintetică :

Ce înseamnă morala profesională pentru dumneavoastră ? Însă nu teoretic, ci cît se poate de concret !

E momentul în care nu-mi rămîne decît să tac și să vă las, pe dumneavoastră, cititorii, în fața celor trei răspunsuri. Dar nu înainte de a-mi spune propria mea concluzie despre medicii și conștiința lor profesională : tot niște oameni cu probleme, cu frămîntări ; tot niște oameni care au și ei uneori slăbiciunea să se îmbolnăvească. Iar atunci, ceilalți, oamenii bolnavi, rămîn singuri.

Dr. Vera Penea : La Cacia nu se iodează seara cît trebuie.

Iar un endocrinolog se formează complet în vreo 10 ani.

— „Ați abordat o problemă deosebit de vastă care, mult discutată din toate timpurile, nu va putea fi desigur epuizată în acest scurt dialog. Fără îndoială că relațiile dintre medic și bolnav trebuie să se desfășoare pe multiple planuri, în condițiile celei mai depline și exigente morale. Dar morala nu epuizează decît unele din fațetele acestei realități. Astfel, prima cerință, care poate fi considerată de altfel ca aparținînd moralei, o constituie, pentru un medic, **competența profesională**. Consider că din acest concept derivă toate celelalte. În zadar ne vom sacrifica timpul, puterea de muncă, în zadar vom avea toată bunăvoința de a vindeca bolnavul, dacă acestea nu sînt dublate de o înaltă calificare, de un larg bagaj de cunoștințe generale și de specialitate, ținut constant la curent cu cele mai recente achiziții ale științei.

Pregătirea profesională temeinică a unui medic capătă însă sens și valoare numai dacă este aplicată sub semnul **dragostei față de om**, față de nevoile și suferințele sale, **debarasată de interese mărunt și eliberată de aspecte birocratice**. Fiecare dintre noi știe ce semnificatie are, pentru cursul vieții lor, sănătatea. Nimic nu poate fi mai înălțător decît să poți da semenilor tăi această prețioasă sănătate și consider că nimic nu poate depăși satisfacția de a vedea scintila de fericire din ochii unui om pe care l-ai ajutat să învingă boala“.

După aceste puține cuvinte, tovarăsa doctor Penea a ținut să părăsim cabinetul ei și să mergem să văd direct cum sînt îngrijii bolnavii în secția pe care o conduce. Nefînd de specialitate, impresiile mele, frumoase de altfel, n-ar avea decît valențe afective, încît prefer să reproduc o parte din replicile, din meditațiile dumneaei, care, de fapt, tot despre grijile, despre obsesiile responsabilității medicale, tot despre morala profesională concretă fac dezbaterii :

„Trebuie să fim atenți cu profilaxia gusei. La Cacia nu se iodează seara cît trebuie. Plec pe 9 la salină. Doctorul Nicolae Reuț de la Suceava nu-i mulțumit cum se lucrează cu stropitorul ăla cu iod. Dacă vă interesează problema, apelați la doctorul Ioan Negoescu, directorul Institutului de endocrinologie, are mult mai multe date decît noi“.

„Nu-s specialiști destui. Noi, toți din clinică, dăm consultații și la policlinică. Dar în viitor ? Se aude că se vor face endocrinologi din generalști. Colectivul secției e alcătuit din oameni foarte bine pregătiți ; noi tot facem cursuri de perfecționare, vineri plec pentru asta la Huși ; se citește foarte mult ; studenți buni sînt ; numai că un endocrinolog se formează complet în vreo 10 ani“.

Dr. Ovidiu Popovici : Înainte de orice să verific și să elimin posibilitatea existenței unui cancer ; iar cu celelalte eventuale boli ne mai descurcăm noi.

— Profesia de medic implică — pentru omul, pentru individul viitor medic — niște particularități chiar de la începutul formării sale. Niște particularități pe care trebuie să le cultivăm o viață întreagă pentru că trebuie să răspundă la două mari solicitări, la două mari nevoi ale omului bolnav : să aibă o **competență profesională deosebită** și să aibă și **anumite calități intrinseci umane**. Iar forța rezultată din suma acestor două cerințe-calități trebuie permanent folosită — înaintea fiecărui bolnav — pentru a creea o legătură, o relație specială care, mai ales prin finalitatea ei, să însemne, să fie : **încrederea și faptul, colaborarea bolnavului la actul medical**. Nu-i ușor să găsești coarda sufletească sensibilă a fiecărui bolnav în parte și totuși trebuie să o descoperi de la început pentru că numai așa poți beneficia — și tu, medic, și tu, bolnav — de puterea acelei așa numi-te enzime, care este colaborarea.

Însă dincolo de relația personală medic-pacient, dincolo de această relație individuală directă repetată de n ori, dincolo de imperativele morale pe care am spus că le implică, tot de morala profesională a medicului aparține și **participarea sa la rezolvarea problemelor de sănătate care se pun în fața întregii populații**, participarea — adică munca, dăruirea, de dorit efectivă și integrală — la rezolvarea **problemelor sociale cu care, inevitabil, se confruntă o națiune** care-și schimbă destinul printr-un efort colectiv, o națiune care aspiră și se luptă concret pentru a ajunge la un alt grad de bine, de civilizație, o națiune care — obiectiv, ca urmare a proceselor de industrializare, de aglomerație urbană a populației, de intensă mișcare de populație și toate celelalte — se găsește în fața unor probleme, inclusiv de ordin sanitar, medical, cu care nu s-a mai confruntat. Este domeniul, așa zice frontul, în care responsabilitatea conștiinței medicului trebuie să facă pasul de la particular la general ; concret, pasul de la lupta cu efectele individuale la lupta cu cauzele generale ale bolilor ; pasul de la tratamentul la prevenire ; pasul de la starea de ignoranță sanitară a omului nebolnav dar pîndit de boală la starea de cultură sanitară a lui, pas realizabil de către medici prin muncă de educare și prin exemplu personal ; pasul de la o activitate strict medicală la o **activitate social-medicală**.

Dr. Ioan Alexandru Boanchiș și dr. Claudiu Tănăsescu

Și-acum, să mă opresc — așa cum mi-ați cerut — la domeniul meu de activitate. De fapt, voi exemplifica, voi concretiza tot ideile de mai sus. Iată, noi, cei de la Institutul oncologic din București, ne străduim să prevenim și să combatem o boală cu care se confruntă întreaga omenire : cancerul. Iar dacă rezultatele luptei împotriva cancerului nu sînt la nivelul dorințelor și posibilităților noastre, aceasta se datorează printre altele și insuficienței atenției acordate unor factori din mediul înconjurător, a unor obiceiuri și habitusuri (fumatul, băutul alcoolului, lipsa de igienă etc.). Azi se apreciază că — în circa 80 la sută din cazuri — în apariția și evoluția unui cancer intervin unul sau mai mulți factori din mediul exterior. De aici decurge, se impune **necesitatea luptei pentru diagnostic precoce** ; o necesitate considerată astăzi ca problema numărului unu spre a cărei rezolvare trebuie să se îndrepte eforturile tuturor specialiștilor, o necesitate de care depinde însăși eficiența combaterii tumorilor maligne. (De pildă și în paranteză fie spus, examenul prin citologie exfoliativă — pentru depistarea cancerelor sferei genitale feminine — examene practicate la noi, ne-au dus, pe acest plan, al depistării precoce, la rezultate de un randament apreciat și-n alte țări).

În țara noastră, dîndu-se o atenție specială rolului prevenirii și combaterii cancerului, se fac, acum, eforturi deosebite pentru a se crea — printr-un program național — un cadru eficient de combatere a acestei boli, o coordonare a tuturor forțelor astfel încît să se poată răspunde — la nivelul cunoștințelor, al achizițiilor științifice actuale din lume — tuturor problemelor ridicate de această maladie cu aspect social.

Această luptă — concentrată, vîzînd esențele și folosind mijloace de calitate superioară — presupune, firește, o pregătire pe măsură, o pregătire continuă a întregului corp medical ; presupune o participare directă atît a unităților de asistență cît și a celor de cercetare, atît ale unităților Ministerului Sănătății cît și ale unităților altor departamente, precum și a celor de învățămînt medical.

Însă nu trebuie uitat că **baza diagnosticului precoce** o constituie examenul clinic, abia după care se apelează, pentru precizare, la investigațiile paraclinice sau de laborator. Trebuie mizat pe **simțul clinic** și trebuie cultivat simțul clinic. Pentru că este de-acum cunoscută eficiența **consultației oncologice obligatorii și sistematice pentru toți bolnavii** care se adresează unui cabinet medical, indiferent de acuzele sau suferințele pe care le prezintă. Dacă — odată cu cele peste 20 de milioane de consultații care se fac anual în țară — s-ar face și o investigație sumară dar mai complex orientativă, atît în domeniul de activitate al specialistului solicitat de pacient dar și în general, mult mai multe cancere ar putea fi descoperite în stadii curabile decît se face azi. Deci fără cheltuieli — însă cu bun-simț, cu bunăvoință, cu responsabilitate morală profesională și, bineînțeles, cu o orientare oncologică serioasă — ar putea fi ajutate enorm de mulți bolnavi. Medicul de orice specialitate, cînd se află în fața unui caz nou, a unui pacient nou, indiferent de patologia pe care o prezintă, așa ar trebui, foarte pragmatic dar foarte înțelept, să gîndească : înainte de orice, să verific și să elimin posibilitatea existenței unui cancer ; să folosească deci sînta de a acționa cît mai devreme, iar cu celelalte eventuale boli ne mai descurcăm noi !

Totodată, e stringent necesar ca noi, medicii, să ne consacram o parte din activitatea, din munca, din timpul nostru, educației sanitare a maselor, a educației sanitare în general, educației oncologice în special. Oamenii trebuie convinși că nu atît boala omoară, cît neglijența.

Dr. Ioan Alexandru Boanchiș : Igienizarea se poate face și prin artă.

Policlinica aceasta deservește o populație de circa 200 000 de locuitori adulți la

care se adaugă încă 25 000, asistați la locul de muncă. Ea cuprinde 21 circumscripții medicale, comasate în trei dispensare, 13 circumscripții de întreprindere, 2 centre stomatologice, cu un total de 15 unități de lucru. Avem asigurate și asigurăm majoritatea specialităților medicale. În această policlinică, indicele de aglomerație este — față de normele Ministerului Sănătății — aproape dublu. Am ținut să încep cu acești concreți parametri cantitativi pentru că numai așa, de la acest temel informativ, se poate înțelege că — deontologie privește lucrurile — colectivul policlinicii nu poate face față acestui volum de muncă decît prin **abnegație**. Colectivul nostru reprezintă o mină de oameni care-și dedică tot timpul lor cauzei sănătății acestei mari mase de pacienți.

Și-acum — tot în cadrul deontologiei noastre concrete — despre grija pentru bolnavi prin folosirea a ceea ce ați numit medicamentul-artă. Mai întii, istoria ideii. Eram și sint medicul curant al foarte multor artiști plastici ; iar, pe de altă parte, eram conducătorul acestei policlinici găzduite într-o clădire spațioasă, aerată, luminoasă, frumoasă, dar cu pereții goi. M-am gîndit că așa putea folosi cele două, nu puteri, ci șanse ale mele, în folosul pacienților. Și mi-am propus ca în paralel cu îmbunătățirea condițiilor igienico-sanitare să **căutăm să umanizăm cît mai mult această instituție**, unde numărul pacienților fiind foarte mare și așteptarea este foarte mare. Să facem — așteptarea — mai plăcută și chiar instructivă, educativă. Și am reușit ! Cum ? Prin obiectele decorative din jurul policlinicii, obiecte donate de artiști plastici, precum și prin expozițiile de pictură, de acum numeroase. Inițiativa ne-a aparținut, însă la rezultatele de azi n-am fi ajuns dacă Octavian Olaru n-ar fi dăruit policlinicii și implicit colectivității cetățenilor din Drumul Taberei „Gînditorul“ său ; dacă Dumitru Rădulescu n-ar fi dăruit „Fintina“ sa ; dacă Bodea Costel n-ar fi dăruit ceramica sa denumită „Inima“ ; dacă Florin Dinescu, directorul întreprinderii „CESAROM“, unde s-au executat o parte din lucrările amintite, nu ne-ar fi dăruit înțelegerea sa ba chiar și un sprijin material ; dacă pictorul Vasile Celmare și același director Florin Dinescu nu m-ar fi înțeles, nu s-ar fi entuziasmat și nu ar fi dăruit din timpul lor pentru ca, împreună, toți trei, să definivăm întregul concept de decorare a policlinicii — încît, astfel îmbogățită cu obiecte ceramice și mozaicuri, cu subiecte medicale, ea să dobindească și un rol în bătălia pe care o ducem pentru educarea sanitară a pacienților. Mi-am îngăduit să spun că am reușit pentru că, iată, policlinica a devenit centrul cultural al Drumului Taberei ; lumea din acest cartier vine aici și ca la o galerie de artă. Oamenii se comportă în incinta policlinicii mai cu grijă, mai cu respect, așa ca într-un muzeu, ori un templu al sănătății și artei. Prin artă am obținut igienizare. Oamenii au reacționat, mă refer atît la pacienți cît și la însuși colectivul nostru. Iar conștiința mea profesională, mărturisesc, a înregistrat o bucurie, o împlinire. Dar, acum, tot ea, mă obligă la noi planuri, la noi acțiuni. În laboratorul nostru se fac 500 de analize pe zi, a fost nevoie de spații de lucru mai mari și le-am găsit. Cu mijloace proprii am realizat o stație de radioamplificare prin care, de cîteva ori pe zi, se transmite informații despre diferite boli și se dau sfaturi medicale. N-avem ortoped, endocrinolog, neurolog ; oamenii fac radiografiile la noi și se duc cu ele, încă ude, să le interpreteze specialiști aflați prin alte colțuri ale Bucureștiului. Am lansat teste de opinie, atît în rîndul pacienților, cît și în rîndul cadrelor medicale ale policlinicii ca să aflăm ce mai trebuie de făcut și în ce ordine de urgență pentru ca activitatea colectivului policlinicii să fie mai eficientă, mai bună. Pe scurt, am rezolvat probleme, rezolvăm probleme și vom rezolva probleme. Conștiința profesională nu-i tocmai comodă.

Nelu IONESCU ■

VACANȚA, UN TEMEI AL MUNCII

La cota 1976, Bușteni a devenit omologul montan al Costineștilor și a împlinit 25 de ani de când e paradisul vacanțelor copilăriei

Se pare că anul acesta studenții au acaparat pur și simplu Bușteni. Stațiunea care a împlinit un sfert de veac de când e paradisul vacanțelor copilăriei, al coloniilor de preșcolari și al taberelor de elevi — care își au deja zonele lor bine stabilite în perimetrul orașului, încit au dat denumiri atitor locuri, vile și străzi — a devenit omologul montan al universității solar de la Costinești. Floricica, Brădet, Scărișoara, Piatra Craiului..., 17 vile, toate de pe artera principală a orașului și toate vilele ce străjuesc drumul spre cabana Gura Diham sînt ale studenților din toate centrele universitare din țară. Ale celor mai buni, ale celor care au medii peste șapte. Cite 400 pe serie, între 7 iulie și 7 septembrie, cu un sejur gratuit de 12 zile, studențimea domină anul acesta stațiunea, fiind, după Costinești, cea mai mare tabără destinată ei, dar nu singura tabără montană. (Numai pe Valea Prahovei este secundată de taberele de la Sinaia, Piriul Rece. Predeși și urcînd mai departe pe hartă li găsim pe beneficiarii amfiteatrelor universitare la Brașov, la Balványos în județul Covasna, la Izvorul Mureșului din Harghita, și mai departe la Suceava și în alte locuri pitorești din țară). Tabăra de la Bușteni, timp de trei serii, este patronată de centrele universitare Timișoara și Petroșani, iar în continuare va fi condusă de centrul de la Cluj-Napoca. Formația „Corindon” a Casei de cultură a studenților timișoreni, ca și „Discoteca” Facultății de Inginerie chimică au fost, volens nolens, trimise în deplasare trei ori douăsprezece zile la Bușteni pentru serile cultural-distractive ale taberei. Se dansează strașnice serile, chiar dacă ziua s-a escaladat virful Omui, chiar dacă s-au stabilit recorduri de traversat versanții sau de înconjurat Platoul Bucegilor, cu febră musculară, cu purtaul fetelor în circă... Serile lor de poezie sînt de rafinat gust, serile lor de dezbateri sînt grave și consistente în idei și în informație, zilele lor de muncă patriotică la Fabrica de hirtie sau altundeva sînt zile de muncă adevărată. Iar cînd plouă — dar cum plouă la Bușteni?! nimeni n-a observat că din 12 zile, 6 chiar a plouat de-adevăratelea — pe stadionul orașului tot s-au disputat pasionante meciuri de fotbal între centrele universitare, între tabere, și, desigur, de sub umbrele, fetele au făcut galerie — ce păcat însă că în această serie sînt prea puține fete, oțeză băieții —, și tot s-a făcut măcar un tur pînă la cabana Gura Diham și înapoi. „Bușteniuț”, gazeta taberei, în ediții speciale și de lux, stă expusă în fereastra Cantinei nr. 1. Și chiar dacă nimeni, nici măcar filologii, n-a făcut măcar aluzie dacă nu analogie cu „Buștenarii”, avangardista revistă a tineretului Bogza, nu e mai puțin lipsită de curaj, ori mai puțin serioasă. Dar azi, 29 iulie, nu fiindcă plouă, ci fiindcă e ajun de sfîrșit de serie, e vremea măștilor. Se stă în camere și Colombinele își pregătesc costumele pentru tradiționalul carnaval.

★
Tabăra de școlari și pionieri e în ziua de relax, ziua de curățenie, cînd vilele sînt

pregătite să-și primească alți oaspeți, dar sînt în plină activitate taberele speciale ale Inspectoratului școlar al municipiului București de la cabanele Gura Diham și Căminul Alpin care, împreună, totalizează pe serie peste 260 de elevi. Serii scurte de o săptămînă, așa fel încit tot mai mulți școlari bucureșteni să se bucure de frumusețea muntelui și de neuitatul foc de tabără din mijlocul brazilor, de sub răcoarea serii, în șipotul izvorului care le cîntă cîntec de leagăn din dosul ferestrelor cabanei. Ei, plus alți 200 de copii ce poposesc cite 14 zile în tabăra tradițională a elevilor și pionierilor din toată țara, ei, cei de vîrstă cerului, ca și cei de vîrstă ursuleților din pluș, ei, coloniile de preșcolari sînt nu rareori insomniile și neliniștile gospodarului stațiunii, Marcel Dospinescu, omul care aleargă și cite 12 ceasuri zilnic ca să le asigure 5 mese pe zi, cu cit cinci meniuri la prînz, să le asigure zarzavaturile cele mai proaspete, fructele cele mai bune, carnea cea mai bună... Numai copiii și tinerii din stațiune consumă zilnic o tonă și jumătate de legume și de zarzavaturi, iar de cînd s-au deschis coloniile de preșcolari, adică de la 15 mai (și vin cite 550 odată, și au poposit pînă acum șase serii, sejurul lor fiind de 21 de zile), au consumat o tonă și miere de albine. Și singura lor obligație față de bunul bunic Dospinescu este să înghită neapărat 600 grame de lapte pe zi. Aici nu se admite nici o excepție.

Aproape de poala muntelui Zamora, albă și construită din unghiuri și linii frînte de pară ar fi un desen de copil, stă, printre alte 14 vile cu destinația coloniilor pentru piticii între 3 și 6 ani, vila Zambila. Vila unde vine de 20 de ani Grădinița cu orar normal nr. 27 din Ploiești, adusă de directoarea ei, Olga Socol. Ca de obicei, a venit mai întîi ea singură, cu citeva colege educatoare, ca să pregătească ambianța micilor locuitori de 21 de zile ai vilei. Intransigentă în materie de pedagogie, ține foarte mult la adaptarea rapidă a copilului la noul mediu. De aceea a adus fiecăruia jucăria pe care o iubea cel mai mult și i-a așezat-o pe pătuțul pe care urma să doarmă, le-a adus tuturor hăinuțele cele mai dragi, le-a adus pentru „1001 de seri” televizorul de la grădiniță, le-a adus-o, mai ales, sau în primul rînd, pe tanti bucătăreasa, pe Veronica Constantinescu, și pe Georgeta Tănase, ajutoarea ei, care nu acceptă nici măcar prăjiturile să le facă altcineva, să le ia cumva de la laboratorul central al stațiunii. Ele știu că o altă obsesie, tot atât de pedagogică, a directoarei sînt kaloriile. Dacă nu le asigurăm minimum 3 000—3 500 zilnic, e scandal mare. „Dar așa se face că piticii mei au luat în greutate cite 800 grame în două săptămîni, de cînd am venit aici”.

Sosînd mai de departe, neputînd veni cu tot inventarul, cam tot atît au luat în greutate și piticii din Constanța, ca și cei din Satu Mare, aflați acum în sejurul lor estival la Bușteni, în stațiunea care de 25 de ani li primește părintește pe toți copiii țării.

CICI IORDACHE ■

„Din inimi iubim primăvara, noi creștem odată cu țara”

Teribil de gravi pot fi acești copii! „Nu, tovarășe, n-ai înțeles. Este adevărat că la noi în sat copiii știu să schieze de la patru-cinci ani, că schiurile sînt confecționate în sat, dar la școală nu mergem pe ele. Știi cum sînt azi drumurile: cu mașini și zăpada nu e uniformă peste tot. Cu schiurile ne dăm pe dealurile Lăpușului...” Și Claudiu Zaharia, pe care l-aș fi putut întreba mai întîi ce înălțime are, nefiind mai răsărit de o șchioapă, îmi povestește cu miinile încrucișate pe piept cum a fost delegat la Forumul din acest an: „Nu, n-am nici o funcție, am luat cuvîntul și la conferința județeană, ca și în școală, și le-am vorbit despre cum organizăm noi la Fintinele și Robia activitățile pionieresti...” Zic: „Liber?” „Ce liber?” „Adică ai vorbit liber?” „La noi nu citesc decit profesorii; noi n-avem voie”. Ieri, adică miercuri, 28 iulie, avusese loc depunerea mandatelor. Locțiitorii președintelui Consiliului Național al Organizației Pionierilor și unii dintre membrii Consiliului, cei ce și-au luat rămas bun de la pionerie raportaseră liber, după cum afirmă Claudiu Zaharia, despre cum își îndeplineseră mandatele obținute la precedentul Forum. Acum, coboară din mașinile ce i-au adus de la acțiunea de muncă patriotică de la I.A.S. Tulucești, în dreptul restaurantului din pădurea Girboavele, unul din capetele convoiului se pierde mai jos, în serpentină, pe după mașinile miliției și ale Salvării, celălalt coboară de undeva din virful dealului, coloană ordonată ce ascultă de comenziile prin port-voce ale comandantului. Alabastrul șepcilor se dizolvă în pădure pentru a se readuna în fața autoturului unde se împarte hrana rece: ouă, ardei grași, roșii, șnițle, șuncă; pachetele se desfac pe mese, cite încap, apoi pe paștelea din față, pe pantele apropiate și mai sus, în pădure. Trompetele care nu se văd, ci se aud din pădure, sună adunarea; echipa de ordine adună hirtiiile rămase și după ce coloana s-a adunat în șosea, pretutindeni, în pădure sau pe mesele restaurantului nu se mai găsește o singură hirtie! Direcția: satul de vacanță ce poartă numele pădurii în care ne aflăm.

Îl întreb pe Veniamin Cobzaru dacă știe de unde a căpătat numele de Veniamin: nu știe. Tatăl lui e muncitor la Uzina de țevi din Roman, mama muncitoare la C.A.P. Săbăuani (Neamț) iar el n-a avut decit un singur 9 (nouă), la Fizică, pe trimestrul III. „Te-a ajutat tata?” „Tata? Nu!... Nici n-are timp”. „Ești cel mai bun, zic”. „Sînt cel mai bun, recunoaște, dar nu mă laud, fiindcă la noi toți sînt foarte buni, deși nu atît de buni ca mine și vara lucrăm la două microapeuri și rezolvăm și alte probleme...” Probleme? „De pildă, amenajarea Parcului din centru, fiindcă noi vom deveni oraș și avem și Casa pionierului”. Îl mai întreb dacă o să ia cuvîntul în Forum. Ceea ce nu știe încă. I-a plăcut o idee a unui pionier care zicea că elevii nu trebuie apreciați după numărul de note pe care le au, chiar dacă sînt bune, fiindcă elevul respectiv, zicea pionierul, poate că a învățat lecția papagalicește, ci după calitatea răspunsului, chiar dacă n-a răspuns decit o singură dată... Veniamin e tot la fel de înalt ca și Claudiu, abia ajunge pînă la curea mea, lușează ușor și aproape că țirile pe pămînt o sacosă la fel cu a celorlalți pionieri. „Ce-ai acolo?”, îl întreb. „Costumul de pionier. În satul de vacanță va avea loc un foc de tabără și înainte ne schimbăm...”

Stejarii sînt tineri, cu frunza mică și coaja subțire, cu brațe viguroase de care se leagăna hamacurile peste iarba rară, arsă de soare, cu toate că este stropită zilnic de către pionieri. Aici, în părțile Galațiului, n-a mai plouat de atîta vreme încit azi, cu toate că în satul de vacanță a fost organizat, după cum zicea Veniamin, un foc de tabără, norii ce se adună ca niște armate sînt priviți mai degrabă

cu duioșie, firește nu de pionieri. Acești n-au ajuns încă, s-au oprit în drum să viziteze grădina zoologică și hamacurile sînt deocamdată goale; sub ele, dalele de piatră presărate în cărări, peluzele în formă geometrice, printre ele căsuțele cu acoperișurile tușuite, fereastra pentru aerisirea de noapte de deasupra, alte două ferește dispuse în stînga și în dreapta us de la intrare, cu perdele colorate, opt pațuri suprapuse cu lenjeria albă. Aleile pietruite duc, străjuite de stlpi de beto și becuri de neon, la pavilioanele centrale: cinematograful, teatrul în aer liber, cantina, chioscul de răcoritoare, pavilionul-spălător... Fiecare întreprindere, uzină și unitate economică din Galați a construit aici, din fonduri proprii, o căsuță, un pavilion, pe care le-au incredintat administrării unei școli din oraș și, ceea ce e foarte important, nu s-au declarat cu mișuina încheiată; în limbajul cu care exprimăm de obicei despre calculator am putea spune că satul de vacanță Girboavele a ajuns la generația numărul trei sau chiar patru. Cînd ideea inițială nu s-a dovedit cea mai potrivită, un perete a fost modificat, pinza de cort a fost înlocuită cu tablă gofrată albă, apoi cu scinduri să invers, s-a mai adăugat o instalație, s-a modificat o „dispunere” de către aceleași întreprinderi care le-au conceput, încit astăzi, Girboavele, unul dintre cele mai vechi sate de vacanță din țară, au afirmat tovarășii Nicolae Bojan, șeful Comisiei organizatorice din cadrul Consiliului Național al Organizației Pionierilor un grad apropiat de „perfectiune funcțională” și chiar așa arată din foisorul de lingă pavilionul-spălător, ca o grădină unde fantezia unui artist-grădinar s-a jucat judicios, folositor și pe placul copiilor.

Vin participanții la Forum. Pionierii gazde se adună pe două rînduri, de o parte și de alta a aleii de la intrare, mai întîi compact, apoi rîndurile se răsfrîcă să se strîngă din nou; lingă mine o pionieră întreabă cuprînsă de panică: „No ce cîntăm?”, și ridică din umeri ca după poznă. Ei vor aplauda. Cîntă participanții la Forum, în rînduri de cite patru, printre ei, desigur, prietenul nostru Veniamin tirindu-și sacoșa cu costumul de pionier N-aș fi crezut că e în stare să se emoționeze numai fiindcă, în bluze albe și fuste albastre, cu cravatele roșii la gît două șiruri de fete îl aplaudă pe el tre cîntîntoș, urmat de Claudiu și de tot ceilalți patru sute de participanți. La fe de emoționați sînt și profesorii, unii pentru prima oară la o astfel de manifestare prima oară în Galați, ca să nu mai vorbim de deltă, bronzați, în sandale și tricouri ușoare, dar cu ochii, de ce să nu recunoaștem, umezi. Trece în aplauzele pionierilor gălățeni coloana în ținută de muncă patriotică și, cu tot hazul pe care-l provoacă acum contrastul dintre veșmintele lor arătînd ca după un marș forțat în deșert și aerul lor grav, marțial, noi, ce citiva reporteri de față, aplaudăm nu mai puțin înduioșati.

Trompetele, careul, drapelul... „Din inimi iubim primăvara / Noi creștem odată cu țara”.

— Ai mai participat la vreun Forum?
— La vreun Forum eu n-am mai participat.

L-am ales pe Doru Gînfăleanu din mijlocul copiilor adăpostiți în pavilionul-cantina învățînd un nou cîntec, deoarece, după cite puteam să-mi dau seama, e afon.

— Ești obosit?
— Păi ce-am muncit? Patru ore...
— Acasă ce-ai fi făcut?
— Scoateam capra... O duceam la câmp... Pe urmă, la C.A.P. a ieșit ceapa, și-o ajutam pe mama. Tata e tractorist. L-am ajutat și pe el, acum are însă „Gloria” și nu mai pot... Eu sînt din comuna Horia...
— Tulcea?
— Da. Și avem mult de muncă. Dar aș fi mers și la școală. Eu am multe idei. La tema despre curaj l-am chemat pe tovarășul milițian din satul nostru și el ne-a vorbit din experiența sa personală. Nici unul nu se mai gîndise la asta, fiindcă ei se gîndeau la profesori sau la tovarășul primar. A ieșit frumos. Și aici sînt tot fiindcă am idei și le spun...

Astăzi, 5 august, cînd apar aceste rînduri, Forumul pionierilor are zi dedicată colaborării dintre Organizația Pionierilor și Uniunea Tineretului Comunist care, printre altele, prevede două dezbateri: Forme și modalități de întărire și îmbunătățire a conlucrării între Organizația Pionierilor și Uniunea Tineretului Comunist, la care vor participa toți pionierii și membrii consiliului elevilor, și Dezbateri pe probleme ale conlucrării între U.T.C. și Organizația Pionierilor, cu prezența instructorilor uteciști delegați la Forum. De asemenea, tot astăzi după-amiază, va fi prezentat Salutul Uniunii Tineretului Comunist și vor fi înmîinate carnetele U.T.C. pionierilor care în acest an și-au încheiat perioada pionieriei. După ce în zilele următoare participă la Forum vor fi oaspeții muncitorilor de la Combinatul siderurgic și Santerul naval, duminică, ultima zi, vor avea loc alegerile pentru noii membri ai Consiliului Național, pentru noii locțiitori ai președintelui Consiliului Național și tot astăzi, 5 august, putem afirma cu temeiurile pe care le cunosc toți părinții din această țară că această organizație a pionierilor este mărturie concretă a faptului că toate certitudinile viitorului le făurim astăzi și le făurim bine.

NICOLAE CRISTACHE ■

Unu, doi, trei, start spre munte! Directoarea Grădiniței nr. 27 din Ploiești, Olga Socol, își scoate piticii în drumeții în fiecare dîmineață.

Aer de Covasna

Da : nici tratament balneologic de Covasna, nici ape minerale de Covasna, nici mobilă de Covasna, nici stofă de Covasna, nici brânzeturi de Covasna, ci AER DE COVASNA, dacă semnul suprem al utilității unui lucru e de a fi indispensabil vital ca aerul. Fără a anula în nici un fel celelalte reputații ale Covasnei, aerul, în accepțiunea simbolică a acestui termen, se pare că este elementul ei forte. Și aceasta nu numai pentru că, precum observa cineva în glumă — dar nu fără dreptate — în meniul oferit unui turist după fiecare fel ar trebui să se indice o porție de aer. Nici pentru motivul deloc neînsemnat că, datorită pădurilor de conifere care flanchează această localitate, ca un fundal totdeauna verde, aerul e puternic ionizat de-și întinereste plămîinii. Dar iată, an de an — și sint vreo cîțiva — de cînd, timp mai îndelungat sau pur și simplu în trecere, mă aflu prin acest colț de țară, aud invariabil această remarcă : ce aer bun se respiră la Covasna !

Niciodată, poate, expresia aceasta nu mi s-a părut mai încărcată de ozonul adevărului vieții ca duminica aceasta, prima duminică și, coincidentă, prima zi din august, cînd, potrivit tradiției foarte vechi și mai nou consolidată, în amfiteatrul de la Voinești, la capătul dinspre răsărit al Covasnei de azi, își dau întâlnire, într-o viguroasă nedeie, ciobanii — unul mai ortoman decît ceilalți — descinzînd aici de pe picioarele de plai ale maicii noastre Miorițe. Vin aici, desigur, și tovarășii lor de trudă din fabricile și șantierele din preajmă, lucrătorii pădurilor — ce vor fi ei înșiși gazde la o nedeie tradițională de la cumpăna toamnei —, numeroși turiști din țară și străinătate. Gazdele însă, mocanii din Voinești, își văd liniștiți de tradiție, fără să pozeze după un stas folcloric al reclamei turistice și fără să-și dea importanță, spre a atrage atenția asupra frumuseții milenarului lor

rișual. Ei pur și simplu trăiesc, cu forța telurică a înrădăcinării lor în acest sol, un moment la fel de firesc precum învierea frunzei în codru, răsărirea ierbii sau văpaia lunii ridicată peste creștetul de brazi al munților. Tinerii aceștia care se iau la trîntă pentru a-și demonstra virtutea străveche — al lui Guiu, al lui Cojanu, al lui Kocsis — nu fac demonstrații sportive, ci pur și simplu își încearcă cinstit dar ambițios puterile. Cum Ion Mircea, tînărul acesta chipeș din Voinești, nu ține să ne impresioneze prin însuflețirea, gestația, naturalitatea și umorul cu care rostește o splendidă orație de nuntă, înnobilită cu multe nuanțări locale. Cum stă pe „Ditipalul” său — așa e numit în orație calul ca un Ducipal — parcă e bădica Traian în scări înălțat încît pe bună dreptate, cum glăsuiește versul, cheamă pe cineva să-i citească vechea lui carte latinească. Un ritual de nuntă în ambianța acestei nedei ar părea o inițiativă mai recentă, menită să confere o notă mai spectaculoasă sărbătorii, dar iată cîțiva bătrîni din Voinești îmi spun că această nedeie marca odinioară sorocul începerii nunților. Flăcăul plecat cu oile în munte din primăvară cobora abia acum, după ce gătise cu principalele griji ale păstoritului — înțercarea mieilor, tunsul oilor, strîngerea celei mai mari părți a produselor lactate — să arate părinților și mai ales fetelor că i-a venit vremea de însurat : sîngele arde cu flacăra în vine, e om în putere.

Hora sau chindia care se încing în poiană într-un ritm și cu o grație care nu s-au deprins de la nici un maestru de balet sau instructori de dans. Iar dacă cineva i-a învățat pe acești tineri să-și poarte la chindie pașii spre stînga și spre dreapta, fetele zvicnind numai ușor piciorul drept înainte iar flăcăii, dimpotrivă, aruncîndu-l cu putere, atunci aceștia nu pot fi decît lelea Maria și badea Matei, care trebuie să-l fi jucat mult acest joc la viața lor de

mai arată la bătrînețe ce puteau la tînerete.

Dar cîte nu se întîmplă în acest spațiu natural al petrecerii : pe o scenă se cîntă în românește și ungurește, într-o poiană se rumenește, răsucit pe o prăjină, un batal, doi lăutari trag de mama focului o vioară și un acordeon împreună cu prietenii lor, sub poale de codru verde, rechemîndu-l din baladă pe braviu haiduci. Bun e vinul și gustos, cînd îl bei c-un om frumos, mai ales dacă e adus de peste munte, din podgoriile Vrancei, de unde s-a adus dintotdeauna.

Soarele începe să se rostogolească la vale, dincolo de codrii Păpăuților, arămind apele lacului de la Reci, și în poiana din Valea Zinelor începe refluxul către stîmile și pichetele forestiere de la Comandău, către fabricile de la Covasna și Tîrgu Secuiesc, către hotelurile stațiunilor balneologice. De bună seamă, dacă discipolii profesorului

Benedek Geza de la Sanatoriul cardiologic din vecinătatea Văii Zinelor ne-ar supune la cîteva probe medicale — ar ajunge la concluzia, deloc de neluat în seamă, că în mod unanim, indiferent de vîrstă sau de posibile afecțiuni, am petrecut o zi de sănătate intensivă. Există însă o sănătate nepusă în evidență de aparate și teste științifice, cea sănătate morală pe care am simțit-o cu toții pulsînd în ființele noastre. Adică acea bucurie de a trăi într-o intimă comuniune cu noi înșine și cu semenii noștri, indiferent de graiul învățat din leagăn, cu munții și pădurile, după obiceiurile și după legile noastre de viață, mai vechi sau mai noi. Simțămîntului acesta, pentru că răzbătea din întreaga noastră trăire în această duminică de nedeie, i-am spus aer de Covasna. Un aer care e cu atît mai dătător de viață cu cît poate fi respirat în fiecare zi.

NICULAE STOIAN ■

Vacanța de vară — „al patrulea” trimestru al școlii

Neîndoielnic, 15 iunie a devenit o dată însemnată în calendarul școlar : clipe de împliniri și bucurii la sfîrșit de an școlar, dar și momente cînd se nasc noi proiecte pentru „al patrulea” trimestru școlar — VACANȚA MARE.

Între reperele stabilite de Comandamentul județean Timiș pentru organizarea vacanței — împreună cu Comitetul județean U.T.C., Comitetul județean al organizației pionierilor și Inspectoratul școlar al județului Timiș — notăm desfășurarea unor susținute activități de muncă patriotică, de practică în producție, în întreprinderi industriale, pe șantierele unor obiective social-economice și culturale.

Bunăoară la Dudeștii Vechi, pe șantierele județean de muncă patriotică, în această vacanță de vară peste 2000 de elevi vor realiza — prin lucrări de hidroameliorații — un beneficiu de circa 600000 lei, scoțînd de sub apă peste 30 hectare de teren arabil destinat culturilor diverse.

În municipiul Timișoara, zilnic, 500 de școlari, ajutați cu pasiune și dăruire la realizarea unor obiective, cum sint cele sistematizate în șantierul Muzeului satului bănățean, la Grădina botanică sau la șan-

tierul hidroameliorații Ronat — un nou cartier al municipiului. Tot pionierii realizează, de astă dată în cadrul microcooperativelor de producție — pe o suprafață de peste 530 hectare — strîngerea unor cantități însemnate de cereale, legume etc. ; totodată, pină la sfîrșitul anului ei s-au angajat să strîngă peste 60 de tone de plante medicinale.

Odihna propriu-zisă, odihna activă a școlariilor timișoreni, se concretizează prin mai multe aspecte : 5000 de locuri sint oferite tinerilor în taberele de la Bogda, Poieni-Sat, Poieni-Strimbu, iar alte 800 îi așteaptă pe litoral, la Năvodari. De asemenea, prin Biroul de turism pentru tineret, urmează a se organiza o serie de excursii tematice, ca de pildă : „Pe urmele dorobanților”, „Căutătorii de comori” etc.

O acțiune inedită, în sfîrșit : începînd din 15 august, la Bogda, se va organiza o tabără națională a membrilor cinecluburilor pionierești — însoțită de un festival al genului — una dintre primele acțiuni de acest fel realizată în țară.

PETRE NOVAC DOLANGA ■

TABLETĂ DE VACANȚĂ

Valea Oltului, un peisaj care ne iubește

Nu știu dacă multe dintre stațiunile balneoclimaterice ale României, inclusiv cele mai mari, inclusiv cele supermari, inclusiv cele ale litoralului, cu prestigiu celor de la Mediterana sau Atlantic, se pot mindri cu o construcție cum este noul hotel de 400 de locuri de la Călimănești-Căciulata, predat vacanțelor Văii Oltului în vara acestui an. De la arhitectura modernă și inspirată, de la armonia, diversitatea, varietatea cromatică și mai ales intimitatea într-adevăr „de vacanță” a tabloului ei, de la eleganța interioarelor, inzestrate cu toate subtilitățile tehnicii, la serviciile care (cel puțin deocamdată !) sint executate ireprosabil de un personal exigent cu sine, această nouă „dotare”, cum i se spune,

a Văii Oltului legitimează cel puțin o exclamație de surpriză și incitare.

Prin această nouă „dotare”, cum i se spune, aliniată celorlalte construcții ale acestor ani, Călimănești-Căciulata concurează la premiul pentru cea mai frumoasă și mai modernă stațiune a vacanțelor noastre. Ea este, oricum, cea mai frumoasă și cea mai modernă a Văii Oltului. E un fel de nod sau de urdiniș al bogățiilor și frumuseților acestei văi. Dacă aș fi albină nu m-aș mai muta de aici, fiindcă aș avea Oltul la picioare, ca un covor somptuos de floare seasă, iar în jurul meu munții, acoperiți cu blănuri grole de flori alpine. Dacă-aș fi pescar lenes, m-aș culca îmbătat de miresme pe țărmul riului și aș visa la un pescuit fabulos. Dacă-aș fi pictor n-aș mai visa

țărmuri sudice, m-aș îngropa de viu între culorile acestor locuri, lăsîndu-le să-mi picteze singure pinzele. Dacă-aș fi colecționar de ilustrate, aș alcătui un album cu munții, cu Oltul, cu izvoarele, cu hotelurile și vilele stațiunii, cu noutățile ei și ale întregii văi, album pe care, gelos și avar ca și colecționarul de bijuterii, mi l-aș dăruie mie însumi.

Sînt multe noutăți, în vara aceasta, nu numai aici, la Călimănești-Căciulata, ci pe întreaga Vale a Oltului, acest vechi și incîntător drum turistic, uitat deseori (inclusiv de reporterii în folosul Bucegilor și al Mării Negre, noutăți pe care nu le pot acoperi instantaneu unei fotografii și spațiului unei tablete. O discuție cu Marin Sandu, directorul coordonator al Oficiului de turism al județului Vilcea, ne oferă impresionante cifre privind construcțiile, dotările, extinderile, modernizările, noile baze de tratament medical, noile vile, pavilioane, hoteluri, noile valorificări de izvoare de ape termale și minerale, amintîndu-ne, printre altele, că, în acest cincinal, unitățile O.J.T.-Vilcea cresc cu 4400 de locuri (aproape 3000 în hoteluri sanatoriale),

alte 1500 de locuri fiind construite de organizațiile sindicale, obștești, U.N.C.A.P. Noul hotel de la Călimănești-Căciulata, de pildă, face parte dintr-un „complex de vacanță” care va număra, în final, 1300 de locuri, la același nivel de modernitate, elegantă, confort, pe care l-am consemnat la începutul acestor rînduri.

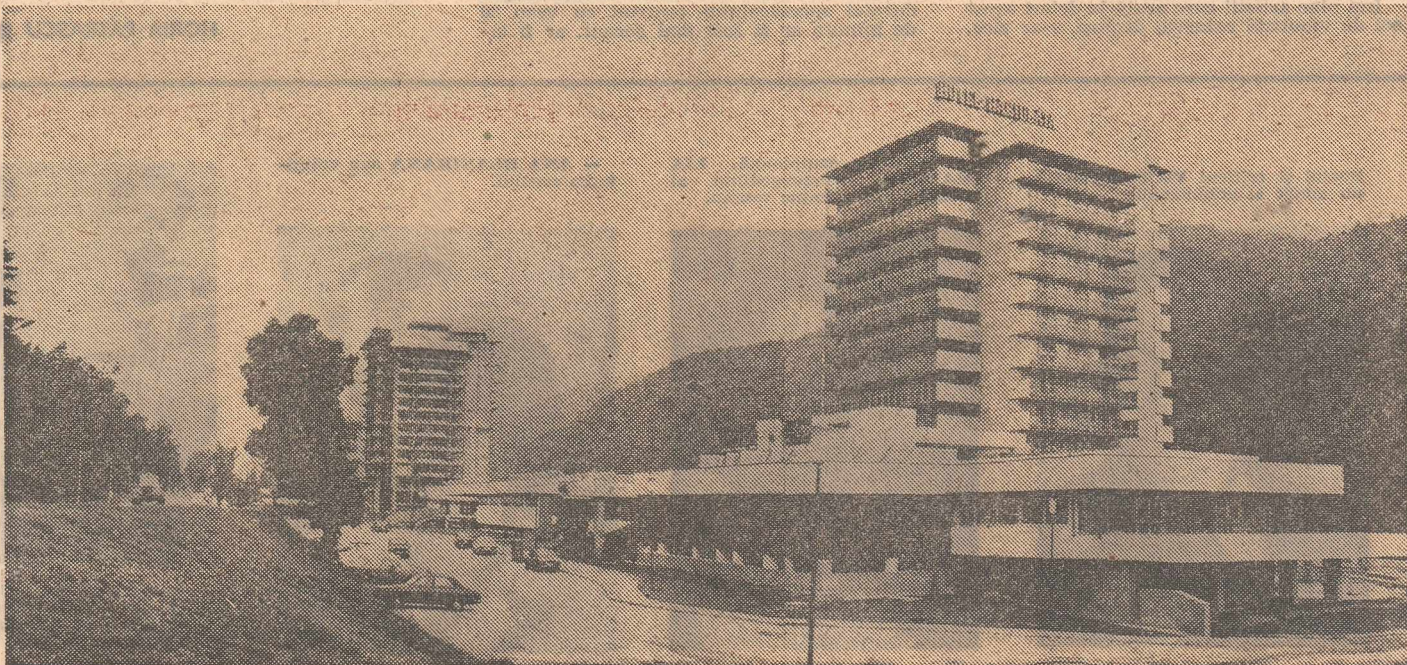
Să nu uităm, deci, în vacanțele noastre, Valea Oltului ! Să nu uităm această străveche, frumoasă, magnifică vale a riului-rege al românilor, cîntată, pe toate gamele exclamațiilor, de călătorii tuturor timpurilor, ce ne-au lăsat drept măturie pagini pe care istoricii și geografii le folosesc adesea drept argument despre nobletea peisajului nostru. (Le-ar putea folosi mai convingător ca argument, pe aceste pagini ca și pe altele, și instituțiile care se ocupă cu activitatea turistică în țară. Cei de la Vilcea au început s-o facă, ei au tipărit nu demult o frumoasă plachetă cu text și fotografii consacrată celor 125 de ani de existență a stațiunii Călimănești-Căciulata, plachetă din care aflăm, printre altele, ce credeau despre apele Căciulatei și despre frumusețile ei Kogălniceanu și Carol Davilla, Al. Odobescu și O. Goga, Emil Loubet, președintele Franței, arhiducele Leopold Salvator al Austro-Ungariei etc., etc. Pe cînd o astfel de carte-album sau carte-argument turistic despre Mamaia ?).

La Călimănești-Căciulata, ca și la Olănești sau la Govora, pe întreaga această vale a riului-rege al românilor, pe țărmul căruia se construiește impetuos, după exigențe moderne, dar în consens cu cadrul, cu personalitatea geografică și istorică a acestor locuri, cu măreția lor și cu intimitatea lor (Valea Oltului, printr-un secret ce ține de vraja sau taina naturii ei, e deopotrivă măreată și intimă, impresionează fără să copleșească, din uriașa ei panoramă îți oți tăia ușor orizontul ce te exprimă), în consens deci cu munții, cu Oltul, cu izvoarele, cu albinele și cu fluturii, poți exclama ca și Luchian despre locurile pe care le nemurea pe pinză : „Sînt că priveștiștile acestea mă iubesc”.

„Sînt că priveștiștile acestea mă iubesc”, nota Luchian despre niste priveștiștile ale acestei țări, iar gîndul lui ne exprimă. Ne exprimă oriunde în România acestor ani. Precum aici, pe Valea Oltului, unde opera naturii și cea a omului își dau mina într-o fericită îngemănare de duh ales și piatră scumpă.

ILIE PURCARU ■

Fotografie de ION PREDOȘANU ■

VIAȚA - FILM. DUS ȘI NTORS

Harfa și lebăda

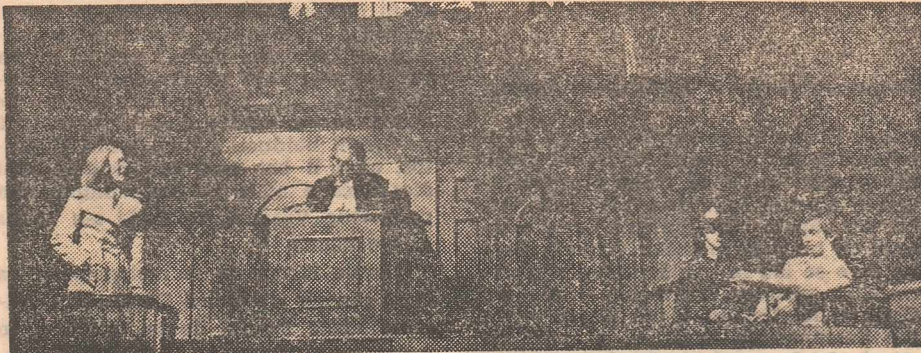
Am notat într-un caiet următoarea frază găsită la pagina 21 în „Jurnalul” lui Renard: „ar trebui să fie sancționat cu plata unei amenzi sau chiar cu pedeapsa închisorii orice scriitor modern care imprumută vreo comparație din mitologie, vorbește de harpă, de liră, de muză, de lebede. Sau chiar de berze”.

Trec peste alergia la mitologie pentru că, exceptându-l pe Icar, invocație relativ frecventă în comentariile noastre despre „omul care...”, exceptându-l pe Anteu care a făcut tururi într-o anumită perioadă, exceptându-l și pe Prometeu cu derivatele respective, în ceea ce ne privește, mitologia trebuie scoasă din cauză. Spun acest lucru cu oarecare părere de rău, căci în anumite contexte un pic de livresc face bine. De pildă, când îți trece metroul prin pivniță, ai creierul pe moațe și acostezi hesperidele cu: ciao șmecherie cu difuzor! În rest, apelul lui Renard rămâne în picioare chiar dacă în filmele noastre harfele sînt mai rare decît zimbrii. Iar în locul lebedelor au fost aduși caii, nu caii pe care nu vrea să-i fure Nilă Moromete, plăvanul, cu fruntea mare, lată, „cu carne groasă pe ea”, ci biviviul cu cozi arcuite și stufoase, ca la statuile ecvestre, armăsari a la Delacroix, filmați de preferință cu înecătorul. De la „Les animaux” de Rossif, cineastii au rămas cu ticul ăsta: le place să filmeze „au ralenti”, hergheliiile în buiestru. Efectele descompunerii imaginii sînt, adeseori, remarcabile. Terribilele filii prin marea sau lucerna par un sobor de ingeri patrupezi căzuți din pomul cunoașterii.

Supărător nu este însă un motiv care s-ar repeta exagerat, cum era pe vremea lui Renard harfa sau lira, cum e în vremea noastră răsăritul soarelui, dacă acțiunea se petrece la mare și apusul, dacă e vorba de o scenă lirică, consumată în afara peisajului urban. Supărător nu e ceva concret, ci, dacă pot spune astfel, ceva abstract. Adică:

Am văzut de curînd un documentar, nici prea nou și nici prea vechi, care are neprețuita calitate de a fi memorabil. Pelicula se numește „Emoțiile au crescut”, este iscălită de Paula și Doru Segal. Formula ei nu e inedită. Cineastii și teleaștii au avut în câteva rânduri ideea să se întoarcă pe urmele propriilor pași. De astă dată se reia un film de acum 11 ani, un reportaj despre o serbare la o grădiniță și ne arată ce-au devenit în răstimp picii sisiiți, peltici, știrbi, pistruiți, chilugi, auriiți și, în ultimă instanță, irezistibili. Nu vreau să pun în discuție farmecul, pentru că ar fi un gest lipsit de fair-play. În cinematografie nimeni nu poate concura cu câteii care dau din coadă și cu copiii care sînt filmați fără s-o știe. Formula, cum ziceam, nu frapează, dar frapează și devin „de neuitat” tot felul de detalii: un țist-bîst încercînd să se îmbrace singur și încurcîndu-se cu foc în minceile pardesiului; o mamă, dulce mamă, din asistență care, se vede bine, nu mai poate suporta să-și vadă picul în pană de memorie și s-apucă și de păr și de suflat; o voce pităgăiată anunțînd în fața cearsăfului-cortină cu o punctuație verbală de netranscris: „tovarășele mame de la rîndurile să poțtească să-și îmbrace fetițele”. Banda sonoră e plină de șușote, de forfotă, de aparteuri, de glasuri fără dicție, de sfaturi pe-nfundate: „fără botșor! fără botșor!” E adevărat, secvențele filmate după 11 ani mai pierd din must, dar fără să deshidrateze substanțial întregul. În consecință, impresia generală este de prospețime, de adevăr, „de nu poți să nu-i crezi”.

Filmele noastre de lung sau scurt metraj suferă, adeseori, de acest deficit de credibilitate. Povestirile nu sînt fantasmagorice, personajele sînt posibile, cadrul este din ce în ce mai apropiat de cel real. (Splendidă, de pildă, senzația de nefardare în „Mere roșii”. Tirșorul cu multe străzi în pantă, doctorașul pe bicicletă nenichelată, -surorile de la spital ducînd baloturile de rufe pe creștet, salonul cu paturile de fier și băiatul cu bande-

Cine sîntem noi, oamenii? Iată întrebarea la care încearcă să răspundă piesa lui Vercors, Zoo sau Asasinul filantrop, pusă în scenă de curînd de Teatrul național în regia lui Mihai Berechet

rolă croșetată, halatul de pe umerii medicului de gardă și scara pavilionului unde stă noaptea ca să vorbească „cu ea”, chicoteala de dincolo de ușă, cînd ușa se deschide lăsînd să se vadă o fracțiune de secundă citeva june infirmiere cotcodăcînd și probînd cămășuțe de nailon — detalii, detalii, fiecare minut e plin-ochi de aceste observații „rupte din viață”. Fără ele filmul ar fi fost ratat. Fără acest „rupt din viață” ar mai fi existat neorealismul? Cum ziceam, mai sus, adeseori cu toate că subiectul, decorul, eroii sînt, pe hirtie, verosimili, în fapt, adică pe celuloid, devin neverosimili. Cu alte cuvinte, oamenii au oase, dar n-au mușchi, casele au pereți, dar n-au ibrice, țigăi, cirpe de șters pe jos, miorlăit de pisică, vecini cu aparate de radio, bicicletă pe balcon. Pe numele mic aceste mărunțisuri se numesc detalii. Pe numele de familie se numesc semnificanți.

Renard dorea să dea afară din literatură harfa și lebăda. Noi trebuie să ne muncim să evacuem nu un obiect, ci o stare, pe care să numim-o: starea de generalitate, de abstracție. Heruvimismul.

ECATERINA OPROIU

EXPOZIȚII

Dumitru Cușă

Horia Roșca

În sala mică a galeriei ORIZONT, Cenaclul tineretului al U.A.P. prezintă, în ultima sa expoziție, sculptura lui Dumitru Cușă și pictura lui Horia Roșca. În sala aceasta au debutat mulți absolvenți de valoare ai institutelor noastre de artă și tot aici o seamă din ei au confirmat manifestările din anii de învățătură în gloria, mai mult sau mai puțin autoritară, a unor dascăli reputați. Cînd se va scrie, odată, istoria Cenaclului, va fi limpede că opera pe care, uneori, am primit-o cu îngăduința cordială ce-o arătam nouății a fost operă de ținută. E neîndoios în cenaclu că linia calității nu s-a mișcat niciodată atît de sinuos pe cit se mișcă ea în galerii și chiar în sala mare de la ORIZONT.

Sculptura mică a lui Dumitru Cușă ține să impună, cu o anume discretă vehemență, farmecul unor atitudini extatice. Printre-o frumoasă translație prin timp a formei, vedem cum reprezentarea unui copil care privește iluminat înalțe ori a unui om ce urcă o greutate (parcă chemat de această greutate de jos, din haos spre înalt și clar) pot să aibă magnetismul unor sculpturi arhaice din Asia Mică și Egipt. Dumitru Cușă gîndește accentuat în simboluri și din asta, se înțelege, nevoia de a afla legăturile peste vreme cu opere apăsate simbolice. Interesul cu totul surprinzător al sculpturii sale este produs de taina și modestia temelor. Cușă stăruie să cuprîndă în lucrările sale, de dimensiuni mici și medii, monumentalitatea plină de melancolie a atîtor fapte și forme neluate în seamă.

Îmi plac artiștii care arată la debut acest soi de vinovată rezervă, dispuși, s-ar zice,

să plătească ei prețul grabei ori al ignoranței noastre. Sculptura lui are un halo atît de intens încît în orice expoziție va atrage atenția, indiferent de mărimea operelor din vecinătate.

Un energetic și un ambițios este, evident, Horia Roșca. Are multe calități de pictor bun și e cit se poate de probabil să dezvăluie curînd chiar calități de foarte bun pictor. Ce intrigă și, pînă la urmă, neliniștește este tocmai această puțință a lui de a fi deodată așa și altfel, urmînd convingător o direcție și, deopotrivă, opusul ei. Toțul în forță, însă cu o bravură a lucrăturii de care nu știi cîți oameni din generație sînt în stare. Ceea ce face tonul, totuși, aparte al picturii lui este voința aspră pe care o pune în construcția tabloului. Tipul de construcție nu este nou (unele rime la metoda lui Ciucurencu, la aceea a lui Brăduț Covaliu, la metoda unor meșterii ai artei nonfigurative europene), dar este pasionant de văzut cum reușește Horia Roșca să reia în mai multe rînduri tema și să obțină din ea efecte proaspete, cu mult frumos personal. Din cele aproape treizeci de tablouri expuse acum — peisaje și naturi statice — pot alege citeva, nu prea mari, ce încep cu onoare în orice colecție de ținută. Tablouri foarte sigure compuse și remarcabil colorate.

TUDOR OCTAVIAN

CRONICA SPECTACOLELOR

Fără rampă

Un actor, Răzvan Ștefănescu, tînr foarte dar și entuzias, foarte, a avut o idee simplă și frumoasă: să întocmească un colaj dramaturgic alcătuit din scene din piese diferite, scrise de autori diferiți, la răstimpuri diferite, însă privind unul și același personaj, scene care să fie niuite între ele cu citate despre teatru, citate aparținînd unor mari personalități. Personajul ales a fost Electra, scenele alese au fost din piesele lui Sofocle, Eugen O'Neill, J.P. Sartre și J. Giraudoux, iar citatele, de asemenea alese (la propriu și la figurat), aparțin unei mulțimi de oameni de teatru atît de numeroase încît n-am spațiu tipografic să le notez numele. Iar alți șase actori — Natalia Arsenie, Neofita Pătrașcu, Andra Teodorescu, Ion Gh. Anghelescu, Mircea Mușatescu, Marius Toma — și o regizoare, Ileana Cîrsea — cărora li s-au mai alăturat cîțiva alți entuziaști — Dan Cioca, scenografia, Lucian Ionescu, ilustrația muzicală, Suzana Badian și Maria Mitrache, mișcarea scenică — l-au înțeleș pe Răzvan Ștefănescu și, în holul Teatrului „Ion Creangă”, au transformat colajul de texte într-un autentic și, în bună măsură, inedit spectacol.

Sigur, asupra selecției textelor pot fi făcute obiecții (n-au fost alese, așa cum, cred, pretindea un recital de „Arii celebre”, numai cele mai dramatice, numai cele mai intense conflictuale scene); cum, de asemenea, pot fi făcute obiecții asupra duratei spectacolului (scurtat cu vreo 20 de minute ar fi fost mai șocant, ar fi lă-

sat pe spectator cu senzația de „mai vrem” și nu cu aceea de sațietate, de „prea plin”); or, cum mai pot fi făcute obiecții și asupra ordinii logice a înșiruirii textelor; însă, în acest spectacol, nu amănunte de felul celor de mai sus au importanță, pentru că primează și mobilizează altceva, și-anume o întrebare: care idee și ce sentiment și ce forță adună într-un mozaic unitar replici scrise în antichitate și replici scrise în secolul XX, fragmente de texte dramatice și fragmente de eseistică teatrală, actori de diferite vîrste care nu tocmai se suprapun cu acelea pretinse de personajele intruchipate?

S-ar crede că răspunsul e dragostea de teatru. Dar răspunsul cel adevărat e cu mult mai dramatic: foamea de teatru.

Spectatorului venit la acest act de dăruire totală nu-i sînt create condiții de confort: el stă pe citeva bănci îngrămădite lîngă un petec de loc liber, însă stă în imediata apropiere a unor actori care pentru un mare rol, pentru un mult visat rol, se lasă priviți în tot adevărul lor.

Le-am văzut grima și transpirația, le-am auzit respirația și emoția, le-am simțit încordarea fizică și cea a voinței, le-am cîștit meșteșugul ca într-o carte ținută la o palmă de ochi, le-am văzut, în cel mai cumplit prim plan, indoielile, spaimile, eforturile, înversunările și chiar și calitatea țesăturilor ieftine cu care regește sînt îmbrăcați.

Cu toate că e intitulată Subiectul aparține tuturor, să nu vă duceți la această înlînire cu oamenii scenei decît dacă dumeavoastră, ca spectatori, vă judecați și, cu onestitate, hotărîți că aparțineți cu adevărat acelei minorități de oameni care-s bolnavi de teatru.

NELU IONESCU

CRONICA FILMULUI

Capriciile Mariei

...sau cele ale distribuitorilor noștri de film de sezon de vacanță. Ce poți face?! Între „Piedone la Hong Kong” și „Capriciile Mariei”, preferi ultima variantă — unde este și distribuită la PATRIA, cinematograful ce și-a cîștigat de mult, și mai ales pe drept, renumele de gazdă desăvîrșită a unui spectacol.

Așadar, un film de Philippe de Broca, trecut — se pare — destul de recent — de la filmul de cap și spadă (sau „scapă și pradă”, cum vrei să-i spunei), la filmul cu subiect cel puțin aparent contemporan. Ce poți face?!...

Innebunit de căldură — sau ud leoarcă, după cum e cazul și mai ales după cum sînt „capriciile” acestei veri — vezi, așadar, o colorată poveste provincială, admiră, pentru că nu se poate altfel, trupul — și uneori chiar și talentul — Valentinei Cortese, tresari foarte rar la citeva replici de un umor aproximativ de valoare, ca să te pleoștești imediat — scuzați formula — văzînd un mare actor cum e Philippe Noiret chinîndu-se îngrozitor într-un rol care nu-i poate da decît șansa de a fi înduioșător de penibil. Ce poți face?!...

Povestea frumoasei și naivei „copile” din provincie, dornică să reușească la un concurs de frumusețe, să „vadă lumea”, să înnebunească mințile unui miliardar june care ajunge să transporte întreg orașul micuței peste ocean, putea fi un prilej de satiră virulentă. Nu este. Pe ici, pe colo, parcă-parcă s-ar fi încercat ceva (un cadru memorabil: peste o panoramă matinală a New York-ului, văzută dinspre ocean, țigănește, brusc, în banda sonoră, cucurigul strasic al unui cocș...!); în rest: penibila senzație pe care o ai vizionînd unul dintre acele filme occidentale caracteristice unei „mode” anume — cea a împăcării unor intenții vădit „sexy” cu puritanismul distant al producătorilor. Un hibrid, așadar, cu oarecari pretenții.

Ieși zîmbînd de la film, uiți filmul înainte chiar de a-ți trece zîmbetul, iar dacă a început și ploaia, nu mai zîmbești deloc. Dimpotrivă...

Ce poți face?!...

HORIA PĂTRAȘCU

INSTANTANEE

O confruntare prietenească între istoricul literar ALEXANDRU BALACI și poetul RADU BOUREANU.

FLACĂRA — pagina 22

Poetul și criticul VICTOR FELEA, un adept al echilibrului.

— O mare campioană, LIA MANOLIU, vicepreședinte al Comitetului Olimpic român.

— ANA BLANDIANA sau voluptatea eseului.

— CONSTANTIN GUȚU, în așteptarea promovării examenului de conducere auto.

LA MAMAIA E NEVOIE DE AER PROASPĂT

-a încheiat încă o ediție a Con-sului național de muzică ușoară de Mamaia. Ediția 1976. Iubitorii mu-zicării ușoare au avut parte de întâlnirea unii dintre cîntăreții preferați, au ut cunoaște stadiul gândirii artistice nora dintre compozitorii și textierii tri. Fără nici o îndoială strădania lora dintre cei implicați în ediția 3 a concursului merită elogiată. Au unele momente în concurs în care putut auzi și muzică și chiar din l în cînd unele cuvinte se legau în o de vers. A fost evidentă încercarea a fi abordate teme majore. Teme l și temele singure nu fac arta. Pe an-blu, însă, Mamaia 1976 nu mi se e a fi reușită. Luînd cunoștință de altatele concursului, cu ochii, cu chile și conștiința omului muncitor, lizînd, din perspectiva exigențelor gramului ideologic al partidului, dele acestei săptămîni de muzică ară, vom fi încercați de insatis-fie și vom găsi cu greu cuvintele tru a exprima starea sufletească de e sintem cuprinși, situată între poare, jenă și revoltă.

ă ne înțelegem de la bun început. tem partizanii declarați și incorup-li ai unei arte militante, patriotice, oluționare. Credem în forța mobi-toare a versului clar și a liniei me-ice curate. Ne sînt sfinte, ca tuturor așenilor români cinstiți, ideea de ă, de libertate, ideea de partid, de rie națională. Aderăm fără nici o ăire la teza menirii educative a ar-

Omul poate și trebuie să se educe ntr-o artă adevărată. Dar, pentru ținem la toate acestea ca la ochii i cap, ni se pare că e de domeniul sei de responsabilitate și al indife-tismului confortabil să nu luăm o tudine critică, revoluționară, comu-tă, în deplină conformitate cu bunul it, față de cîteva — din păcate prea lte — subproduse ale acestui cons- s, încununate din păcate (din rațiuni e ne scapă) cu premii glorioase. s-o luăm treptat, așa cum treptat au fost prezentate rezultatele cons-ului.

pitoul *Mentuni* se deschide cu tecul „Azi, aici, acum”. Nici la cea i bunăvoință poștă a redacției nu fi citate pozitiv versuri ca acestea i în țara mea străbună / se înalță nelii / peste veacuri — mărturii”.

„A înalța temelii” — iată o formă oluntar absurdă din care rezultă cu ritate, pe de o parte că autorii nu osc ce e munca reală și, pe de altă rte, că le lipsește tocmai talentul spre care ei afirmă în zadar urmă-rele „aici este prezentul / căruia îi ruiesc / și puterea și talentul”. Care ent, oameni buni? Prezentul Româ-ii socialiste n-are nevoie de aseme-a talente, omul nou nu se construiește i pleonasmelor asemenea vellei-i găunoși.

Mult mai agresiv în surisul său larg, t de larg de crezi că și s-a dereglat te-izorul, este Mihai Dumbravă, autor și același timp interpret. Numitul comi-versuri de o stupiditate înfiorătoare, aștiința sa aflîndu-se într-o stare rmanentă de beție de cuvinte. Depar-de a gândi la ce poate dărui el însuși, mbravă declară gilgînd „iubesc pre-tul / cu tot ce-mi poate dărui / în orice . Penibilitatea e mare dar aici nu e loc ipocrită. E sinceră. Pentru că, se re, acesta e punctul de vedere din e iubeste Mihai Dumbravă prezen- , cu ce-i dăruieste acest prezent, cu ce-i ate dărui și nu o dată pe lună ci în ce zi. Gura textierului adevăr gră-te.

în alt cîntec, „Carnaval pe litoral”, lividul bolborosește în somn ca un gofren rebel. Folosind cuvinte dragi uă tuturor pentru a denumi o stare care bineînțeleș nu ia parte decît bal. „Valuri mii scaldă țărmlu ro-nesc / dar pe mal febra unor pre-tiri”. Ce vorbești dom'ne? Febra ur-pregătiri? Bineînțeleș că astă sea-nu-i nimeni solitar și ce credeți că i face marina noastră după părerea Dumbravă? Iată: „În portul To-s se întrec / toți marinarii în ghidu- s. Acest mod de gîndire dovedind o asie ideologică, această subdezvol-e a simțirii nu m-ar indigna dacă ar fi fost privite cu îngăduință de juriu din care făceau parte perso-lități cunoscute. Ghidușile marina-or reprezintă una din capodopere-banalității și, sigur, am insista mai llt asupra ei dacă lucrurile n-ar con-ua cam la același nivel.

Iată un cîntec, „Drumul”, mai curat, cu o linie melodică mai acceptabilă și ne pomenim cu „Străzile”. Un nimic limbut! „Străzile ce mult s-au mai schimbat / teatrul e un palat / școala mea are chip frumos și tineresc / aici în parc am spus primul te iubesc”. Banalități lipite cap la cap și difuzate cu condamnabilă ușurință pe postul na-țional de televiziune.

Venim și la premii. Unul din cîntece, „Părinții mei”, se deosebește de multe dintre celelalte prin faptul — lăudabil în acest con-text — că are un înțeles. Sigur, la a-ceasta ajută și vocea foarte frumoasă a lui Aurelian Andreescu. Și cîntecul acesta este dominant în mare măsură de banalitate, dar autorii lui vor ceva și mi se pare că în raport cu celelalte cîntece premiate acesta merită mai multă atenție. (Cînd am auzit refrenul, ne-a plăcut mult. Dar l-am auzit mai demult, cînd s-a lansat cîntecul „But-terfly”. Fredonați refren lîngă refren și vă veți convinge!). Sigur, o mai mare a-tenție trebuie acordată tuturor cuvinte-lor cîntecului. Căci iată ce aflăm „taică-meu, maică-mea, mi-au dat viață să iubesc / neamul meu, țara mea / și tot ce-i românesc”. Chiar tot!? Ni se pare o exagerare și ne exprimăm dezacordul de principiu cu asemenea idei con-form cărora tot ce-i românesc trebuie iubit numai pentru că e românesc. Pa-triotism nu înseamnă să iubești tot ce-i românesc numai pentru că e româ-nesc, ci să desparți binele de rău, să iubești cu toată puterea binele româ-nesc și să urăști cu toată puterea răul din cuprinsul acelei fapte la care te referi. Punctul de vedere revoluționar nu poate rămîne o vorbă goală și noi nu putem iubi tot ce-i românesc în mod fatalist și cu accente de regiona-lism jenant. În acest context mi se pare că a lăuda de exemplu un cîntec de muzică ușoară de la Mamaia numai pentru că e românesc ar fi un act ilogic și împotriva culturii naționale.

Am mai ascultat un cîntec, „Defini-ție”, plin de cuvinte de parfumerie-mercerie, și cu o linie melodică bineîn-țeleș mai curățică. Un morman de vor-be și zgomote insuportabile ne-a pus în față cîntecul „Spune-mi țara mea, povestea ta, să-mi spui”. Iarăși un fel de dialog, ca-ntr-o cologă de internat, între Angela Similea și țara, iarăși un rezultat nul în conștiința publicului, plictisit la culme și neînțelegînd cum pot organizatorii să îngăduie impietăți ca acestea și ca altele în care numele țării este luat în ușor. Apoi, un cîntec neutru „Dorul”, dorul care pornește în zbor și zboară hoinar, dorul care nu stă-n loc, na, na, na, na.

A urcat apoi în scenă, plîngăcioasă și cu un aer de înțelepciune bine fardată, Margareta Pislaru și mirosul de artă scoasă de la naftalină s-a accentuat. În cîntecul „România” comunicat de Doi-na Badea am auzit versuri valabile pentru orice țară și pentru orice con-curs fără criterii. Versuri lipsite de fior și gravitate, versuri făcute parcă să sfideze sufletul căruia ar fi trebuit să i se adreseze. Cum se poate scrie oare despre țară astfel? „Țara mea cu codri verzi / cu cîmpii și ape / parcă-n trupul meu te pierzi / și te simt aproape”.

Dar, doamne iartă-mă, ce consideră autorii că este țara de-i atribuie calita-tea de a se pierde în trupul unei in-terprete? Ridic cu hotărîre glasul îm-potriva ușurinței cu care se dă permis de liberă rostire a numelui țării, pen-tru unii oameni lipsiți de orice talent

și, am impresia, de orice scrupul. O insalubră cacofonie muzicalo-literară în care descoperim cu surprindere și fără nici o motivație lăuntrică o parte din sintagma lansată la Conferința Na-țională a Partidului din 1972, „Spre comunism în zbor”.

Sînt cetățean al patriei mele, sînt comunist român și de aceea cred că recurgerea într-un cîntec prost la nume dragi istoriei naționale nu mai trebuie îngăduită pentru că ni-meni nu are dreptul să se atingă de ideile mari în scopuri meschin-comer-ciale cu totul străine de concepția noastră despre artă și mai ales străine de idealul de om întruchipat de acele nume. Dar, firește, culmea erorii rămîne premiul întîi atribuit lui George Grigoriu pentru două cîntece — „De-ar fi fost să fiu” și „Cei 100 de ani”.

Primul cîntec e un ridicol subpro-dus de factură tipic burgheză, în care muzica și textul sînt prea banale pen-tru a mai merita și alte adjective. Pînă într-un punct raporturile unor autori cu dragostea lor îi privesc, așa că ne vom referi mai cu seamă la cîntecul, „Cei 100 de ani”, cîntat de Cornel Constantiniu și compus de George Gri-goriu. Rareori ne-a fost dat să ascultăm un cîntec mai sarbăd, plin de clișee îngălbenite, cu o muzică mai rea, „Ca un fluviu năvalnic acest timp / timp al neamului românesc / timp în care furtuni sau nouri negri / sau nouri negri / n-au reușit / să-i schimbe dru-mul / drumul drept vitejesc. / Acest timp, fluviu năvalnic / mii de ani de cînd acest pămînt există / se-nunună cu-ale Carpaților flori / se-nunună cu ai Carpaților brazi / cu oamenii de azi / cei o sută de ani / de istorie și neam / scrie-n spațiul carpatin / drum de glorie și însoțit destin”. Și așa mai de-parte, mulțumim pentru discursul demagogic.

Poeți lipsiți de orice har s-au mai găsit și se mai găsesc, dar juriul atît de lipsite de exigență mi-e greu să aflui, chiar în istoria zbuciumată a a-celui concurs de la Mamaia.

Este inacceptabilă ideea că niște oameni responsabili au putut lăsa teme dragi, cum e independența de stat a României, subiecte în care singele generațiilor e încă fierbinte, pe seama unor cetățeni lipsiți de har și, mai ales, lipsiți de scrupule.

Aceasta să fie muzica acestui timp? Ne putem oare mulțumi cu acest bilanț? S-au întrebant organizatorii cu ce cîntec au plecat oamenii muncii în suflet, odată cu încheierea concursu-lui?

Preocuparea de a dărui oamenilor cîntecele de care au nevoie nu poate rămîne doar o preocupare superficial-tematică, ea trebuie să anime resortu-rile adînci ale conștiinței artiștilor, ale tuturor și mai ales ale artiștilor ade-vărați, pentru a cînta cum se cuvine și în acest domeniu al artei pe Eroul României de azi. Un aer proaspăt se cuvine să scuture scena concursului de la Mamaia pentru ca în viitor el să se poată numi cu îndreptățire concurs național. Ne-am fi așteptat ca, în esența lui, concursul să cînte divers și nuanțat pe acest om de azi, pe cel ce construiește nu lozinci, nu vorbe, ci o țară concretă. Ne-am fi așteptat la un efort mai serios al compozitorilor și textierilor de a cuprinde viața sufle-tească a constructorilor socialismului, o viață atît de complexă și nu lipsită de accente de dramatism, firești dacă ne gîndim la marea acțiune la care sînt chemați toți oamenii muncii. Monoto-

nia nu are, nu trebuie să aibă, nimic comun cu această operă dificilă și plină de măreție. Ne-am fi așteptat ca „Mamaia” să însemne și o încununare a legăturii de ideal dintre compozitorii talentați și oamenii de litere talentați. Atîtea poezii ale literaturii române își așteaptă muzica! Ni se pare că, în ge-nere, beneficiarul operei de artă, omul muncii (muncitor, țaran, intelectual) nu se poate declara mulțumit în nici un chip de felul în care uniunile de crea-ție — și Uniunea scriitorilor, și Uni-nea compozitorilor — au contribuit la sporirea avuției spirituale a țării la concursul din acest an. Scriitorii, com-pozitorii au o mare răspundere față de poporul lor. Ideea aceasta nobilă, ideea la care partidul nostru ține atît de mult, ar trebui să determine conduce-rea uniunilor de creație să acționeze în profunzime, pentru ca oamenii muncii să fie priviți cu mai mult respect de către cei care li se adresează cu așa-zise opere de artă. Să nu se uite nici o clipă că omul muncii din România acestui timp este și un om al celei mai profunde și angajante munci și un om inteligent, cultivat, că el reprezintă fă-ră doar și poate una din variantele cele mai apropiate de model ale omului nou pe care îl construiește o întreagă societate Mamaia se cade a fi forma cea mai largă de difuzare a unei mu-zici și a unei poezii bune, curate, ne-uniformizatoare, care să continue tra-diția noastră durabilă, neuitînd nici o clipă cît e ceasul în lume, ceea ce pla-ce realmente omului modern.

Cum e posibil ca folclorul nostru, a-preciaț în întreaga lume pentru vigoa-rea și capacitatea lui de a cuprinde ga-ma întreagă de sentimente — de la fericire la durere — cu o neîntrecută forță expresivă, să nu ofere măcar un reper valoric, dacă nu un model artis-tic, compozitorilor și textierilor?

Sînt destule lucruri de spus despre organizare. De ce într-un concurs na-țional să fie prezent cu mai multe titluri un compozitor? E, oare, atît de mic numărul compozitorilor și textie-rilor de trebuie să se acorde premii, an de an, acelorași oameni, care deseori se premiază între ei, fiind cînd în ju-riu, cînd laureați? Este, credem, vina organizatorilor că nu au procedat la o largă inițiativă culturală, capabilă să stimuleze creația valoroasă, profundă, cu șansa de a dura, a cînta mai multor talente autentice, din toate generațiile. A surprins neplăcut absența multor compozitori vîrstnici de valoare, ca și a tuturor reprezentanților muzicii tinere. Să nu ni se răspundă că de absențe răspund absenței, concursul fiind des-chis teoretic tuturor. Era obligația or-ganizatorilor să creeze o largă bază de masă acestui concurs, atrăgînd treptat, exigent și sistematic, toate forțele ar-tistice capabile să concluzeze pentru realizarea unui concurs de ținută na-țională.

Aceste lucruri, toate, ni se pare că rămîn valabile și pentru vremea ce vine. În presă au fost exprimate și unele opinii pozitive despre Mamaia, n-avem nimic de obiectat. Lucrul e fi-resc, după cum în ordinea firescului e, credem, și să fie exprimate opinii cri-tice, de felul celei pe care o incredin-țăm noi tiparului. Dar mai presus de gustul unuia sau altuia dintre noi, con-tează opinia oamenilor muncii. Aștep-tăm ca această opinie să se exprime și nutrim speranța că din această dezba-tere vor ieși în cîștig nu unul sau altul dintre compozitori, ci muzica noastră și poezia noastră, precum și marea public.

Sînt cîteva din exigențele mari pe care, credem, le așază orice om de bună credință în fața unui concurs men-it să încurajeze arta adevărată, într-a-devăr patriotică și revoluționară, arta-izvor din izvorul poporului.

Să nu uităm ideea pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat-o vor-bind despre artiști și anume că ei tre-buie să se adreseze izvorului, nu ulcio-rului. Am avut impresia că gustul stătut, sălcu, al unei ape de mult timp neîmprospătată a fost prea prezent la Mamaia.

Viața, cu bucuriile, luptele și durerile ei nu a ajuns în acest an la Mamaia.

Și tocmai de viață are nevoie o artă care se adresează direct omului. Și nu oricărui om.

ADRIAN PAUNESCU ■

PREMIUL I : „Cei 100 de ani” (muzică și versuri George Grigoriu) și „De-ar fi fost să fiu” (muzica George Grigoriu, versuri Andreea Andrei).

PREMIUL II : „România” și „Un roman de dragoste” (ambele de Temistocle Popa, pe versuri de Aurel Störin și respectiv Mihai Dumbravă), „Spune-mi, țara mea” și „Dorul” (ambele de Vasile Vasilache, pe versuri de Gh. Vilcu).

PREMIUL III : „Definiție” (muzica Florin Bogardo, versuri Sașa Georgescu), „Părinții mei” (muzica Horia Moculescu, versuri Mihai Maximilian).

MENTIUNI : „Străzile” (muzica Andrei Proșteanu, versuri Romeo Iorgulescu), „Drumul” (muzica Vasile Șirli, versuri Corina Brăneanu), „Carnaval pe litoral” și „Iubesc prezentul” (ambele de Ion Cristinoiu, pe versuri de Mihai Dumbravă), „Coloana infinitului” (muzica Ramon Tavernier, versuri Mircea Blok), „Azi, aici, acum” (muzica Gelu Solomonescu, versuri Mircea Blok).

O realizare care face inutile umbrelele de la ultimul etaj

Om teribil de ocupat, prin natura functiei sale de director al Intreprinderii de constructii, reparatii si administrarea fondului locativ „Herăstrău” din Bucuresti, inginerul Petrică Ciubotaru recunoaste ca inventiile sale, chiar dacă brevetate si aplicate in vremea din urmă, s-au nascut cu ani in urmă, pe cind lucra, ca cercetător, la INCERC, din idei proprii si, intr-o masura demna de luat in considerare, din pretioase colaborări. Ideea primei inventii i-a venit, cum zice, intr-o duminică, la o cicăleală a nevestii. Urmă să plece într-o vizită și bazinul din baie curgea, făcând zgomot, distrugând instalatiile sanitare și irosind o mare cantitate de apă. Petrică Ciubotaru s-a urcat pe un scaun, a constatat defectiunea, bătuse de tablă din rezervor ruginise și căzuse la fund, și-a dat seama că singura șansă e s-o înlocuiască, dar n-a găsit nimic la îndemână decit capul unei păpuși pe care tocmai o făcuse fetiței sale, o bucată din polistiren expandat.

Au trecut câteva zile și rezervorul n-a mai curs. De la întâmplare, inginerul Ciubotaru a trecut la analiză. Înlocuise așadar bătuse de tablă cu un plutitor improvizat din polistiren expandat, un material anorganic, ușor, care nu absorbea apă, putând să disloce un volum mic, dar să aibă o putere de acțiune mare. A chibzuit ce-a chibzuit și a început un studiu metodic de laborator, încercând diferite variante, folosind ca înlocuitor materialul plastic, renunțând la el din cauza tehnologiei complicate și oprindu-se în cele din urmă tot la polistiren expandat, ușor și ieftin. Socotind că un metru cub din materialul respectiv cântărește abia douăzeci de kilograme și nu costă, la un calcul economic riguros, mai mult de trei sute de lei, a proiectat și realizat un procedeu de obținere a unor plutitoare destinate robinetelor cu ventil, superior ca performanțe tehnice și siguranță mijloacelor folosite pînă atunci, aplicarea noilor plutitoare la instalațiile sanitare conducând la importante economii de apă și la funcționarea mai bună a sistemului. Cu timpul, procedeu a fost extins la castelele cu apă și în alte sectoare industriale, peste tot unde polistirenul, material anorganic cu porii închiși, neabsorbant, nu intră în contact cu derivați ai petrolului, substanțe capabile să-l dizolve.

Privită numai așa, ca un plutitor plasat în baie, înlocuind vechea bătuse de tablă din rezervorul de apă, invenția inginerului Ciubotaru, realizată în colaborare cu Ștefan Dinescu, pare să nu spună mare lucru, ea fiind un fel de ou al lui Columb. Punind însă la socoteală cheltuielile inutile de apă pe care o permiteau elementele înlocuite într-o singură locuință și înmulțind această cantitate irosită cu numărul imens de instalații defecte, ajungem la cifre astronomice care pun într-o altă lumină invenția amintită, oferindu-i o importanță economică deosebită.

A doua invenție de care este legat numele inginerului bucureștean Ciubotaru, absolvent al Facultății de construcții civile și industriale din Cluj-Napoca, promovată în 1968, este mai nouă, reprezentând consecința firească a unor preocupări mai vechi, avute pe vremea lucrului la INCERC, și a unor necazuri mai noi, din vremea cînd, devenit director la ICRAL „Herăstrău”, Petrică Ciubotaru s-a găsit nu o dată confruntat cu problemele complicate ale hidroizolațiilor în construcții. Ca să ajungă la îmbunătățirea sa, astăzi aplicată cu succes în cadrul întreprinderii pe care o conduce și amplu solicitată în întreaga țară, a parcurs mai întii o vastă bibliografie, studiind în amănunt metodele de hidroizolații cunoscute. Acestea ar fi, la o trecere sumară, structuri constructive alcătuite din mai multe straturi distincte de materiale impermeabile discontinue, avînd în compunerea lor carton de celuloză, împislituri sau țesături din fibre vegetale, din sticlă sau sintetice, bituminate sau simplu impregnate, lipite între ele la cald cu bitum topit, simplu sau filerizat; structuri formate din două straturi de pînă bituminată, lipite între ele la rece, cu o suspensie apoasă din bitum filerizat, peste care se aplică un strat de chit, realizat din aceeași suspensie apoasă, avînd și deșeurii celulozice.

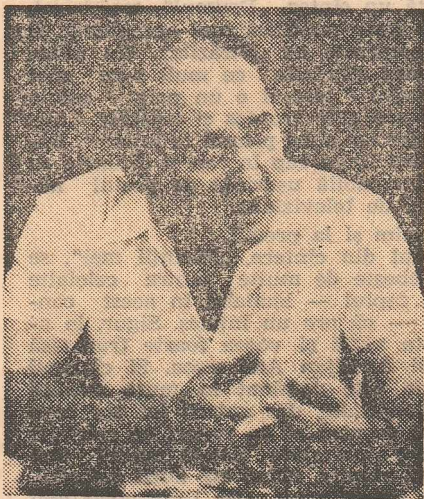
Altfel spus, în limbajul cel de toate zilele, pentru hidroizolarea unei terase, să zicem, la un bloc cu zece etaje, procedeele așa-numite clasice implicau topirea smoalei, operație care se efectua, de regulă, la nivelul solului, necesitînd apoi transportarea la înălțime, cu mari pericole pentru muncitorii respectivi. În plus, materialele folosite la armare erau putrezibile, asigurînd o impermeabilitate redusă în timp, în vreme ce topirea smoalei provoca poluarea mediului inconjurător, necesitînd totodată o anumită temperatură atmosferică, în condiții de frig realizarea hidroizolației fiind practic imposibilă.

Inginerul Ciubotaru și colaboratorii au gândit și conceput o prelată unistrat de grosime uniformă, modelată după forma întregii suprafețe pe care se aplică, ale cărei avantaje față de metodele obișnuite de hidroizolare sînt următoarele, așa cum ne-au fost ele înfățișate de un panou cu care inventatorul s-a prezentat la diverse expoziții:

1. se realizează o hidroizolație pentru construcții civile și industriale cu o durată

În dreptul numelui inginerului bucureștean Petrică Ciubotaru stau înscrise două brevete de invenție, ambele realizate în colaborare. „Procedeu pentru realizarea plutitoarelor destinate robinetelor cu ventil”, brevet numărul 50 024 din 5 septembrie 1967, împreună cu Ștefan Dinescu; „Procedeu și structură armată pentru hidroizolații în construcții”, brevet numărul 59 067 din 5 noiembrie 1974, în colaborare cu inginerii Vasile Luca, Nicolaie Nedelcu și Marin Florescu, precum și cu profesorul doctor inginer Alexandru Negoită.

Indelungată de exploatare și consum redus de materiale;
2. se poate executa pe orice timp, inclusiv pe frig;
3. prin calitățile de elasticitate și plasticitate rezistă la toate solicitările, preluînd deformațiile de întindere și contracție datorate variațiilor climatice;

4. asigură economii de combustibil și elimină total poluarea atmosferică;
5. reduce la zero accidentele de muncă.
Toate aceste caracteristici însoțesc, bineînțeles, produsul final, nefisurabil, obținut parțial și din deșeurii, puțin costisitor, dar pînă la realizarea lui drumul n-a fost nici foarte drept, nici foarte

simplu. La început, mai ales, încercări au eșuat, lipsa cîte ceva din compoziție și tehnicienii nu știau exact ce, trese relua de la capăt și rezultatele nemulțumite din nou, eșecurile s-au repetat dar specialiștii n-au dat înapoi, izbutind pînă la urmă să pună la punct noul procedeu și compoziția structurii armate avînd o grosime maximă de 12 milimetri de la placa de beton, fiind alcătuită cu tr-o amorsă, două straturi intercalate împislitură de sticlă nebituminată și vesea hidroizolantă, precum și din chit droizolant.

De anul trecut, în cadrul unității care o conduce și cu sprijinul Direcției generale pentru dezvoltarea construcțiilor de locuințe, a celor social-culturale, precum și pentru administrația locativă, titularul brevetului, inginerul Ciubotaru aplicat în practica de fiecare zi nouă invenției sale, constatînd rezultate cît se poate mai îmbucurătoare și reducînd considerabil numărul reclamațiilor cu vizaviz proasta hidroizolație a teraselor blocurilor din București. Evident, veniți în vizită în umblat repede, vizita noastră la ICRAL „Herăstrău” coincizînd cu mîierea de către unitatea respectivă a licității cu numărul 56, venită din partea T.C.I.F. Timișoara, exprimînd interesul prețuitor de care se bucură noul procedeu în rîndul specialiștilor români întreaga țară.

OVIDIU IOANIȚOIAIA

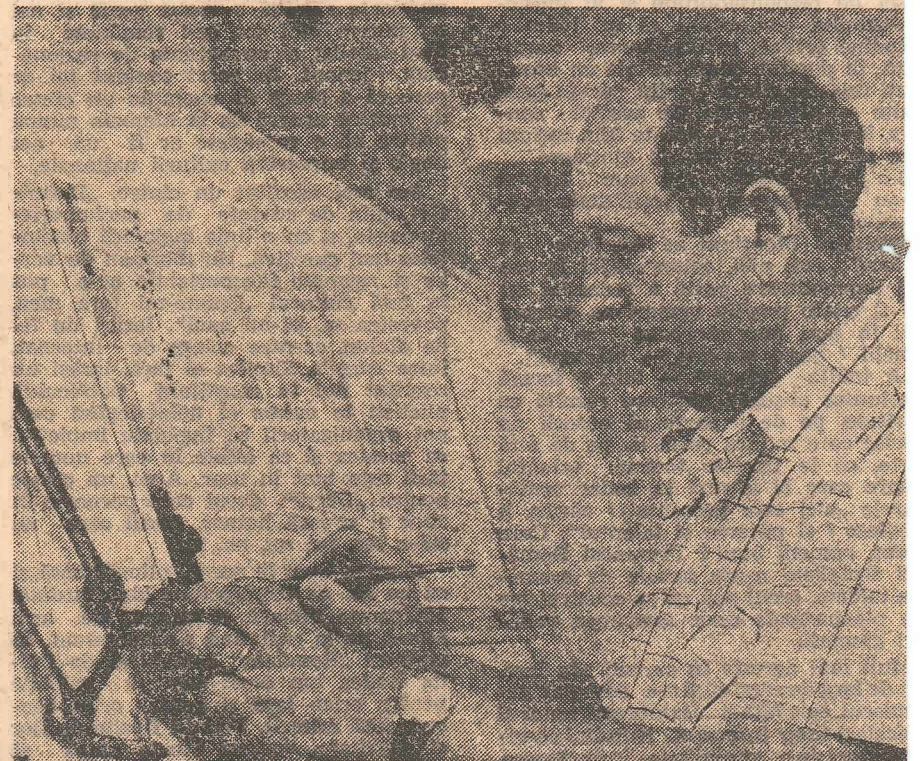
Un om nu îndrăznește să-și numească ideile invenției, le spune „sarcini de serviciu” chiar după ce primește pentru ele Marele premiu „Europa”

Dacă ne-am putea imagina, cu acuitate, viața viitoare a cuvintelor noastre scrise în pagina de ziar, poate că am fi mai grijulii în momentul în care le dăm drumul în zbor, le-am acoperi cu o plătoșă făcută din prevederi și circumspecții, pentru a le feri de artileria zimbetelor ironice cu care sînt citite, peste timp, unele din vorbele ce se vor definitive. Realitatea, dinamica ei, ne strivește frazele și singura consolare rămîne credința că atunci, la timpul potrivit, ele și-au făcut datoria. Cu acest sentiment citesc o notă de ziar de acum aproape 10 ani, redactată cu o pedanterie și gravitate de comandant militar: „În noaptea de 22 spre 23 mai s-a terminat execuția celei mai înalte construcții industriale din țara noastră, coșul de fum din beton armat de la centrala electrică de termoficare din Craiova...” Mai departe, se anunță performanța înălțimii, aproape 200 de metri, și „ritmul rapid de glisare, 2,20 m. pînă la 2,30 m. pe zi”. Dacă eu, ziaristul care, orice s-ar spune, de-a lungul vieții nu m-am ocupat numai cu ritmurile de glisare, zimbesc, știînd că înălțimea atinsă astăzi la noi este de aproape 300 de metri, iar viteza medie de glisare 3,50 m., vă puteți imagina chipul inginerului care mă pune în temă, înarmîndu-mă cu amănunte proaspete: viteza medie poate ajunge pînă la 5,50 metri pe zi! Și pentru că în aceste zile de olimpiadă tot am adormit cu recordurile mondiale sub cap, să facem efortul de a-l reține și pe acesta, socotit record mondial și el, dar pe care, din păcate, odată ajunși pe crestele giganticele noastre coșuri de fum, ameții (la figurat) de performanța înălțimii, noi, ziarisții, uităm de cei care, pe pămînt, la masa de lucru, cu creionul și rigla în mînă, dau startul unor astfel de performanțe.

Inginerul Iosif Brad de la Trustul Energoconstrucția, coautor principal al unei tetralogii de invenții care au înlesnit aceste recorduri, brevete mediate cu Premiul „Europa” la Salonul internațional de la Nürnberg, s-a împăcat, într-un fel, cu acest anonim, dar deslușește în spusele sale ușoară, nemărturisită amărăciune a celui care trudește în umbră și pare a fi uitat acolo.

— Tovarășe Brad, neprofesionistul care se duc la Turcenii, sediul celei mai înalte construcții industriale românești în ceasul de față, rămîn uimiți de avîntarea spre cer a coșului de fum de 230 de metri. Superlativele se opresc însă în fața aparent complicatului mecanism interior de glisare, care permite atît viteza record de înaintare, cît și perfectă verticalitate. Este chiar atît de greu de priceput? Sau, s-o luăm altfel, cum se lucra pînă la aplicarea invenției dumneavoastră (denumită, exact, „Instalație de glisare folosind cofraje pentru executarea construcțiilor în formă de turn sau cu pereți înclinați și secțiune variabilă”)?

— Mai greoi, mai bătrînește. Se monta un cofraj, astăzi, să zicem. Se lăsa să se usuce, pe îndelete, betonul, miine se demonta și așa se pășea mai departe, de aceea și metoda se cheamă „prin pășire”. Eu am trăit o viață de om în preajma coșurilor de fum, sînt din Hunedoara și m-am gîndit dacă nu am putea aplica, în interiorul coșului, tehnica cofrajelor glisante, folosind în alte construcții. Drept să vă spun, cînd am elaborat proiectul nu m-am gîndit că el ar putea fi socotit cînd-

va chiar o invenție. L-am purtat multă vreme printre hîrțile mele, și numai odată cu trecerea la atacarea unor coșuri de mare înălțime a devenit posibilă aplicarea lui. Treburile nu sînt deloc atît de complicate pe cît spuneți dumneavoastră că apar celor care nu se pricep în construcții. Imaginați-vă o secțiune printr-un coș: între grinzile radiale am făcut să circule niște cărucioare purtătoare ale unor montanți care, la rîndul lor, susțin panourile de cofrare suprapuse în formă de solzi. Pe măsură ce lucrul înaintează, pe verticală, tot acest sistem nu mai trebuie demontat și remontat mai sus, cum se făcea înainte, „prin pășire”; fiind mobil, se deplasează singur spre interior, autodaptîndu-se secțiunii din ce în ce mai mică. Se asigură, în acest fel, o înaintare permanentă, fără nici un timp mort.

— Din cîte știu, această invenție este capul de serie a ceea ce numeam, mai sus, o tetralogie. Ce aduce nou următoarea, închinată „Metodei de asigurare a verticalității elementelor de construcții, cu secțiune circulară, realizate cu cofraje glisante”. În presa de specialitate se vorbește de folosirea laserului pentru dobîndirea unei perfecte verticalități, pentru a nu face din coșurile de fum tot atîtea turnuri din Pisa?

— Laserul este prea costisitor, dar nici firul cu plumb, credinciosul fir cu plumb al zidarului, el singur, nu mai poate avea puteri cînd înălțimea bate către 300 de metri. Distanța prea mare dintre „locul citirii”, locul unde cade firul cu plumb, care se află pe pămînt, și zona eventualei abateri care se găsește undeva, prin

er, cum vă place dumneavoastră să spuneți, face imposibilă o redresare corectă. Trebuia imaginat un sistem care să se nalizeze eroarea acolo, la fața locului, nu să o transmită jos, la pămînt; aceea am înglobat în beton patru ghiduri care se montează rînd pe rînd, pe măsură la ridicării cofrajului glisant. Menirea este ca, de fiecare dată cînd se ivește abatere, să se incline și ele, dar în sens invers, avertizînd în acest fel constructorul că trebuie să readucă la loc cofrajul. Foarte apreciată, această invenție fost brevetată în R.F. Germania, U.R.S.S. Algeria.

— La intrarea în instituția unde lucră Trustul Energoconstrucția, am văzut machetă uriașă a unei secțiuni printr-un coș de fum, cu toate amănuntele de care mi-ați vorbit dumneavoastră. Mă gînd că trebuie să fie o bucurie să vă începuți ziua de muncă avînd în față acest monument. Aș vrea să vă întreb, în deplină sinceritate: în afară de inerția unora care se îndoiesc de viitorul unei idei noi, altceva poate întuneca viața unui inventator?

— Invidia. Cu atît mai mult te doare cu cît tu ești convins că nu ți-ai făcut din acumularea invențiilor un scop sine. V-am mai spus, mi se pare, că unele proiecte le-am ținut în dosar ani de zile. Altora nici nu am îndrăznit să spun invenții. Ziceam că sînt sarcini de serviciu. Alții mi-au băgat în cap să brevetez.

MAGDA MIHAILESCU

te frați pentru doi părinți

—o dimineață din primăvara tre-
bătrînul Anghel Popescu, de 75
i, își perie obișnuitul său costum
marin, își ia bastonul de care, de
nu se mai desparte și iese pe
a micii lui curți din Colentina.
cu umerii încă drepti, uscățiv, cu
alb bogat și cu o mustață stufoa-
re un personaj rupt din filmele lui
i. Ia tramvaiul 21, apoi altul și
ră aproape de celălalt capăt, în
Spitalului nr. 9 «Dr. Gh. Mari-
». Intră, dar nu se duce să-și vadă
cum a motivat la poartă, nu pentru
ăiașe Bucureștiul în două, îl vede
la masă. Nu se duce nici la șefii
ia, parcă ei au timp de el, își
și chiar dacă ar avea, ar putea
spună lucruri frumoase, ca să li-
ască sufletul unui bătrîn. Intră în
i cu cițiva bolnavi, îi întreabă dacă
uzit sau nu de doctorul Nicolae
escu, ce fel de om e, ce fel de me-
cum se poartă cu bolnavii... Se în-
e acasă fericit. «Parcă întinerisem,
i zburam, parcă pluteam», își
e. Doctorul Nicolae Popescu stă
cultă uimit mărturisirea tîrzie a
ui său, pe care, de fapt, mi-o face
ca reporter. Uimit că nu i-a vorbit
dată despre asta, dar nu uimit că
său a făcut «excursia» din Colen-
în Berceni ca să se convingă cu
și cu urechile sale. Dintotdeauna
ut cam așa bătrînul. S-a interesat
i din umbră, i-a urmărit la orice
ă, chiar și maturi, și găsea liniștea
ai cînd vedea singur, se convingea
ur ce fel de oameni sînt băieții lui.
ieții lui : Ion, 43 de ani, economist
Ministerul Industriei Construcțiilor
Iașini ; Paul, 41 de ani, economist,
erviciu în Ministerul Metalurgiei ;
n, 38 de ani, psiholog, lector uni-
tar la Academia Militară ; Dum-
35 de ani, inginer proiectant la
E.F.S. ; Nicolae, 33 de ani, medic
alist ; Vasile, 31 de ani, inginer
ist la Întreprinderea de mase
ice ; Cristian, 25 de ani, mecanic.
ții lui care «de învățat, au învățat

cu toții, fiecare în direcția și înclinația
lui, însă cei mai mari au învățat chi-
nuiți, ziua munceau în fabrici, noaptea
învătau. Cînd aveau examene, la noi
ardea lumina pînă la două-trei noap-
tea, iar la patru nevastă-mea era în
picioare, le pregătea hainele, pachete-
lele cu mîncare, apoi îi trezea și-i tri-
mitea pe fiecare la serviciu. N-am avut
cu ce să-i ținem în școli. Noi am fost
oameni simpli ; nevastă-mea casnică,
eu, cu cinci clase primare, am lucrat
pe unde am putut pentru ei. Am fost
de vreo trei ori pensionat, fiindcă am
fost bolnav, iar de bătrînețe m-am
pensionat în '69. Eram paznic la Mase
plastice, unde ajunsese Vasile inginer». Alexandrina Popescu, mama, dispă-
re în altă cameră și revine cu trei carnete de
muncă de mărimea unor carnete de
elev. Două ale copilului de vreo 13—14
ani, Ion Popescu, cu emblema Tipogra-
fiei «Cărți românești», cealaltă cu em-
blema «Malaxei». «Paul, mîncă-l-ar,
mama, mi-a adus bani de la 11 ani». Încadrat tot la «Malaxa», Paul, acest
băiat care la 11 ani primea prima leafă
și o dădea mamei, ca și pe toate ce-
lelalte lefuri, ani și ani de-a rîndul,
«Ia-i matală, ca mamă știu ce să faci
cu ei», devine repede, în ciuda vîrstei,
al doilea tată al fraților Popescu. Poartă
poverile familiei, grijile familiei, mama
cu el se sfătuiește cînd tata e bolnav.
«Fratele Paul rămîne în vîrful pirami-
dei familiei noastre, îmi mărturisese
doctorul Nicolae Popescu. Poate că
destinul nostru ar fi fost altul dacă nu
era el așa cum a fost, dacă nu străbătea
el cu atîta voință viața și condiția noas-
tră, depășind-o». Se zice în familie că,
mai întii, Paul a avut noroc. Inimos,
ascultător, și de o inteligență și o ma-
tunitate ieșite din comun, copilul-
ucenic de la «Malaxa» atrage bună-
voința unui contabil, om de omenie,
fără copii, care începe să-l ocrotească,
să se ocupe de el, să-l sfătuiască. După
1944, mai apoi după 1948, după marile
mutații ale istoriei noastre la «Uzinele

Republica» (foste uzine «Malaxa») adolescentul Paul Popescu începe să înțeleagă viața, iar sfaturile mentoru-
lui său capătă forme, din vis și ideal
trec în realitatea trăită, în fine, ajung
viață proprie. Întii învață. Apoi, învață.
Face liceul la seral, după care facul-
tatea. Ajunge, la rîndu-i, mentorul spi-
ritual al fraților săi. Vrea să fie pen-
tru ei ce fusese pentru el bunul con-
tabil, extraordinarul om Cornel Popa.
Ba, ceva mai mult, fiindcă el le dă și
bani, îi hrănește, le cumpără haine. Cel
mai aproape se simte — fiindcă îi des-
part doar doi ani — de fratele Ion. Se
roagă să-l urmeze, să facă la fel ca el.
Ion începe și el liceul la seral, muncind
ziua în fabrică, iar noaptea, învățînd.
Devine și el, curînd, student la Aca-
demia de studii economice.

— Dintre toți, doar Ștefan, psihologul,
și Nicușor, doctorul, și-au făcut stu-
diile la zi, îmi mărturisese bătrîna
mamă. Ceilalți i-au ajutat, însă și ei au
fost modești. Mi-aduc aminte, cînd
Fane era elev la «Mihai Viteazul», că
i s-au rupt pantofii. N-avea decît o pe-
reche. Tată-său l-a trimis în cipici la
școală și s-a dus, n-a zis nimic, deși era
și el băiat mare, adolescent.

Dumitru a făcut mai întii o școală
profesională, apoi o școală tehnică, apoi
liceul la seral, apoi Institutul politeh-
nic. Dacă ne gîndim bine, mulți dintre
frați, cînd au ajuns la vîrsta maturită-
ții, jumătate din anii trăiți au învățat
ca elevi, ca studenți. Destinul lui Va-
sile este cel mai grăitor în acest sens.
După școala generală intră la Întreprin-
derea de mase plastice. În 1958, cînd au
început să se producă prima oară în
România mase plastice. Se încadrează
ca muncitor necalificat, ca manipulant.
Se califică la locul de muncă, reglor,
apoi mecanic, apoi își face liceul la se-
ral, mai urmează o școală tehnică, de-
vine tehnician, se înscrie la facultate și
urmează Chimia industrială.

— Dintre toți, singur doctorul, îmi
povestește mai departe mama, a lucrat
în afară de București, departe de casă.
A stat cițiva ani, în stagiul, într-o co-
mună din Oltenia. Eu nu m-am dus să-l
văd acolo, am îmbătrînit și sînt cam
bolnavă. Dar s-au dus băieții — Paul,
Mitică, Fane...

S-au dus și au găsit de fiecare dată

un medic respectat și apreciat de țără-
nii din Botoșești Doljului și un om, un
tinăr, fără duminici, aproape fără nopți,
fără timp liber. Sîmbătă, duminică-luni
dădea consultații în sat, celelalte trei
zile din săptămîină se afla la Spitalul
din Craiova, unde își netezea drumul
spre chirurgie, specialitate în care a vi-
sat să ajungă. Iar nopțile învăța. Pen-
tru acest ideal, pentru examene, pentru
concursuri. Nu e chirurg, dar e foarte
aproape de chirurgie, anestezia și rean-
imarea fiind nu doar ajutoarele ei,
fiind total dependente de ea. Un eșec ?
Nu. Spiritul familiei, spiritul înțelepci-
unii, spiritul de a te face util, necesar,
de a te depăși pe tine însuși acolo unde
viața te așază, l-a ajutat să treacă re-
pede peste regretul de a nu-și fi realizat
un vis, chiar dacă e vorba de profesia
definitivă.

...Viața fiecăruia dintre cei șapte frați
poate fi un reportaj de sine stătător sau
un roman, ca și viața celor doi părinți.
Fiindcă îi cheamă Popescu, mărturisesc
sincer că am fost ispitită să profit de
acest fapt. Șapte oameni, oameni în
fața cărora ne putem scoate reverențios
pălăria, purtînd unul dintre cele mai
populare nume românești, pot desigur
circumscrie oricînd un prototip de om
și de familie. Șapte destine tipice pen-
tru aproape un popor întreg. Dar, de
teama jocului de cuvinte și a facilului
n-am dat curs tentației.

Acolo, în Colentina, în strada Barbu
Brădescu nr. 35, am poposit în ziua cînd
se împlineau 47 de ani de la căsătoria
celor doi părinți, Alexandrina și An-
ghel Popescu. O zi în care amintirile se
năpustesc în sufletul oamenilor și cînd,
prin ele, viața se trăiește de la capăt.
Ei nu reproșează nimic vieții, îmi spun
cu sinceritate, chiar dacă nu au avut
întotdeauna destulă piine pe masa co-
pililor. În nopțile sale de insomnii bă-
trîna mamă se scoală și umblă prin ca-
merele unde dormeau copiii, și unde
mai dorm și azi trei dintre ei, se gîn-
dește, se întreabă la nesfîrșit dacă le-a
dat întotdeauna destulă dragoste, și cu-
mințenie, și bunătate, tărie și cinste și
experiența ei de viață care să-i ferească
de greșeli și de necazuri. În rest, e feri-
cită că ei sînt așa cum sînt.

CICI IORDACHE ■

Paraziții orașului

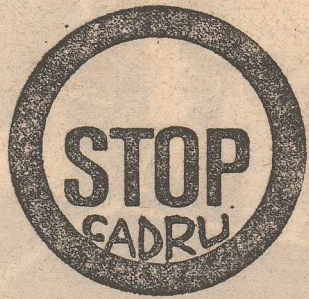
Vara, stoluri-stoluri, colorate, lustruite
și ciripitoare, bișnițarii bat din aripi și se
răspîndesc din cuibul lor din strada Co-
vaci, planînd în jurul marilor hoteluri
bucureștene, Lido și Athénée Palace. Vlăj-
ganii cocotați pe tocure și infoiați precum
cepele, netunși sau tunși cu gratii, stau ca
niște semne de întrebare, cu palmele în-
tinse și limbile innodate zdravăn, în holuri
și pe trotuare, ațîrînd calea turiștilor în
văzul tuturor, inclusiv al recepționeilor

și portarului. Aroganți cu „băștinașii”, în
coate și pe genunchi în fața turiștilor, își
poartă ca niște momii pungile de plastic
în care au strîns ce a fost de găsit în co-
șurile de gînoi ale cameristelor hotelului.
Ei, bișnițarii, dacă îi întrebi ce gîndesc, își
încordează brațele, dacă îi pui să scrie,
se sprijină în creion, iar dacă le ceri să
muncească „fac valuri” la Lido. Și tot ei,
ziua în amiaza-mare, cînd „bișnița” stă,

macină treptele Ateneului Român cu zaru-
rile, iar seara își mută ciolanele lingă
Cina și Lido, la pînda trecătorilor. Le foș-
nesc miinile de sute, își iau și își dau no-
rucul la barbut, injură și amenință în chiar
centrul Capitalei, mirați și ei de a nu fi
prea băgați în seamă de cei ce ar trebui
să-i stropească și să-i măture din stradă,
odată cu celelalte.

IULIAN NEACȘU ■

Fotografii de EMANUEL TANJALA ■

27 DE MEDALII OLIMPICE PENTRU

J. O. de la Montreal, un moment de referință în viața sportului nostru

Mii, sute de mii de români au avut în ultimele două săptămâni program de somn redus, un program consimțit cu dragă inimă din motive binecunoscute. Micul ecran le-a făcut una din marile bucurii ale anului, aducându-le acasă, în familie, o Olimpiadă strălucită, în care, spre marea lor mulțumire, au strălucit nu de puține ori purtătorii tricolorului românesc.

Prima jumătate a Olimpiadei le-a dat chiar, pe alocuri, sentimentul că trăiesc un vis frumos, într-aft de excepțională a fost evoluția Nadiei Comăneci, fetița noastră gimnastă a cărei evoluție se confunda adeseori cu perfecțiunea — și caracterizarea nu ne aparține, ea fiind făcută de specialiștii aflați acolo, la fața locului, martori la cel mai uлуitor recital de gimnastică văzut vreodată. Și bucuria noastră a fost cu atât mai deplină cu cât Nadia Comăneci a fost secundată de o altă mare valoare, de Teodora Ungureanu, și de o întreagă echipă de mici „zâne ale gimnasticii“ (nici aceste cuvinte nu ne aparțin) care au uimit tehnicienii din întreaga lume.

Au trecut zilele concursului de gimnastică, s-a încheiat Olimpiada și retrospectiva acelor frumoase momente ne invită la considerarea lucidă a realizărilor, izvorite nu dintr-o minune, ci dintr-o muncă extraordinară, dusă cu mijloace științifice (de antrenorii Karoli), în condițiile excepționale asigurate sportivilor de statul nostru.

Pregătirea superioară, la parametrii metodici internaționali, munca pasionată, dăruirea au fost premisele majore și ale succeselor dobândite de luptătorii români, de boxeri, de maeștrii caiacului și canoiei.

Nu este mai puțin adevărat că între marile noastre bucurii și-au făcut loc și citeva insule ale decepției și insatisfacției, între care atletismul (excepție — sulitașul Megelea), tirul și chiar handbalul, discipline care au promis mult înainte și au oferit mult prea puțin după.

Firește, în numele obiectivității care ne face să nu fim furați de numeroasele lumini ale evoluțiilor olimpicii noștri,

remarcând și umbrele, cite au fost ele, trebuie să subliniem că participarea României la J.O. de la Montreal a însemnat un deosebit succes, depășind evident nivelul tuturor participărilor olimpice precedente, dar aceeași obiectivitate ne obligă să recunoaștem că, chiar la Montreal, se putea realiza mai mult, nu cu noroc, ci cu o pregătire mai atentă la toate disciplinele.

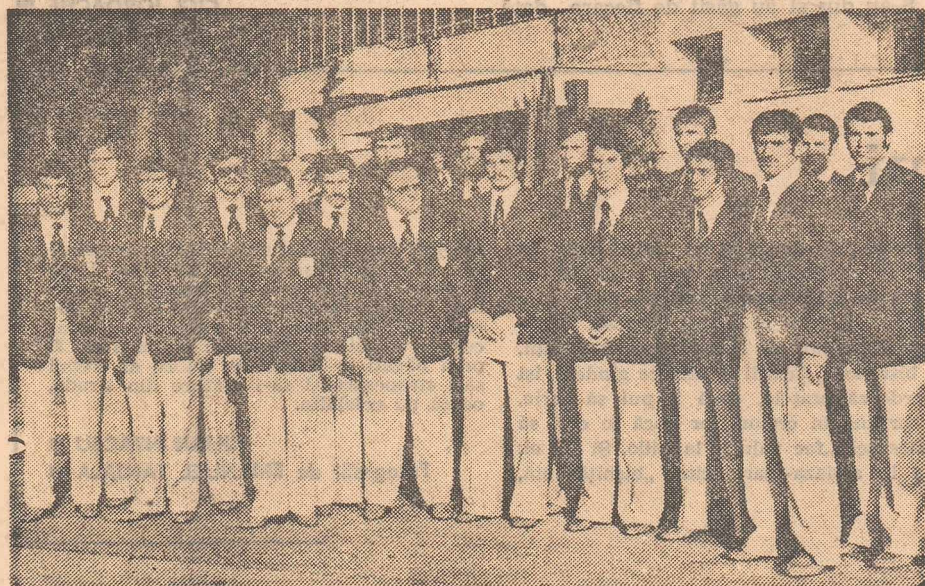
Ăcestea fiind zise, și privind participarea la J.O. din Canada ca pe un moment de referință din viața sportului nostru, se cuvine să spunem că pregătirea pentru următoarea ediție a J.O., de la Moscova, începe din ziua aterizării avionului de Montreal pe pista Aeroportului Otopeni.

Aplaudind succesul remarcabil al olimpicii noștri, nu înseamnă că sintem solidari cu exagerările în aprecieri găzduite de ziarul de specialitate, care publică, pe prima pagină a ediției de luni, un clasament evident nerealist (România pe locul 5, după numărul total de medalii), ignorând faptul că Japonia — locul 6 — a obținut 9 medalii de aur, că Polonia — locul 7 — a obținut 7 medalii de aur, iar noi am obținut 4 asemenea medalii. Clasamentul pe medalii de aur (prezentat de alte ziare) este evident cel mai sportiv și mai real. Și-n acest ceas al bucuriei e cazul să păstrăm măsura, să fim lucizi și să nu uităm că frumosul de la sine nu are nevoie să fie „zugrăvit“ și mai frumos.

Realizările, reușitele sportivilor noștri trebuie consolidate, după cum nereușitele, defectiunile, pot și trebuie să fie eliminate printr-o muncă organizată pe baze științifice, întărind considerabil baza piramidei competiționale, sportul de masă, marele rezervor al performențelor olimpice de mîine.

Subliniind remarcabila reușită a sportului românesc la Montreal, se cuvine spus că, mai presus de cele 27 de medalii cucerite, sportul nostru a cîștigat în numele României atenția și stima, prețuirea și simpatia opiniei publice mondiale.

MARIUS POPESCU

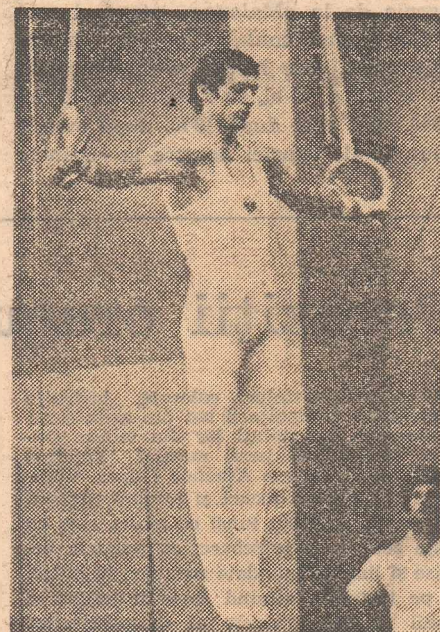
Echipa de handbal masculin, medalie de argint.

Sulitașul Gheorghe Megelea, medalie de bronz

Nadia Comăneci
Multipla campioană olimpică

Dan Grecu, medalie de bronz la inele

Argint și bronz pentru
Teodora Ungureanu

	Aur	Argint	Bronz
Montreal 1976	4	9	14
München 1972	3	6	7
Mexic 1968	4	6	5

Medaliile sportivilor români la ultimele ediții ale Jocurilor Olimpice

Gheorghe Danilov — Gheorghe Simionov,
medalie de argint la canoa dublu.

Larion Serghei — Policarp Malihin, medalie de bronz la canoa dublu

GLORIA SPORTIVĂ A ROMÂNIEI

Simion Cuțov, medalie de argint.

Ladislau Șimon, medalie de bronz la „libere”.

Roman Codreanu, medalie de bronz.

Stelian Morcov, medalie de bronz.

Mircea Simon, medalie de argint.

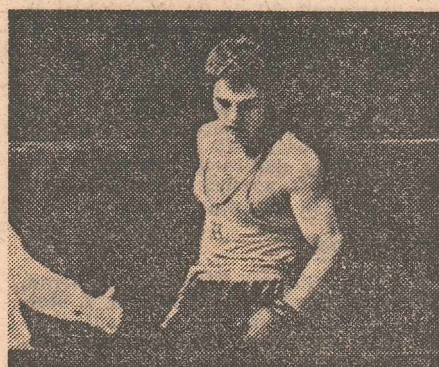
Luptătorul Ștefan Rusu, medalie de argint.

Nicu Gingă, medalie de argint.

Costică Dafinoiu, medalie de bronz.

Boxerul Alec Năstac, medalie de bronz.

Echipa de sabie a României, medalie de bronz.

VASILE DIBA: Prima medalie de aur la caiac, într-un sport care a adus țării 20 de medalii olimpice în 20 de ani!

Fără nici o îndoială, se muncește bine în sportul caiacului și al canoiei. În această muncă remarcabilă, organizată cel puțin 9-10 luni pe an într-un cadru de „izolare”, ferită de ochi și tentații lumestii, aici, deci, se găsesc o mulțime de argumente care pot explica rezultatele constant bune ale vâslașilor români la cele mai mari competiții mondiale.

Începând din 1956, la Jocurile Olimpice desfășurate la Melbourne, atunci când Leon Rotman cucerea prima medalie de aur pentru România, flota noastră de aur și-a adus cu regularitate o contribuție însemnată la recolta de medalii olimpice cucerite de sportivii români. Acum exact 20 de ani, canoistii noștri dobindeau trei medalii de aur, prin Rotman (dublu campion olimpic) și cuplul D. Alexe-S. Ismailciuc. În 1960, la Roma — o medalie de bronz. În 1964, la Tokio, două medalii de argint, alte trei de bronz. La Mexico, în 1968, o medalie de aur (canoie dublu — cuplul Covaliov, Patzaichin), una de argint, una de bronz. La München, în 1972, o medalie de aur (Ivan Patzaichin), două de argint, una de bronz. Iar anul acesta, la Montreal, medalie de aur a lui Vasile Diba, apoi cea de argint a cuplului Gh. Danilov — Gh. Simionov, și cele două de bronz, cistigate de caiacul lui L. Serghei și P. Malihin, și din nou Vasile Diba. Cu totul, în șase ediții ale Jocurilor Olimpice, 6 medalii de aur, 6 de argint, 8 de bronz: douăzeci de medalii în total!

Cu alte cuvinte, la bilanțul celor 20 de ani în care s-au disputat șase Olimpiade, caiacul și canoia aduc României 20 de medalii — fiind sportul olimpic, alături de lupte (tot 20 de medalii, adunându-le pe cele șase de la Montreal), cu cea mai bogată participare la recolta de medalii de la Jocurile Olimpice.

Vasile Diba, ultima stea a caiacului românesc, nu s-a născut deci peste noapte. El este produsul unei școli remarcabile, care practic o muncă asiduă de mai bine de două decenii, un urmaș demn al lui Rotman, Alexe, Ismailciuc, Vernescu, Covaliov sau Patzaichin. Interesant este că laureatul probei de sprint a caiacului (caiac simplu — 500 m) nu a cunoscut prea bine în copilărie barca. Este născut într-adevăr în deltă, la Jurilovca, dar adolescența l-a împins mai aproape de alte sporturi, între care și fotbalul. Abia acum patru ani, antrenorul Igor Lipalit l-a remarcat și l-a împins spre caiac — acum 4 ani Diba privind probabil la televizor minunata izbândă a lui Ivan Patzaichin la München! Un an mai târziu, Vasile Diba devenea campion european de juniori, la Snaagov, și după încă un an, în 1974, devenea dublu campion mondial în Mexic, cistigând proba sa favorită, 500 metri, dar contribuind de asemenea substanțial la titlul dobândit de ștabela 4x500 m, în care a concurat în ul-

timul schimb al ștafetei române. Anul trecut, la Belgrad, maghiarul Geza Csapo și-a redobândit titlul pierdut la Mexico, Diba sosind al doilea, dar, iată, revanșa caiacistului român a fost în această vară deplină, el învingând în cea mai importantă competiție mondială, Olimpiada.

Într-un fel, Vasile Diba este urmașul lui Vernescu — cel care a condus aproape un deceniu caiacul amiral al flotei noastre. Aurel Vernescu, sportiv de excepție în galeria marilor campioni români, n-a reușit însă niciodată să cistige medalie de aur la Olimpiadă, o izbândă pe care și-a dorit-o cu multă ardoare, dar pe lângă care a trecut în 1968, când a cistigat doar argintul în proba de 1 000 metri. Vernescu a fost tot un specialist al sprintului pe apă, al probei de 500 metri, devenind campion continental și mondial în nenumărate rânduri — însă proba era pe acea vreme neolimpică. Anul acesta, când proba de caiac simplu pe distanța de 500 metri a fost introdusă pentru prima oară la Olimpiadă, Vasile Diba l-a recompensat într-un fel și pe Aurel Vernescu, care i-a fost de altfel o vreme antrenor, aducând prima medalie de aur pentru caiacul românesc, într-un sport în care până la Montreal apanajul laurilor olimpici părea că aparține canoiei...

DUMITRU GRAUR ■

Doi boxeri de argint

Ambițiosul boxer cu părul blond și ochi albaștri, care în numai cinci ani de pugilat și-a făcut din nume un renume, n-a putut tranșa în favoarea sa disputa cu americanul Howard Davis, poate cel mai complet boxer al Olimpiadei de la Montreal.

Pe lângă titlurile de campion european de juniori (1972), dublu campion european de seniori (1973—1975), vicecampion mondial (1974), Simion Cuțov adaugă acum pe cel de medaliat cu argint la cea de-a XXI-a Olimpiadă de la Montreal. Analizând succesele boxerului român, pe plan internațional, din anul 1972 încoace, observăm că acest temerar pugilist a manifestat o formă ascendentă constantă, ceea ce este un lucru mai mult decât îmbucurător pentru un sportiv de performanță, deoarece una este să concurezi în țară cu adversarii cunoscuți și studiați și alta este situația când, în careul magic, te trezești față-n față cu un sportiv despre care, în cel mai fericit caz, ai auzit câte ceva.

Poate nu este lipsit de importanță să subliniem faptul că de când și-a început cariera sportivă, Simion Cuțov trăiește boxul din dublă ipostază: prima, când este pe ring, a doua, când urmărește cu sufletul la gură evoluțiile fratelui său Calistrat. Aceste situații constituie pentru Simion Cuțov un surplus de consum nervos, de griji și de emoții. Părerea noastră este că și acolo, la Olimpiadă, frământările și grijele lui Simion au fost amplificate ori de câte ori evolua fratele său. Poate că la începutul Jocurilor, când a aflat că o altă pereche de frați urcă în ring, Michael și Leon Spinks, Simion Cuțov nutrea neexprimată speranță de a cistiga cîte o medalie, atît el cît și fratele său. Dar înainte de jumătatea turneului, Simion s-a văzut singur, în timp ce americanii cistigau meci după meci. Dar să dăm Cezarului ce-i al Cezarului și să subliniem încă o dată faptul că o medalie de argint cistigată la Olimpiadă înseamnă foarte mult și că în acest maraton pugilistic Simion Cuțov și-a luat revanșa la sovieticul Solomin, boxer-

rul care i-a făcut de-a lungul anilor atîtea neazuri. Nu trebuie să uităm că, făcînd apel la umor-i caracteristic, Simion declara cîndva că acolo unde lovește Solomin parcă arde.

Aurul olimpic, Simion Cuțov nu l-a obținut nu pentru că nu era pregătit pentru cucerirea lui, ci pentru că adversarul său H. Davis, boxer urmind să opteze, probabil, pentru profesionalism, a fost mai bun decît el. Legile în sport sînt simple, cistigă cel mai bun, iar Simion Cuțov cunoaște perfect această lege. El este încă tînăr, viitorul îi stă înaintea și cu siguranță că de multe ori va fi obligat să bea din cupa victoriei, ca și din cupa amară a înfrîngerii. Avem convingerea că el va mai avea, mulți ani, de spus un cuvînt atît pe plan intern, cît și internațional, pentru că boxul la Simion Cuțov nu este o întîmplare, ci o pasiune, consolidată printr-o muncă disciplinată și asiduă. El mărturisea cîndva că pentru a deveni boxer și-a trădat prima pasiune, pescuitul, remarcînd că-i mai ușor să boxezi decît să pescuiești. Oricui va avea curiozitatea să-l întrebe pe Simion Cuțov de ce?, acesta îi va răspunde: „Pentru că în box n-ai timp să stai pe gînduri”.

Cel de-al doilea medaliat cu argint la Olimpiadă, greul Mircea Simon, s-a găsit pentru prima oară în fața celui mai puternic și mai de temut adversar, cubanezul Teofilo Stevenson. Sarcină foarte grea, cu atît mai mult cu cît toți adversarii precedenți ai cubanezului au fost scoși din luptă înainte de limită. Lui Mircea Simon nu l se poate reproșa nimic, tactica pe care a adoptat-o s-a dovedit bună, însă ineficientă în confruntarea cu marele boxer cubanez. Mircea Simon este încă tînăr pentru categoria sa și el poate, prin perseverența și seriozitatea cu care se antrenează, să se mai afirme și cu alte prilejuri la această categorie.

DAN BIRLADEANU ■

Strălucirea de aur a unei medalii de argint

La Montreal, Gheorghe Berceanu, cel mai mic luptător din garnitura României, concurând la greutatea de 48 de kilograme, n-a reușit decât medalia de argint. Performanță excepțională pentru alții, clasarea pe locul doi a olteanului din Dunărenii Doljului n-a mulțumit, poate, pe unii, pe cei care puneau la socoteală palmaresul abundent în titluri al luptătorului român, dublu campion mondial și dublu campion european, faptul că, în Canada, Berceanu avea de apărut aurul cucerit la ediția anterioară a Jocurilor, la München, în 1972.

Și totuși, lucrurile nu stau așa, medalia de argint dobândită de Berceanu la Montreal avind o semnificație aparte, ea dovedind încă o dată, prin raportările pe care le implică, nu numai marele talent al campionului născut la 28 decembrie 1949, ci și o putere de muncă și o ambiție absolut remarcabile, căci Berceanu și-a apărut renumele în Canada nu doar la patru ani după victoria de la München, ci și la doi ani și jumătate după o boală perfidă care, de regulă, înseamnă ieșirea din perimetrul adevăratei performanțe.

În toamna lui 1973, luptătorul de buzunar, cum e alintat Berceanu de mai robuștii săi colegi de echipă, a suferit de hepatită, un reportaj publicat de revista noastră la vremea aceea subliniind starea lui fizică precară, pericolul care-i pîndea cariera sportivă și viața deopotrivă. Ca să nu ne folosim numai de amintiri, iată un citat din reportajul respectiv:

„Dar Berceanu nu iese din casă. Mai mult dormitează, bea numai citronadă și mănincă numai rasol fără sare... Hepatita l-a biruit, l-a prins de sub centură și l-a așezat cu umerii pe saltea, pe saltea aceea pe care olteanul viu și puternic n-a simțit-o, de fapt, niciodată în concurs. „Și cum a fost?”, îl întreb; oftează, și oftează și eu, simțindu-mă stîmjenit de întrebare. Cum să fie, cînd omul a zăcut 32 de zile în spital, cînd a slăbit ca un ogar și cînd nu știe ce va fi mîine, peste o săptămîină, peste un an, căci asta este boala, nemiloadă și parșivă.”

Încetul cu încetul, dotat cu un organism rezistent și dotat cu o voință de fier, Berceanu s-a refăcut pentru viață, devenind un om cu analize normale, un student ca oricare altul al Institutului pentru educație fizică și sport din Dealul Spirii, dar de aici și pînă la saltea de concurs drumul rămînea lung, cu atât mai lung cu cît, chiar în țară, apăruse un alt luptător de valoare, Alexandru, devenit în timpul convalescenței lui Berceanu campion al continentului. Pînă și antrenorii au început să cadă pe gânduri, neștiind să aleagă între forma excepțională a noului campion și numai promisiunile celui vechi, incapabil multă vreme, din cauza bolii, să reintre în circuitul valorilor de primă mînă.

O victorie directă a lui Berceanu și un nou titlu de campion al țării au complicat și mai mult socotelile, specialiștii fiind puși în dilemă, avînd din nou de ales, o alegere, desigur, dificilă, punînd în balanță tinerețea lui Constantin Alexandru, pe de-o parte, izbinzile lui în fața unor adevărați corifei ai salteii, și revenirea în formă, încetată, dar sigură, a lui Berceanu, pe de alta, sportiv cu o perseverență și o capacitate de concentrare devenite proverbiale.

După multă ezitare, care s-au întins pînă în preajma Jocurilor Olimpice, antrenorii au decis pentru Berceanu, trimițîndu-l pe ambițiosul oltean să aperse culorile țării la cea mai prestigioasă competiție a sportului, în limitele categoriei celei mai mici. Alegerea lor s-a dovedit fericită. La Montreal, Berceanu s-a arătat din nou mare luptător de clasă, luptător după disciplina la care evoluează și luptător după temperamentul său vulcanic, aducînd sportului

romănesc o onorantă medalie de argint ce vine să completeze una dintre cele mai prodigioase cărți de vizită din istoria luptelor.

Chiar dacă n-a avut șansa să urce pe cea mai înaltă treaptă a podiumului de premiere, fiind învins la puncte, 6-10, de sovieticul Șumakov în lupta decisivă pentru titlul olimpic, Berceanu a avut la Montreal o comportare exemplară, aruncînd în joc toate cunoștințele sale, cheltuiind multă energie și multă ambiție, demonstrînd că rămîne un sportiv de excepție, minunat în tot ceea ce întreprinde. Chiar desfășurarea întîlnirii cu Șumakov, în fața căruia campionul român avea de luat o revanșă după înfrîngerea de la Universiada din 1973, a probat calitățile deosebite ale lui Gheorghe Berceanu care, deși deținînd un avantaj de 4-0, n-a tratat lupta cu pasivitate, așteptînd fluierul final al arbitrului, ci s-a angajat cu încrîncenare și cutezanță în bătălia pentru medalia de aur. Pînă la urmă, cum se știe, Berceanu a pierdut meciul, căzînd victimă tocmai cutezanței sale...

Cum spuneam, argintul lui Berceanu va fi avut darul să nemulțumească pe unii, pe aceia care s-au obișnuit în a-i cere campionului mereu poziția cea mai de sus în ierarhie. Nouă, care am avut ocazia să-l vedem pe Berceanu bolnav de o maladie periculoasă și grea, nepuțințios și slăbit pînă la ultima limită, clasarea pe locul secund în teribila încleștare de la Montreal ne apare ca o victorie, obținută cu prețul unor aproape neomenite eforturi și cu prețul unei ambiții demne de un mare campion.

Judecată numai prin prisma palmaresului lui Berceanu, medalia de argint

EMIL NEGOIȚA

Schitul de 4 + 1 vîsle al României, medalie de bronz.

ANCHETA NOASTRĂ DE FOTBAL

referitoare la problemele fierbinți ale campionatului ce se pregătește de start. Reprezentanții echipelor din prima divizie, conducători de cluburi, antrenori și jucători, răspund la 3 întrebări:

1. CARE ESTE NECESITATEA CEA MAI ACUTĂ A ECHIEI DUMNEAVOASTRA LA ACEASTA ORA?
2. CE LOC V-AȚI PROPUS PENTRU VIITORUL CAMPIONAT? CINE CREDEȚI CĂ ARE CELE MAI MARI ȘANSE LA TITLU? CINE VA RETROGRADA?
3. CUM ABORDAȚI NOUL SEZON? CU CE FORȚE, CU CE GRIJI, CU CE INTENȚII?

Iată cele 54 de răspunsuri primite:

STEAUA

● Alexandru Florescu, șeful secției de fotbal:

1. Lipsa posibilităților de a verifica echipa în confruntări internaționale serioase, spre a ne lămuri exact ce înseamnă pe planul fotbalului european creșterea semnalaată la Steaua. Am mai vorbit despre acest lucru, chiar în revista „Flacăra”, dar, din păcate, nu s-a întreprins nimic, federația nu ne-a sprijinit concret și în prezent n-avem nimic perfectat.

2. Vom încerca să apărăm titlul de campioni și sperăm să reușim. Nu pot spune cine va retrograda, e prea timpurie orice presupunere.

● Ion Dumitru, căpitanul echipei:

3. Echipa mi se pare mai maturizată, mai echilibrată, lucru firesc dacă ținem seama că s-a scurs un an de cînd jucăm cam în aceeași formulă, cu aceeași conducere tehnică. Campionatul trecut a apropiat antrenorii de jucători, rezultatele s-au văzut, dar e loc și pentru mai bine. Principala grijă e legată de faptul că n-avem nici un turneu deosebit înaintea Cupei campionilor europeni, antrenîndu-ne cu echipe pe care le cunoaștem, în vreme ce viitorii noștri adversari, Bruges, am citit, au asigurat un program de pregătire de 13 meciuri, urmînd a întîlni, între alții, pe Eindhoven, Ajax, Hajduk Split, Tottenham și C.F. Barcelona!

Lotul echipei

STEAUA: Iordache, Moraru, Anghelini, Nițu, Fl. Marin, Sameș, Vigu, Ion Ion, Dumitru, Iordănescu, Stoica, Florea, Troi, Năstase, Răducanu, Zamfir, Aelenei, Agiu, Zăhău, Elisei.

DINAMO

● Gheorghe Turtureanu, vicepreședintele clubului:

1. Să se pregătească mai bine decît anul trecut, să joace un fotbal de o calitate superioară, să contribuie într-o măsură sporită la impunerea fotbalului românesc pe plan internațional.

2. Cîștigarea titlului de campioni.

● Mircea Lucescu:

3. Locul 2 de anul trecut ne obligă la locul 1 în viitorul campionat, obiectiv pentru care ne-am pregătit cu maximă seriozitate. S-a renunțat la antrenamentele de la munte și s-a urmat un program de pregătire foarte strict. Prin plecarea lui Radu Nunweiler, echipa n-a pierdut doar un mare fotbalist, ci și indemnul spre un anumit stil de joc. Noii veniți, în mare majoritate jucători tineri, dornici de consacrare, vor impune probabil un alt stil, mai rapid, mai puțin elaborat, de unde unele probleme de adaptare. Nu e așa de simplă nici problema unui virf de atac, post pe care concurează Roznai și Vrinceanu, deocamdată mi se pare mie cu șanse egale, dar campionatul încă n-a început. Dorința noastră cea mai mare e ca Dinamo să recîștige titlul.

Lotul echipei

DINAMO: Ștefan, Eftimescu, Cheran, Dobrău, G. Sandu, Ghiță, Lucuță, I. Moldovan, Al. Moldovan, Sătmăreanu II, Cus-tov, Dinu, D. Georgescu, Lucescu, Roznai, Vrinceanu, Chitaru, Ene, Georgescu, I. Marin.

A.S.A. TIRGU MUREȘ

● Gheorghe Pintilie, șeful secției de fotbal:

1. Aducerea echipei într-o formă cît mai bună la începerea campionatului. Turneul din R.D.G., așezînd în fața jucătorilor noștri, adversari redutabili, a arătat că A.S.A. se prezintă bine la capitolul pregătirii fizice. Problema omogenizării nu prea se pune la noi, lotul e cam același, s-au mai alăturat doar Unchiș, revenit de la Iași, și Fănci, fost la Unirea Focșani, ultimul fiind virf de atac, post la care formația noastră e deficitară.

2. Socotînd că Steaua și Dinamo, principalele pretendente la titlu, au loturi mai bune și mai echilibrate ca al nostru, ne-am propus repetarea clasării de anul trecut, adică locul 3. Nu mă pot pronunța asupra retrogradării.

● Ladislau Bölöni:

3. Pot aprecia că, în general, stăm mai bine decît anul trecut la aceeași oră, cele trei meciuri din R.D.G., cu adversari de primă mînă, dezvăluind capacitatea echipei. Dar și carențele, asupra cărora vom insista pînă la 15 august. Va trebui să găsim o soluție pentru omul de gol.

Lotul echipei

A.S.A. TG. MUREȘ: Nagel, Solyom, Gligore, Szöllösi, Unchiș, Ispir, Onuțan, Pislaru, Varodi, Bölöni, Hajnal, Fazekas, Fănci, Both II, Dodos, Marton, Kiss, N. Naghi, Popa, Kortesi.

SPORTUL STUDENȚESC

● Viorel Kraus, vicepreședintele clubului:

1. Chestiunea cea mai acută au fost transferările, dar Sportul n-a reușit, neajutată fiind, să aducă jucători pentru pretențiile echipei. Am legitimat doar 4 fotbaliști, toți din afara diviziei A, portarul Bunea de la Alexandria, pe Cătoi de la Autobuzul, pe Niță de la Tirgoviște și pe Vlad, crescut la Steaua și fost la Oradea. Cam puțin, nu-i așa? În rest, cea mai mare bătaie de cap ne-o dă baza de antrenamente de la C.A.M., foarte vechi, demodată, la reamenajarea căreia I.P.C. Ilfov bate pasul pe loc de multă vreme, depășind cu un an termenele prevăzute în contract.

2. Obiectivul nostru — un loc mai sus de locul 4, ocupat în ultimii ani. Steaua mi se pare prima candidată la titlu, iar Politehnica Timișoara și Dinamo principalele contracandidate. La retrogradare preved zile grele pentru noile promovate.

● Mircea Sandu, căpitanul echipei:

3. Abordăm noul sezon cu un plus de experiență, mai multă maturitate și mai multă voință. Sperăm să aducem la București trofeul Cupei balcanice, singura distincție internațională care ar veni să onoreze fotbalul românesc într-un an mai sărac. Pentru asta am muncit mai serios ca în alți ani, urmează să vedem rezultatele.

Lotul echipei

SPORTUL STUDENȚESC: Răducanu, Bunea, Tănăsescu, Ciugarin, Grigore, Olteanu, Cazan, Manea, Cătoi, Cassai, Rădulescu, Munteanu, Petreanu, Niță, M. Sandu, Grosu, Marica, O. Ionescu, Vlad, Predeanu.

POLITEHNICA TIMIȘOARA

● Costică Rădulescu, antrenor:

1. Mai vechea noastră problemă, omul de gol, ne dă și în prezent dureri de cap. Anghel are piciorul fracturat, cu Șerbănoiu am mai încercat și vom mai încerca, să vedem ce va aduce nou tinărul Nucă, legitimat recent de la Nitramonia Făgăraș.

2. Timișoara va rămîne între primele 6 formații ale campionatului, pe care inclîn să cred că-l va cîștiga tot Steaua, mai ales că garnitura militară s-a mai maturizat cu un an. Ehe, dacă-aș ști eu cine va retrograda...

● Ion Maier, căpitanul echipei:

3. Am convingerea că vom începe mai bine ca anul trecut, cînd ne-am găsit cadența mai greu. Formația s-a omogenizat, s-a familiarizat cu exigența și stilul antrenorilor, gîndim fotbalul într-un mod uniform. Logic ar fi ca, după un sezon de tatonare, rezultatele să fie superioare, dar turneul din U.R.S.S. pe care tocmai îl inaugurăm zilele care urmează, cu trei jocuri, ar putea să ne lămurească mai exact. În orice caz, în vara asta, la Timișoara s-a lucrat foarte serios și foarte disciplinat.

Lotul echipei

„POLI“ TIMIȘOARA: Catona, Bathori I, Mioc, Păltinișan, Mehedințu, Maier, Barna, Vișan, Dembrovchi, Lața, Belanov, Nucă, Șerbănoiu, Istrățescu, Floarescu, Petrescu, Anghel, Crîngășu, Nadu, Cotec.

UNIVERSITATEA CRAIOVA

● Constantin Tească, antrenor principal:

1. Echipa trebuie să învețe să joace ceea ce își propune. Definitivarea primei garnituri reprezintă la ora actuală o problemă complicată, lotul numărînd mai multe indisponibilități.

2. Ne-am propus un loc mai bun ca cel de anul trecut. Cît despre cine va cîștiga campionatul, am convingerea că echipa campioană se va recruta dintre beneficiarii articolului 5 din regulamentul de transferări, grupare care și-a întărit rîndurile mai mult decît celelalte competiții. Nu mă pot pronunța asupra retrogradării. Urmind să ne întîlnim cu toate echipele pe care, eventual, le-aș indica la retrogradare mi-aș face dușmani degeaba.

● Ion Oblemenco, căpitanul echipei:

Echipa e mai bine pregătită ca anul trecut, din toate punctele de vedere. Băieții sunt dispuși la orice fel de efort, încercăm mult la antrenamente, disciplinăm și serios, gata să respecte indicațiile antrenorului tehnic. Să vedem dacă avem în noi jucători noi foarte talentați, Belanu și Taralungă, sperăm la un sezon mai bun decât precedentul.

Lotul echipei

UNIVERSITATEA CRAIOVA: Purcaș, Lung, Negrilă, Constantinescu, Tilihoi, Melnicu, Purima, Berneanu, Donose, Ștefănescu, Balaci, Beldeanu, Crișan, Taralungă, Oblemenco, Cămătaru, Cișu, Ilin, Irimescu, Marcu.

C. BACĂU

● Corneliu Costinescu, președintele clubului:

1. Necesitatea cea mai acută se leagă de găsirea unui coordonator de joc, sarcină pe care, în mare măsură, o îndeplinește Aelenei, reîntors la Steaua. În turul din Polonia, echipa a susținut 3 jocuri, s-au încercat mai multe variante, se caută în continuare. În atac, locul lui Chitaru, plecat la Dinamo, va fi luat de Zamfir, dar nu titlul ofensiv nu ne ne pe gânduri, cit lipsa unui coordonator de joc. Căutăm în continuare cea mai bună soluție.

2. Sperăm la o clasare între locurile 10-11. După loturile de care dispune echipa, Dinamo, Timișoara și Craiova ar să aibă cele mai mari șanse de a câștiga titlul. Cine va retrograda mi-e greu să spun, dar mi se pare că va fi un campionat foarte dificil pentru toate echipele, tratarea noilor promoși ca pe niște victime sigure însemnând, după opinia mea, o greșală.

● Ion Catargiu, căpitanul echipei:

3. Ne-am pregătit într-un regim foarte intens, dar n-am putea să facem comparații cu forma și forța dinaintea campionatului trecut, să zicem. Abia încep să simțim, după aceea îmi va fi mai ușor să mă pronunț, în orice caz antrenamentele au fost tari, iar băieții s-au comportat cum se cuvine, serios și disciplinați.

Lotul echipei

S.C. BACĂU: M. Constantinescu, Urche, Lunca, Pruteanu, Catargiu, Volter, Margasoiu, Cărpuci, Șoșu, Sinăuceanu, Florea, Dușan, Zamfir, Botez, Băluță, Pană, Panait, Munteanu, Timofii.

C.M. REȘIȚA

● Gheorghe Bologa, președintele clubului:

1. Problema omogenizării echipei mi se pare cea mai stringentă la această oră. Nu am legitimat doi jucători noi, Porăchi și Artar Windt, am renunțat la pregătirea la munte, rămânând în localitate, de nemem toate eforturile pentru aducerea echipei la un nivel de pregătire corespunzător.

2. La lotul de care dispunem, nu ne-am opus decât locul 9-10, dar n-ar fi rău dacă ne-am clasat pe 6-7. Cred că Steaua și viitoarea campioană, iar despre retrogradare nu mă pot pronunța.

● Arsenie Hergane, căpitanul echipei:

3. Avem grijă, firește, ca la orice început de campionat, dar stadiul de pregătire este superior celui din ultimii ani, ne arde să anticipăm o comportare bună, măsură seriozității și disciplinei de care a dat dovadă întregul lot. A plecat Beldeanu, dar lipsa lui cred că nu se va simți.

Lotul echipei

F.C.M. REȘIȚA: Windt, Ilieș, Filip, Porăchi, Chivu, Kiss, Hergane, Filipescu, Băneasa, Căprioru, Portik, Jacotă, Bora, Abel, Atodiresei, Tănase, Bojin, Florea, Cișu, Grigore.

C. BIHOR

● Romică Pașcu, președintele clubului:

1. Problema cea mai stringentă este omogenizarea liniei de atac, în care reținem, după prelungi absențe, Kun și Suiu, și unde sperăm titularizarea tânărului Ispău, extrema dreaptă a reprezentativii de juniori, recent transferat de la aia Mare. Alți 5 fotbaliști, veniți pentru prima oară sau reveniți la Oradea, spun mari eforturi să prindă echipa, eu și Petrovici de la Gloria Bistrița, Filin de la Tomnatic, Foale de la Moldova Nouă, Naghi de la Oltul Sfințu Gheorghe și Kun I, reîntors de la Timișoara. Turul întreprins în R.P. Chineză a contribuit, desigur, la omogenizarea lotului, dar ai sint destule lucruri de făcut. Fostul nostru antrenor secund, Staicu, se află prezent la cirna Olimpiei Satu Mare.

2. Ne-am propus un loc între treptele 5 și 6 ale clasamentului din primăvaraitoare. Cred că Dinamo va ieși campioană, iar Galații, Hunedoara, Progresul și Constanța vor decide pe cele 3 retrogradate.

● Atila Kun, căpitanul echipei:

3. Noul nostru lot e mai echilibrat, pregătirile au fost mai serioase ca oricând,

turneul din China a adus un plus valoric și a rotat întregul lot, toate acestea considerăm permisiu-mi să afirm că vom avea un sezon deosebit de fructuos.

Lotul echipei

F.C. BIHOR: Albu, Vidac, P. Nicolae, Lucaci, Bigan, E. Naghi, Popovici, Naom, M. Marian, Al. Naghi, Petrovici, Florescu, Kun I, Kun II, Georgescu, Foale, Z. Naghi, Ghergheli, Fildan, Suci.

F.C. CONSTANȚA

● Constantin Mareș, președintele clubului:

1. Problema cea mai acută... sint două! Rezolvarea coordonatorului de joc și a extremei drepte. L-am transferat pe Mateescu de la Dinamo cu gândul de a-l folosi drept coordonator, dar se pare că el va rămâne tot fundas. Încercăm alte soluții, cu tinerii Petcu și Livciu, de asemenea noi în lot.

2. Cu scuzele de rigoare, mă abțin.

● Dumitru Antonescu, căpitanul echipei:

3. Ne-am pregătit mai bine ca anul trecut, echipa fiind ceva mai tare decât la începutul sezonului încheiat. La munte, la Valca Leșului, antrenamentele au fost mai intense, iar băieții au răspuns cum se cuvine. Toată grija noastră e să începem sezonul bine, între primii, sperând chiar să rămânem acolo. N-ar fi exclus ca F.C. Constanța, care și-a fixat un obiectiv mai modest, să atace în campionatul care începe. A putut Craiova, de ce n-am putea și noi?!

Lotul echipei

F.C. CONSTANȚA: Popa, Ștefănescu, Gătej, Mustafa, Antonescu, Nistor, Băloșu, Mateescu, Petcu, Dragnea, Livciu, Hoffmeister, Sălceanu, Mărculescu, Peniu, Turcu, Lică, Buduru, C. Popa, Codin.

F.C. ARGES

● Florin Halagian, antrenor principal:

1. Ne îngrijorează mijlocul terenului, unde n-am reușit să-l legitimăm pe băimăreanul Chivescu, aflând în lotul nostru, și unde Iovănescu nu participă la pregătire, fiind accidentat la gleznă, cu ghipsul abia scos.

2. Ne-am propus clasarea în primii 8, lupta pentru titlu urmând să se dea între Steaua și Dinamo. În rest, nu fac nici un fel de pronosticuri.

● Nicolae Dobrin, căpitanul echipei:

3. Lotul Argeșului s-a înfărit, mai ales atacul, în care au mari șanse să joace noii legitimați Doru Nicolae și Leșeanu. În plus, coechipierii mei mai tineri, recent promoși, Cristian, Bărbulescu, Dumitrescu, Radu II și alții, s-au mai experimentat, așteptându-se de la ei un an mai bun, chiar și de la Radu II, care, deși a ajuns în echipa națională, e capabil de mai mult.

Lotul echipei

F.C. ARGES: Cristian, Speriosu, Bărbulescu, Zamfir, Olteanu, Dumitrescu, Stan, Ivan II, Musteșea, Dobrin, Toma, Stancu, D. Nicolae, Radu III, Roșu, Radu II, Leșeanu, Ancuța, Chivescu, Țălnar.

JIUL PETROȘANI

● Mircea Pascu, vicepreședintele clubului:

1. Integrarea noilor jucători sau, mai bine zis, integrarea fotbaliștilor într-un stil de joc, fiind cont de faptul că, din cei 20 de componenți ai lotului, 10 sint abia transferați. Față de cele ce se știu, plecarea lui Tonca la Corvinul, a lui Roznai și Moldovan la Dinamo, venirea în bloc a dinamoviștilor Dumitrache, Augustin, Bucurescu, Cavași și Deleanu, s-a renunțat la Stocker, transferat la Lupeni. Problema numărul 1, în cadrul amintit mai sus, se leagă de sudarea unui cuplu de fundași centrali, compartiment în care vor evolua alți doi jucători decât în campionatul trecut.

2. Obiectivul nostru e locul 8, în cel mai rău caz. Steaua și Dinamo vor lupta pentru titlu, iar noile promovate, cu excepția Corvinului, mi se par prea fragile pentru divizia A.

● Ion Muțescu, căpitanul echipei:

3. Față de sezonul trecut, Jiul are un lot mai echilibrat, cu fotbaliști de mare valoare, Dumitrache și Deleanu fiind primele argumente. După partida amicală de la Deva, unde am învins cu 5-0 pe Universitatea Cluj-Napoca, Dumitrache marcând 2 goluri, sint încredințat că atacul va fi punctul nostru forte. Să vedem cum vom rezolva problema fundașilor centrali, capitol la care am stat mai prost în campionatul încheiat. Personal, mă voi strădui să transform în certitudine selecționarea mea în echipa reprezentativă.

Lotul echipei

JIUL PETROȘANI: Cavași, Homan, Niculescu, Rusu, Bădin, Dobos, Ciupitu, Deleanu, Stoica, Augustin, Muțescu, Să-

lăjean, Stoichiță, Dumitrache, Bucurescu, Covaci, Dugulan, Moga, Varodin, Toma.

POLITEHNICA IAȘI

● Costică Herman, vicepreședintele clubului:

1. Linia de fund ne crează încă probleme, deși ne-am străduit să asigurăm cite 2 jucători pe fiecare post. Candidează pentru titularizare în linia de fund Sofian, Mureșan, Anton, Ciocirlan, Ciobanu, Toacă, Ursu și Micloș, ultimul venit de la Steagul roșu. Cealaltă achiziție a noastră se numește Trandafilon, fost la Șoimii Sibiu.

2. Țintim un loc foarte bun, între pozițiile 1-6. Dinamo va câștiga campionatul, iar Hunedoara, Galați și U.T.A. vor avea zile grele la retrogradare.

● Vasile Simonaș, căpitanul echipei:

3. Turneul din U.R.S.S. a arătat că echipa e în creștere de formă, deși jucătorii au nivele inegale de pregătire, ei reluând antrenamentele la date diferite, în funcție de programarea examenelor.

Lotul echipei

POLITEHNICA IAȘI: Naste, Bucu, Sofian, Coman, Toacă, Anton, Micloș, Banu, Ursu, Romilă, Simonaș, Simionov, Trandafilon, D. Ionescu, Dănilă, Costea, Șerbănică, Mureșan, Ciobanu, Ciocirlan.

RAPID

● Liviu Mihăilescu, vicepreședintele clubului:

1. La capitolul pregătirii lotului, stăm bine, necesitatea cea mai acută fiind de fapt că n-avem dreptul de a juca pe teren propriu, ca toate celelalte adversare. Prin plecarea lui Florin Marin, linia de fund apare slăbită, dar până la începerea sezonului antrenorii vor găsi, cu siguranță, cele mai bune soluții.

2. Ne propunem o poziție în mijlocul ierarhiei, până la locul 10. Steaua, Dinamo, Timișoara și Sportul studentesc vor lupta, după părerea mea, pentru titlu, iar Hunedoara, Bacăul și Iașul vor trebui să facă mari eforturi spre a nu retrograda.

● Alexandru Grigoraș:

3. Echipa e mai tină și bine pregătită. Savu, Leșeanu, Iordan, Bartales și Angelescu au plecat, venind în schimb Doru Popescu, Telespan și David. Cred că Telespan va rezolva problema aripii drepte, fiind foarte ambițios și muncitor.

Lotul echipei

RAPID: Ioniță, Pop, Niță, Sirbu, Popa, Grigoraș, Ad. Dumitru, Șutru, Rîșniță, M. Stelian, D. Popescu, Neagu, Carangea, Rontea, David, Manea, Telespan, Constantinescu, Nohit.

U.T.A.

● Gheorghe Ivan, vicepreședintele clubului:

1. Necesitatea numărul 1 e legată de punerea la punct a echipei cu pregătirea fizică, mereu neglijată la noi în ultimii ani. Avem și probleme de omogenizare, Domide se pare că a renunțat la fotbalul de performanță, neprezentându-se la pregătire, iar noii veniți, Jivan, Ologeanu, Nedelcu II, Gaspar de la Brăila, Bitea de la Petrolul, Leac și Tisa, reveniți de la Rapid Arad, trebuie încadrați în stilul de joc al echipei. S-a renunțat la Biro și Axente.

2. Cele mai mari șanse la titlu le vor avea Steaua, în primul rînd, apoi Dinamo, Politehnica Timișoara și Sportul studentesc. Avem convingerea că U.T.A. nu va retrograda, sperăm chiar un loc în mijlocul clasamentului, dar cine anume va retrograda nu pot spune.

● Ladislau Broșovschi:

3. Vom începe campionatul mai bine ca anul trecut. Am muncit mai serios, personal am slăbit citeva kilograme, lotul pare mai omogen și mai dispus la efort. Grija noastră se leagă de jocul extremei, posturi la care sintem cam descoperiți. Intenții? U.T.A. 1976 să redevină gargară din epoca Feijenoord!

Lotul echipei

U.T. ARAD: Jivan, Iorgulescu, Gaspar, Ologeanu, Pojoni, Kukla, Cocos, Sima, Leac, Bedea, Broșovschi, Schopp, Cura, Tisa, Uilecan, Nedelcu II, Giurgiu, Bogdan, Bitea, Domide.

F.C.M. GALAȚI

● Gheorghe Nușescu, antrenor principal:

1. N-avem trei titulari în garnitura pe care vrem s-o aliniem în prima etapă, cele două aripi și virful de atac. Vom încerca cu improvizatii sau cu fotbaliști de al căror randament nu sintem mulțumiți. Posta aripă dreaptă Ion Ionică e în continuare indisponibil, obligându-ne să-l folosim pe postul lui pe Voichin, de felul său virf de atac. Pe stînga, Tolea pare să fie titular sigur, iar pentru centrul liniei ofensive, ne mai gîndim.

2. Am fixat ca obiectiv, la lotul de care dispunem, salvarea de retrogradare. Chiar și locul 15 ar fi bun. Campionatul bănuiesc că-l va câștiga tot Steaua, dar de retrogradat, cine știe?! Sper că nu F.C. Galați.

● Ion Morohai, căpitanul echipei:

3. Stăm mai bine ca anul trecut, dar mi-e greu să spun dacă acest calificativ, raportat la divizia A, înseamnă mare lucru. Căutăm să compensăm lipsa de tehnicitate printr-un volum sporit de muncă, echipa noastră reluind prima pregătirile, încă de la 1 iulie. Au venit o serie de jucători noi, Dan Radu de la Brăila, Constantin de la Vilcea, Oană tot de acolo, Nușescu de la Sportul studentesc, Gherghel de la Brașov. Straț de la Tecuci și Constantinescu de la F.C. Constanța, dar i-am pierdut pe Bezman și Enache. Singura noastră cale de a rămîne în divizie e să alergăm mai mult decât celelalte formații și să fim mai ambițioși.

Lotul echipei

F.C.M. GALAȚI: Hagioglu, Oană, Nedelcu I, Stoicescu, Frunză, Morohai, Haiduc, I. Nicu, Nușescu, I. Constantinescu, Straț, D. Radu, Ene, N. Constantin, Tolea, N. Dumitrescu, Voichin, Gherghel, Popescu, Orac.

PROGRESUL

● Viorel Mateianu, antrenor principal:

1. Integrarea jucătorilor noi în relația concepție-sistem-tactică, problema pe care am întors-o pe toate fețele la Poiana Brașov dar la care mai avem mult de muncit. Trei dintre noii legitimați, fostul internațional Sătmăreanu I, mijlocușul Iorgulescu, venit de la Sportul studentesc, și atacantul Libra, descoperit la Progresul pe vremea junioratului, mi se par mai aproape de stilul de joc al echipei, anunțându-se ca titulari, dar ei mai au destule de învățat în ceea ce privește sistemul de joc al Progresului.

2. Ne-am propus unul din primele 6 locuri. Cred că tot Steaua are cele mai mari șanse, ea avînd o garnitură de acum omogenă, în vreme ce Dinamo va avea nevoie de un an, zic eu, de rodaj. Nu mă pot pronunța în privința retrogradării.

● Emilian Tevi:

3. Echipa a crescut mult, mai ales pe planul încrederii în sine, promovarea, pe care prea puțini susținători o anticipau, demonstrînd deosebitele resurse ale jucătorilor. Desigur, divizia A va însemna o probă mult mai exigentă, dar cred că o vom trece cu succes. Ne-am pregătit minuios, acumulările nu pot întîrzia, Progresul n-a revenit în A doar ca să facă un simplu act de prezentare, desigur, firește, temerile noastre nu sint puține.

Lotul echipei

PROGRESUL: Giron, Ploscaru, Sătmăreanu I, D. Ștefan, Badea, Grama, Tichigiu, Condurache, Moraru, Dragu, Dumitriu II, Nignea, Fl. Mihai, Libra, I. Sandu, Tevi, Roșu, Frățilă II, Apostol, Iorgulescu.

CORVINUL HUNEDOARA

● Ilie Savu, consilier tehnic:

1. Ne preocupă încheierea unei echipe care să joace același lucru, adică un fotbal de calitate, lucru normal dacă ținem seama că dintre titularii care au evoluat în divizia B își vor păstra locurile numai 4, Bologan, Vlad, Jurcă și Șurenghin. Restul sint fotbaliști nou veniți, 6 din prima divizie, Miculescu, Tonca, Angelescu, Dumitriu IV, Agud și Iancu, precum și Economu, de la Tirgoviște. Aducerea stilurilor lor de joc la un numitor comun reprezintă principala noastră țintă.

2. Vom lupta să supraviețuim în A. Fără doar și poate că Steaua va câștiga campionatul, iar la retrogradare vîd amestecate, dincolo de cele 3 promovate, pe U.T.A., Jiul, Constanța și Politehnica-Iași.

● Remus Vlad, căpitanul echipei:

3. Comparațiile cu anul trecut nu prea au importanță la noi, căci începem noul sezon cu o altă echipă. Cu siguranță că noua garnitură e mai tehnică, mai capabilă să reziste pe scena primei divizii. De asemenea, gabaritul, marea noastră lacună, s-a îmbunătățit substanțial, Corvinul deținînd suficientă forță spre a juca de la egal la egal cu multe dintre grupările de renume din fotbalul nostru.

Lotul echipei

CORVINUL HUNEDOARA: Bologan, I. Gabriel, Miculescu, Tonca, Vlad, Jurcă, Dumitriu IV, Angelescu, Economu, Agud, Șurenghin, Șumulanșchi, Iancu, Georgescu, Gruber, Pinteș, Banciu, Dina, Savu, Bucur.

* N. R.: Numele subliniate reprezintă jucătorii noi în cadrul echipelor respective.

Anchetă realizată de
OVIDIU IOANITOAI
DUMITRU GRAUR

MILIARDARI ȘI MIZERIA LOR MORALĂ

Onassis, O.P.M., averea și testamentul său (3)

Printre deșeurile menajere se aflau fructe pe care el le „vede” proaspete, o jumătate de felie de friptură, câteva bucăți de piine și două cutii de lapte concentrat pe jumătate pline. Onassis face un scandal nemaipomenit, dă afară tot personalul nu înainte de a reține fiecareia „partea” sa de vină.

„Cînd îl priveam — mărturisese cineva — Onassis îmi făcea întotdeauna impresia unui om care își uscaseră hainele lângă o sobă, într-atît erau de ponosiți pantalonii și vesta”. Și totuși, nu numai că Aristotel Onassis avea un croitor personal, mai mult chiar, își schimba lenjeria de corp de cîte două sau trei ori pe zi.

Legătura sa îndelungată cu Ingeborg Dedichen a durat, fără îndoială, atît de mult din cauza unui „incident” semnificativ. La capătul a șapte ani fatidici pentru un cuplu, Onassis, specialist în contracte de orice gen, se aruncă la picioarele unei încântătoare actrițe franceze. În fața acestei adorabile femeie-bebe, Onassis se consuma iremediabil. Drama a fost de neînchipuit în momentul cînd unul dintre admiratorii nemîngiați ai superbeii actrițe l-a înștiințat că aceasta își împărțea grațiile în toate părțile. Zguduit, Onassis a ridicat ancora și a albit înainte de vreme! Prea puțin pentru el. Onassis a început să se gîndească la căsătorie!

În casa lui Sophodis Venizelos, un om politic grec care se afla în exil, Onassis a fost prezentat regelui armatorilor, Stavros Livanos. Fanatic jucător de pocher, acest gigant se amuza văzîndu-i pierzînd la masa sa pe cei doi „puști”. Aceștia erau Stavros Niarchos și Aristotel Onassis. Ceea ce nu știa el însă era că cei doi „puști” se făceau într-adins că pierd pentru a-i intra în grații, mai ales că cei doi erau și niște trișori reductibili. A constatat, în schimb, că aceștia se detestau...

Livanos avea două fete, Eugenia și Tina. Curios este faptul că, în 1946, Onassis și Niarchos și-au amintit în același timp de cele două fiice. Nu mai puțin curios e și faptul că amîndoi au ales-o pe mezină. Tina. Tina era un diminutiv considerat ca foarte ireverentios de la Atena, fiica lui Zeus, zeita înțelepciunii și a artelor.

De prisos să mai scriem că tatăl ei o idolatriza. Astfel, la vîrsta de cinci ani, îi oferise o colecție de păpuși din 132 de țări din întreaga lume!

La șapte ani, el i-a „comandat” un serviciu de masă și a primit un serviciu autentic de Delft. De furie, Tina a zdrobit de pămînt toate cele 108 piese. Și mai elocvent pentru gustul opulenței lui Niarchos ni se pare acest episod, relatat chiar de Tina.

— Știti pentru ce n-am avut niciodată un cîine, deși, în copilărie, mi-l doream? Pentru că-mi spuneam că dacă îi voi cere unul lui papa, el îmi va oferi o grădină zoologică...

Stavros Niarchos a început să-i facă Tinei curte, acoperînd-o de diamante și orchidee. Era felul lui de a fi romantic.

Nici Onassis nu s-a lăsat mai prejos. Cu o garoafă la butonieră, a încercat s-o distreze pe Tina. Întîmplările n-au rămas fără urmări. Niarchos a început să relateze tot felul de lucruri despre el: unele, sigur, adevărate; altele, cine poate ști? Cert este că de atunci datează primele sale denigrări sistematice. Este acuzat de cele mai grave fapte: de a fi scufundat vechi nave în Oceanul Atlantic împreună cu echipajele lor și, mai mult chiar, de a fi traficant lucruri ce nu trebuiau traficate: de a fi utilizat cerneală simpatică pentru a semna contracte de mare anvergură, de a fi făcut, în sfîrșit, să dispară documente din seifuri...

Într-o zi, Aristotel, care fusese dat afară din casă în ajun, căci Livanos voia, mai întîi, s-o căsătorească pe fiica cea mare, cumnăra țăcerea unuia dintre lacheii acestuia. Îmbracă livrea servitorului pentru a-și petrece ziua servînd-o pe aleasa inimii lui. Desigur, Tina se amuză copios de extravagantele lui Onassis. Primul pas este făcut... A-desea este suficient să faci o femeie să ridice pentru a risca mai tirziu s-o faci să plîngă... spunea Onassis.

Tina, care avea doar 17 ani, este sedusă total de dezinvoltura cu care Aristotel, mult mai în vîrstă, o tratează și o înconjoară, indiferent de situația în care cei doi se află. În ce-l privește,

Livanos urlă, se enervează, dar treptat își dă seama că nu se mai poate face nimic: tînăra Tina este îndrăgostită de Onassis și așa va fi toată viața.

Astfel, bătrînul lup de mare se dă bătut, iar o parte din vapoarele sale trec în posesia lui Onassis. Este zestrea Atenei. „Ari” — cum i se zicea în intimitate lui Onassis — se căsătorește cu Tina în decembrie 1946.

Stavros Niarchos, nebun de furie și de necaz, se căsătorește imediat cu sora mai mare a Tinei. Este a treia căsătorie a sa și un mod al său de a avea avans față de Onassis.

Stimulată de o cruntă gelozie, între cei doi bărbați continuă cursa inebunitoare spre măreție și spre putere nemăsurată. Cursă care începe prin cumpărarea companiei americane „Liberty's Ship”, la sfîrșitul războiului, de către Onassis.

Pentru a ascunde adevărata natură a activității lor și pentru a scăpa de fiscul american sau grec, navele lui navigau sub pavilion liberian sau panamez, prin intermediul societăților de tranzit.

Importanța flotei lui Onassis devine atît de mare încît va avea onoarea de a purta război cu Peru: flota sa este atacată pe mare și în aer sub acuzația de a fi distrus balenele și focile... Era adevărat. Apoi, Onassis (urmat îndeaproape de Niarchos) începe să cumpere tancuri petroliere, tancuri gigant, supertancuri gigant, în final semnează un acord cu guvernul japonez care începuse să construiască noi șantiere navale unde vor putea fi construiți acești monștri ai mărilor de cîte 500 000 de tone.

— Dacă una dintre nave se zdrobește în timpul unei furtuni, ea va polua complet Oceanul Atlantic și va pune în pericol omenirea întreagă, declară iritat celebrul Jacques Cousteau.

Onassis este hotărît să facă toate acestea pentru a-i mulțumi astfel Tinei

Onassis in (prima) familie

de a-i fi dăruit cei doi copii: Alexandru și Cristina. De aceea, nu încetează nici o clipă să creadă în petrol. Într-atît, încît joacă cea mai mare carte din viața sa: își oferă toată averea pentru exclusivitatea livrării petrolului din Arabia Saudită. Sedus, regele Saoud încuviințează. Alertați, americanii fac de îndată ordine.

Onassis strînge din dinți și începe să-i deteste. Dar la 5 februarie 1954 va fi arestat în sala restaurantului „Colony”, fiind acuzat de a fi creat societăți americane cu oameni de paie, deci de a fi comis fraude de proporții. Sub aceeași acuzație, un anume Al Capone fusese, deja, închis la Sing-Sing...

Dar Onassis nu este un gangster, ci un armator și avocatii săi încearcă totul spre a obține eliberarea sa. De data aceasta, Onassis declară răspicat că îi urăște pe americani și jură că-i va umili și că se va răzbuna. Gîndul va deveni o adevărată obsesie pentru el.

Așteptînd, se amuză cumpărînd societatea „Bains de Mer”, devenind pentru moment „Stăpînul Monaco-ului”. Cum? Dorea să închirieze un etaj al acestei societăți. Cum a fost refuzat, s-a mulțumit să cumpere... tot imobilul și 52 la sută din acțiunile societății. De reținut că, pentru aceasta, Onassis a solicitat ajutorul cumnatului său, Niarchos, care îi varsă 250 000 de dolari.

(Va urma)

PETRE NICOLAE

Hoinar pe meridiane (VIII)

Windsor

Ultima zi la Londra. Am noroc. Prietenul Bulencea trebuie să conducă pe cineva la aeroport și, pentru că direcția este aceeași, e de acord să ne prelungim drumul pînă aproape de izvoarele Tamisei. Goniți, deci, cu 120 km/oră pe autostradă, lăsăm în urmă ecluzele Tamisei, ne continuăm drumul pe o șosea secundară, ne îndepărtăm tot mai mult de Londra și iată-ne alunecînd paralel cu un rîu necunoscut, cu un curs liniștit, calm, oglindind în ape curate, sub bolta verde a sălciiilor plîngătoare, gîturi albe de lebădă. Totul verde crud, strălucitor, în jurul acestei Tamise de început, iarba, coroanele arborilor, crîngurile de arini, pilcurile de sălcii. Șalupe și bărci, vile cochete, bungalovuri, sate de ieri, orașele de vilegiatură de azi, cu acoperișuri fuguliate și uliți strîmte, grădini în terase, braniști de vîntoare și, din cînd în cînd, cîte un han sau un motel.

La hanul „Belles of Ouzeley” (Clopoteii din Ouzeley) sau la „Leul roșu” intri direct în decorul lumii dickensiene. Numai turismele de ultimul tip confirmă metamorfozele stațiilor de diligență. În interior, cu tot confortul modern, mobilierul sculptat, georgian sau autentic „Tudor” (ca la „Leul roșu”), lemnăria și toate detaliile pînă la tacîmuri sau veșmintele amfitrionilor recreează o atmosferă de epocă, specifică. Fiecare han are, firește, o legendă eroică cu vreun rege sau o istorioară cu umor despre aventurile galante ale cîte unui cavaler cu nume de rezonanță.

Drumul trece pe lângă colegiile celei mai vechi universități engleze, Oxford, risipite pe aleile de liniște ale unui parc secular. În apropiere, faimoasa închisoare Reading, readucîndu-ni-l în memorie pe Oscar Wilde.

Pe malul drept al unei Tamise verzi și blinde, cu ziduri groase de cetate, turla și donjoane crenelate, Windsorul, acest Versailles englezesc, reședință de vară a reginei, te așteaptă ca o invitație în epoca marelui Will. Ca o butaforie de proporții gigantice, cetatea pare decupată dintr-o tragedie shakespeariană și, intrînd în joc, sentințele neclintite cu căciula de urs pe frunte așteaptă parcă apariția Umbrei.

Orășelul cu turle și acoperișuri de olane în pantă e plin de legende, de curiozități și locuri populate de umbrele prestigioase ale regilor, ale favoritilor sau scriitorilor evului de mijloc. E și firesc. Windsor trăiește din turism. The Old Kings-Head, birtul, păstrînd după hangiu „totul neschimbat” de cînd a fost deschis în 1525, e renumit pentru orgiile lui Henric al VIII-lea. Majoritatea clădirilor vechi, prelungi, pastelate, cu birne transversale încrucișate, de cîte un cat și mansardă, își leagă existența de o personalitate mai mult sau mai puțin a istoriei, dar intrată solid în gloria orală. Și englezul, respectîndu-și tradițiile, are un adevărat cult al istoriei, consumă aceste legende cu credulitate și desfătare.

În incinta castelului există o capelă a regilor, o aripă destinată locuințelor de generali veterani, un turn cu apartamentele reginei, cu un steag fluturînd vestindu-i prezența, un palat al regelui Carol al II-lea, mai multe săli muzeale, curți interioare, terase, metereze, porți grele, gărzi schimbate în pas de paradă și alte accesorii indispensabile atmosferei.

De pe terasă — șerpuind strălucitoare ca o panglică de argint, idilică și pastorală, printre arborii uriașului parc secular — Tamisa. Tamisa care va naște Londra. Cu toată industria ei.

Noaptea am făcut manevră părăsînd docul King George V, prin canale și ecluze, ca să acostăm cu o jumătate de milă în aval, pe Tamisa, la un cheu specializat în descărcări și încărcări de laminate. Cînd m-am trezit și mi s-au înfățișat ochilor mirații malurile neobișnuit de înalte și o bună parte din albie cu nămol umed, mi-am dat seama că manevra de noapte nu era cum crezusem ca să începă imediat descărcarea, ci pentru că dimineața, din cauza refluxului, nu mai puteam trage în acel loc.

De oraș eram foarte departe, trebuiau schimbate vreo două autobuze plus metroul, cîțiva băieți din echipaj au plecat să-și facă ultimul shopping, eu am pornit-o pe jos să caut o cutie poștală. Vreo jumătate de oră am trecut prin-

tre rezervoarele lui Texaco și printre uriașele și interminabile hale de montaj și parcuri de expediție ale uzinelor Ford.

La ora 14, cu pilotul la bord, am plecat din Londra spre Anvers cu un sentiment de plînătate și, totodată, de insatisfacție față de cîte n-am reușit să văd. Cert este însă că în propria ierarhie a frumosului, printre orașele prin care am trecut, pe care le-am admirat, și le-am îndrăgit, Londra a trecut, poate, chiar pe primul loc. N-am găsit în Londra un oraș, ci o lume. Stări sociale, pături profesionale, rase, națiuni din Commonwealth, sever stratificate (chiar pe cartiere), colaborînd strîns într-o ierarhie bine definită; un orizont ireductibil la monodimensiune; o lume pendulînd între obsesia pornoc din Soho și gambeta din City; între cultul lui Shakespeare și patima drogului, între tradiționala schimbare a gărzii la Buckingham și fenomenul hippy din Piccadilly Circus, cursa prețurilor și stabilitatea instituțiilor și, în sfîrșit, o imensă deschidere spre lume, spre valorile ei esențiale de cultură și civilizație, o intoleranță intrinsecă, organică, cu zîmbetul în colțul buzelor, neiertător, față de tot ce este intoleranță.

Nostromul, „șeful de echipaj” Gheorghe Toma (într-un fel tîzul meu), și băieții sînt în magazine eliberîndu-le de ambalaje, stinghii, cartoane, murdărie, ca totul să fie lună.

— Nu știu cum o să facem cu miera — mi-a spus cînd a urcat în careu — zeci de kilograme scurse peste gearuri, peste rulmenți, jos, au format o baltă viscoasă, neagră, de Dumnezeu mai știi ce e. Ne rămîn pantofii în ea.

Bomba zilei este răspunsul la mult dezbătuta, mult așteptată și divers pronosticată întrebare: Ce facem după Anvers, după ce am descărcat ultimii baloți de marfă? De unde și cu ce marfă ne întoarcem în țară? Profesorul, mizînd pe un ingenios calcul al probabilităților, opina pentru Nord, Marian bazîndu-se pe precedentul „Plopeni” care a luat chereștea din Finlanda (deci, n-a găsit marfă la Anvers) presupunea aceeași direcție, o discuție între mecanici alterna posibilitatea între plută din Portugalia și bauxită din Grecia (auleo, vom merge la Tulcea și o să ne țină două săptămîni în radă) numai comandantul țăcea sec neluînd parte la... prononavlui. Bomba a explodat la ora cinci. Marian receptiv o dispoziție care punea capăt tuturor disputelor. După Anvers vom pleca în Olanda, la Delfzijl de unde cu sarea încărcată, prin canalul Kiel sau ocolind Danemarca (depinde de pescajul navei), vom urca în golful Botnic la Oulu, de aici, după descărcarea sării, la dana unei fabrici de prelucrare a lemnului, mai departe, lângă Cercul polar, la Kemi și Veitsiluoto unde vom încărca chereștea tocmai pentru Tripoli-Liban. După optimiști o prelungire a călătoriei cu încă o lună, după pesimiști ne va prinde pe mare și revelionul. Adevărul este că la Tripoli se cam face radă, și pe vremuri liniștite; în plus, la numărătoria zilelor care vor prelunge călătoria se adaugă și faptul că din Tripoli nu s-a luat niciodată marfă pentru țară. Deci, încă un port de încărcare. Din nefericire poziția navelor românești nu mă poate încuraja cu nimic. Nu vom întilni la Anvers nici o navă românească în drum spre Constanța. Deci, vrei, nu vrei, o prelungire.

Nu după 24 plus două ore am sosit la Anvers, ci dimineața la 5. Eroare de calcul? Sau o glumă? Am intrat, deci, pe canalele din fluviul Schelde cu luminile aprinse, ci vedeai cu ochii, galben-roșcate cu iod pentru ceață și altele, apropiate de lumina zilei, navigînd pe canale întortocheate, sub poduri rulante, printre magazii, hambare și docuri de toate calibrele.

La 8, echipa de docheri flamanzi a început, cu precizia secundelor, descărcarea la magazia nr. 1: rulmenți, oglinzi, fasole boabe, plaja. Tabla se va descărca la un alt doc: la noapte, probabil, o altă manevră, iar miine plecarea. Mă gîndeam că va trebui să filmez astăzi, nu mai am timp de prospecție, Catedrala, Casa lui Rubens, Piața Mare... Măcar atît. Dar vine la bord reprezentantul Navromului, R. Nedelcu, și ne anunță că sîmbătă și duminică nu se lucrează, deci, plecarea — luni după masă. Așadar, azi voi bate străzile cu atît mai mult cu cît cerul atîrnă greu și întunecat, nici o rază de soare nu se strecoară prin perdelele de plumb.

(Va urma)

TOMA GEORGE MAIORESCU

În București, într-o marți după-amiază

Un ascensor pentru al nouălea cer

Strada 13 Decembrie 31. Urcăm în lift. Blocul are zece etaje. La etajul unu oprește o femeie în vîrstă care se incurcă în plase și în baston. Cineva se repede să-i deschidă ușile. Femeia mulțumește și se strecoară în întinericul de pe culoar. Etajul trei. Un bărbat subțire și cărunt, cu zierele mototolite sub braț și cu țigara între degete, neaprinșă. E așteptat acasă. Din hol răz-besc mirosuri apetisante. Pînă la ora asta (ne consultăm cronometrul: 13,00) s-a plimbat prin Cișmigiu, sub umbrela „mister Chamberlain”, a conversat cu prietenii despre moartea ultimului profesor de liceu în vîrstă de 97 de ani, a băut o cafea la Nestor răsfoind presa, răsfoind lumea agitată de pe stradă și se întoarce acum acasă vindecat de „vagabondaj”, vorba soarelui sale. Închidem ușile. Omul din fața mea e bine îmbrăcat, miroase a lavandă triplă, are mustăcioară și butoni de aur. Mapa sa e subțire ca o coală ministerială. Apasă pe clapa din dreptul etajului 7. Ne privim. Tușește. Se studiază în oglindă și își potrivește freza. Apoi ridică ochii și citește — a cita oară? — inscripția care atrage atenția asupra faptului că liftul nu suportă mai mult de patru persoane în greutate totală de 320 kg. Cabina se zguduie ca un dulap vechi, zgîriat de copii pe dinăuntru și ticsit de inscripții. Ultimul nostru însoțitor coboară. Abia intră în hol și de undeva, dintr-un apartament, se aude un ciine de salon lătrind familiar. Cînd s'a închid ușa, sint apostrofate de o arătare osoasă, scăpată parcă acum 50 de ani de pe platourile de filmare ale lui Charlie Chaplin sau Buster Keaton, într-o rochie neagră, de catafalc, cu o mască de pudră și de vopscle care intoxica brusc atmosfera, și așa leșinată, din lift. O întreb: „Coboriți?” Mă privește ca și cum aș fi insultat-o. „Cum o să cobor? Eu urc la etajul 10, la madam Zaharescu. Sint invitată la dejun sau la cină, nu-mi dau seama exact, că e așa intuneric afară...” Replica aceasta mi-e adresată mie în timp ce „bătrîna doamnă” caută cu ochelarii împinși înainte clapa pe care urmează să apese. Urcăm. „N-am mai mers cu liftul... și nici n-am mai ieșit din casă de cînd nu mai țin minte. Nu-mi mai face nici o plăcere să ies din casă” — oftează femeia. Oprim la ultimul etaj. Dar „bătrîna doamnă” nu schițează nici un gest că ar dori să coboare. „Am ajuns” — îi spun. „Am ajuns!” — ridic tonul. Tresare. „Mi se pare că am uitat ceva!” Se controlează. „Da, da, am uitat cutia cu bomboane. Coborim!” Mă simt ca un birjar. Coborim. Din nou la etajul 7. Mă roagă s-o aștept. Urmează strigăte ca dintr-un tunel: „Liftul! Liftul!” Apăs pe clapă și alunec în gol. Jos, la parter, sint așteptat de cîțiva oameni impacientați. Urcă patru persoane. Sintem deci contravenienți! O femeie tinăra îmbrăcată excentric, blondă, mirosind a Chanel, ne privește cu ochi grei ca dintr-o casă cu storurile trase. Se studiază discret, pentru ultima oară, în oglindă. Se deschid ușile pe dinafară. În hol un bărbat tinăra în blugi, cu un păr bogat și lung, revărsaș pe umeri ca o protuberanță, o întîmpină cu un suris și cu o pedantă sărutare de mină. La etajul următor coboară un individ care fumează țigări pestilențiale. Cele

trei femei care au rămas cu mine în lift oftează ușurate făcîndu-și vînt cu mina. „Uf, nici în lift nu poate fără mahorcă!” — spune una dintre ele și împinge ușa ca să se aerisească înăuntru. „La urma urmei, nu călătorim numai noi în lift! Parcă ar fi o locomotivă, pufăie, pufăie și pe urmă se miră că fac cancer!” „Fe-rească-ne dumnezeu, tușesc, fumează, dîhnesc a tutun de nu te poți apropia de ei, citeș ziarul și-și iau viața în serios de parcă s-ar duce la război! Oh, bărbății ăștia!” Cele trei femei coboară pe rînd la etajele patru și cinci. Urc la șapte. Nu e nimeni. Bătrîna doamnă o fi uitat că mai trebuie să urc. Nu cheamă nimeni liftul. Rămîn un timp la etajul șapte. Bărbatul elegant, mirosind a lavandă triplă, deschide ușa și dă cu ochii de mine. „Ah, pardon!” Apoi revine scos din sărite. „Cine ești dumneata?” „Aștept pe cineva...” „Și ce, n-ai unde să aștepti decît în lift?” În urma bărbatului apare o femeie de același calibru, cu o înfățișare îngrijită. „Așa ne ținem că pînă la urmă ni se defectează liftul!” „Se defectează des?” risc o întrebare aproape profesională ca să aplanez conflictul. „Din păcate, cam des” — intervine femeia. „Cît de des?” „Destul de des.” Coborim. „Si pe urmă trebuie să apelăm la tot felul de tertipuri, cum am auzit că se procedează ca să răspundă prompt deranjamentele: ba că s-a blocat în lift o femeie gravidă, ba că au rămas între etaje niște copii, ba că refuză ușa să se deschidă și înăuntru e prizonier un bătrîn cardiac! Că altfel, la cazuri banale, nu vin!” La parter, îi lămuresc pe interlocutorii mei din lift de ce nu cobor și mai fac un drum pe verticală cu identitatea descompirată față de noii pasageri. „N-aveți idee cîți străini vin și se plimbă cu liftul nostru. Sintem chiar aici, în plin centru, și cine n-are ce face hodoronc-tronc în liftul nostru! Se plimbă de plăcere, se plimbă ca să-și astîmpere nervii...” „Vin foarte mulți îndrăgostiți, mai ales cînd e vreme urtă afară, intră în lift și urcă și coboară de țî se face lehamite! Odată, bărbatu-meu l-a pîndit pe unii și i-a dat pe mina milițianului din colț!” „Altădată, un ceasornicar, vecin cu mine de apartament — a și murit săracul — a stat trei ore în sîcriul ăsta pînă au venit să-l repare. Se adunase lumea ca la circ!” „Și meseriași cei buni s-au dus, s-au dus... Nu oricine se pricepe la ascensoare!” „Și apoi copiii — vedeți? — scriu tot felul de porcării pe pereți și se joacă de-a cosmonautii!” Jos, la parter, trei bărbați în salopete. Parcă mă așteaptă. Sint mecanicii care fac de două ori pe lună revizia ascensorului: Teșileanu Grigore, Constantinescu Constantin și Moșelea Ion. Trei bărbați care iau liftul în primire, îl ascultă, îl desfac, îl plimbă de sus în jos, îi verifică „frinele”, „suspensiile”, pentru ca locatarii blocului numărul 31 din strada 13 Decembrie să se catapulteze liniștiți pe verticală, fără teamă că se vor prăbuși în vid sau că vor rămîne prizonieri între al optulea etaj și al nouălea cer! Este ora 14.00. Pe ușa liftului s-a atîrnat deja celebra și inevitabila inscripție a civilizației moderne: „Ascensor în revizie”.

A. DOHOTARU ■

Sfirșitul plimbării mult visate

În chiar mașina în care mă aflu — 31 R 7275 — s-a petrecut un lucru care se poate înscrie cu ușurință în tema reportajului redacțional: ignorînd faptul că plouă, șoferul I.T.B. Petre Bran a lovit autoturismul Skoda cu nr. de înma-

tricular 4-B-3654. Din acesta a coborît Nicolae Cherăscu care ne-a declarat că astăzi, 3 august, fiind ultima zi de concediu, unchiul său Valeriu s-a decis să-i împrumute mașina pentru o plimbare prin oraș.

Iulian Popescu, paltonul dumitale a împlinit 5 ani!

Croitorul particular Ion Achim ne spune: „Mă gîndesc că Popescu Iulian nu și-a ridicat paltonul pe care l-am făcut de cinci ani; tot de cinci ani o aștept pe Badea Elena să-și ridice un splendid mantou negru. Cît despre Cocoș Nicolae, continuă Ion Achim, nici

nu știu ce să mai zic. M-a rugat foarte mult să-l ajut cu niște pantaloni evazați, i-am făcut dar iată-i”.

Mă uit, îi văd, observ că atelierul este cît o cutie de chibrituri, pe care o plăcuță îl domină autoritar: „Nu ne țineți de vorbă”.

Primul zbor al lui Răzvan Blaga

Aerogara Băneasa este neobișnuit de liniștită. Nu vin și nu pleacă mașini, ca de obicei, în holul alteori neîncăpător, doar cîteva persoane. La ghișee, fețele zîmbitoare ale tinerelor care dau informații, se vizează biletele, se oferă taloanele de călătorie. Chioșcul de ziare, etalează reviste mai noi ori mai vechi (mai multe)

Ce se întîmplă?

Se așteaptă sosirea aparatelor de la Constanța și Timișoara (acesta din urmă a plecat din București ceva mai tîrziu, din cauza condițiilor atmosferice de la Timișoara), vor decola peste o oră și jumătate cursele spre Cluj-Napoca, Baia Mare, Oradea. Traficul s-a desfășurat absolut normal. Starea vremii nu a împacientat pe nimeni. Nici un căl-

tor nu a returnat biletul. Cu aceste informații primite, caut pasageri. Printre cei mai prevăzători, tinăraul Simion Blaga și soția acestuia. Familia Blaga (soțul balerin la Teatrul „C. Tănase” din București, soția fostă agentă de transport în cadrul TAROM-ului și stewardesă, acum casnică, dar nu pentru mult timp) se deplasează la Cluj-Napoca, în vacanță, la părinții soțului. Motivul este foarte simplu: se merge la aer curat pentru Răzvan. Cine este Răzvan? Privim spre chioșcul de ziare, alături de care, într-un cărucior, Răzvan Blaga doarme înaintea primului său zbor din viață.

Își va aduce oare aminte vreodată de acest debut?

MANOLE CIRTAN ■

Păgubitoare schimburi de experiență în plină campanie agricolă

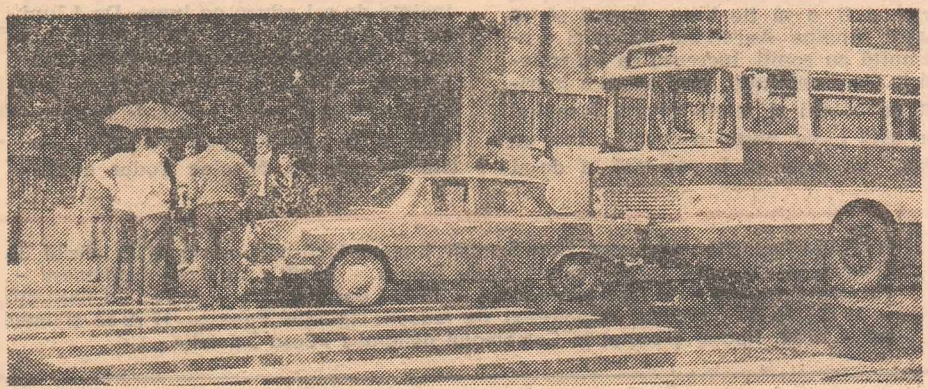
Insoțit de locotenentul major Vasile Manea din Batalionul de circulație al Ministerului de Interne, întreprindem un raid fulger prin Obor și locurile apropiate. La un loc de parcare interzisă stau mașinile 31-B-4935, condusă de Ion St. Petre și Vasile Mares, și 23-B-3793, condusă de Gheorghe Rizea. Primii doi s-au întors din R.F.G. (mașina este un TIR) După cumpărături prin Obor, cu mașini aparținînd statului, sint Vasile Fiț (21-B-2357), Mihai Stanciu (1-IF-6956) și un TV aparținînd SMA-ului Condești. În această

ultimă mașină era pînă în urmă cu două ore și inginerul Victor Manolache, venit de la un schimb de experiență din comuna Hotarele. Ni se pare destul de ciudat ca în plină campanie agricolă să se organizeze schimburi de experiență, după cum atitudinea conducătorilor comunei de a trimite una din cele două mașini în acțiuni de agrement este de neînțeles. Menționăm că nici una dintre mașinile întîlnite nu avea foaie de parcurs completată.

EUGEN SECELEANU ■

Mureș Vasile, șofer pentru transporturi internaționale, s-a întors din R.F. Germania și a aflat că, întocmai ca înainte, parcatul nu este permis oriunde. Nici măcar în fața casei prietenului său.

Ora 13: pentru a „sprijini”, parcă, reportajul nostru, autobuzul 31 R 7275 lovește din imprudență mașina din fața sa.

În București, într-o marți după-amiază

C.A.P. Otopeni: ploaia asta e aur pentru noi

(Urmare din pag. 1)

Vasile este mai guralivă, înveselindu-și suratele. Asta nu-i ploaie, o auzim, e doar o stropeală de vară, că de dimineața pînă seara ne și plouă, ne și uscă.

Vorbind despre recoltat, se cere să vorbim și despre transportul legumelor din cimp, operație care nu merge chiar pe

roate, ci greu, datorită ploii abundente, dar nu numai ei. În Otopeni de Jos două echipe sortează și două recoltează, adică aproape o sută de femei. De aici, primul transport a fost ridicat la ora 8.30, iar acum se încarcă al doilea, într-un camion Bucegi, a cărui capacitate e completată cu varză. Despre peripețiile drumului, al cărui punct final a fost, în zori, piața „Ilie Pintilie”, ne vorbește Tania Constantin, delegata I.L.F.-ului. „Adineauri am fost scoși cu tractorul, dar dimineața a fost și mai rău. Mașina parcă dansa prin nămol, s-a împotmolit și cit vedeți Buceagul ăsta de hărăbaie a fost nevoit să-l tragă din mocirlă cei doi cai roibi ai lui nea Mitu, care cară varză cu căruța”.

La maternitatea Steana a fost ziua băieților

(Urmare din pag. 1)

operație. Intervenția, din care tocmai a ieșit doctorul Todor, a durat aproape o oră, bolnava a fost operată de rup-tură de perineu, operație reușită. Încercăm să aflăm unele amănunte de la medicul de gardă, dar acesta n-are timp de noi, este rechemat în sala de expulzie, la o nouă naștere, a șasea din această zi. Așteptăm dincolo de ușă preț de câteva minute, naște Iolanda Ilie, 22 de ani, lăcătus la I.F.M.A., se aude țipătul nou născutului și doctorul Todor anunță cu glas emoționat: băiat, 2.500 de grame.

Alături, în sala de travaliu, cea din care gravidele trec doar o ușă pentru a naște, e plină. Stela Rizea, asamblatoare la o uzină chimică, se află la prima naștere, durerile îi dau tircoale, nu se teme și nici nu are nici o pretenție. Fie ce-o fi, zice printre gemete, eu vreau fată, iar soțul vrea băiat, așa că orice o fi, o să fie bine, numai să se nască sănătos. Aureliana Popovici e obișnuită cu copiii, lucrează ca infirmieră la Casa copilului, pînă acum a îngrijit de băieții și fetele altora, începînd de astăzi, va naște probabil într-un ceas, va avea să îngrijească și de-al

său, pe care-l vrea băiat. Își așteaptă rîndul la sala de expulzie profesoara de română din comuna Dițești, Prahova, Mariana Simionescu și ingineră Anamaria Pavelescu, încovrigate de durere, gemînd sub povara celei mai frumoase dintre durerile lumii, la capătul căreia se încheagă o nouă viață.

În secția de nou-născuți nu se poate intra. Prin geam, zărim copii născuți în această dimineață, înfășați, aliniați ca niște păpuși ceva mai mari sub privirea atentă a asistentei șefă, Elena Dulă. Imbrăcați în halate, ne strecurăm pe culoare. Miros tipic de spital, cu arome de alcool și iod plutind prin aer. Liniste. Curățenie. La parter, în dreptul telefonului public aflat în incinta maternității, citeva femei se înșiră una după alta, fiecare dorind să anunțe acasă, fie și o clipă mai devreme, că familia a căpătat, de citeva ore, un nou membru. Tot la parter, o întâlnim pe Eugenia Savu, inginer agronom în comuna Pianu de Jos, județul Alba. A pierdut pînă acum 5 sarcini, de fiecare dată mai disperată, căci atît dînsa, cît și soțul, de asemenea inginer agronom, doreau tare mult un copil. Acum e în luna a opta, îngrijirile și tratamentele aplicate la maternitate au fost încununat de succes, de data asta va avea, în sfîrșit, un copil, pentru care a înțeles să se sacrifice enorm, încă înainte de a-l aduce pe lume. De 4 luni stă în spital, ar mai sta 4 și încă 4 dacă ar fi nevoie, numai să nască, ingineră Eugenia Savu nutriend convingerea că o casă fără copii, oricît de îmbelșugată ar fi ea, tot pustie rămîne, lipsită de bucurii. Nicolae Todor e che-

mat la internări. O urgență. Revine repede, dar își cere scuze. N-are timp de conversație, Aureliana Popovici stă să nască dintr-un moment într-altul. Urcă scările în fugă și dispăre. De undeva, de dincolo de perete, se aude un scin-

cet de copil. La telefonul public nu mai e nimeni. Ieșim. Afară plouă mărunt, mocănește. Vasile Vasile s-a tras sub un pom și așteaptă. I-a promis nevasta că va mai ieși la geam să schimbe citeva vorbe.

„Vind cățel șoricar, birou Solca“

La Agenția de publicitate de pe Intrarea Zalomit nr. 2 se primesc anunțuri pentru Mica publicitate. Interior posomorit, ca un anunț de parastas. Pereții neingrijiti, împovărați de afișe, și modele de formulare, ca într-un hol de gară în paragină de la o margine de lume. La vechimea clădirii se adaugă vechimea hiștilor, a meselor, ca și incetneala multora din cei care își caută cuvintele între grija lor și tariful agenției. În hol un început de anunț: „ATENȚIE! Vă rugăm să rețineți:” ...dar nu mai urmează ce trebuie reținut. Prima secvență a unui serial publicitar? N-ar fi exclus. Sintem doar în casa publicității. Pe celălalt perete, o oglindă stă la îndemina vizitatorilor. Probabil ca să-și controleze expresia feței cînd intră. Unii mai uită pe drum să-și păstreze o atitudine în concordanță cu conținutul textului. Nu

poți aduce zimbitor un anunț funebru, chiar dacă e pentru vecinul care nu suportă să-ți vadă automobilul cu roțile umflate.

Tariful funcționează ciudat asupra unora. Vorbirea se scilciază pentru... ieftinătate. Aici bucuriile, dramele, grijele, se exprimă în cea mai stăruitoare formă a conciziei: „Caut urgent fată internă pentru fetiță”; „Vind pechinez alb, doi ani”; „Latină, română, meditează profesoară”; „Caut cameră, acces sau garsonieră”; „Caut persoană, internă, externă, îngrijire copii”; „Fiat 850 perfectă stare vind roșu”; „Pensionar caută post bloc ca îngrijitor”; „Vind cățel șoricar, birou Solca”. Agenția are oameni care se îngrijesc anume de forma textelor, altfel aici vin multe...

DORIN GHERGHINESCU

Nevoia de criterii

O femeie plînge pe toate coridoarele pe unde merge să-și caute dreptate, la toate ușile care i se deschid. Ea plînge situația fiului ei și, sigur, nu este singura femeie de pe lume înduioșată pînă la lacrimi de o întimplare sau alta petrecute cu un fiu sau altul. Să parcurgem însă memoriul pe care această femeie ni l-a trimis, trimițîndu-l totodată și altor oameni de la care așteaptă un răspuns:

„Subsemnata Chelaru Ecaterina, domiciliată în București, sector 6, str. Dr. Lister nr. 3, et. 1, vă rog să aveți bunăvoința de a aprecia cele expuse mai jos.

Fiul meu Chelaru T. Costin-Iustin, în vîrstă de 19 ani, a luat examenul de admitere în Institutul Medico-Farmaceutic București — medicină generală — cu media 8,54 și se află primul pe lista celor respinși, situație în care, imediat după el, în ordinea mediei de la materia principală (anatomia și fiziologia omului), mai sînt și alți cinci tineri. (Boncota Dan, Abordienței Veronice, Andrei Carmen Mioara, Ștefănescu Floriana, Tudor Angela).

Chiar în ziua afișării rezultatelor am depus o cerere la comisia de admitere, fără nici un rezultat.

Mă adresez dumneavoastră, cu convingerea că veți înțelege încercarea prin care trecem și că veți găsi o modalitate de a rezolva această situație. La capătul unui efort mare depus pentru pregătirea acestui examen greu, a nu fi admis cu o medie cu care alți 19 tineri (doi incorporabili și șaptesprezece neincorporabili) au fost admiși — este o încercare deosebit de grea, atît pentru ei, cît și pentru familiile lor.

În cazul nostru situația este cu atît mai gravă cu cît avem condiții deosebit de dificile în familie: soțul meu Chelaru Teodor a avut recent un al doilea infarct și, după o spitalizare de mai mult de o lună (aprilie a.c.) la Ascar Fundeni, se află acum acasă într-o convalescență problematică. Fiica noastră mai mică, în vîrstă de 12 ani, este victima unei encefalopatii infantile și, cu toate îngrijirile pe care i le dăm, rămîne irecuperabilă. În fiul nostru Costin ne-am pus toate speranțele, iar el, cu toate dificultățile prin care a trecut împreună cu noi, s-a străduit la rîndul său, să învețe bine pentru acest examen de admitere și notele obținute (9,37 la fizică, 8,87 la chimie, 7,37 la anatomie-fiziologie) o dovedesc. Menționez că pe lista admișilor neincorpora-

rabili, al 525-lea admis are la anatomie numai 7,25. Reluarea acestei bătălii de la capăt, după decepția de acum și după o perioadă de școlarizare în altă formă de învățămînt, ar fi deosebit de grea atît pentru el cît și pentru noi”...

Ecaterina Chelaru

În privința admiterii am primit încă și alte plîngeri, unele îndreptățite, altele pur subiective și exprimînd regrete care citeodată ar putea rămîne în familiile ce le aduc la cunoștință publică. Aceasta pe care o încredințăm tiparului ni se pare cu totul altceva: o plîngere îndreptățită. Nimeni nu poate lua dreptul unui om tînăr de a continua instruirea sa, cînd notele pe care le-a primit sînt aceleași cu ale altor tineri admiși în facultate. Nu ni se pare un criteriu plauzibil considerarea notei la anatomie drept decisivă pentru că nu ne închipuim că în stabilirea obiectelor de examen pentru facultatea de medicină au fost incluse obiecte lipsite de importanță. Dacă erau lipsite de importanță, ce căutau în programa de examen? Și apoi cum este posibil ca un admis, întîmplător neincorporabil, să aibă la același obiect — anatomie — nota 7,25, în timp ce candidatul neadmis are la același obiect 7,37, băiatul neavînd decît vina că este incorporabil.

Părerea noastră este că un criteriu, fie el și fals, își capătă oarecare autoritate dacă rămîne valabil pe toată durata actului la care este aplicat. Or, chiar dacă noi nu sîntem de acord cu situarea anatomiei drept probă decisivă despărțitoare de destine în viața unor tineri, ne-am înclinat cu neputință în fața situației în care acest criteriu ar rămîne singurul valabil. Nu se întîmplă așa. Practic, viața unui om tînăr este frîntă fără să știm dacă la anul ea va putea fi reluată de aici de unde a fost frîntă. Stă în puterea conducerii Ministerului Educației și Învățămîntului să ajute pe acești oameni să-și continue drumul pe care au arătat că merită să se afle. Nu este o favoare pe care o solicităm în numele unei compasiunii mărunte, ci ni se pare un drept pe care etica și echitatea socialistă îl dau tuturor celor merituoși. Așteptăm soluția în timp util a acestei probleme. Poate că de această soluționare la vreme va depinde într-o zi viața unui om pe care un tînăr medic o va salva.

ADRIAN PĂUNESCU

FLACARA Redacția: București, Piața Scintei 1, sector 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33. Tel. 17 60 10, 17 60 20. Interioare: reportaj (A. Dohotaru — 16 17); cultură, cenaclu (Eugen Seceleanu — 16 06); știință (Liviu Timbus — 16 18); probleme cetățenești — scrisori (Marga Nedelea — 17 87); publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nelu Ionescu, Nicolae Cristache — 16 18); fotoreportaj — 15 95; documentare — 16 23; administrație (Alexandru Medar — 17 86); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Sorin Postolache — 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Marius Popescu 17 78 82 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Traian Prosan — 17 78 82 și interior 17 83); redactor șef — 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU